DOCUMENT RESUME

ED 190 105 IR 008 589

AUTHOR	Kuhl, P-H: Munk, Jens Kristian
TITLE	Folkebiblioteket Og Befolkningen. The Public Library and the Population.
INSTITUTION	Danish National Inst. of Social Research, Copenhagen.
PUB DATE	79
NOTE	266p.: The Danish National Institute of Social Research Publikation 89
AVAILABLE FROM	Teknisk Forlag, 4 Skelbaegade, DI-1717, Copenhagen V, Denmark (Dkr.62,00)
LANGUAGE	Danish
EDRS PRICE	MF01/PC11 Plus Postage.
DESCRIPTORS	*Adults: Attitudes: *Children: Educational Background: Foreign Countries: *Leisure Time: Library Circulation: Library Surveys: *Public Libraries: Use Studies
IDENTIFIERS	*Denmark: *Library Users

ABSTRACT

Published in Danish with an English abstract and summary, this report amplifies the information on the use of public libraries included in previous leisure time research by describing a survey of more than 4,000 members of the Danish population. Users as well as non-users were interviewed, including children. The report is subdivided according to age: adults, older school children, younger school children, and preschool children, and contains sections dealing with non-users. Informal talks with users at libraries and with non-users in their homes are described. The study found that one-half the population uses the public library, but that the incidence decreases with age from a maximum of 84 percent among older school children to 30 percent among persons about 70 years. It also found that the higher the density of the population, the greater the percentage of library users, and that the most conclusive factor is the person's length of educational background. The study examined the attitude of the population toward libraries as well, finding it to be very favorable. Captions in English are provided for tables displaying the findings throughout the text. (FM)

****
* Reproductions supplied by EDRS are the best that can be made *
* from the original document. *
****

ED190105

SOCIALFORSKNINGSINSTITUTTET
The Danish National Institute of Social Research
PUBLIKATION 89

P-H KÜHL og JENS KRISTIAN MUNK

FOLKEBIBLIOTEKET OG BEFOLKNINGEN

U.S. DEPARTMENT OF HEALTH, EDUCATION & WELFARE
NATIONAL INSTITUTE OF EDUCATION

THIS DOCUMENT HAS BEEN REPRODUCED EXACTLY AS RECEIVED FROM THE PERSON OR ORGANIZATION ORIGINATING IT. POINTS OF VIEW OR OPINIONS STATED DO NOT NECESSARILY REPRESENT OFFICIAL NATIONAL INSTITUTE OF EDUCATION POSITION OR POLICY

The Public Library and the Population

With an English Summary

"PERMISSION TO REPRODUCE THIS MATERIAL HAS BEEN GRANTED BY
Soren Rishoj Pedersen
TO THE EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)."

I KOMMISSION HOS
TEKNISK FORLAG KØBENHAVN
1979

IR008589

Socialforskningsinstituttets skrifter kan frit citeres, dog med tydelig angivelse af kilden. Publikationer, der omtaler, anmelder, henviser til, gør uddrag af eller gengiver dele af socialforskningsinstituttets skrifter, bedes tilsendt instituttet.

The reports of the Danish National Institute of Social Research may be freely quoted, however with an explicit indication of the source. Any publication mentioning, reviewing, referring to, making extracts from, or reproducing parts of the writings of the Danish National Institute of Social Research, will kindly be requested by the Institute.

SOCIALFORSKNINGSINSTITUTTET
Borgergade 28, 1300 København K. Danmark
Tlf.: (01) 13 98 11

REPROSET
So 19-292
ISBN 87-7487-158-7

FORORD

I forbindelse med fritidsundersøgelsen i 1964 indsamlede socialforskningsinstituttet oplysninger om den voksne befolknings biblioteksbenyttelse, offentliggjort i P-H Kühl m.fl.: Fritidsvaner i Danmark (publikation 25, 1966, delvis genoptrykt som publikation 25A, 1976). Materialet om læsevaner blev offentliggjort i samarbejde med Biblioteksskolen i København i Elberling og Bruhns: Læste Bøger (1967). I januar 1975 iværksatte instituttet en ny (mindre) fritidsundersøgelse, som omfatter voksne personers biblioteksbenyttelse, offentliggjort i Kühl og Koch-Nielsen: Fritid 1975 (meddelelse 14, 1976).

Biblioteksvæsenet har imidlertid været interesseret i en uddybende undersøgelse, bl.a. med henblik på den af ministeriet for kulturelle anliggender nedsatte bibliotekskommission. På initiativ af Bibliotekstilsynet og Edvard Pedersens Biblioteksfond påtog instituttet sig at foretage en undersøgelse, der også skulle omfatte børn, ligesom man ville kombinere en repræsentativ landsdækkende interviewing af befolkningen med samtaler på bibliotekerne med aktuelle brugere. Endelig ville man belyse ikke-benytterne og deres motiver for ikke at anvende bibliotekerne. Det blev aftalt, at undersøgelsen specielt skulle omhandle folkebibliotekerne.

Interviewingen er foretaget i oktober 1976 og bibliotekssamtalerne i 1977. Undersøgelsen er gennemført med tilskud fra Edvard Pedersens Biblioteksfond og folkebibliotekernes rådighedssum. Gennem et kontaktudvalg har instituttet haft løbende samarbejde med Bibliotekstilsynet, og der har i forberedelsesfasen været afholdt større møder med biblioteksmedarbejdere.

Materiale er afgivet til Bibliotekskommissionens specialudvalg og til arbejdsgruppen vedr. litteraturformidling under kulturministeriets bogudvalg.

Ved konstruktionen af spørgeskema har forskningsassistent cand. jur. *Kirsten Just-Jensen* medvirket. Stud. psych. *Karen Østergård* har bearbejdet båndmaterialet fra bruger-samtalerne på bibliotekerne (jf. kapitel 9) og stud. polit. *Anni Ankjær-Jensen* har skrevet udkast til kapitlerne 5–7 om børn og tillæg I.

Undersøgelsen er gennemført og rapporten skrevet af forskningsassistent cand. polit. *Jens Kristian Munk* og undersøgelsens leder forskningsleder cand. psych. *P-H Kühl.*

Februar 1979

Henning Friis

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord 5
Indholdsfortegnelse 7

KAPITEL 1. HOVEDRESULTATER OG KONKLUSIONER 11

KAPITEL 2. INDLEDNING 18
2.1. Folkebiblioteker 18
2.2. Undersøgelsens baggrund 19
2.3. Undersøgelsens formål 20

KAPITEL 3. BIBLIOTEK OG BEFOLKNING 23
3.1. Biblioteksbenyttelse i alderskategorier 23
3.2. Biblioteksbenytternes køn og alder 25
3.3. Biblioteksbenyttelse og bymæssighed 27
3.4. Heltids- eller deltidsbibliotek 29
3.5. Sammenfatning 30

KAPITEL 4. DE VOKSNE OG FOLKEBIBLIOTEKET 31
4.1. Hvem benytter folkebiblioteket? 34
4.2. Hvem benytter ikke folkebiblioteket? 51
4.3. Hvor ofte benyttes folkebiblioteket? 52
4.4. Hvad benyttes folkebiblioteket til? 57
4.5. Hvem benytter bogbus? 71
4.6. Benytternes indstilling til kartotek, personale mv. 73
4.7. Lån og køb 80
4.8. Sammenfatning 88

KAPITEL 5. DE 12–15 ÅRIGE OG FOLKEBIBLIOTEKET 91
5.1. Hvem benytter folkebiblioteket? 91
5.2. Hvor ofte benyttes folkebiblioteket? 96

5.3. Hvordan benyttes folkebiblioteket? 96
5.4. Benytternes indstilling til katalog, personale mv. 102
5.5. Benyttelse af andres bibliotekslån 104
5.6. Sammenfatning 106

KAPITEL 6. DE 7–11 ÅRIGE OG FOLKEBIBLIOTEKET . 108
6.1. Hvem benytter folkebiblioteket? 108
6.2. Hvor ofte benyttes folkebiblioteket? 113
6.3. Hvordan benyttes folkebiblioteket? 113
6.4. Benyttelse af andres bibliotekslån 117
6.5. Lån og køb 118
6.6. Højtlæsning 122
6.7. Sammenfatning 122

KAPITEL 7. DE 0–6 ÅRIGE OG FOLKEBIBLIOTEKET .. 125
7.1. Hvem benytter folkebiblioteket? 125
7.2. Lån hos venner og i daginstitutioner 128
7.3. Lån og køb 129
7.4. Højtlæsning 135
7.5. Sammenfatning 135

KAPITEL 8. BAGGRUNDEN FOR IKKE-BENYTTELSE AF FOLKEBIBLIOTEKET 136
8.1. Ikke-benyttere af folkebiblioteket 136
8.2. Begrundelser for ikke at benytte folkebiblioteket 138
8.3. Tidligere benytteres begrundelse for at være holdt op 143
8.4. Begrundelser for aldrig-benyttelse 146

KAPITEL 9. SAMTALER MED BENYTTERE PÅ FOLKEBIBLIOTEKET OG MED IKKE-BENYTTERE 150
9.1. Indledning 150
9.2. Metode og materiale 151
9.3. Voksne benyttere af folkebiblioteket 152
9.4. Børn og unge benyttere af folkebiblioteket 169
9.5. Ikke-benyttere af folkebiblioteket 180

Abstract 184
English Summary 185

TILLÆG I. UNDERSØGELSENS UDVALG OG BORTFALD 192
1. Udvalg 192
2. Bortfald 193
BILAG 1. UNDERSØGELSENS SPØRGESKEMAER 199
1. Spørgeskema til voksne 201
2. Spørgeskema til 12–15 årige 216
3. Spørgeskema til 7–11 årige 230
4. Spørgeskema til 0–6 årige 241

Tabelfortegnelse (List of Tables) 245
Litteraturliste 262
Stikordsregister 264
Socialforskningsinstituttets skrifter 266

KAPITEL 1

HOVEDRESULTATER OG KONKLUSIONER

Biblioteket er et gammelt begreb i alverdens kulturlande, knyttet til kunst, videnskab og historie. Det var oprindelig arkiver, hvor man kunne studere menneskehedens åndelige præstationer, fortrinsvis således som de var udtrykt i sproglig form.

Folkebiblioteket er langt nyere, det har overvejende udviklet sig i dette århundrede, som et barn af det moderne demokrati. Dets formål er at være til rådighed for hele befolkningen, så de enkelte borgere uafhængigt af økonomisk situation for det første skal kunne få oplevelser af kunstnerisk værdi og underholdningskarakter. Hertil kommer, at de skal kunne få informationer fra såvel enhver videnskab og teknik, som vedrørende politik og samfundets organisation, så de er bedst muligt rustet til at deltage i de demokratiske processer. Med udgangspunkt i bogsamlinger og udlån fra disse, har udviklingen omfattet en udvidelse til læsesale for aviser, tidsskrifter og opslagsbøger, musikbiblioteker med grammofonplader, musikbånd og noder. Hertil kommer talrige og forskelligartede arrangementer såsom møder, koncerter, udstillinger mv. samt endelig den mobile biblioteksfilial, bogbussen.

Undersøgelsen viser, at folkebiblioteket er et kendt begreb i folks bevidsthed, og næsten alle er vidende om, hvor det nærmeste bibliotek ligger. De, der benytter biblioteket, har i reglen kun ca. et kvarters transporttid med det forhåndenværende transportmiddel, og de, der ikke benytter biblioteket, angiver sjældent afstand som praktisk forhindring.

Halvdelen af hele befolkningen kommer i biblioteket, men det er i mange henseender nogle ret skæve udsnit af befolkningen. Næsten alle skolebørn kommer i folkebiblioteket, nogle steder stærkt hjulpet af skolebiblioteket, men derefter aftrappes biblioteksbenyttelsen med alderen. Dog er der selv blandt mennesker over 60 år næsten 1/3, der er biblioteksbenyttere. Af de voksne (fyldt 16 år) er der godt 1/3, der

kommer i det nærmeste bibliotek og yderligere 1/10, der benytter biblioteker i det hele taget.

Det spiller også en rolle, hvor man bor. Jo større bymæssig tæthed, jo flere af beboerne i området besøger stort set biblioteket. Det vil sige, at hovedstadsområdet (dog især hovedstadens forstæder) har en høj biblioteksbenyttelse. 2/3 af befolkningen i disse forstæder benytter et bibliotek, mens det gælder 2/5 af befolkningen i landdistrikterne. I disse områder betjenes befolkningen til en vis grad af såkaldte deltidsbiblioteker og af bogbusser, hvilket bl. a. på grund af kortere åbningstid fører til en lavere benyttelsesgrad.

Selv om fysisk alder og bebyggelsestæthed i bopælsområdet således af mange gode grunde påvirker biblioteksbenyttelsen, er der en tredje faktor, som har endnu stærkere sammenhæng med biblioteksinteresse, nemlig skoleuddannelsens længde: Jo mere den enkelte har gået i skole ud over de 6–7 år, der har været den obligatoriske folkeskole for mange, jo mere er man tilbøjelig til at være interesseret i bibliotekets tilbud. I de forskellige geografiske områder er der tendens til, at disse faktorer optræder sammen, og det har en forstærkende virkning. Mange ældre har ikke blot noget nedsat bevægelighed, men de har også haft den korteste skolegang. Når der bor relativt mange ældre i landdistrikter og i centrale kvarterer i København, får man derfor disse steder en lavere biblioteksbenyttelse end i hovedstadens forstæder, hvor der bor mange yngre og veluddannede mennesker. Ser man på betydningen af uddannelsens længde for sig inden for aldersgrupper og geografiske områder (altså »holder disse faktorer konstant«), viser uddannelseslængden som sådan sig at have stærk gennemslagskraft over for biblioteksbenyttelse.

Man kan på det grundlag opfatte skoleuddannelsens varighed som en årsag til interessen for de aktiviteter, der er knyttet til biblioteket. Dette er heller ikke nogen urimelig antagelse, da man gennem flere års arbejde i skolen bliver vænnet til og fortrolig med den sproglige kultur, der traditionelt er hovedstammen i bibliotekerne og deres bogudlån. Da undersøgelsen yderligere har vist, at børnenes biblioteksvaner og boglån er afhængige af forældrenes skoleuddannelse og biblioteksbenyttelse, kan man formulere årsagssammenhængen noget bredere. Der er således i visse personlige miljøer – oftest familier – i højere grad end andre

steder en tradition for fortrolighed med bøger og hele den sproglige kultur, som er et grundelement i den vesterlandske civilisation. Dette teoretiske synspunkt støttes også af socialforskningsinstituttets fritidsundersøgelser (Kühl m. fl. 1966, Kühl og Koch-Nielsen 1976), hvoraf det fremgår, både at antallet af bøger i familiens besiddelse vokser med stigende skoleuddannelse hos de voksne, og at aktiviteten med hensyn til boglån på biblioteket stiger bemærkelsesværdigt med antallet af bøger i hjemmet. Hertil kommer yderligere, at der med øget skoleuddannelse er stigende interesse for såvel teater, musik og kunst som foreningsaktivitet og motionsudfoldelse.

Mennesker er individuelt forskellige med varierende interesser og forskellige aktiviteter. Alene af den grund kan man ikke forvente, at alle mennesker vil gå på bibliotek eller læse bøger. På grund af det foran omtalte må man forvente, at der vil være relativt størst tilgang til biblioteket fra de hjem, der har mest tradition for fortrolighed med den sproglige kultur.

Der er miljøer, der har andre kulturelle traditioner; de findes især dels i landbokredse dels blandt arbejdere. Undersøgelsen viser en relativt lav biblioteksbenyttelse blandt landmænd og arbejdere, især ufaglærte, og en forholdsvis høj aktivitet blandt selvstændige i byerne og blandt funktionærer. Der er imidlertid også flere, der benytter bibliotek, jo højere årsindkomsten er.

Undersøgelsen viser, at det er de socialt relativt stærke grupper, der er fortrolige med den boglige og sproglige kultur – og som også benytter bibliotekerne til at udbygge deres viden og kulturelle horisont. De miljøer, der har alternative adfærds- og værdimønstre, udgør undergrupper med egne ligeværdige subkulturer, men de er socialt svagere. Den samfundsmæssige ulighed har sammenhæng, måske årsagssammenhæng, med den her omtalte sproglige kulturtradition.

At kultur og viden har indflydelse på social og økonomisk magtfordeling, har det demokratiske samfund til en vis grad draget konsekvensen af, idet man systematisk har udvidet skolegangen og bl.a. også bibliotekstilbuddet.

Der kan som bekendt formuleres økonomiske motiver for, at samfundet og produktionsapparatet ønsker veluddannede medborgere. Men

også ud fra en målsætning om mere ligelig fordeling af såvel materielle goder som medindflydelse og livsudfoldelse, er det væsentligt at inddrage alle samfundsgrupper i en udviklingsproces. Det gælder ikke mindst dem, der socialt og kulturelt er de svageste. Her har folkebiblioteket en opgave og kan øve en indsats, der har mulighed for at få en lang række virkninger. De kan gå i retning af større sikkerhed i at skaffe sig konkret viden for at kontrollere det lokale demokrati, og derudover en udvidet sans for og respekt for de finkulturelle kvaliteter, der ligger i kultur, musik og kunst.

Samfundet som sådan, og dets demokratiske organer i folketing, regering og det lokale selvstyre har gennem folkebiblioteket mulighed for dels at meddele sig til den mest interesserede og bedst informerede del af befolkningen, dels at inddrage en stadig større andel af de socialt svagere grupper i et aktivt engagement og bredere livsudfoldelse.

Nogle væsentlige resultater af undersøgelsen skal resumeres i det følgende.

Som nævnt kommer næsten alle børn i skolealderen på biblioteket – for at finde stof til opgaver i undervisningen, for at låne og læse bøger i øvrigt, for at høre musik og for at mødes med kammerater. I hvilken udstrækning det er lykkedes at gøre de nye generationer varigt fortrolige med biblioteket og dets muligheder, kan ikke dokumenteres gennem undersøgelsen. Den faldende benyttelsesprocent med alderen er på den ene side udtryk for, at man ikke kan fastholde den høje besøgshyppighed. På den anden side må den relativt større interesse hos de yngste i befolkningen ses som et resultat af, at de er blevet mere biblioteksvante end de ældre generationer blev. Denne tendens støttes af, at de unge har haft bedre skoletilbud.

Yngre mennesker med småbørn har ofte ytret sans for at give børnene sproglige oplevelser. 3/4 af forældrene til *førskolebørn* køber børnebøger og læser højt af dem. 1/3 låner yderligere på biblioteket, og det er i vid udstrækning de samme, der køber og låner. Aktiviteten stiger med forældrenes skoleuddannelse.

Så snart børnene kommer i skole, får de praktisk taget alle et nært

forhold til biblioteket. De fleste besøger folkebiblioteket, men dertil kommer skolebiblioteket, som især på landet kan være det nærmeste og vigtigste. 3/4 af de *mindre skolebørn på 7–11 år* kommer i folkebiblioteket, og de fleste låner bøger med hjem. De bliver ikke altid læst, til gengæld læser børnene mange bøger, som er lånt af familien og kammerater.

Tilsvarende gælder *større skolebørn på 12–15 år*, de kommer næsten alle i biblioteket og mest folkebiblioteket. For disse børn synes motivet at træffe jævnaldrende at have særlig indflydelse på besøgshyppigheden. De er i øvrigt velorienterede i bibliotekets indretning og tilfredse hermed, omend ikke altid med udvalget af bøger og slet ikke med pladetilbuddet.

De større børns besøgshyppighed i folkebiblioteket er meget individuelt varierende, fra flere gange ugentlig til én gang månedlig.

Det gælder for alle skolebørnenes låne- og læseaktivitet, at den er stigende med forældrenes skoleuddannelse, og der sker ligeledes en afsmitning, hvis forældrene er biblioteksbenyttere.

En del af børnene – ca. 1/3 af de mindre skolebørn – kommer også til bibliotekets forskellige arrangementer, især film og børneteater. Det finder fortrinsvis sted i hovedstadsområdet og de større byer. De store skolebørn kommer i mindre omfang til filmarrangementer og næsten ikke til børneteaterforestillinger.

Af den *voksne befolkning* kommer ca. 1/3 regelmæssigt i folkebiblioteket, og yderligere en del mere spredt. Det sker overvejende for at låne bøger, og især skønlitteratur, men også faglitteratur samt musik – hvor det forefindes.

Folkebiblioteket er desuden det sted, hvor man kan få oplysning af næsten enhver art, og biblioteket tager desuden en række initiativer med hensyn til foredrag, koncerter og lignende arrangementer. Indtil nu er det dog en mindre del af biblioteksbenytterne, der udvider deres interesse ud over boglån og delvis musiklån. Knap 1/3 af benytterne læser af og til håndbøger og tidsskrifter. 1/10 har besøgt udstillinger på biblioteket, og nogle få procent har overværet arrangementer med foredrag, film og lignende.

Kvinder er noget mere energiske læsere end mænd, især af skønlittera-

Tabel 1.1. Hele befolkningen, fordelt efter folkebiblioteksbenyttelse, inden for aldersgrupper. Pct.

	Kommer i folkebib-liotek	Kommer udeluk-kende i andre biblioteker	Kom tidli-gere i bib-lioteket	Har aldrig benyttet bibliotek	Ved ikke/ uoplyst	I alt	Antal svar-personer
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
Alder:							
0– 6 år	37	0	0	61	2	100	513
7–11 år	76	19	1	4	0	100	404
12–15 år	82	12	0	2	4	100	333
16–19 år	70	3	25	2	0	100	304
20–29 år	57	1	34	8	0	100	728
30–39 år	53	1	25	20	1	100	760
40–49 år	46	0	24	30	0	100	575
50–59 år	38	1	30	31	0	100	603
60–69 år	34	1	27	38	0	100	530
70 år og derover	30	1	27	41	1	100	458
Alle	50	3	24	22	1	100	5.208

tur, men mændene interesserer sig til gengæld noget mere for faglitteratur.

Biblioteksaktivitet er som omtalt foran stærkt afhængig af forudgående skoleuddannelse, men det gælder i langt mindre grad for læsning af skønlitteratur end for faglitteratur.

Musiklån findes især i hovedstadens forstæder og i større byer. Her er det godt 1/5, der låner plader og kassettebånd.

Der er konstateret en helt overvejende positiv holdning til folkebiblioteket, betjeningen og hele atmosfæren. Det er ikke alle, der benytter sig af muligheden for at rådføre sig med bibliotekar, som kan synes noget travlt optaget. Det er især de yngre og de bedst uddannede, der spørger personalet i tvivlstilfælde.

Selv om det er fremgået, at solid skolemæssig baggrund er en motivation for biblioteksbenyttelse – af enhver art – betyder det kun, at der ud af de veluddannede er relativt flere lånere, spørgere og

besøgende, men selv den lidt lavere aktivitetsandel blandt de mere talstærke grupper af befolkningen fører dog til, at af alle biblioteksbenyttere har 1/3 7 års skolegang og 1/4 har realeksamen, mens 1/8 har studentereksamen eller HF-eksamen. Der er imidlertid mange med kort skoleuddannelse, der er ophørt med at benytte biblioteket eller aldrig har gjort det.

Det skal i denne sammenhæng nævnes, at det på grundlag af andre undersøgelser (bl. a. Kühl m. fl. 1966 og Kühl og Koch-Nielsen 1976) og sammenligninger mellem disse kan konstateres, at tendensen inden for de sidste 10 år i Danmark dels viser en stigning i andelen af biblioteksbenyttere i hele befolkningen, dels en stigning inden for de befolkningsgrupper, der har kortere skolegang bag sig.

KAPITEL 2

INDLEDNING

Denne publikation kunne indledes med en gennemgang af det danske folkebiblioteksvæsens historie, organisation og virksomhed, hvilket imidlertid er undladt, da disse emner dels allerede er behandlet i forskellige publikationer (fx Hvenegård Larsen 1962, Kirkegård 1948) dels behandles i den af ministeriet for kulturelle anliggender nedsatte bibliotekskommission og kommissionens specialudvalg (bibliotekskommissionen) samt det af samme ministerium nedsatte bogudvalg (Glistrup og Hertel 1979).

2.1. Folkebiblioteker

Ganske kort kan der om det danske folkebiblioteksvæsen nævnes, at den første bibliotekslov blev vedtaget i 1920. Siden er loven revideret flere gange, og den nugældende bibliotekslov er fra 1964.

Ifølge denne lovs § 1 er folkebibliotekernes formål at fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet ved at stille bøger og andet egnet materiale vederlagsfrit til rådighed.

Fra den gældende lov kan sammenfattende nævnes følgende bestemmelser: 1) folkebibliotekerne er obligatoriske kommunale institutioner, der betjener såvel voksne som børn, 2) benyttelsen er vederlagsfri, samt 3) der er fri låneret af bøger, tidsskrifter mv. i ethvert folkebibliotek i landet – men ikke af av-materialer (grammofonplader, kassettebånd mv.).

De danske folkebiblioteker har især siden 1964 gennemgået store forandringer, så mange folkebiblioteker i dag kan tilbyde såvel voksne som børn et bredt tilbud spændende fra bøger, tidsskrifter, blade og tegneserier over grammofonplader, kassettebånd, plakater, grafik til udstillinger, koncerter, teater, møder osv.

Biblioteksloven administreres for folkebibliotekernes vedkommende af ministeriet for kulturelle anliggender gennem Bibliotekstilsynet, hvis opgave bl. a. er at yde de lokale folkebiblioteker råd og vejledning.

2.2. Undersøgelsens baggrund

Folkebibliotekerne har i snart et århundrede spillet en rolle i den demokratiske oplysnings- og kultur-politik. Der har været bred enighed om, at en af forudsætningerne for aktiv medleven og politisk indflydelse fra befolkningens side var viden, indsigt og kulturel ballast. Let tilgængelige og gratis biblioteker ud over landet var blandt de offentlige tilbud til opfyldelse af disse formål.

Der foreligger en række danske undersøgelser af befolkningens biblioteksbenyttelse (Elberling og Bruhns 1967, Kühl m. fl. 1966, Kühl m. fl. 1976, Kühl og Koch-Nielsen 1976, Observa 1975).

De omfatter imidlertid ofte enten et afgrænset geografisk område eller en aldersmæssigt afgrænset del af befolkningen – i reglen kun voksne personer.

I 1964 gennemførte socialforskningsinstituttet en undersøgelse af den voksne befolknings fritidsanvendelse (Kühl m. fl. 1966). Efter en halv snes år med stærk social udvikling gennemførte socialforskningsinstituttet i 1975 en ny (mindre) undersøgelse af fritidsanvendelsen i befolkningen (Kühl og Koch-Nielsen 1976).

Disse undersøgelser omfatter visse generelle oplysninger om befolkningens biblioteksbenyttelse og læsevaner.

I samklang med den generelle materielle velstandsstigning, den udvidede fritid og de øgede investeringer i bibliotekssektoren, kan man konstatere en vækst i biblioteksbenyttelse og boglæsning. I 1964 svarede 25 pct. af den voksne danske befolkning bekræftende på spørgsmålet: Kommer De på folkebiblioteket? – i 1975 svarede 37 pct. bekræftende på spørgsmålet: Kommer De på biblioteket?

Det kan også konstateres, at andelen af voksne personer, som på undersøgelsestidspunktet var i gang med at læse en bog, var steget fra 28 pct. i 1964 til 40 pct. i 1975.

I den herefter gennemførte biblioteksundersøgelse har man stillet nogle mere specificerede spørgsmål, der viser benyttelsen af forskellige

17

kategorier af biblioteker, ikke blot det nærmeste bibliotek, og ikke blot folkebiblioteker.

2.3. Undersøgelsens formål

Med udgangspunkt i den foreliggende viden opstod der ønsker om at iværksætte en undersøgelse af folkebibliotekerne, således at visse sider af deres funktion blev nærmere belyst. Hensigten har været gennem en landsdækkende repræsentativ undersøgelse af den danske befolkning – voksne såvel som børn – at få en uddybet og systematisk viden om folkebibliotekets benyttere, og hvad biblioteket benyttes til med hensyn til bog- og musikudlån. Uden at kunne gå ind på problemerne omkring læsevaner – dvs. indholdet, evt. udbyttet af det læste – vil man belyse omfanget og hyppigheden af boglån. Hertil kommer, at man vil skaffe sig et billede af udnyttelsen af de øvrige muligheder for at benytte biblioteket til at læse på stedet, skaffe sig informationer og evt. ideer til at søge ny viden, samt deltage i forskellige møder og arrangementer.

Formålet har endvidere været at beskrive forholdet mellem publikum og personale, betjeningen af benytterne gennem forskellige hjælpemidler og personlig vejledning. Til uddybning af de oplysninger, som er opnået gennem interviewer i hjemmene, har man i et antal biblioteker haft samtaler med de mennesker, der var til stede som benyttere, såvel voksne som børn.

Yderligere har man villet give et billede af de forhold, der er affødt af, at der i kommunerne ud over landet er et noget uensartet serviceniveau med henholdsvis heltids- og deltidsbiblioteker, hvortil kommer betjening med bogbus.

Endelig har man gennem den repræsentative undersøgelse af befolkningen fået mulighed for at tale med de mennesker, der ikke benytter folkebiblioteket, og derigennem skaffe sig viden om de baggrundsfaktorer, der er knyttet til ikke-benyttelse samt de begrundelser, de pågældende giver for ikke at tage imod dette tilbud. Herigennem kan bl. a. udledes, hvordan de praktiske muligheder for at benytte folkebiblioteket kan forbedres, således at en kulturpolitisk målsætning om den bredest mulige forsyning med bibliotekets forskellige tilbud til befolkningen kan fremmes.

Ved iværksættelse af en sådan undersøgelse er man fuldt opmærksom på, at en del af de oplysninger, der indhentes, vil forekomme velkendt i forvejen af en del mennesker, som kender til det omhandlede emne. Det gælder i det hele taget sociologiske undersøgelser, at en del af resultaterne kan virke banale, men dels kan kendsgerninger ikke negligeres, dels er der langtfra altid enighed om, hvad der er en kendt viden, og hvad der kun er formodninger. Det er fra forskellig side påpeget, at der savnes præcise, empiriske informationer om en del forhold vedrørende folkebibliotekerne, ikke mindst om børnene, og det er undersøgelsens hensigt at søge at dække nogle af disse huller. Man er opmærksom på, at der vil være mange andre spørgsmål, som ikke belyses i undersøgelsen, da den ifølge sagens natur har haft sin ressourcemæssige begrænsning med hensyn til økonomi, bemanding og tid.

Dispositionen for den følgende fremstilling er den, at man først beskriver biblioteksbenyttelsen i hele befolkningen, dvs. alle aldersgrupper og ikke kun indskrænket til folkebibliotekerne. Derefter beskrives benyttelsen af folkebiblioteket, opdelt i aldersgrupper: de voksne, de store og de mindre skolebørn samt førskolebørnene.

Et særligt afsnit er helliget dem, der ikke benytter folkebiblioteket, hvadenten de aldrig har gjort det eller har været benyttere tidligere.

Endelig handler et kapitel om besøg på nogle folkebiblioteker med referater af samtaler med voksne, børn og unge om deres konkrete forhold til folkebiblioteket. Hertil er føjet nogle få interviewer i hjemmene med ikke-benyttere af folkebiblioteket.

Rent praktisk kan det om tabellerne oplyses, at de i mange tilfælde præsenteres som procentandele af hele befolkningen eller undergrupper af denne, mens informationer i andre tilfælde er præsenteret som procentfordelinger inden for angivne grupper, og med anførelse af det antal svarpersoner, der ligger til grund for procentfordelingen. I visse tilfælde er tallene sat i parentes, hvilket betyder, at antallet af svarpersoner er mindre end 25, hvorfor en procentvis underopdeling af gruppen er behæftet med særlig usikkerhed.

I teksten gives en analyse af undersøgelsens resultater; i øvrigt er der medtaget et relativt stort antal tabeller ud fra den forudsætning, at rapporten i vid udstrækning skal benyttes af lovgivere, af administratorer

og fagfolk, som arbejder med biblioteksvæsenet og dets fremtidige struktur, og som derfor har brug for præcise, detaljerede oplysninger.

KAPITEL 3

BIBLIOTEK OG BEFOLKNING

Selv om denne undersøgelse har titlen *Folkebiblioteket og befolkningen*, udgør den kun én blandt flere muligheder for at belyse folkebibliotekets funktioner og opgaver samt benyttelsen og ikke-benyttelsen heraf.

Ved forskning i folkebibliotekets funktioner er der flere hovedområder, der er centrale, og ifølge Harbo (1978) kan man opstille følgende: 1) de museale funktioner, 2) bog- og bibliotekshistoriske arbejder, 3) de egentlige biblioteksfaglige områder, samt 4) undersøgelser af benyttere og ikke-benyttere af folkebiblioteket.

Denne undersøgelse begrænser sig til det sidstnævnte område, dvs. benyttere og ikke-benyttere af folkebiblioteket. Til belysning heraf har man udspurgt 3.958 voksne personer (16 år og derover), samt 1.250 børn og unge mellem 0 og 15 år om deres biblioteksvaner, idet man kun i begrænset omfang har spurgt om benyttelsen af andre biblioteker, som fx fag-, forsknings- og skolebiblioteker.

I det følgende belyses hele befolkningens benyttelse af bibliotekerne, dvs. såvel folkebiblioteket som andre biblioteker. I de senere kapitler belyses benyttelsen af folkebiblioteket samt i mindre grad andre biblioteker, opdelt efter forskellige aldersgrupper blandt brugerne.

3.1. Biblioteksbenyttelse i alderskategorier

Der er stillet spørgsmål om benyttelse af forskellige bibliotekstyper, og der er stillet særlige spørgsmål til forskellige aldersgrupper, idet man ved udformningen af spørgeskemaerne forudsatte, at benyttelsen af de forskellige bibliotekstyper og motivationen herfor ikke ville være den samme i de forskellige aldersgrupper.

I dette kapitel ser man kun på, hvor mange og hvem, der har kontakt eller ikke-kontakt med et eller flere biblioteker, idet man ser bort fra, hvor hyppigt denne kontakt forekommer.

Tabel 3.1. Procentandele af den voksne befolkning (16 år og derover), der har svaret ja på følgende spørgsmål:

[1]»Kommer De nogensinde på det nærmeste bibliotek?«	38 pct.
[2]»Kommer De nogensinde på andre biblioteker end det nærmeste i kommunen?«	19 pct.
[3]heraf:	
[4]andet bibliotek i kommunen	9 pct.
[5]bibliotek i anden kommune	8 pct.
[6]skolebibliotek	3 pct.
[7]fag- eller forskningsbibliotek	3 pct.
[8]andet	2 pct.
[9]»Bruger De nogensinde bogbus?»	4 pct.
[10]Antal svarpersoner	3.958

TRANSLATION – Percentage of the adult population (16 years of age or more) who have answered "Yes" to the following questions:

1. "Do you ever visit the nearest library?". 2. "Do you ever visit other libraries than the nearest one in your municipality?". 3. of which: 4. Other library in the municipacity. 5. Library in other municipality. 6. School library. 7. Research library. 8. Other. 9. "Do you ever use a book bus?". 10. Number of persons in survey.

Tabel 3.2. Procentandele af de 12–15 årige, der har svaret ja på følgende spørgsmål:

[1]»Kommer du på det nærmeste bibliotek?«	79 pct.
[2]»Låner du bøger på skolebiblioteket?«	87 pct.
[3]»Låner du gennem en bogbus?«	10 pct.
[4]»Låner du bøger, plader eller bånd på andre biblioteker, end dem, vi allerede har nævnt?«	12 pct.
[5]Antal svarpersoner	333

TRANSLATION – Percentage of 12 to 15-year-olds who have answered "Yes" to the following questions:

1. "Do you visit the nearest library?". 2. "Do you borrow books from the school library?". 3. "Do you borrow through a book bus?". 4. "Do you borrow books, records, or tapes from other libraries than those already mentioned?". 5. Number of persons in survey.

Til de voksne personer har man stillet de i tabel 3.1 nævnte spørgsmål, og på baggrund heraf kan man belyse den samlede biblioteksbenyttelse. De i tabellen nævnte procentandele kan ikke umiddelbart adderes, idet

Tabel 3.3. Procentandele af forældrene til de 7–11 årige, der har svaret ja på følgende spørgsmål:

[1]»Kommer barnet nogensinde på et kommunebibliotek?«	70 pct.
[2]»Låner barnet nogensinde gennem en bogbus?«	12 pct.
[3]»Låner barnet/børnene nogensinde bøger på skolebiblioteket?«	77 pct.
[4]Antal svarpersoner	404

TRANSLATION – Percentage of the parents of 7 to 11-year-olds who have answered "Yes" to the following questions:

1. "Does your child ever visit a public library?". 2. »Does your child ever borrow through a book bus?". 3. "Does your child/children ever borrow books from the school library?". 4. Number of persons in survey.

nogle svarpersoner kommer på flere bibliotekstyper. Ved analyse af svarene på ovennævnte spørgsmål kan man imidlertid udlede, at 48 pct. – eller omkring halvdelen – af alle voksne personer kommer på et eller flere biblioteker.

Til belysning af de 12–15 åriges biblioteksvaner har man stillet de i tabel 3.2 nævnte spørgsmål. Disse procentandele kan heller ikke umiddelbart adderes, idet der er en del af de 12–15 årige, der svarer ja på mere end ét af spørgsmålene. Der er imidlertid 98 pct. af de 12–15 årige, der svarer ja på mindst ét af de nævnte spørgsmål.

Forældrene til de 7–11 årige – samt de 7–11 årige selv, hvis de var hjemme under interviewet – blev stillet de i tabel 3.3 nævnte spørgsmål. På baggrund af de i tabellen nævnte spørgsmål kan det udledes, at 95 pct, af de 7–11 årige svarer ja på mindst ét af spørgsmålene.

Endelig har man stillet de i tabel 3.4 nævnte spørgsmål til forældrene til de 0–6 årige. 37 pct. af de 0–6 åriges forældre har svaret ja på mindst ét af de ovennævnte spørgsmål.

3.2. Biblioteksbenyttemes køn og alder

På grundlag af de ovennævnte procentandele for de forskellige aldersgrupper kan man herefter sammenveje interviewmaterialet, så det belyser hele befolkningens benyttelse eller ikke-benyttelse af bibliotekerne. I tabel 3.5 har man foretaget denne sammenvejning, idet der med

Tabel 3.4. Procentandele af forældrene til de 0–6 årige, der har svaret ja på følgende spørgsmål:

[1]»Låner De nogensinde bøger på biblioteket til Deres barn?«	36 pct.
[2]»Låner De nogensinde plader/bånd på biblioteket til Deres barn?«	12 pct.
[3]»Låner De nogensinde gennem en bogbus til Deres barn?«	5 pct.
[4]Antal svarpersoner	513

TRANSLATION – Percentage of the parents of 0 to 6-year-olds who have answered "Yes" to the following questions:

1. "Do you ever borrow books for your child at the library?". 2. "Do you ever borrow records of tapes for your child at the library?". 3. "Do you ever borrow for your child through a book bus?". 4. Number of persons in survey.

Tabel 3.5. Hele befolkningens benyttelse af bibliotek.

[1]Kommer i et eller flere biblioteker*	53 pct.
[2]Kommer ikke i noget bibliotek	46 pct.
[3]Uoplyst/ved ikke	1 pct.
[4]I alt	100 pct.
[5]Antal svarpersoner	5.208

Anm.: I tabellen indgår alle interviewpersoner, dvs. såvel børn som voksne.
* Som bibliotek medregnes her: folke-, fag-, forsknings-, skole- samt andre biblioteker.

TRANSLATION – Use of libraries by the total population.

1. Visits one or more libraries*. 2. Does not visit any library. 3. Not stated/Don't know. 4. Total. 5. Number of persons in survey.

Note: The table includes all persons interviewed, i.e. children as well as adults.
* The world library here includes: Public, research, school, and other libraries.

bibliotek menes alle bibliotekstyper, såvel folkebiblioteket som fag-, forsknings-, skole- og andre biblioteker.

Over halvdelen af hele befolkningen kommer på et bibliotek mere eller mindre hyppigt. Opdeler man befolkningen efter køn og alder med skillelinje ved det fyldte 16. år ses det, at omkring 3/4 af både drenge og piger (0–15 år) benytter et eller flere biblioteker, mens der blandt de voksne er flere kvinder (51 pct.) end mænd (44 pct.), der benytter et bibliotek.

Tabel 3.6. Hele befolkningen, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for køn og alder. Pct.

	[a]Kommer i et eller flere biblioteker*	[b]Kommer ikke i et bibliotek	[c]Ved ikke/ uoplyst	[d]I alt	[e]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Køn:*					
[2]Drenge (–15 år)	72	27	1	100	639
[3]Mænd	44	56	0	100	2.004
[4]Piger (–15 år)	72	27	1	100	611
[5]Kvinder	51	49	0	100	1.954
[6]*Alle*	53	46	1	100	5.208

Anm.: Se tabel 3.5.
* Se tabel 3.5.

TRANSLATION – Total population, distributed according to library use, within sexes and age groups (percentages).

Heading: a. Visits one or more libraries*. b. Does not visit a library. c. Don't know/not stated. d. Total. e. Number of persons in survey.

Front column: 1. Sex. 2. Boys (below 16 years of age). 3. Men. 4. Girls (below 16 years of age). 5. Women. 6. All groups.

Note: See table 3.5.
* See table 3.5.

Opdeler man interviewmaterialet i flere aldersgrupper, fremgår det, at der er stor forskel på, hvor store procentandele af de forskellige aldersgrupper der benytter et bibliotek. Ser man bort fra de yngste, hvoraf de 37 pct. benytter et bibliotek, kan man se, at procentandelene fra at omfatte så godt som alle (7–15 årige) er faldende med stigende alder og lavest for personerne på 70 år og derover (31 pct.).

3.3. Biblioteksbenyttelse og bymæssighed

Derudover har man opdelt interviewmaterialet efter bymæssighed, hvilket viser forskellig grad af biblioteksbenyttelse.

Opdelingen af personer og deres bopæl efter bymæssig beboelsestæthed er uafhængig af kommune-inddeling, idet kommunerne ofte omfatter både by- og landområder. Der benyttes følgende opdeling:

25

1) Hovedstaden: København, Frederiksberg og Gentofte kommuner
2) Hovedstadens forstæder: 18 kommuner omkring København (uanset amt)
3) Større byer (mere end 10.000 indbyggere)
4) Mindre byer (2.000–10.000 indbyggere)
5) Bymæssige bebyggelser (200–2.000 indbyggere)
6) Landdistrikter.

Aktiviteten er størst i hovedstadens forstæder, hvor omkring 2/3 af befolkningen benytter et bibliotek. I hovedstaden, de større og mindre

Tabel 3.7. Hele befolkningen, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for aldersgrupper. Pct.

	[a]Kommer i et eller flere biblioteker*	[b]Kommer ikke i et bibliotek	[c]Ved ikke/ uoplyst	[d]I alt	[e]Antal svarper-soner
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Alder:*					
0– 6 år	37	61	2	100	513
7–11 år	95	5	–	100	404
12–15 år	94	2	4	100	333
16–19 år	73	27	–	100	304
20–29 år	58	42	–	100	728
30–39 år	54	45	1	100	760
40–49 år	46	54	–	100	575
50–59 år	39	61	–	100	603
60–69 år	35	65	–	100	530
70 år og derover	31	68	1	100	458
[2]*Alle*	53	46	1	100	5.208

Anm.: Se tabel 3.5.
* Se Tabel 3.5.

TRANSLATION – Total population, distributed according to library use, within age groups (percentages).

Heading: a. Visits one or more libraries*. b. Does not visit a library. c. Don't know/not stated. d. Total. e. Number of persons in survey.

Front column: 1. Age. 2. All ages.

Note: See table 3.5.
* See table 3.5.

Tabel 3.8. Hele befolkningen, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for bymæssighedsgrupper. Pct.

	[a]Kommer i et eller flere biblioteker*	[b]Kommer ikke i et bibliotek	[c]Ved ikke/ uoplyst	[d]Alt.	[e]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Bymæssighedsgruppe:*					
[2]Hovedstaden	54	46	–	100	563
[3]Hovedstadens forstæder	67	32	1	100	550
[4]Større byer	57	42	1	100	1.757
[5]Mindre byer	51	49	–	100	686
[6]Bymæssige bebyggelser	49	50	1	100	735
[7]Landdistrikter	42	57	1	100	907
[8]Uoplyst					10
[9]*Alle*	53	46	1	100	5.208

Anm.: Se tabel 3.5.
* Se tabel 3.5.

TRANSLATION – Total population, distributed according to library use and within degrees of urbanization (percentages).

Heading: a. Visits one or more libraries*. b. Does not visit a library. c. Don't know/not stated. d. Total. e. Number of persons in survey.

Front column: 1. Urbanization group. 2. Capital. 3. Metropolitan suburbs. 4. Major towns. 5. Minor towns. 6. Urban districts. 7. Rural districts. 8. Not stated. 9. All groups.

Note: See table 3.5.
* See table 3.5.

byer samt i bymæssige bebyggelser er andelen omkring halvdelen, og i landdistrikterne er godt 2/5 benyttere af et bibliotek. (Tabel 3.8).

3.4. Heltids- eller deltidsbibliotek

For at undersøge, om der er forskel i biblioteksbenyttelsen i de kommuner, der har heltids- eller deltidsbibliotek[1]), har man opdelt hele interviewmaterialet efter bibliotekets status i bopælskommunen. Det siger imidlertid ikke noget om, hvilket eller hvilke biblioteker, man faktisk kommer på. Denne problematik analyseres yderligere i de senere kapitler.

1) Betegnelsen heltids- respektive deltids-bibliotek dækker alene, om biblioteket er betjent af faguddannet personale eller ej.

Tabel 3.9. Hele befolkningen, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for heltids- eller deltidsbibliotek i bopælskommunen. Pct.

	[a]Kommer i et eller flere biblioteker*	[b]Kommer ikke i et bibliotek	[c]Ved ikke/ uoplyst	[d]I alt	[e]Antal svarper-soner
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Bibliotek i bopælskommunen:*					
[2]Heltidsbibliotek	55	44	1	100	4.556
[3]Deltidsbibliotek	43	56	1	100	652
[4]*Alle*	53	46	1	100	5.208

Anm.: Se tabel 3.5.
* Se tabel 3.5.

TRANSLATION – Total population, distributed according to library use and full-time or part-time library in the municipality (percentages).

Heading: a. Visits one or more libraries*. b. Does not visit a library. c. Don't know/not stated. d. Total. e. Number of persons in survey.

Front column: 1. Library in the municipality of residence. 2. Full-time library. 3. Part-time library. 4. Both types.

Note: See table 3.5.
* See table 3.5.

Det viser sig, at 55 pct. af befolkningen bosat i heltidskommuner kommer i et eller flere biblioteker, mens 43 pct. af befolkningen bosat i deltidskommuner kommer i et eller flere biblioteker.

3.5. Sammenfatning

Dette kapitel har belyst benyttelsen af såvel folkebiblioteket som andre biblioteker i hele befolkningen, fra småbørn til ældre. 48 pct. af alle voksne kommer på et eller flere biblioteker, mens det gælder 98 pct. af de store børn på 12–15 år og 95 pct. af de yngre skolebørn (7–11 år) og 37 pct. af småbørn.

Det betyder, at 53 pct. af alle uanset alder er biblioteksbenyttere, men efter det 15. år falder andelen jævnt fra næsten alle til en tredjedel blandt de ældste. Biblioteksaktiviteten er højest i hovedstadens forstæder, lidt lavere i København og andre byer og mindst på landet. Den er også noget højere i kommuner med heltidsbibliotek, end i kommuner med deltidsbibliotek.

KAPITEL 4

DE VOKSNE OG FOLKEBIBLIOTEKET

Af kapitel 3 fremgår, hvor stor en andel af hele befolkningen der benytter et bibliotek. I dette kapitel analyseres de voksne (16 år og derover) personers benyttelse af *folkebiblioteket*. Dette kapitel søger således først og fremmest at give svar på, hvilke sociale karakteristika der kendetegner biblioteksbenytterne.

Først beskrives kendskab til og benyttelse af det nærmeste bibliotek samt andre biblioteker. Derefter analyseres de forskellige personlige og andre karakteristika, der er for henholdsvis benytterne og ikkebenytterne af folkebiblioteket mht. køn, alder, skoleuddannelse, stilling, civilstand, familietype, indkomst, bymæssighedsgruppe samt heltids- eller deltidsbibliotek i bopælskommunen. I det følgende afsnit analyseres, hvor ofte folkebiblioteket benyttes, hvad man benytter folkebiblioteket til, benyttelse af bogbus, indstillingen til forskellige forhold ved folkebiblioteket samt evt. sammenhænge mellem lån og køb af bøger og plader.

Til belysning af den voksne befolknings kendskab til og benyttelse af folkebiblioteket har man, som nævnt i kapitel 3, stillet forskellige spørgsmål om »det nærmeste bibliotek«, bogbus, andre biblioteker i kommunen samt biblioteker i andre kommuner.

Materialet viser, at 91 pct, af den voksne befolkning ved, eller måske rettere svarer, at de ved, hvor det nærmeste bibliotek ligger. 86 pct angiver bibliotekets navn og 39 pct. kender åbningstiden. Godt en tredjedel af den voksne befolkning (38 pct.) kommer på det nærmeste bibliotek, heraf de 24 pct. én eller flere gange om måneden. Den totale folkebiblioteksbenyttelse blandt voksne er som senere nævnt 47 pct.

Man har ved analysen af materialet ikke kontrolleret, om det bibliotek, de voksne personer nævner som »det nærmeste bibliotek«, faktisk også er det nærmeste. For at kontrollere dette, måtte man kende

placeringen af hovedbibliotek, filialbibliotek samt eventuelle bogbussers holdeplads i de undersøgte kommuner for derefter at konstatere afstanden til interviewpersonernes bopæl. Da undersøgelsen dels omfatter interviewer i 111 kommuner, dels forudsætter anonymitet for de interviewede personer, hvilket omfatter, at de interviewede personers navne og adresser er ukendte for de personer, der arbejder med undersøgelsens analyse, er en sådan kontrol umulig. En anden årsag til at undlade at efterkontrollere disse besvarelser er, at det ikke er så afgørende, om »det nærmeste bibliotek« nu også er det fysisk nærmeste, men derimod at befolkningen er bekendt med, hvor man kan komme i forbindelse med biblioteksvæsenet.

På baggrund af interviewmaterialet kan man med nogen ret sige, at alle voksne personer i dag ikke blot kender til bibliotekets eksistens, men også ved hvor det nærmeste bibliotek ligger, samt i vid udstrækning hvad det hedder.

I relation til det nærmeste bibliotek har man også interesseret sig for, hvor lang tid det tager den interviewede person at komme til dette bibliotek.

Transporttiden er for 4/5 af den voksne befolkning højst et kvarter til det nærmeste bibliotek. Dette fortæller ikke noget om afstanden målt i kilometer, men derimod noget om interviewpersonernes egen opgivelse i tid, dvs. med det normalt anvendte transportmiddel.

Svarene er således foruden af selve afstanden i kilometer også afhængig af, hvilket transportmiddel man normalt råder over, idet brug af fx bil i forhold til cykel naturligvis medfører mindre transporttid. Man får således et billede af den oplevede afstand, som er relevant i denne sammenhæng. Da den er påvirket af det aktuelle transportmiddel, vil »transporttids-afstanden« samtidig afspejle mobiliteten i forskellige befolkningsgrupper, såsom ældre og mindrebemidlede, der ikke har bil til rådighed.

Ud over mobilitet fremgår det også af tabellen, at kendskab til bibliotekets placering er faldende med stigende alder – der er således næsten en fjerdedel af personerne over 70 år, der ikke ved, hvor det nærmeste bibliotek ligger.

Transporttiden til det nærmeste bibliotek stiger med faldende bymæs-

Tabel 4.1. De voksne personer, fordelt efter transporttid til »det nærmeste bibliotek«, inden for køn, alders- og bymæssighedsgrupper. Pct.

	[a]Højst et kvarter	[b]Mellem 1/4 og 1/2 time	[c]Mere end 1/2 time	[d]Ved ikke hvor »det nærmeste bibliotek« ligger/ uoplyst	[e]I alt	[f]Antal svar-personer
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Køn:*						
[2]Mand	83	7	1	9	100	2.004
[3]Kvinde	75	13	2	10	100	1.954
[4]*Alder:*						
16–19 år	84	11	0	5	100	304
20–29 år	83	8	0	9	100	728
30–39 år	84	8	1	7	100	760
40–49 år	85	9	1	5	100	575
50–59 år	81	8	2	9	100	603
60–69 år	72	14	3	11	100	530
70 år og derover	57	15	6	22	100	458
[5]*Bymæssighedsgruppe:*						
[6]Hovedstaden	77	7	1	15	100	493
[7]Hovedstadens forstæder	89	7	0	4	100	404
[8]Større byer	81	11	2	6	100	1.290
[9]Mindre byer	86	5	1	8	100	510
[10]Bymæssig bebyggelse	78	8	2	12	100	547
[11]Landdistrikter	68	16	3	13	100	706
[12]Uoplyst						8
[13]*Alle*	79	10	2	9	100	3.958

TRANSLATION – Adult persons, distributed according to transportation time to "nearest library", within sex, age, and urbanization groups (percentages).

Heading: a. 15 minutes and less. b. Between 15 and 30 minutes. c. More than 30 minutes. d. Don't know the location of the nearest library/not stated. e. Total. f. Number of persons in survey.

Front column: 1. Sex. 2. Man. 3. Woman. 4. Age. 5. Degree of urbanization. 6. Capital. 7. Metropolitan suburbs. 8. Major towns. 9. Minor towns. 10. Urban districts. 11. Rural districts. 12. Not stated. 13. All groups.

sighed, idet tendensen dog ikke er éntydig. For hovedstaden gælder, at omkring 3/4 har højst et kvarter til det nærmeste bibliotek, mens denne andel i hovedstadens forstæder er omkring 9/10. Dette afspejler ikke den

31

fysiske afstand, men transportmiddel, idet hovedstaden har den relativt laveste forsyning med personbiler pr. husstand.

Omkring 2/5 af den voksne befolkning svarer som nævnt, at de ved, hvornår det nærmeste bibliotek har åbent, og 36 pct. – svarende til 92 pct. af dem, der kender åbningstiden – svarer, at de er tilfredse med denne. Der er således kun 3 pct. af den voksne befolkning, der er utilfredse med åbningstiden. Dette selv om åbningstiden på det nærmeste bibliotek er et vidt begreb, spændende fra et par timers til godt 50 timers ugentlig åbningstid.

Utilfredsheden skyldes forskellige forhold, som alle nævnes af mindre end 1 pct. af de voksne personer: ikke åbent hver dag, ikke åbent hver formiddag, ikke åbent hver eftermiddag, samt ikke åbent hver aften. Dvs. forhold som overvejende skyldes, at biblioteket har begrænsninger i den daglige åbningstid og som alle kunne modvirkes ved at budgettere med en større åbningstid. Herudover er der få personer (også mindre end 1 pct.), som nævner: ikke åbent lørdag eftermiddag samt ikke åbent søndag.

4.1. Hvem benytter folkebiblioteket?

Der er stor forskel i benytter-andelene mellem de forskellige aldersgrupper. Af de 16–19 årige er det således over halvdelen, der benytter det nærmeste bibliotek, hvorefter benyttelsen er jævnt faldende med stigende alder. Blandt personer over 70 år er 25 pct. benyttere.

Ud over det nærmeste bibliotek er der 19 pct. af de voksne personer, der benytter andre biblioteker. Også her er der stor forskel på benytter-andelene i de forskellige aldersgrupper. Af de 16–19 årige er der således 41 pct., der benytter andre biblioteker end det nærmeste. Denne andel falder med stigende alder, og for de ældre personer er der kun 5–7 pct.

I de følgende afsnit ses på den samlede benyttelse af folkebiblioteket, uden skelnen mellem forskellige afdelinger. Til begrebet folkebiblioteket medregnes her: det nærmeste bibliotek[1]), andet bibliotek i kommunen, bibliotek i anden kommune samt bogbus.

---

[1]) Udtrykket »det nærmeste bibliotek« er i undersøgelsen fortolket som det nærmeste folkebibliotek, uanset at et mindre antal personer kan have ment et fagbibliotek e. l.

Tabel 4.2. Andelen af voksne personer, der benytter »det nærmeste bibliotek« og andre biblioteker, inden for aldersgrupper. Pct.

	[a]Benytter »det nærmeste bibliotek«	[b]Benytter andre biblioteker end »det nærmeste bibliotek«	[c]Antal svar-personer
	pct.	pct.	
[1]*Alder:*			
16–19 år	53	41	304
20–29 år	45	30	728
30–39 år	43	23	760
40–49 år	39	16	575
50–59 år	33	14	603
60–69 år	30	7	530
70 år og derover	25	5	458
[2]*Alle*	38	19	3.958

TRANSLATION – Percentage of adult persons using the "nearest library" and other libraries, within age groups.

Heading: a. Uses the "nearest library". b. Uses other libraries than the "nearest one". c. Number of persons in survey.

Front column: 1. Age. 2. All ages.

Hvor mange og hvem det er, der benytter folkebiblioteket, er som nævnt et af undersøgelsens hovedspørgsmål. Svaret på spørgsmålet afhænger naturligvis af, hvad man mener med »benytter«.

I den videre fremstilling menes med benyttere af folkebiblioteket personer, der svarer, at de kommer i det nærmeste bibliotek, og/eller et andet bibliotek i kommunen end det nærmeste og/eller et bibliotek i en anden kommune og/eller bogbus. Det er således kun personer, som selv kommer i folkebiblioteket, der medregnes, hvorimod personer, der udelukkende benytter biblioteksmaterialer, som andre har lånt – (indirekte benyttere), omtales senere.

38 pct. af den voksne befolkning kommer i det nærmeste bibliotek (jfr. tabel 3.1), 9 pct. kommer i et andet bibliotek i kommunen, 8 pct. kommer på et bibliotek i en anden kommune, mens 4 pct. kommer i bogbus. Disse procentandele kan som nævnt ikke umiddelbart adderes, idet en del personer kommer i mere end en af de nævnte bibliotekstyper.

33

Det kan beregnes, at 47 pct. af den voksne befolkning kommer i folkebiblioteket.

Ud af folkebiblioteksbenytterne er der 19 pct., der desuden benytter sig af andres lån.

Tabel 4.3. De voksne personer, fordelt efter biblioteksbenyttelse. Pct.

[1]Kommer i folkebibliotek (samt evt. i andre biblioteker)	47 pct.
[2]Kommer udelukkende i andre biblioteker (end folkebiblioteket)	1 pct.
[3]Har på et tidligere tidspunkt benyttet et bibliotek	28 pct.
[4]Har aldrig benyttet et bibliotek	24 pct.
[5]Ved ikke/uoplyst	0 pct.
[6]*I alt*	100 pct.
[7]Antal svarpersoner	3.958

TRANSLATION – Adult persons, distributed according to library use (percentages).

Front column: 1. Visit a public library (and possibly other libraries). 2. Visit other libraries (than the public library) exclusively. 3. Has previously used a library. 4. Has never used a library. 5. Don't know/not stated. 6. Total. 7. Number of persons in survey.

Tabel 4.4. De voksne personer, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for køn. Pct.

	[a]Kommer i folkebib-liotek	[b]Kommer udelukkende i andre biblioteker	[c]Har tidli-gere benyt-tet et bibliotek	[d]Har aldrig benyttet et bibliotek	[e]Ved ikke/ Uoplyst	[f]I alt	[g]Antal svarper-soner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Køn:*							
[2]Mænd	43	1	30	26	0	100	2.004
[3]Kvinder	50	1	26	23	0	100	1.954
[4]*Alle*	47	1	28	24	0	100	3.958

TRANSLATION – Adult persons, distributed according to library use, within sex groups (percentages).

Heading: a. Visits a public library. b. Visits other libraries exclusively. c. Has previously used a library. d. Has never used a library. e. Don't know/not stated. f. Total. g. Number of persons in survey.

Front column: 1. Sex. 2. Men. 3. Women. 4. All groups.

I tabel 4.3 ser man, hvordan ikke-benytterne af folkebiblioteket fordeler sig på benyttelse udelukkende af andre biblioteker, tidligere benyttelse af et bibliotek samt personer, der aldrig har benyttet et bibliotek.

Tabel 4.5. De voksne personer, fordelt efter køn, inden for biblioteksbenyttelse. Pct.

	[a]Kommer i folkebibliotek	[b]Kommer udelukkende i andre biblioteker	[c]Har tidligere benyttet et bibliotek	[d]Har aldrig benyttet et bibliotek	[e]Ved ikke/ Uoplyst	[f]Andel af alle svarpersoner	[g]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Køn:*							
[2]Mænd	47	57	54	54	47	51	2.004
[3]Kvinder	53	43	46	46	53	49	1.954
[4]*I alt*	100	100	100	100	100	100	
[5]Antal svarpersoner	1.835	44	1.097	967	15		3.958

TRANSLATION – Adult persons, distributed according to sex and their use of libraries (percentages).

Heading: a. Visits a public library. b. Visits other libraries exclusively. c. Has previously used a library. d. Has never used a library. e. Don't know/not stated. f. Percentage of all persons in survey. g. Number of persons in survey.

Front column: 1. Sex. 2. Men. 3. Women. 4. Total. 5. Numbe. of persons in survey.

Hertil kan føjes, at 2 pct. af de tidligere benyttere og 1 pct. af aldrig-benytterne benytter sig af bøger og musik, som andre familiemedlemmer har lånt på biblioteket. Når disse indirekte lånere medregnes, er det 50 pct. af den voksne befolkning, der bruger folkebiblioteket.

Ca. halvdelen af alle voksne kommer således i folkebiblioteket. Nogle af disse kommer også i andre biblioteker fx fag- og forskningsbiblioteker, men kun 1 pct. udelukkende i disse. En fjerdedel af de voksne har tidligere benyttet et bibliotek, mens den sidste fjerdedel aldrig har benyttet et bibliotek. De tidligere benyttere og aldrig-benytterne beskrives talmæssigt i de følgende tabeller og sammenfattende i det følgende afsnit.

Tabel 4.6. De voksne personer, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for aldersgruppen. Pct.

	[a]Kommer i folkebib-liotek	[b]Kommer udelukkende i andre biblioteker	[c]Har tidli-gere benyt-tet et bibliotek	[d]Har aldrig benyttet et bibliotek	[e]Ved ikke/ Uoplyst	[f]I alt	[g]Antal svarper-soner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Alder:*							
16–19 år	70	3	25	2	0	100	304
20–29 år	57	1	34	8	0	100	728
30–39 år	53	2	25	20	0	100	760
40–49 år	46	0	24	30	0	100	575
50–59 år	38	1	30	31	0	100	603
60–69 år	34	1	27	38	0	100	530
70 år og derover	30	1	27	41	1	100	458
[2]*Alle*	47	1	28	24	0	100	3.958

TRANSLATION – Adult persons, distributed according to library use, within age groups (percentages).

Heading: a. Visits a public library. b. Visits other libraries exclusively. c. Has previously used a library. d. Has never used a library. e. Don't know/not stated. f. Total. g. Number of persons in survey.

Front column: 1. Age. 2. All age groups.

Mens det er halvdelen af kvinderne, der kommer på folkebiblioteket, er det lidt færre af mændene. Blandt de rene fagbiblioteksbenyttere er der omvendt relativt flest mænd.

Der er som før nævnt forskelle mellem aldersgrupperne. Blandt de 16–19 årige er der 70 pct. og blandt dem over 70 år 30 pct. benyttere. Flertallet af biblioteksbenyttere er under 40 år.

Benyttelsen af folkebiblioteket er stigende med skoleuddannelsen. Hvor det er omkring 1/3 af personer med 7 års skolegang, er det for dem med 9 års skolegang over halvdelen og for personer med studentereksamen over 4/5, der kommer på biblioteket. Holdes alder og uddannelse konstant viser det sig, at skoleuddannelse har størst indflydelse på biblioteksbenyttelsen.

Mennesker med 7 års skoleuddannelse udgør imidlertid en forholdsvis stor andel af hele befolkningen, ca. halvdelen, og der er kun 7 pct., der

Tabel 4.7. De voksne personer, fordelt efter aldersgrupper, inden for biblioteksbenyttelse. Pct.

	[a]Kommer i folke-bib-liotek	[b]Kommer udelukkende i andre biblioteker	[c]Har tidli-gere benyt-tet et bibliotek	[d]Har aldrig benyttet et bibliotek	[e]Ved ikke/ Uoplyst	[f]Andel af alle svar-personer	[g]Antal svar-perso-ner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Alder:*							
16–19 år	12	21	7	0	7	8	304
20–29 år	22	18	23	6	13	18	728
30–39 år	22	27	17	16	26	19	760
40–49 år	14	7	12	18	0	15	575
50–59 år	13	9	17	19	7	15	603
60–69 år	10	9	13	21	20	13	530
70 år og derover	7	9	11	20	27	12	458
[2]*I alt*	100	100	100	100	100	100	
[3]Antal svarpersoner	1.835	44	1.097	967	15		3.958

TRANSLATION – Adult persons, distributed according to age groups and library use (percentages).

Heading: a. Visits a public library. b. Visits other libraries exclusively. c. Has previously used a library. d. Has never used a library. e. Don't know/not stated. f. Percentage of all persons in survey. g. Number of persons in survey.

Front column: 1. Age. 2. Total. 3. Number of persons in survey.

har studentereksamen. Der er således også grund til at interessere sig for, hvilken skoleuddannelse de faktiske biblioteksbenyttere har.

Ser man bort fra besøgshyppighed, kan man opgøre, hvor stor en andel de forskellige skoleuddannelsesgrupper udgør. Af alle benyttere af folkebiblioteket har omkring 1/3 7 års skolegang og 1/4 har realeksamen, mens 12 pct. har studenter- eller HF-eksamen. De, der vejer tungt blandt de besøgende, er således mennesker med folkeskolebaggrund og dertil de, der har den mellemlange uddannelse med realeksamen.

Ud af den fjerdedel, der tidligere har benyttet et bibliotek er der imidlertid relativt mange med folkeskolebaggrund. Helt op til 10 års skolegang giver ret stort frafald.

Der er store forskelle i benytterandelene, inden for de forskellige stillingsgrupper. Mens det er 1/3 af arbejderne, er det 3/5 af funktionæ-

Tabel 4.8. De voksne personer, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct.

	[a]Kommer i folkebib-liotek	[b]Kommer udelukkende i andre biblioteker	[c]Har tidli-gere benyt-tet et bibliotek	[d]Har aldrig benyttet et bibliotek	[e]Ved ikke/ Uoplyst	[f]I alt	[g]Antal svarper-soner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Skoleuddannelse:*							
[2]Går i skole	82	7	10	0	1	100	119
[3]7 års skolegang	31	1	29	39	0	100	2.069
[4]8 års skolegang	44	0	38	18	0	100	262
[5]9 års skolegang	53	1	36	10	0	100	379
[6]10 års skolegang	57	0	36	7	0	100	156
[7]Realeksamen	70	1	24	5	0	100	659
[8]Studentereks./HF	83	4	11	2	0	100	261
[9]Andet/uoplyst							53
[10]*Alle*	47	1	28	24	0	100	3.958

TRANSLATION – Adult persons, distributed according to library use and level of school education (percentages).

Heading: a. Visits a public library. b. Visits other libraries exclusively. c. Has previously used a library. d. Has never used a library. e. Don't know/not stated. f. Total. g. Number of persons in survey.

Front column: 1. School education. 2. Goes to school. 3. 7 years of school. 4. 8 years of school. 5. 9 years of school. 6. 10 years of school. 7. Realeksamen (lower secondary school leaving exam.). 8. Studentereksamen/HF (upper secondary school leaving exam./Advanced preparatory examination). 9. Other education/not stated. 10. All groups.

rerne (jf. realeksamen), der kommer i folkebiblioteket. For studerende og skoleelever er andelen 80–90 pct. Lavest ligger de selvstændige landmænd med 1/5.

For at vurdere, hvor mange arbejdere, funktionærer osv., der faktisk kommer i folkebiblioteket, kan man som ovenfor mht. skoleuddannelse inddele folkebiblioteksbenytterne efter stilling. Funktionærer udgør omkring 1/3, arbejdere 1/6 og pensionister og husmødre hver 1/8, mens studerende og andre talmæssigt udgør en mindre gruppe af de voksne benyttere.

Biblioteksbenyttelsen er størst blandt de ugifte (unge) personer, idet

Tabel 4.9. De voksne personer, fordelt efter skoleuddannelsesgrupper, inden for biblioteksbenyttelse. Pct.

	[a]Kommer i folke-bib-liotek	[b]Kommer udelukkende i andre biblioteker	[c]Har tidli-gere benyt-tet et bibliotek	[d]Har aldrig benyttet et bibliotek	[e]Ved ikke/ Uoplyst	[f]Andel af alle svar-personer	[g]Antal svar-perso-ner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]Sk[illegible]annelse:							
[2]Gå [illegible]le	5	18	1	0	10	3	119
[3] 7 års skolegang	35	28	55	86	80	53	2.069
[4] 8 års skolegang	6	2	9	5	0	7	262
[5] 9 års skolegang	11	9	13	4	10	10	379
[6]10 års skolegang	5	0	5	1	0	4	156
[7]Realeksamen	26	18	14	3	0	17	659
[8]Studentereksamen/HF	12	25	3	1	0	6	261
[9]*I alt*	100	100	100	100	100	100	
[10]Antal svarpersoner	1.813	44	1.087	951	10		3.905
[11]Andet/uoplyst							53

TRANSLATION – Adult persons, distributed according to level of school education and library use (percentages).

Heading: a. Visits a public library. b. Visits other libraries exclusively. c. Has previously used a library. d. Has never used a library. e. Don't know/not stated. f. Percentage of all persons in survey. g. Number of persons in survey.

Front column: 1. School education. 2. Goes to school. 3. 7 years of school. 4. 8 years of school. 5. 9 years of school. 6. 10 years of school. 7. Realeksamen (lower secondary school leaving exam.). 8. Studentereksamen/HF (upper secondary school leaving exam./Advanced preparatory examination). 9. Total. 10. Number of persons in survey. 11. Other education/not stated.

godt halvdelen kommer i folkebiblioteket, mens dette kun gælder 45 pct. af de gifte personer.

Inden for familietyper ses det, at børnene virker stimulerende på biblioteksbesøg, idet over halvdelen med 2–3 børn er benyttere.

Biblioteksbenyttelsen er stigende med indkomsten (familiens bruttoindkomst), men ikke desto mindre svarer indkomstfordelingen blandt folkebiblioteksbenyttere til totalbefolkningen. Derimod er der stor overvægt af højindkomstbenyttere i fagbibliotekerne.

Tabel 4.10. De voksne personer, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for stillingsgruppe. Pct.

	[a]Kommer i folkebib-liotek	[b]Kommer udelukkende i andre biblioteker	[c]Har tidli-gere benyt-tet et bibliotek	[d]Har aldrig benyttet et bibliotek	[e]Ved ikke/ Uoplyst	[f]I alt	[g]Antal svarper-soner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Stilling:*							
[2]Selvst. landmand	20	0	27	53	0	100	133
[3]Selvstændig i øvrigt	41	0	33	26	0	100	237
[4]Medhj. ægtefælle	39	0	31	30	0	100	82
[5]Arbejder, faglært	37	0	42	21	0	100	298
[6]Arbejder, ufaglært	32	1	35	32	0	100	566
[7]Funktionær	61	2	26	11	0	100	1.034
[8]Studerende	90	2	8	0	0	100	135
[9]Skoleelev	82	7	10	0	1	100	119
[10]Pensionist	32	1	26	40	1	100	720
[11]Husmor	48	0	24	28	0	100	502
[12]Arbejdsløs	55	0	31	14	0	100	103
[13]Andet/uoplyst							29
[14]*Alle*	47	1	28	24	0	100	3.958

TRANSLATION – Adult persons, distributed according to library use and occupation (percentages).

Heading: a. Visits a public library. b. Visits other libraries exclusively. c. Has previously used a library. d. Has never used a library. e. Don't know/not stated. f. Total. g. Number of persons in survey.

Front column: 1. Occupation. 2. Self-employed farmer. 3. Other self-employed persons. 4. Husband or wife assisting in spouse's business. 5. Skilled worker. 6. Unskilled worker. 7. Salaried employee. 8. Student. 9. School pupil. 10. Pensioner. 11. Housewife. 12. Unemployed. 13. Other occupation/not stated. 14. All occupations.

Tabel 4.11. De voksne personer, fordelt efter stillingsgrupper, inden for biblioteksbenyttelse. Pct.

	[a]Kommer i folke-bib-liotek	[b]Kommer udelukkende i andre biblioteker	[c]Har tidli-gere benyt-tet et bibliotek	[d]Har aldrig benyttet et bibliotek	[e]Ved ikke/ Uoplyst	[f]Andel af alle svar-personer	[g]Antal svar-perso-ner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Stilling:*							
[2]Selvstænd. landmand	1	0	3	7	0	3	133
[3]Selvstændig i øvrigt	5	0	7	6	0	6	237
[4]Medhj. hustru	2	0	2	3	0	2	82
[5]Arbejder, faglært	6	2	12	7	9	8	198
[6]Arbejder ufaglært	10	7	18	19	27	14	566
[7]Funktionær	35	52	24	12	0	26	1.034
[8]Studerende	7	7	1	0	0	3	135
[9]Skoleelev	5	18	1	0	9	3	119
[10]Pensionist	13	14	18	30	37	18	720
[11]Husmor	13	0	11	14	18	13	502
[12]Arbejdsløs	3	0	3	1	0	3	103
[13]*I alt*	100	100	100	100	100	100	
[14]Antal svarpersoner	1.824	44	1.090	960	11		3.929
[15]Andet/uoplyst							29

TRANSLATION – Adult persons, distributed according to occupation and library use (percentages).

Heading: a. Visits a public library. b. Visits other libraries exclusively. c. Has previously used a library. d. Has never used a library. e. Don't know/not stated. f. Percentage of all persons in survey. g. Number of persons in survey.

Front column: 1. Occupation. 2. Self-employed farmer. 3. Other self-employed persons. 4. Husband or wife assisting in spouse's business. 5. Skilled worker. 6. Unskilled worker. 7. Salaried employee. 8. Student. 9. School pupil. 10. Pensioner. 11. Housewife. 12. Unemployed. 13. Total. 14. Number of persons in survey. 15. Other occupation/not stated.

Tabel 4.12. De voksne personer, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for civilstandsgrupper. Pct.

	[a]Kommer i folkebib-liotek	[b]Kommer udelukkende i andre biblioteker	[c]Har tidli-gere benyt-tet et bibliotek	[d]Har aldrig benyttet et bibliotek	[e]Ved ikke/ Uoplyst	[f]I alt	[g]Antal svarper-soner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Civilstand:*							
[2]Separeret	52	0	24	24	0	100	42
[3]Fraskilt	45	1	29	24	1	100	202
[4]Enke	30	2	30	37	1	100	298
[5]Ugift	57	2	28	13	0	100	915
[6]Gift	45	1	27	27	0	100	2.493
[7]Uoplyst							8
[8]*Alle*	47	1	28	24	0	100	3.958

TRANSLATION – Adult persons, distributed according to library use and marital status (percentages).

Heading: a. Visits a public library. b. Visits other libraries exclusively. c. Has previously used a library. d. Has never used a library. e. Don't know/not stated. f. Total. g. Number of persons in survey.

Front column: 1. Marital status. 2. Separated. 3. Divorced. 4. Widowed. 5. Single. 6. Married. 7. Not stated. 8. All groups.

Tabel 4.13. De voksne personer, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for familietyper. Pct.

	[a]Kommer i folkebib-liotek	[b]Kommer udelukkende i andre biblioteker	[c]Har tidli-gere benyt-tet et bibliotek	[d]Har aldrig benyttet et bibliotek	[e]Ved ikke/ Uoplyst	[f]I alt	[g]Antal svarper-soner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]FAMILIETYPE:							
[2]*Enlig:*							
[3]Mand uden børn	40	1	27	31	1	100	274
[4]Mand med børn	(70)	(10)	(20)	(0)	(0)	(100)	(10)
[5]Kvinde uden børn	44	2	29	24	1	100	364
[6]Kvinde med børn	61	1	23	14	1	100	74
[7]*Ægtepar:*							
[8]uden børn	40	1	30	29	0	100	1.126
[9]med 1 barn	51	1	31	18	0	100	493
[10]med 2 børn	57	1	23	19	0	100	598
[11]med 3 børn	55	1	25	19	0	100	214
[12]med 4 børn eller mere	43	3	22	30	2	100	67
[13]Andre familietyper	45	2	27	26	0	100	730
[14]Uoplyst							8
[15]*Alle*	47	1	28	24	0	100	3.958

TRANSLATION – Adult persons, distributed according to library use and family pattern (percentages).

Heading: a. Visits a public library. b. Visits other libraries exclusively. c. Has previously used a library. d. Has never used a library. e. Don't know/not stated. f. Total. g. Number of persons in survey.

Front column: 1. Family pattern. 2. *Single:* 3. Man without children. 4. Man with children. 5. Woman without children. 6. Woman with children. 7. *Couples:* 8. without children. 9. with 1 child. 10. with 2 children. 11. with 3 children. 12. with 4 children or more. 13. Other family patterns. 14. Not stated. 15. All patterns.

Tabel 4.14. De voksne personer, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for indkomstgrupper. Pct.

	[a]Kommer i folkebib-liotek	[b]Kommer udelukkende i andre biblioteker	[c]Har tidli-gere benyt-tet et bibliotek	[d]Har aldrig benyttet et bibliotek	[e]Ved ikke/ Uoplyst	[f]I alt	[g]Antal svarper-soner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Indkomst**:							
[2]under 20.000 kr.	45	2	25	28	1	100	226
20.000- 39.999 kr.	37	0	26	37	0	100	449
40.000- 59.999 kr.	42	0	29	28	1	100	406
60.000- 79.999 kr.	47	0	28	25	0	100	539
80.000- 99.999 kr.	46	0	32	22	0	100	494
100.000–149.000 kr.	53	2	28	17	0	100	782
[3]150.000 kr. og derover	67	3	19	11	0	100	354
[4]vil ikke svare	38	1	30	29	2	100	108
[5]*Alle*	47	1	28	24	0	100	3.058

* Familiens bruttoindkomst 1975

TRANSLATION – Adult persons, distributed according to library use and income groups (percentages).

Heading: a. Visits a public library. b. Visits other libraries exclusively. c. Has previously used a library. d. Has never used a library. e. Don't know/not stated. f. Total. g. Number of persons in survey.

Front column: 1. Income group*). 2. Below Dkr. 20,000. 3. Dkr. 150,000 and above. 4. Declined to answer. 5. All groups.

* Gross income of family in 1975.

Tabel 4.15. De voksne personer, fordelt efter indkomstgrupper inden for biblioteksbenyttelse. Pct.

	[a]Kommer i folke-bib-liotek	[b]Kommer udelukkende i andre biblioteker	[c]Har tidli-gere benyt-tet et bibliotek	[d]Har aldrig benyttet et bibliotek	[e]Ved ikke/ uoplyst	[f]Andel af alle svar-personer	[g]Antal svar-perso-ner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Indkomst**:							
[2]Under 20.000	5	7	5	7	20	6	226
20.000– 39.999	9	2	11	17	0	11	449
40.000– 59.999	9	5	11	12	13	10	406
60.000– 79.999	14	5	14	14	7	14	539
80.000– 99.999	12	2	14	11	0	12	494
100.000–149.999	23	27	20	14	13	20	782
[3]150.000 – og derover	13	25	6	4	0	9	354
[4]Vil ikke svare/ ved ikke	15	27	19	21	47	18	708
[5]*I alt*	100	100	100	100	100	100	
[6]Antal svarpersoner	1.835	44	1.097	967	15		3.958

* Familiens bruttoindkomst 1975.

TRANSLATION – Adult persons, distributed according to income groups and library use (percentages).

Heading: a. Visits a public library. b. Visits other libraries exclusively. c. Has previously used a library. d. Has never used a library. e. Don't know/not stated. f. Percentage of all persons in survey. g. Number of persons in survey.

Front column: 1. Income group*. 2. Below Dkr. 20,000. 3. Dkr. 150,000 and above. 4. Declined to answer. 5. Total. 6. Number of persons in survey.

* Gross income of family in 1975.

Tabel 4.16. De voksne personer, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for bymæssighedsgrupper. Pct.

	[a]Kommer i folkebib-liotek	[b]Kommer udelukkende i andre biblioteker	[c]Har tidli-gere benyt-tet et bibliotek	[d]Har aldrig benyttet et bibliotek	[e]Ved ikke/ Uoplyst	[f]I alt	[g]Antal svarper-soner
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	
[1]*Bymæssighedsgruppe:*							
[2]Hovedstaden	51	1	29	19	0	100	493
[3]Hovedstadens forstæder	62	1	22	15	0	100	404
[4]Større byer	51	1	27	21	0	100	1.290
[5]Mindre byer	44	1	31	24	0	100	510
[6]Bymæssig bebyggelse	41	1	27	31	0	100	547
[7]Landdistrikter	33	1	30	36	0	100	706
[8]Uoplyst							8
[9]*Alle*	47	1	28	24	0	100	3.958

TRANSLATION – Adult persons, distributed according to library use and degree of urbanization (percentages).

Heading: a. Visits a public library. b. Visits other libraries exclusively. c. Has previously used a library. d. Has never used a library. e. Don't know/not stated. f. Total. g. Number of persons in survey.

Front column: 1. Degree of Urbanization. 2. Capital. 3. Metropolitan suburbs. 4. Major towns. 5. Minor towns. 6. Urban districts. 7. Rural districts. 8. Not stated. 9. All groups.

Biblioteksbenyttelsen er stigende med den bymæssige tæthed, idet andelen af benyttere dog er mindre i hovedstaden end i hovedstadens forstæder.

Holdes alder konstant, viser det sig, at der i de enkelte aldersgrupper også er stigende biblioteksbenyttelse med stigende bymæssighed. Sammenholder man med uddannelse, er sammenhængen den samme for de korte uddannelser (7–9 år), men for studentereksamen er det omvendt, således at biblioteksbenyttelsen er størst ved lav urbanisering.

Opdeler man materialet efter, om der er heltids- eller deltidsbibliotek i bopælskommunen, viser det sig, at halvdelen af de voksne beboere i kommuner med heltidsbibliotek kommer i folkebibliotek, mens det er en tredjedel i kommuner med deltidsbibliotek.

Til belysning af heltids-/deltidsbiblioteks-problematikken har man

Tabel 4.17. De voksne personer, fordelt efter bymæssighedsgrupper, inden for biblioteksbenyttelse. Pct.

	[a]Kommer i folke-bib-liotek	[b]Kommer udelukkende i andre biblioteker	[c]Har tidligere benyttet et bibliotek	[d]Har aldrig benyttet et bibliotek	[e]Ved ikke/ uoplyst	[f]Andel af alle svar-personer	[g]Antal svar-perso-ner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Bymæssighedsgruppe:*							
[2]Hovedstaden	13	16	13	10	9	12	493
[3]Hovedstadens forstæder	14	14	8	6	9	10	404
[4]Større byer	36	34	32	27	64	33	1.290
[5]Mindre byer	12	11	14	12	9	13	510
[6]Bymæssig bebyggelse	12	9	14	18	0	14	547
[7]Landdistrikter	13	16	19	27	9	18	706
[8]*I alt*	100	100	100	100	100	100	
[9]Antal svarpersoner	1.835	44	1.095	965	11		3.950
[10]Uoplyst							8

TRANSLATION – Adult persons, distributed according to urbanization groups and library use (percentages).

Heading: a. Visits a public library. b. Visits other libraries exclusively. c. Has previously used a library. d. Has never used a library. e. Don't know/not stated. f. Percentage of all persons in survey. g. Number of persons in survey.

Front column: 1. Degree of urbanization. 2. Capital. 3. Metropolitan suburbs. 4. Major towns. 5. Minor towns. 6. Urban districts 7. Rural districts. 8. Total. 9. Number of persons in survey. 10. Not stated.

endvidere opdelt de voksne biblioteksbenyttere, bosiddende i henholdsvis heltidskommuner og deltidskommuner, efter om de udelukkende kommer i folkebiblioteket i 1) bopælskommunen, 2) udelukkende kommer i folkebiblioteket i anden kommune end bopælskommunen, 3) kommer i folkebiblioteket i såvel egen som anden kommune eller 4) kommer i folkebiblioteket samt andre biblioteker.

Godt 3/4 (79 pct.) af folkebiblioteksbenytterne i kommuner med heltidsbibliotek kommer udelukkende i folkebiblioteket i egen kommune, og 4 pct. kommer udelukkende i folkebiblioteket i anden kommune. 7 pct. kommer i folkebiblioteket i såvel egen som anden kommune. Godt

Tabel 4.18. De voksne personer, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for heltids- eller deltidsbibliotek i bopælskommunen. Pct.

	[a]Kommer i folkebib-liotek	[b]Kommer udelukkende i andre biblioteker	[c]Har tidli-gere benyt-tet et bibliotek	[d]Har aldrig benyttet et bibliotek	[e]Ved ikke/ Uoplyst	[f]I alt	[g]Antal svarper-soner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Bibliotek i bopæls-kommunen:*							
[2]Heltidsbibliotek	48	1	28	23	0	100	3.460
[3]Deltidsbibliotek	36	1	27	36	0	100	498
[4]*Alle*	47	1	28	24	0	100	3.958

Anm: Betegnelsen heltids- eller deltidsbibliotek dækker alene, om biblioteket er betjent af faguddannet personale eller ej.

TRANSLATION – Adult persons, distributed according to library use and full-time or part-time library in the municipality of residence (percentages).

Heading: a. Visits a public library. b. Visits other libraries exclusively. c. Has previously used a library. d. Has never used a library. e. Don't know/not stated. f. Total. g. Number of persons in survey.

Front column: 1. Library in the municipality of residence. 2. Full-time library. 3. Part-time library. 4. All types.

Note: The terms "full-time" and "part-time" libraries are used solely to indicate whether the libraries are served by professional staff or not.

halvdelen (55 pct) af folkebiblioteksbenytterne i kommuner med deltidsbibliotek kommer udelukkende i folkebibliotek i egen kommune, mens 23 pct. udelukkende kommer i folkebibliotek i en anden kommune, og 11 pct. kommer i folkebibliotek i såvel egen som anden kommune.

Benyttelsen af folkebibliotek i anden kommune er således langt mere udbredt i kommuner med deltidsbibliotek end i kommuner med heltidsbibliotek. Blandt dem, der har deltidsbibliotek i egen kommune, og som udelukkende benytter anden kommunes bibliotek, er der overvægt af mænd, af yngre personer og af højere skoleuddannede. Det er på baggrund af interviewmaterialet ikke muligt at kontrollere om det bibliotek, man nævner som bibliotek i anden kommune, er et heltids- eller deltidsbibliotek.

Tabel 4.19. De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for heltids- eller deltidsbibliotek i bopælskommunen. Pct.

	[a]Kommer udeluk-kende i folke-bibliotek i egen kommune	[b]Kommer udeluk-kende i folke-bibliotek i anden kommune	[c]Kommer i folke-bibliotek såvel i egen som an-den kommune	[d]Kommer i folke-bibliotek samt andre biblioteker	[e]I alt	[f]Antal svar-per-soner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Bibliotek i bopælskommunen:*						
[2]Heltidsbibliotek	79	4	7	10	100	1.657
[3]Deltidsbibliotek	55	23	11	11	100	178
[4]*Alle*	77	6	7	10	100	1.835

TRANSLATION – Adult public library users, distributed according to library use and full-time or part-time library in the municipality of residence (percentages).

Heading: a. Only visits public library in own municipality. b. Only uses public library in another municipality. c. Visits public library in own as well as another municipality. d. Visits public libraries and other libraries. e. Total. f. Number of persons in survey.

Front column: 1. Library in municipality of residence. 2. Full-time library. 3. Part-time library. 4. All types.

4.2. Hvem benytter ikke folkebiblioteket?

Af de foranstående tabeller 4.4–4.18 er det fremgået, hvordan den halvdel af den voksne befolkning, der kommer i folkebiblioteket er sammensat mht. nogle væsentlige karakteristika. Det fremgår endvidere af tabellerne, hvordan sammensætningen er af ikke-benytterne, delt op efter tidligere og aldrig benyttere af et bibliotek.

Mens biblioteksbenyttelsen falder til ca. det halve med stigende alder, er den fjerdedel, der tidligere har benyttet et bibliotek, ret jævnt sammensat på alder. Derimod er der en stor overvægt af ældre, specielt over 60 år, blandt dem, der aldrig har benyttet et bibliotek. Blandt de helt unge er der derimod næsten ingen, som aldrig har benyttet et bibliotek.

Med stigende alder, og specielt når man bliver »ældre«, vil der være færre ressourcer til forskellige udadrettede aktiviteter, men når der er særlig mange blandt dem, der nu er ældre, som aldrig har benyttet et bibliotek, skyldes det til en vis grad, at bibliotekstilbuddet var mindre, da

de pågældende var yngre. Hertil kommer, at der blandt de nuværende ældre var en langt større del end nu, der fik en kort folkeskoleuddannelse.

Det fremgår, at interessen for biblioteker stiger med skoleuddannelsen, og det viser sig da også, at gruppen af aldrig-benyttere helt overvejende består af mennesker med højst 7 års skolegang, og der er kun få blandt dem med længere skolegang.

Disse forhold afspejler sig videre i sammensætningen på arbejdsmæssig stilling inden for de forskellige grupper. Ligesom der var relativt få ufaglærte arbejdere og pensionister blandt benytterne, er der blandt de tidligere benyttere og ganske særlig blandt aldrig-benytterne relativt mange arbejdere og pensionister.

Også blandt selvstændige landmænd er der færre benyttere end ikke-benyttere og særlig mange aldrig-benyttere. Det kan have flere årsager og hænger sammen både med skoleuddannelse og med de fysiske afstande. Det er konstateret, at benyttelsen stiger med urbaniseringstæthed, og tilsvarende ses det, at der i landdistrikter og bymæssige bebyggelser er dobbelt så mange aldrig-benyttere som i hovedstadsområdet.

Der er som bekendt sammenhæng mellem uddannelse og bopælsområde på den ene side og indkomst på den anden side, og der kan derfor konstateres en voksende interesse med voksende indkomst, og omvendt er der i de laveste indkomstgrupper tre gange så mange aldrig-benyttere, som i de højeste. Baggrunden for ikke-benyttelse af biblioteket, specielt de begrundelser, de pågældende selv anfører, er behandlet i kapitel 8.

4.3. Hvor ofte benyttes folkebiblioteket?

Den halvdel af den voksne danske befolkning, der benytter folkebiblioteket, er yderligere blevet spurgt om, hvor hyppigt de kommer i biblioteket.

Ud af 47 pct. benyttere er der 1,5 pct., der udelukkende benytter bogbus. Disse er naturligvis også folkebiblioteksbenyttere, idet bogbusserne er et led i folkebiblioteket, men de er ikke blevet udspurgt om besøgshyppigheden, og indgår derfor ikke i den følgende redegørelse for intensiteten af biblioteksbenyttelsen.

Af folkebiblioteksbenytterne kan 2/3 betegnes som regelmæssige benyttere, idet de kommer i biblioteket mindst én gang om måneden, mens 1/3 kan betegnes som uregelmæssige benyttere, idet de kommer der sjældnere end én gang om måneden.

Den største undergruppe, som udgør halvdelen af benytterne, kommer i biblioteket 1–3 gange månedligt, mens en særlig intensiv undergruppe, som udgør 1/8 – 6 pct. af alle voksne i landet – benytter biblioteket én gang ugentlig eller hyppigere.

Flere kvinder end mænd benytter folkebiblioteket, og det viser sig, at kvinderne også er flittigere benyttere.

Tabel 4.20. De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor ofte de kommer i biblioteket, inden for køn og aldersgrupper. Pct.

	[a]1 gang om ugen eller oftere	[b]1–3 gange om måneden	[c]Mindre end 1 gang om måneden	[d]Ved ikke/ Uoplyst	[e]I alt	[f]Antal svar-personer
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Køn:*						
[2]Mand	14	46	40	0	100	836
[3]Kvinde	12	53	34	1	100	941
[4]*Alder:*						
16–19 år	21	44	34	1	100	206
20–29 år	14	48	38	0	100	402
30–39 år	12	50	38	0	100	387
40–49 år	9	48	43	0	100	260
50–59 år	9	50	40	1	100	224
60–69 år	12	57	29	2	100	174
70 år og derover	18	52	29	1	100	124
[5]*Alle*	13	50	37	0	100	1.777

Anm.: I tabellen indgår ikke de personer, som udelukkende kommer i bogbus, da disse ikke er blevet spurgt om besøgshyppighed.

TRANSLATION – Adult public library users, distributed according to frequency of visits and sex/age groups (percentages).

Heading: a. Once a week or more. b. 1 to 3 times a month. c. Less than once a month. d. Don't know/not stated. e. Total. f. Number of persons in survey.

Front column: 1. Sex. 2. Man. 3. Woman. 4. Age. 5. All groups.

Note: The table does not include persons who use a book bus exclusively, as these persons were not asked about frequency of visits.

Inden for aldersgrupperne er benyttelseshyppigheden størst blandt yngre under 30 år og de ældre over 60 år, mens der er forholdsvis flest uregelmæssige lånere i alderen 40–59 år. Dog har samtlige aldersgrupper en andel af regelmæssige benyttere på mindst 57 pct. af benytterne.

For så vidt angår uddannelse, bekræftes de tidligere anførte iagttagelser, idet der er flere intensive benyttere med stigende uddannelse. Desuden er der mange intensive benyttere blandt de unge voksne, der endnu går i skole, jf. det foranstående om aldersfordelingen. Inden for den store gruppe af regelmæssige benyttere er der en jævn fordeling mht.

Tabel 4.21. De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor ofte de kommer i biblioteket, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct.

	[a]1 gang om ugen eller oftere	[b]1–3 gange om måneden	[c]Mindre end 1 gang om måneden	[d]Ved ikke/ Uoplyst	[e]I alt	[f]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Skoleuddannelse:*						
[2]Går i skole	32	41	26	1	100	96
[3] 7 år eller mindre	7	51	41	1	100	600
[4] 8 års skolegang	7	48	45	0	100	111
[5] 9 års skolegang	12	50	38	0	100	195
[6]10 års skolegang	14	42	43	1	100	86
[7]Realeksamen	14	51	35	0	100	451
[8]Studentereksamen/HF	24	50	26	0	100	217
[9]Andet/uoplyst						21
[10]*Alle*	13	50	37	0	100	1.777

Anm.: I tabellen indgår ikke de personer, som udelukkende kommer i bogbus, da disse ikke er blevet spurgt om besøgshyppighed.

TRANSLATION – Adult public library users, distributed according to frequency of visits and level of school education (percentages).

Heading: a. Once a week or more. b. 1 to 3 times a month. c. Less than once a month. d. Don't know/not stated. e. Total. f. Number of persons in survey.

Front column: 1. School education. 2. Goes to school. 3. 7 years of school or less. 4. 8 years of school. 5. 9 years of school. 6. 10 years of school. 7. Realeksamen (lower secondary school leaving exam.). 8. Studentereksamen/HF (upper secondary school leaving exam./advanced preparatory examination). 9. Other education/not stated. 10. All groups.

Note: The table does not include persons who use a book bus exclusively, as those persons were not asked about frequency of visits.

Tabel 4.22. De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor ofte de kommer i biblioteket, inden for stillingsgrupper. Pct.

	[a]1 gang om ugen eller oftere	[b]1–3 gange om måneden	[c]Mindre end 1 gang om måneden	[d]Ved ikke/ Uoplyst	[e]I alt	[f]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Stillingsgruppe:*						
[2]Selvstændig landmand	(4)	(33)	(63)	(0)	(100)	(24)
[3]Selvstændig i øvrigt	13	49	38	0	100	95
[4]Medhj. ægtefælle	17	27	56	0	100	30
[5]Arbejder, faglært	11	45	44	0	100	106
[6]Arbejder, ufaglært	9	43	48	0	100	177
[7]Funktionær	11	50	39	0	100	622
[8]Studerende	26	51	22	1	100	120
[9]Skoleelev	32	41	26	1	100	96
[10]Pensionist	18	54	26	2	100	216
[11]Husmor	9	58	33	0	100	226
[12]Arbejdsløs	6	46	48	0	100	54
[13]Andet/uoplyst						11
[14]*Alle*	13	50	37	0	100	1.777

Anm.: I tabellen indgår ikke de personer, som udelukkende kommer i bogbus, da disse ikke er blevet spurgt om besøgshyppighed.

TRANSLATION – Adult public library users, distributed according to frequency of visits and occupation (percentages).

Heading: a. Once a week or more. b. 1 to 3 times a month. c. Less than once a month. d. Don't know/not stated. e. Total. f. Number of persons in survey.

Front column: 1. Occupation. 2. Self-employed farmer. 3. Other self-employed persons. 4. Husband or wife assisting in spouse's business. 5. Skilled worker. 6. Unskilled worker. 7. Salaried employee. 8. Student. 9. School pupil. 10. Pensioner. 11. Housewife. 12. Unemployed. 13. Other occupation/not stated. 14. All occupations.

uddannelse, men blandt de uregelmæssige benyttere er der en vis overvægt af mennesker med kortere skolegang.

De forskellige stillingsgrupper inden for folkebiblioteksbenytterne står også nogenlunde lige med hensyn til besøgshyppighed, idet der blandt arbejderne dog er relativt flere uregelmæssige benyttere, mens pensionister og husmødre ligger i overkanten. Hertil kommer igen, at de unge under uddannelse er særlig intensive i deres besøgshyppighed.

Tabel 4.23. De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor ofte de kommer i biblioteket, inden for civilstandsgrupper. Pct.

	[a]1 gang om ugen eller oftere	[b]1–3 gange om måneden	[c]Mindre end 1 gang om måneden	[d]Ved ikke/ Uoplyst	[e]I alt	[f]Antal svarper-soner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Civilstand:*						
[2]Ugift	18	48	33	1	100	507
[3]Gift	10	50	4[illegible]	[illegible]	100	1.076
[4]Separeret	(24)	(38)	(38)	(0)	(100)	(21)
[5]Fraskilt	18	53	27	2	100	91
[6]Enke	12	55	32	1	100	82
[7]*Alle*	13	50	37	0	100	1.777

Anm.: I tabellen indgår ikke de personer, som udelukkende kommer i bogbus, da disse ikke er blevet spurgt om besøgshyppighed.

TRANSLATION – Adult public library users, distributed according to frequency of visits and marital status (percentages).

Heading: a. Once a week or more. b. 1 to 3 times a month. c. Less than once a month. d. Don't know/not stated. e. Total. f. Number of persons in survey.

Front column: 1. Marital status. 2. Single. 3. Married. 4. Separated. 5. Divorced. 6. Widowed. 7. All groups.

Note: The table does not include persons who use a book bus exclusively, as those persons were asked about frequency of visits.

Opdeler man benytterne efter civilstand, ses det, at de ugifte og førhen gifte er mere ivrige, mens de gifte har relativt flest uregelmæssige benyttere. Der er dog i samtlige civilstandsgrupper mindst 60 pct. regelmæssige benyttere. Hvis man desuden gør op, hvor store familierne er, ses det, at de enlige med og uden børn er mest energiske benyttere, mens der er et stigende antal uregelmæssige benyttere, når børnetallet kommer op over 3.

Indkomstfordelingen spiller en ringe rolle inden for gruppen af benyttere mht. deres benyttelseshyppighed.

Om biblioteksbenytternes bolig er [illegible]ceret bymæssigt mere eller mindre tæt spiller en beskeden [illegible]e, idet der dog er lidt flere uregelmæssige benyttere på landet og lidt flere intensive i hovedstadsområdet.

Tabel 4.24. De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor ofte de kommer i biblioteket, inden for familietyper. Pct.

	[a]1 gang om ugen eller oftere	[b]1–3 gange om måneden	[c]Mindre end 1 gang om måneden	[d]Ved ikke/ Uoplyst	[e]I alt	[f]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]FAMILIETYPE:						
[2]*Enlig:*						
[3]mand u. børn	16	57	27	0	100	103
[4]mand m. børn	(17)	(66)	(17)	(0)	(100)	(6)
[5]kvinde u. børn	17	52	29	2	100	154
[6]kvinde m. børn	18	43	39	0	100	44
[7]*Ægtepar:*						
[8]uden børn	13	48	38	1	100	436
[9]med 1 barn	12	48	40	0	100	246
[10]med 2 børn	12	55	33	0	100	325
[11]med 3 børn	11	46	43	0	100	114
[12]med 4 børn el. mere	14	38	48	0	100	29
[13]Andre familietyper	12	46	41	1	100	320
[14]*Alle*	13	50	37	0	100	1.777

Anm.: I tabellen indgår ikke de personer, som udelukkende kommer i bogbus, da disse ikke er blevet spurgt om besøgshyppighed.

TRANSLATION – Adult public library users, distributed according to frequency of visits and family pattern (percentages).

Heading: a. Once a week or more. b. 1 to 3 times a month. c. Less than once a month. d. Don't know/not stated. e. Total. f. Number of persons in survey.

Front column: 1. Family pattern. 2. *Single:*. 3. Man without children. 4. Man with children. 5. Woman without children. 6. Woman with children. 7. *Couples:*. 8. without children. 9. with 1 child. 10. with 2 children. 11. with 3 children. 12. with 4 children or more. 13. Other family patterns. 14. All patterns.

Note: The table does not include persons who use a book bus exclusively, as those persons were not asked about frequency of visits.

Er der deltidsbibliotek i bopælskommunen, er der lidt flere uregelmæssige låne*re*, end hvis der er et heltidsbibliotek.

4.4. Hvad benyttes folkebiblioteket til?

Efter at have set på, hvem der benytter folkebibliotekerne, kan man nu

55

Tabel 4.25. De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor ofte de kommer i biblioteket, inden for indkomstgrupper. Pct.

	[a]1 gang om ugen eller oftere	[b]1–3 gange om måneden	[c]Mindre end 1 gang om måneden	[d]Ved ikke/ Uoplyst	[e]I alt	[f]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]Indkomst*:						
0– 19.999 kr.	22	48	29	1	100	96
20.000– 39.999 kr.	16	49	34	1	100	158
40.000– 59.999 kr.	15	49	35	1	100	161
60.000– 79.999 kr.	11	49	40	0	100	239
80.000– 99.999 kr.	12	50	38	0	100	221
100.000–149.999 kr.	9	51	40	0	100	406
[2]150.000 kr. og derover	13	52	35	0	100	235
[3]Ved ikke/uoplyst	17	47	35	1	100	261
[4]*Alle*	13	50	37	0	100	1.777

Anm.: I tabellen indgår ikke de personer, som udelukkende kommer i bogbus, da disse ikke er blevet spurgt om besøgshyppighed.
* Familiens bruttoindkomst 1975.

TRANSLATION – Adult public library users, distributed according to frequency of visits and income groups (percentages).

Heading: a. Once a week or more. b. 1 to 3 times a month. c. Less than once a month. d. Don't know/not stated. e. Total. f. Number of persons in survey.

Front column: 1. Income group*. 2. Dkr. 150,000 and above. 3. Don't know/not stated. 4. All groups.

Note: The table does not include persons who use a book bus exclusively, as those persons were not asked about frequency of visits.
* Gross income of family in 1975.

undersøge, hvad den halvdel af den voksne befolkning, der kommer i biblioteket, bruger det til. Lånevirksomheden opdeles i tre hovedgrupper:
1) romaner, noveller og anden skønlitteratur, 2) faglige bøger og 3) musik (plader og bånd). Det vil i det følgende blive vist, hvilke andele af de voksne folkebiblioteksbenyttere, der efter deres eget udsagn interesserer sig for disse bibliotekstilbud – inden for forskellige undergrupper af befolkningen.

Der er betydeligt flere kvinder (over 3/4) end mænd (2/3), der låner

Tabel 4.26. De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor ofte de kommer i biblioteket, inden for bymæssighedsgrupper. Pct.

	[a]1 gang om ugen eller oftere	[b]1–3 gange om måneden	[c]Mindre end 1 gang om måneden	[d]Ved ikke/ Uoplyst	[e]I alt	[f]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Bymæssighedsgruppe:*						
[2]Hovedstaden	19	47	34	0	100	247
[3]Hovedstadens forstæder	16	55	28	1	100	248
[4]Større byer	11	51	37	1	100	646
[5]Mindre byer	11	52	36	1	100	218
[6]Bymæssig bebyggelse	14	43	43	0	100	211
[7]Landdistrikter	11	45	44	0	100	207
[8]*Alle*	13	50	37	0	100	1.777

Anm.: I tabellen indgår ikke de personer, som udelukkende kommer i bogbus, da disse ikke er blevet spurgt om besøgshyppighed.

TRANSLATION – Adult public library users, distributed according to frequency of visits and urbanization groups (percentages).

Heading: a. Once a week or more. b. 1 or 3 times a month. c. Less than once a month. d. Don't know/not stated. e. Total. f. Number of persons in survey.

Front column: 1. Degree of urbanization. 2. Capital. 3. Metropolitan suburbs. 4. Major towns. 5. Minor towns. 6. Urban districts. 7. Rural districts. 8. All groups.

Note: The table does not include persons who use a book bus exclusively, as those persons were not asked about frequency of visits.

skønlitteratur. Blandt mændene er der ligeså mange, der låner faglitteratur som skønlitteratur, mens kvinderne låner faglitteratur noget sjældnere end mændene og langt sjældnere, end de låner skønlitteratur.

Mulighederne for lån af musik er mere begrænset. Folkebiblioteker med afdeling for udlån af musik i form af plader og bånd er geografisk meget skævt fordelt. I hovedstadens forstæder og i de større byer er der ganske god dækning (3/4 af bibliotekerne), mens København og de mindre urbaniserede dele af landet har en ret beskeden eller slet ingen dækning. Musiklån benyttes i lidt højere grad af mænd end af kvinder.

Inden for aldersgrupperne mellem 16 og 69 år er der 3/4 af benytterne, der låner skønlitteratur, men blandt dem over 70 år er der 86 pct. lånere. For så vidt angår faglitteratur er der imidlertid systema-

Tabel 4.27. De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor ofte de kommer i biblioteket, inden for heltids- eller deltidsbibliotek i bopælskommunen. Pct.

	[a]1 gang om ugen eller oftere	[b]1–3 gange om måneden	[c]Mindre end 1 gang om måneden	[d]Ved ikke/ Uoplyst	[e]I alt	[f]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Bibliotek i bopælskommunen:*						
[2]Heltidsbibliotek	13	50	36	1	100	1.601
[3]Deltidsbibliotek	14	44	42	0	100	176
[4]*Alle*	13	50	37	0	100	1.777

Anm.: I tabellen indgår ikke de personer, som udelukkende kommer i bogbus, da disse ikke er blevet spurgt om besøgshyppighed.

TRANSLATION – Adult public library users, distributed according to frequency of visits and full-time or part-time library in the municipality of residence (percentages).

Heading: a. Once a week or more. b. 1 to 3 times a month. c. Less than once a month. d. Don't know/not stated. e. Total. f. Number of persons in survey.

Front column: 1. Library in the municipality of residence. 2. Full-time library. 3. Part-time library. 4. All types.

Note: The table does not include persons who use a book bus exclusively, as those persons were not asked about frequency of visits.

tisk fald i interessen med alderen. Af de yngre lånere låner 3/4 faglitteratur. Blandt de 70 årige er der ca. 40 pct., der låner sådanne bøger. Musiklånet er endnu mere afhængigt af alder, idet andelen falder fra 1/4 af de unge benyttere til ingen af de ældre.

Skoleuddannelse påvirker næsten ikke interessen for skønlitteratur, men derimod for faglitteratur. I gennemsnit er der 2/3 af benytterne, der låner faglitteratur, men det svinger fra halvdelen af dem med 7 års folkeskole til 3/4 blandt dem med real- eller studentereksamen. På musiklån er denne tendens endnu mere udbredt, idet der er 5 gange så mange blandt dem med 12 års skolegang som blandt dem med 7 års skolegang, der låner musik.

Inden for stillingsgrupperne er der ikke større udsving mht. interessen for skønlitteratur, medens faglitteratur benyttes særlig meget af funktio-

Tabel 4.28. Andele af de voksne folkebiblioteksbenyttere, som låner skønlitteratur, faglitteratur og musik, inden for køn og aldersgrupper. Pct.

	[a]Låner skøn-litteratur	[b]Låner fag-litteratur	[c]Låner musik	[d]Antal svar-personer
	pct.	pct.	pct.	
[1]*Køn:*				
[2]Mand	65	66	16	856
[3]Kvinde	79	59	12	979
[4]*Alder:*				
16–19 år	76	75	23	212
20–29 år	67	72	19	411
30–39 år	73	64	17	401
40–49 år	68	62	14	264
50–59 år	71	58	9	229
60–69 år	79	47	4	180
[5]70 år og derover	86	39	0	138
[6]*Alle*	73	63	14	1.835

TRANSLATION – Percentage of adult public library users who borrow fiction, non-fiction, and music – within sex and age groups.

Heading: a. Borrows fiction. b. Borrows non-fiction. c. Borrows music. d. Number of persons in survey.

Front column: 1. Sex. 2. Man. 3. Woman. 4. Age. 5. 70 and above. 6. All groups.

nærer, faglærte arbejdere og selvstændige i byer, men særlig lidt af pensionister, ufaglærte og selvstændige landmænd. Der er igen sammenhæng med uddannelsesmønstret, og de mest aktive lånere er dem, der endnu er under uddannelse. Musik lånes mest af faglærte arbejdere og de unge under uddannelse og mindst af pensionister, ufaglærte og landmænd.

Den geografiske variation er ikke stor, hverken vedrørende skønlitteratur eller fagbøger, og andelen af musiklånere afspejler i højere grad udbuddet end efterspørgslen, idet der er forholdsvis flest af benytterne i hovedstadens forstæder, og i øvrigt i byerne og mindst i København og på landet, hvor der kun er få muligheder for at låne musik.

Er der deltidsbibliotek i kommunen, lånes der relativt mere skønlitteratur på bekostning af fagbøger og musik.

Tabel 4.29. Andele af de voksne folkebiblioteksbenyttere, som låner skønlitteratur, faglitteratur og musik, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct.

	[a]Låner skøn-litteratur	[b]Låner fag-litteratur	[c]Låner musik	[d]Antal svar-personer
	pct.	pct.	pct.	
[1]*Skoleuddannelse:*				
[2]Går i skole	81	89	28	98
[3] 7 års skolegang	71	48	5	631
[4] 8 års skolegang	70	56	13	116
[5] 9 års skolegang	67	60	19	201
[6]10 års skolegang	70	69	17	89
[7]Realeksamen	76	72	18	461
[8]Studentereks./HF	77	77	23	217
[9]Andet/Uoplyst				22
[10]*Alle*	73	63	14	1.835

TRANSLATION – Percentage of adult public library users who borrow fiction, non-fiction, and music – within groups according to school education.

Heading: a. Borrows fiction. b. Borrows non-fiction. c. Borrows music. d. Number of persons in survey.

Front column: 1. School education. 2. Goes to school. 3. 7 years of school. 4. 8 years of school. 5. 9 years of school. 6. 10 years of school. 7. Realeksamen (lower secondary school leaving exam.). 8. Studentereksamen/HF (upper secondary school leaving exam./advanced preparatory examination). 9. Other education/not stated. 10. All groups.

Der er som nævnt 3/4 af folkebiblioteksbenytterne, der låner skønlitteratur, og de fordeler sig jævnt mht. lånehyppighed, idet 1/4 låner mere end én gang om måneden, 1/4 én gang om måneden og 1/4 mindre end én gang om måneden, mens den sidste fjerdedel ikke låner skønlitteratur.

Hvad angår faglitteratur, er der 2/3 af benytterne, der låner sådanne bøger. *Halvdelen* af disse låner dog mindre end én gang om måneden, mens 1/4 kommer én gang om måneden og den sidste fjerdedel oftere end én gang om måneden.

Hyppigheden af lån blandt de benyttere, der låner musik, er jævnt fordelt, idet ca. 1/3 af dem kommer hyppigt, dvs. mere end én gang om måneden, 1/3 én gang om måneden, mens resten låner sjældnere.

Tabel 4.30. Andele af voksne folkebiblioteksbenyttere, som låner skønlitteratur, faglitteratur og musik, inden for stillingsgrupper. Pct.

	[a]Låner skønlitteratur	[b]Låner faglitteratur	[c]Låner musik	[d]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	
[1]*Stilling:*				
[2]Selvstændig landmand	69	50	8	26
[3]Selvstændig i øvrigt	66	63	14	97
[4]Medhj. ægtefælle	84	59	6	32
[5]Arbejder, faglært	55	65	24	109
[6]Arbejder, ufaglært	66	47	9	184
[7]Funktionær	73	68	17	631
[8]Studerende	72	38	22	121
[9]Skoleelev	81	89	28	98
[10]Pensionist	84	44	3	230
[11]Husmor	77	58	10	239
[12]Arbejdsløs	58	56	11	57
[13]Andet/uoplyst				11
[14]*Alle*	73	63	14	1.835

TRANSLATION – Percentage of adult public library users who borrow fiction, non-fiction, and music – in occupational groups.

Heading: a. Borrows fiction. b. Borrows non-fiction. c. Borrows music. d. Number of persons in survey.

Front column: 1. Occupation. 2. Self-employed farmer. 3. Other self-employed persons. 4. Husband or wife assisting in spouse's business. 5. Skilled worker. 6. Unskilled worker. 7. Salaried employee. 8. Student. 9. School pupil. 10. Pensioner. 11. Housewife. 12. Unemployed. 13. Other occupation/not stated. 14. All occupations.

Antallet af bøger, der lånes hjem er hyppigst 2–3, for skønlitteraturens vedkommende undertiden flere, mest 4–5.

Der er imidlertid en del af de lånte bøger, der afleveres ulæste. Det angives af 1/4 af dem, der låner skønlitteratur, og af 1/7 af dem, der låner faglitteratur.

De interviewede folkebiblioteksbenyttere, der låner forskellige bøger, er spurgt om formålet hermed, og ca. 60 pct. af dem, der låner skønlitteratur (43 pct. af alle folkebiblioteksbenyttere) angiver et formål. De fleste siger, de låner skønlitteratur for underholdningens skyld (82 pct. af skønlitteraturlæserne). Der er imidlertid forskellige mindre andele, der angiver, at de bruger skønlitteraturen til almindelig orientering, til at udvikle sig eller til brug for arbejde eller undervisning.

Tabel 4.31. Andele af de voksne folkebiblioteksbenyttere, som låner skønlitteratur, faglitteratur og musik, inden for bymæssighedsgrupper. Pct.

	[a]Låner skøn-litteratur	[b]Låner fag-litteratur	[c]Låner musik	[d]Antal svar-personer
	pct.	pct.	pct.	
[1]*Bymæssighedsgruppe:*				
[2]Hovedstaden	80	71	2	249
[3]Hovedstadens forstæder	74	71	23	249
[4]Større byer	68	61	19	655
[5]Mindre byer	70	56	13	226
[6]Bymæssig bebyggelse	74	58	8	223
[7]Landdistrikter	79	59	9	223
[8]Uoplyst				10
[9]*Alle*	73	63	14	1.835

TRANSLATION – Percentage of adult public library users who borrow fiction, non-fiction, and music – within urbanization groups.

Heading: a. Borrows fiction. b. Borrows non-fiction. c. Borrows music. d. Number of persons in survey.

Front column: 1. Degree of urbanization. 2. Capital. 3. Metropolitan suburbs. 4. Major towns. 5. Minor towns. 6. Urban districts. 7. Rural districts. 8. Not stated. 9. All groups.

Tabel 4.32. Andele af de voksne folkebiblioteksbenyttere, som låner skønlitteratur, faglitteratur og musik, inden for heltids- eller deltidsbibliotek i bopælskommunen. Pct.

	[a]Låner skøn-litteratur	[b]Låner fag-litteratur	[c]Låner musik	[d]Antal svar-personer
	pct.	pct.	pct.	
[1]*Bibliotek i bopælskommunen:*				
[2]Heltidsbibliotek	72	63	15	1.657
[3]Deltidsbibliotek	76	61	8	178
[4]*Alle*	73	63	14	1.835

TRANSLATION – Percentage of adult public library users who borrow fiction, non-fiction, and music – according to full-time or part-time library in the municipality of residence.

Heading: a. Borrows fiction. b. Borrows non-fiction. c. Borrows music. d. Number of persons in survey.

Front column: 1. Library in the municipality of residence: 2. Full-time library. 3. Part-time library. 4. All types.

Tabel 4.33. De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor hyppigt de låner skønlitteratur, faglitteratur og musik. Pct.

	[a]Låner skønlitteratur	[b]Låner faglitteratur	[c]Låner musik
	pct.	pct.	pct.
[1]Mere end 1 gang om måneden	26	14	4
[2]1 gang om måneden	20	14	4
[3]Mindre end 1 gang om måneden	26	34	6
[4]Låner aldrig	28	38	86
[5]*I alt*	100	100	100
[6]Antal svarpersoner	1.835	1.835	1.835

TRANSLATION – Adult public library users, distributed according to frequency of loans of fiction, non-fiction, and music (percentages).

Heading: a. Borrows fiction. b. Borrows non-fiction. c. Borrows music.

Front column: 1. More than once a month. 2. Once a month. 3. Less than once a month. 4. Never borrows. 5. Total. 6. Number of persons in survey.

Tabel 4.34. De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor mange romaner, noveller og faglige bøger de låner ad gangen. Pct.

	[a]Antal romaner og noveller pr. gang	[b]Antal faglige bøger pr. gang
	pct.	pct.
[1]*Antal bøger pr. gang:*		
1 bog	9	17
2– 3 bøger	36	32
4– 5 bøger	16	8
6– 7 bøger	5	1
8–10 bøger	3	1
11–15 bøger	1	1
[2]Varierende	2	2
[3]Låner aldrig	28	38
[4]*I alt*	100	100
[5]Antal svarpersoner	1.835	1.835

TRANSLATION – Adult public library users, distributed according to number of novels, short stories, and classed books they borrow at a time (percentages).

Heading: a. Number of novels and short stories each time. b. Number of classed books each time.

Front column: 1. Number of books each time: 2. Varies. 3. Never borrows. 4. Total. 5. Number of persons in survey.

Tabel 4.35. De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor hyppigt de afleverer romaner, noveller og faglige bøger, som de ikke har læst. Pct.

	[a]Romaner og noveller	[b]Faglige bøger
	pct.	pct.
[1]Afleverer bøger, der ikke er læst:		
[2]Ofte	2	1
[3]Af og til	17	8
[4]Sjældent	23	11
[5]Aldrig	30	42
[6]Låner aldrig	28	38
[7]*I alt*	100	100
[8]Antal svarpersoner	1.835	1.835

TRANSLATION – Adult public library users, distributed according to how often they return novels, short stories, and classed books without having read them (percentages).

Heading: a. Novels and short stories. b. Classed books.

Front column: 1. Returns books unread: 2. Often. 3. Occasionally. 4. Rarely. 5. Never. 6. Never borrows. 7. Total. 8. Number of persons in survey.

På tilsvarende måde har man spurgt faglitteraturlånerne, og de har næsten alle (73 pct.) et angivet formål, nemlig til brug for fritidsinteresser eller arbejde. En hel del begrunder læsningen med almindelig orientering og selvudvikling eller undervisning. Et mindre antal bruger faglitteratur som underholdning.

For så vidt angår musiklån, har 3/4 af musiklånerne angivet et eller andet, men dog oftest underholdning. Herudover er der dog et mindre antal, som henviser til fritidsinteresser og selvudvikling.

Da halvdelen af den voksne danske befolkning benytter folkebiblioteket, er følgelig den anden halvdel ikke-benyttere. Man kan ikke umiddelbart slutte, om ikke-benyttelsen skyldes utilfredshed, idet der er en række andre barrierer – herunder ikke mindst uddannelse – foruden alternative måder at tilfredsstille behov på, som også folkebibliotekerne stiler mod at dække. Man kan imidlertid spørge de mennesker, der faktisk benytter biblioteket om deres tilfredshed med forskellige forhold, fx det foreliggende udbud af skønlitteratur. Man må her konstatere en helt overvejende grad af tilfredshed, idet kun 9 pct. af folkebibliotheksbe-

nytterne er utilfredse med udvalget af romaner, noveller og lignende bøger.

Utilfredsheden er større blandt kvinder end mænd og stigende med større skoleuddannelse. Det er værd at hæfte sig ved, at kvinder og højere uddannede samtidig er dem, der i størst udstrækning låner skønlitteratur på biblioteket.

Det er bemærkelsesværdigt, at der praktisk taget ikke er forskel i tilfredshedsgraden blandt folkebiblioteksbenyttere i heltids- og deltidsbiblioteker.

De udspurgtes begrundelser for ikke at være tilfredse foreligger i individuelle udsagn af meget spredt karakter, der ikke har kunnet talmæssigt opstilles.

En del af de mindre tilfredse siger, at udvalget er for lille, men det, de efterlyser, er individuelt meget spredt, idet nogle vil have nyere forfattere, nogle mere spændingslitteratur og andre historiske romaner. Et tilbagevendende kritikpunkt er, at de nye bøger kommer for sent frem, og at man er underforsynet med skønlitteratur fra mindre og alternative forlag. Det nævnes også, at ældre klassikere er gemt for langt væk.

Nogle mener, at det udenlandske (dvs. oversatte) islæt i bogbestanden er for ringe, hvortil enkelte tilføjer bøger på udenlandske sprog, specielt engelsk.

Specielt for bogbusserne og mindre filialer finder nogle, at udvalget er for lille. De uddannelsessøgende (herunder større skolebørn) mener, at de fagbøger, de skal bruge, findes i for ringe omfang på det tidspunkt, de skal bruge dem. En hel del kritikere siger – noget vagt – at de savner bøger til almenorientering og til deres egen videre udvikling.

Med hensyn til faglitteratur angives mange gange generelt, at der savnes bøger til skolebrug, til brug for arbejdet, det praktiske arbejde i hjemmet og i forbindelse med fritidsinteresser, men det specificeres sjældent. Der er dog nogen, der ønsker nærmere oplysninger om katte, sociale love, syning, håndarbejde, TV-antenner samt børneopdragelse, sukkersyge, udenlandsrejser mv. Af de mange spredte og specielle ønsker får man nærmest indtryk af en manglende kommunikation med biblioteket, idet disse emner dels må antages at indgå i bogbestanden, dels må kunne anskaffes efter lånerønsker.

Der forekommer dog påstande om, at udvalget af faglige bøger er for lille og for snævert, at man savner islæt af udenlandske fagbøger, og at rekvisition af bøger andre steder fra er for langsommelig.

Af dem, der låner musik, er 30 pct. utilfredse med det foreliggende tilbud. Mange anfører, at udvalget er for lille, og at de ting, man vil låne, ikke er til rådighed, bl. a. fordi de er for længe udlånt. I øvrigt ønskes mere ny musik, børnebånd, samt folkemusik.

Biblioteksbenytterne kan ud over at låne litteratur og musik, drage forskellig anden nytte af biblioteket. Dette sker dog i ret begrænset omfang i forhold til lånevirksomheden.

1/3 af folkebiblioteksbenytterne bruger bibliotekets håndbøger. De fleste dog kun af og til eller sjældent. Håndbøgerne benyttes mest af

Tabel 4.36. De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de bruger håndbøger på biblioteket, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct.

	[a]JA			[e]Aldrig	[f]Ved ikke/ Uoplyst	[g]I alt	[h]Antal svarpersoner
	[b]Ofte	[c]Af og til	[d]Sjældent				
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Skoleuddannelse:*							
[2]Går i skole	6	33	16	45	0	100	98
[3]7 års skolegang	2	8	8	82	0	100	631
[4]8 års skolegang	0	10	10	79	1	100	116
[5]9 års skolegang	2	10	10	78	0	100	201
[6]10 års skolegang	4	18	16	62	0	100	89
[7]Realeksamen	4	19	15	62	0	100	461
[8]Studentereks./HF	8	24	23	45	0	100	217
[9]Andet/uoplyst							22
[10]*Alle*	3	15	13	69	0	100	1.835

TRANSLATION – Adult public library users, distributed according to their use of reference books at the library – within groups of school education (percentages).

Heading: a. Yes. b. Often. c. Occasionally. d. Rarely. e. Never. f. Don't know/not stated. g. Total. h. Number of persons in survey.

Front column: 1. School education: 2. Goes to school. 3. 7 years of school. 4. 8 years of school. 5. 9 years of school. 6. 10 years of school. 7. Realeksamen (lower secondary school leaving exam.). 8. Studentereksamen/HF (upper secondary school leaving exam./advanced preparatory examination). 9. Other education/not stated. 10. All groups.

Tabel 4.37. De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de læser tidsskrifter på biblioteket, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct.

	[a]JA			[e]Aldrig	[f]Ved ikke/ Uoplyst	[g]I alt	[h]Antal svarpersoner
	[b]Ofte	[c]Af og til	[d]Sjældent				
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Skoleuddannelse:*							
[2]Går i skole	7	26	13	54	0	100	98
[3]7 års skolegang	3	10	7	80	0	100	631
[4]8 års skolegang	1	18	6	74	1	100	116
[5]9 års skolegang	3	14	10	73	0	100	201
[6]10 års skolegang	5	12	12	71	0	100	89
[7]Realeksamen	9	15	9	67	0	100	461
[8]Studentereks./HF	13	18	14	55	0	100	217
[9]Andet/uoplyst							22
[10]*Alle*	6	14	9	71	0	100	1.835

TRANSLATION – Adult public library users, distributed according to their reading of periodicals at the library – within groups of school education (percentages).

Heading: a. Yes. b. Often. c. Occasionally. d. Rarely. e. Never. f. Don't know/not stated. g. Total. h. Number of persons in survey.

Front column: 1. School education. 2. Goes to school. 3. 7 years of school. 4. 8 years of school. 5. 9 years of school. 6. 10 years of school. 7. Realeksamen (lower secondary school leaving exam.). 8. Studentereksamen/HF (upper secondary school leaving exam./advanced preparatory examination). 9. Other education/not stated. 10. All groups.

dem, der i forvejen har en skoleeksamen eller endnu går i skole.

Der er 29 pct. af folkebiblioteksbenytterne, som læser tidsskrifter på biblioteket, heraf de 20 pct. af og til eller ofte. Blandt dem, der går i skole eller har studentereksamen, er der kun halvdelen, der aldrig gør det.

1/6 af de voksne folkebiblioteksbenyttere læser avis på stedet, de fleste dog kun af og til eller sjældent, og ca. 1/10 benytter biblioteket til at sidde og studere, igen afhængigt af aktuel eller tidligere skolegang.

Hver 10. folkebiblioteksbenytter har besøgt udstillinger, der var arrangeret af biblioteket, enten af og til eller ofte, og aktiviteten er stigende med skoleuddannelsen.

Derimod er der kun 2–3 pct, af folkebiblioteksbenytterne, der af og til eller ofte har været til film, foredrag, koncert eller teaterforestillinger arrangeret af biblioteket.

Tabel 4.38. De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de læser avis på biblioteket, inden for aldersgrupper. Pct.

	[a]JA			[e]Aldrig	[f]Ved ikke/ Uoplyst	[g]I alt	[h]Antal svarpersoner
	[b]Ofte	[c]Af og til	[d]Sjældent				
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Alder:*							
16–19 år	6	10	7	77	0	100	212
20–29 år	4	7	7	82	0	100	411
30–39 år	4	6	4	86	0	100	401
40–49 år	4	3	4	89	0	100	264
50–59 år	2	8	5	85	0	100	229
60–69 år	4	7	5	84	0	100	180
[2]70 år og derover	4	4	6	85	1	100	138
[3]*Alle*	4	6	6	84	0	100	1.835

TRANSLATION – Adult public library users, distributed according to their reading of newspapers at the library – within age groups (percentages).

Heading: a. Yes. b. Often. c. Occasionally. d. Rarely. e. Never. f. Don't know/not stated. g. Total. h. Number of persons in survey.

Front column: 1. Age. 2. 70 and above. 3. All groups.

Tabel 4.39. De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de studerer på biblioteket, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct.

	[a]JA			[e]Aldrig	[f]Ved ikke/ Uoplyst	[g]I alt	[h]Antal svarpersoner
	[b]Ofte	[c]Af og til	[d]Sjældent				
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Skoleuddannelse:*							
[2]Går i skole	3	13	14	70	0	100	98
[3] 7 års skolegang	0	2	3	95	0	100	631
[4] 8 års skolegang	0	3	1	95	1	100	116
[5] 9 års skolegang	1	1	5	93	0	100	201
[6]10 års skolegang	1	7	5	87	0	100	89
[7]Realeksamen	1	3	6	90	0	100	461
[8]Studentereks./HF	4	7	9	79	1	100	217
[9]Andet/uoplyst							22
[10]*Alle*	1	4	5	90	0	100	1.835

TRANSLATION – Adult public library users, distributed according to the extent of their studies at the library – within groups of school education (percentages).

Heading: a. Yes. b. Often. c. Occasionally. d. Rarely. e. Never. f. Don't know/not stated. g. Total. h. Number of persons in survey.

Front column: 1. School education: 2. Goes to school. 3. 7 years of school. 4. 8 years of school. 5. 9 years of school. 6. 10 years of school. 7. Realeksamen (lower secondary school leaving exam.). 8. Studentereksamen/HF (upper secondary school leaving exam./advanced preparatory examination). 9. Other education/not stated. 10. All groups.

Tabel 4.40. De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de har besøgt udstillinger, der var arrangeret af biblioteket, inden for aldersgrupper. Pct.

	[a]JA			[e]Aldrig	[f]Ved ikke/ Uoplyst	[g]I alt	[h]Antal svarpersoner
	[b]Ofte	[c]Af og til	[d]Sjældent				
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Alder:*							
16–19 år	3	7	12	78	0	100	212
20–29 år	1	9	10	79	1	100	411
30–39 år	3	9	9	78	1	100	401
40–49 år	4	8	9	79	0	100	264
50–59 år	2	9	7	81	1	100	229
60–69 år	2	5	6	87	0	100	180
[2]70 år og derover	0	6	4	89	1	100	138
[3]*Alle*	2	8	9	81	0	100	1.835

TRANSLATION – Adult public library users, distributed according to their visits to exhibitions arranged by the library – within age groups (percentages).

Heading: a. Yes. b. Often. c. Occasionally. d. Rarely. e. Never. f. Don't know/not stated. g. Total. h. Number of persons in survey.

Front column: 1. Age. 2. 70 and above. 3. All age groups.

4.5. Hvem benytter bogbus?

En bogbus er en mobil biblioteksfiliial, der efter en fast køreplan betjener en kommune eller dele af en kommune, hvor befolkningsunderlaget ikke er stort nok til en fast filial, eller som et supplement til de faste biblioteksafdelinger.

Bogbussen medbringer som regel 3–4.000 bøger samt undertiden grammofonplader og kassettebånd. Materialerne udskiftes jævnligt, idet

bogbussen har et hovedbibliotek og hovedbibliotekets materialer som basis.

De mobile filialer blev oprettet for at decentralisere biblioteksbetjeningen, idet bogbusserne dækker områder, som hidtil har været betjent af små utilstrækkelige filialer eller slet ikke har været betjent. Flere kommuner har indgået betjeningsoverenskomst, således at en kommune sørger for bogbusbetjening af én eller flere nabokommuner. På interviewtidspunktet (oktober 1976) havde 61 af landets 275 kommuner bogbusbetjening.

En nærmere analyse af bogbusbenyttelse må baseres på de personer,

Tabel 4.41. Andele af de voksne personer, som benytter bogbus, inden for køn og aldersgrupper. Pct.

	[a]Andele af de voksne personer, som benytter bogbus	[b]Andele af de voksne personer i kommuner med bogbusbetjening (ekskl. København), som benytter bogbus	[c]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	
[1]*Køn:*			
[2]Mand	3	6	2.004
[3]Kvinde	4	10	1.954
[4]*Alder:*			
16–19 år	9	20	304
20–29 år	3	6	728
30–39 år	5	14	760
40–49 år	2	5	575
50–59 år	2	4	603
60–69 år	3	8	530
[5]70 år og derover	4	5	458
[6]*Alle*	4	8	3.958
[7]Antal svarpersoner	3.958	1.469	

TRANSLATION – Percentages of adult persons who use a book bus – within sex and age groups.

Heading: a. Percentage of adult persons, who use a book bus. b. Percentage of adult persons in municipalities served by a book bus (exclusive of Copenhagen) who use a book bus. c. Number of persons in survey.

Front column: 1. Sex. 2. Man. 3. Woman. 4. Age 5. 70 and above. 6. All groups. 7. Number of persons in survey.

der har mulighed for at benytte bogbus, (dvs. de personer, der bor i områder med bogbusbetjening). På baggrund af interviewmaterialet har det imidlertid ikke været muligt at indkredse disse områder nærmere end til kommuneniveau. Det vil med andre ord sige, at der også i kommuner med bogbusbetjening indgår personer, som reelt ikke har bogbustilbuddet. Dette skyldes fx, at de bor i områder af kommunen, der enten er betjent af en fast filial, eller hvor afstanden til bogbussen er for stor.

Den følgende analyse er baseret på interviewpersoner bosiddende i kommuner med bogbusbetjening, idet man dog har set bort fra Københavns kommune, der med en befolkning på 532.752 indbyggere pr. oktober 1976 og 1 bogbus er så atypisk, at man har valgt at se bort fra denne kommune ved opdelingen af stikprøvens kommuner i kommuner med/uden bogbusbetjening.

Tilsvarende argumenter kunne måske medføre, at man skulle se bort fra andre kommuner, hvilket ikke er sket, da busdækningen i forhold til befolkningstallet i disse kommuner er væsentligt bedre.

Der er 4 pct. af hele den voksne befolkning, der benytter bogbus, men 8 pct. i de kommuner, der har bogbus. Flere kvinder end mænd benytter bogbus. Benyttelsen af bogbus er endvidere størst for de 16–19 årige og de 30–39 årige.

Benyttelsen af bogbus har størst betydning for skoleelever (over 15 år), husmødre og arbejdsløse, hvorimod den er lav for pensionister.

Bogbussen har størst betydning i landdistrikter og bymæssig bebyggelse, hvor 7–8 pct. – af *alle* på landet – benytter bogbus. Udskilles de kommuner, der har bogbusbetjening, ses det, at 1/5 af befolkningen i landdistrikter og bymæssig bebyggelse, benytter den.

4.6. Benyttemes indstilling til kartotek, personale mv.

I undersøgelsen har man også spurgt benytterne af folkebiblioteket, om de bruger bibliotekets kartotek, når de skal finde bøger.

Halvdelen af de voksne folkebiblioteksbenyttere bruger kartoteket, mens den anden halvdel svarer, at de aldrig bruger kartotek. Brugerne af kartotek er opdelt efter hyppighed – ofte, af og til, sjældent eller aldrig.

Kvinderne bruger kartotek i mindre udstrækning end mændene, idet

71

Tabel 4.42. Andele af de voksne personer, som benytter bogbus, inden for stillingsgrupper. Pct.

	[a]Andele af de voksne personer, som benytter bogbus	[b]Andele af de voksne personer i kommuner med bogbusbetjening (ekskl. København), som benytter bogbus
	pct.	pct.
[1]*Stilling:*		
[2]Selvstændig landmand	3	7
[3]Selvstændig i øvrigt.	3	8
[4]Medhj. ægtefælle	2	7
[5]Arbejder, faglært	3	5
[6]Arbejder, ufaglært	4	9
[7]Funktionær	3	7
[8]Studerende	3	8
[9]Skoleelever	8	18
[10]Pensionister	3	5
[11]Husmor	6	14
[12]Arbejdsløs	6	15
[13]*Alle*	4	8
[14]Antal svarpersoner	3.958	1.469

TRANSLATION – Percentages of adult persons who use a book bus – in occupational groups.

Heading: a. Percentage of adult persons who use a book bus. b. Percentage of adult person in municipalities served by a book bus (exclusive of Copenhagen) who use a book bus.

Front column: 1. Occupation. 2. Self-employed farmer. 3. Other self-employed persons. 4. Husband or wife assisting in spouse's business. 5. Skilled worker. 6. Unskilled worker. 7. Salaried employee. 8. Student. 9. School pupil. 10. Pensioner. 11. Housewife. 12. Unemployed. 13. All occupations. 14. Number of persons in survey.

55 pct. af mændene bruger kartotek, heraf de 23 pct. ofte, mens 46 pct. af kvinderne bruger kartotek, heraf de 18 pct. ofte.

Benyttelsen af kartotek er stærkt faldende med stigende alder. Mens 2/3 af de unge (16–29 år) bruger kartotek, heraf omkring 1/3 ofte, er der kun omkring 1/5 af de ældste personer, som bruger kartotek. Dette er naturligvis bl. a. afhængigt af, om man har lært at bruge kartotek enten i skolen eller i biblioteket. Der er således kun 3 pct. af de ældste personer, der har lært litteratursøgning eller biblioteksbenyttelse i skolen. Denne andel er omkring 1/4 for de 40-årige personer og 3/4 for de 16–19 årige.

Tabel 4.43. Andele af de voksne personer, som benytter bogbus, inden for bymæssighedsgrupper. Pct.

	[a]Andele af de voksne personer som benytter bogbus	[b]Andele af de voksne personer i kommuner med bogbusbetjening (ekskl. København), som benytter bogbus
	pct.	pct.
[1]*Bymæssighedsgruppe:*		
[2]Hovedstaden	1	–
[3]Hovedstadens forstæder	1	5
[4]Større byer	2	3
[5]Mindre byer	3	5
[6]Bymæssig bebyggelse	8	21
[7]Landdistrikter	7	19
[8]*Alle*	4	8
[9]Antal svarpersoner	3.958	1.469

TRANSLATION – Percentages of adult persons who use a book bus – within urbanization groups.

Heading: a. Percentage of adult persons who use a book bus. b. Percentage of adult persons in municipalities served by a book bus (exclusive of Copenhagen) who use a book bus.

Front column: 1. Degree of urbanization. 2. Capital 3. Metropolitan suburbs. 4. Major towns. 5. Minor towns. 6. Urban districts. 7. Rural districts. 8. All groups 9. Number of persons in survey.

Benyttelse af kartotek stiger som ventet med stigende skoleuddannelse. Af de personer (over 15 år), der går i skole, benytter de 3/4 kartotek, mens 3/4 af de voksne personer med 7 års skolegang *ikke* benytter kartotek. Andelen af kartoteksbenyttere er højest for folk med studentereksamen/HF, hvor omkring 9/10 benytter kartotek, heraf de 54 pct. ofte.

Der er stor forskel i de forskellige stillingsgruppers benyttelse af kartoteket, varierende fra 84 til 27 pct. Af de studerende benytter 56 pct. ofte kartoteket, og kun 16 pct. benytter aldrig kartoteket. Af funktionærerne benytter 2/3 kartoteket, mens det er omkring 1/2 af de faglærte og 1/3 af de ufaglærte arbejdere. Mindst benyttelse er der blandt selvstændige i landbruget, pensionister, husmødre og medhjælpende ægtefæller.

Tabel 4.44. De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de bruger kartotek, inden for køn og aldersgrupper. Pct.

	[a]JA			[e]Aldrig	[f]Ved ikke/ Uoplyst	[g]I alt	[h]Antal svarpersoner
	[b]Ofte	[c]Af og til	[d]Sjældent				
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Køn:*							
[2]Mand	23	22	10	45	0	100	856
[3]Kvinde	18	22	6	54	0	100	979
[4]*Alder:*							
16–19 år	30	25	10	35	0	100	212
20–29 år	31	27	9	33	0	100	411
30–39 år	22	24	7	47	0	100	401
40–49 år	17	23	6	54	0	100	264
50–59 år	15	19	6	60	1	100	229
60–69 år	8	14	7	71	0	100	180
[5]70 år og derover	5	9	7	78	1	100	138
[6]*Alle*	21	22	7	50	0	100	1.835

TRANSLATION – Adult public library users, distributed according to their use of the card file – within sex and age groups (percentages).

Heading: a. Yes. b. Often. c. Occasionally. d. Rarely. e. Never. f. Don't know/not stated. g. Total. h. Number of persons in survey.

Front column: 1. Sex. 2. Man. 3. Woman. 4. Age. 5. 70 and above. 6. All groups.

Tabel 4.45. De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de bruger kartotek, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct.

	[a]JA			[e]Aldrig	[f]Ved ikke/ Uoplyst	[g]I alt	[h]Antal svarpersoner
	[b]Ofte	[c]Af og til	[d]Sjældent				
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Skoleuddannelse:*							
[2]Går i skole	35	33	5	27	0	100	98
[3]7 års skolegang	5	13	7	75	0	100	631
[4]8 års skolegang	13	19	1	66	1	100	116
[5]9 års skolegang	15	26	11	48	0	100	201
[6]10 års skolegang	21	28	11	40	0	100	89
[7]Realeksamen	27	28	9	36	0	100	461
[8]Studentereks./HF	54	26	7	13	0	100	217
[9]Andet/uoplyst							22
[10]*Alle*	21	22	7	50	0	100	1.835

TRANSLATION – Adult public library users, distributed according to their use of the card file – in groups of school education (percentages).

Heading: a. Yes. b. Often. c. Occasionally. d. Rarely. e. Never. f. Don't know/not stated. g. Total. h. Number of persons in survey.

Front column: 1. School education. 2. Goes to school. 3. 7 years of school. 4. 8 years of school. 5. 9 years of school. 6. 10 years of school. 7. Realeksamen (lower secondary school leaving exam.). 8. Studentereksamen/HF (upper secondary school leaving exam./advanced preparatory examination). 9. Other education/not stated. 10. All educations.

Tabel 4.46. De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de bruger kartotek, inden for stillingsgrupper. Pct.

	[a]JA			[e]Al-drig	[f]Ved ikke/ Uoplyst	[g]I alt	[h]Antal svar-personer
	[b]Ofte	[c]Af og til	[d]Sjældent				
	pct.	pct.	pct	pct.	pct.	pct.	
[1]*Stilling:*							
[2]Selvst. landmand	12	11	4	73	0	100	26
[3]Selvst. i øvrigt	17	22	5	55	1	100	97
[4]Medhj. ægtefælle	12	16	3	69	0	100	32
[5]Arbejder, faglært	19	23	13	45	0	100	109
[6]Arbejder, ufaglært	12	14	8	66	0	100	184
[7]Funktionær	26	28	9	37	0	100	631
[8]Studerende	56	21	7	16	0	100	121
[9]Skoleelev	35	33	5	27	0	100	98
[10]Pensionist	6	14	8	72	0	100	230
[11]Husmor	10	14	4	72	0	100	239
[12]Arbejdsløs	10	30	7	53	0	100	57
[13]Andet/uoplyst							11
[14]*Alle*	21	22	7	50	0	100	1.835

TRANSLATION – Adult public library users, distributed according to their use of the card file – in occupational groups (percentages)

Heading: a. Yes. b. Often. c. Occasionally. d. Rarely. e. Never. f. Don't know/not stated. g. Total. h. Number of persons in survey.

Front column: 1. Occupation. 2. Self-employed farmer. 3. Other self-employed persons. 4. Husband or wife assisting in spouse's business. 5. Skilled worker. 6. Unskilled worker. 7. Salaried employee. 8. Student. 9. School pupil. 10. Pensioner. 11. Housewife. 12. Unemployed. 13. Other occupation/not stated. 14. All occupations.

Omkring 3/4 af de voksne folkebiblioteksbenyttere rådfører sig med bibliotekets personale, heraf er der 1/6, som ofte gør det. Der er således

over 1/4, som aldrig rådspørger bibliotekets personale, heraf flere mænd end kvinder og flere ældre end yngre.

Ser man på uddannelsesgrupperne, er der ikke store forskelle, men det bemærkes at relativt mange af dem med den højeste skoleuddannelse, rådspørger bibliotekarerne. De øvrige er mere tilbageholdende, som det også fremgår af kapitel 9.

I forhold til benyttelse af kartoteket er der større lighed mht. de forskellige stillingsgruppers rådspørgen af bibliotekets personale. Der er blandt de nævnte stillingsgrupper knap 1/3 som aldrig spørger bibliotekaren til råds, lidt flere blandt arbejdere og landmænd, færre blandt studerende og skoleelever.

Den overvejende andel spørger personalet til råds, fordi de ikke kan finde de bøger eller den musik, de vil låne. En anden stor gruppe kontakter personalet, fordi de vil bestille bøger eller musik. 7 pct. kan

Tabel 4.47. De voksne folkebiblioteksbenyttere fordelt efter om de rådfører sig med bibliotekspersonalet, inden for køn og aldersgrupper. Pct.

	[a]JA			[c]Aldrig	[f]Ved ikke/ Uoplyst	[g]I alt	[h]Antal svarpersoner
	[b]Ofte	[c]Af og til	[d]Sjældent				
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Køn:*							
[2]Mænd	15	37	15	33	0	100	856
[3]Kvinder	18	42	14	26	0	100	979
[4]*Alder:*							
16–19 år	17	45	13	25	0	100	212
20–29 år	18	39	18	25	0	100	411
30–39 år	16	40	14	30	0	100	401
40–49 år	14	43	13	30	0	100	264
50–59 år	15	37	13	35	0	100	229
60–69 år	18	37	13	32	0	100	180
[5]70 år og derover	17	35	15	32	1	100	138
[6]*Alle*	17	40	14	29	0	100	1.835

TRANSLATION – Adult public library users, distributed according to the extent of their consultations with the library staff – within sex and age groups (percentages).

Heading: a. Yes. b. Often. c. Occasionally. d. Rarely. e. Never. f. Don't know/not stated. g. Total. h. Number of persons in survey.

Front column: 1. Sex. 2. Men. 3. Women. 4. Age. 5. 70 and above. 6. All groups.

Tabel 4.48. De voksne folkebiblioteksbenyttere fordelt efter om de rådfører sig med bibliotekspersonalet, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct.

	[a]JA			[e]Aldrig	[f]Ved ikke/ Uoplyst	[g]I alt	[h]Antal svarpersoner
	[b]Ofte	[c]Af og til	[d]Sjældent				
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Skoleuddannelse:*							
[2]Går i skole	22	53	12	12	0	99	98
[3] 7 års skolegang	16	37	14	33	0	100	631
[4] 8 års skolegang	13	36	10	40	1	100	116
[5] 9 års skolegang	15	39	16	30	0	100	201
[6]10 års skolegang	12	49	14	25	0	100	89
[7]Realeksamen	15	42	16	27	0	100	461
[8]Studentereks./HF	25	35	17	23	0	100	217
[9]Andet/uoplyst							22
[10]*Alle*	17	40	14	29	0	100	1.835

TRANSLATION – Adult public library users, distributed according to the extent of their consultations with the library staff – within groups of school education (percentages).

Heading: a. Yes. b. Often. c. Occasionally. d. Rarely. e. Never. f. Don't know/not stated. g. Total. h. Number of persons in survey.

Front column: 1. School education: 2. Goes to school. 3. 7 years of school. 4. 8 years of school. 5. 9 years of school. 6. 10 years of school. 7. Realeksamen (lower secondary school leaving exam.). 8. Studentereksamen/HF (upper secondary school leaving exam./advanced preparatory examination). 9. Other education/not stated. 10. All educations.

ikke finde rundt i biblioteket, 4 pct. kan ikke forstå at bruge kartoteket.

Den helt overvejende del af de personer, der ikke spørger personalet til råds, svarer, at de behøver det ikke, mens de resterende 13 pct. angiver årsager såsom: Vil ikke forstyrre personalet. Kommer kun for særlige arrangementer. En oplyser, at hun kun kommer i biblioteket for at se trækningslisten, og andre har ligeledes et løst forhold til biblioteket.

Af de personer, der spørger bibliotekets personale til råds, er de 98 pct. tilfredse med den vejledning, de får, mens de resterende 2 pct. er utilfredse.

Opsummerende om folkebiblioteksbenytternes indstilling til biblioteket kan man sige, at 85 pct. af alle benyttere synes, at der er en behagelig og hyggelig atmosfære på biblioteket. 8 pct. mener ikke, at dette er tilfældet, og 7 pct. ved ikke, hvad de skal mene.

Tabel 4.49. De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de rådfører sig med bibliotekspersonalet, inden for stillingsgrupper. Pct.

	[a]JA			[c]Al-drig	[f]Ved ikke/ Uoplyst	[g]I alt	[h]Antal svar-personer
	[b]Ofte	[c]Af og til	[d]Sjældent				
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Stilling:*							
[2]Selvst. landmand	8	42	15	35	0	100	26
[3]Selvst. i øvrigt	17	41	8	33	1	100	97
[4]Medhj. ægtefælle	28	28	0	44	0	100	32
[5]Arbejder, faglært	14	39	12	35	0	100	109
[6]Arbejder, ufaglært	14	36	14	36	0	100	184
[7]Funktionær	15	39	17	29	0	100	631
[8]Studerende	26	41	13	20	0	100	121
[9]Skoleelev	23	53	12	12	0	100	98
[10]Pensionist	22	35	14	28	1	100	230
[11]Husmor	13	41	16	30	0	100	239
[12]Arbejdsløs	18	42	12	28	0	100	57
[13]Andet/Uoplyst							11
[14]*Alle*	17	40	14	29	0	100	1.835

TRANSLATION – Adult public library users, distributed according to the extent of their consultations with the library staff – in occupational groups (percentages).

Heading: a. Yes. b. Often. c. Occasionally. d. Rarely. e. Never. f. Don't know/not stated. g. Total. h. Number of persons in survey.

Front column: 1. Occupation. 2. Self-employed farmer. 3. Other self-employed persons. 4. Husband or wife assisting in spouse's business. 5. Skilled worker. 6. Unskilled worker. 7. Salaried employee. 8. Student. 9. School pupil. 10. Pensioner. 11. Housewife. 12. Unemployed. 13. Other occupation/not stated. 14. All occupations.

4.7. Lån og køb

Omkring 1/3 af hele den voksne befolkning har i løbet af det sidste år (forud for interviewtidspunktet i oktober 1976) købt romaner, noveller eller anden skønlitteratur i forretninger. Heraf har de 7 pct. købt ofte, 15 pct. af og til og 9 pct. har købt sjældent. 69 pct. har ikke købt. Hertil kommer et antal boganskaffelser gennem bogklub, hvilket ikke foreligger opgjort gennem undersøgelsen.

Omkring 1/4 af de voksne personer har i løbet af det sidste år købt faglige bøger i forretninger. Herudaf har de 5 pct. købt ofte, 11 pct. af og til og 8 pct. har købt sjældent. 76 pct. har ikke købt. Hertil kommer et

Tabel 4.50. Andele af de voksne personer, som rådfører sig med bibliotekspersonalet, der har angivet følgende grunde hertil. Pct.

	[a]Antal svar-personer	[b]Andel pct.
[1]Fordi jeg ikke kan finde de bøger, jeg vil låne	889	67
[2]Fordi jeg vil bestille nogle bøger eller musik	624	48
[3]Fordi jeg ikke kan finde rundt i biblioteket	94	7
[4]Fordi jeg ikke forstår at bruge kartoteket	49	4
[5]For at få vejledning om bestemte emner	50	4
[6]Fordi jeg ikke kan finde den musik, jeg vil låne	46	3
[7]For at spare tid, det er nemmere	32	2
[8]For at få forslag til, hvad jeg skal låne	21	2
[9]Anden vejledning	27	2
[10]For at få oplysninger om nye bøger	10	1
[11]Antal personer, som rådfører sig med bibliotekets personale	1.323	

TRANSLATION – Percentages of adult persons who consult the library staff, who have stated the following reasons for their consultation.

Heading: a. Number of persons in survey. b. Percentage.

Front column: 1. Because I cannot find the books I want to borrow. 2. Because I want to reserve some books or some music. 3. Because I cannot find my way around the library. 4. Because I don't know how to use the card file. 5. Because I need information on particular subjects. 6. Because I cannot find the music I want to borrow. 7. To save time – it is easier. 8. To be given an idea as to what to borrow. 9. Other information. 10. To get information about new books. 11. Number of persons consulting the library staff.

antal boganskaffelser gennem bogklub, hvilket ikke foreligger opgjort gennem undersøgelsen.

2/5 af de voksne personer har i løbet af det sidste år købt musik (plader og bånd) i forretninger. Herudaf har 7 pct. købt ofte, 20 pct. af og til, og 13 pct. sjældent. 60 pct. har ikke købt musik. Hertil kommer musikanskaffelser gennem pladering, bogklub mv., hvilket ikke foreligger opgjort gennem undersøgelsen.

Ser man nærmere på, hvem det er, der har købt bøger og musik, kan man inddele materialet efter, om personerne er folkebiblioteksbenyttere, tidligere biblioteksbenyttere eller aldrig har benyttet et bibliotek.

Andelen af folkebiblioteksbenytterne, som køber litteratur og musik er større end andelen af tidligere benyttere af et bibliotek. Disse har igen

Tabel 4.51. Andele af de voksne personer, der har købt skønlitteratur, faglitteratur og musik i forretninger, inden for køn og aldersgrupper. Pct.

	[a]Andel af folkebiblioteksbenyttere, der har købt:			[b]Andel af tidligere biblioteksbenyttere, der har købt:			[c]Andel af aldrigbiblioteksbenyttere, der har købt:			[d]Antal svarpersoner
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Køn:*										
[2]Mand	45	43	53	26	19	43	9	7	23	2.004
[3]Kvinde	49	35	48	30	15	37	13	5	18	1.954
[4]*Alder:*										
16–19 år	47	29	71	33	8	73	0	0	60	304
20–29 år	56	53	70	34	22	64	19	2	40	728
30–39 år	54	46	61	35	25	53	13	10	45	760
40–49 år	49	40	49	24	27	36	6	8	25	575
50–59 år	44	40	36	17	10	24	15	9	18	603
60–69 år	31	21	16	27	9	18	11	3	10	530
[5]70 år og derover	23	11	3	21	6	5	6	3	4	458
[6]*Alle*	47	39	51	28	17	40	11	6	21	3.958
[7]Antal svarpersoner	1.835	1.835	1.835	1.097	1.097	1.097	967	967	967	

Anm.: 1=romaner, noveller og anden skønlitteratur, 2= faglige bøger, 3=musik, plader/bånd.

TRANSLATION – Percentages of adult persons who have bought fiction, non-fiction, and music in shops – within sex and age groups.

Heading: a. Percentage of public library users who have bought: 1 – 2 – 3. b. Percentage of previous library users who have bought: 1 – 2 – 3. c. Percentages of never-users of libraries who have bought: 1 – 2 – 3. d. Number of persons in survey.

Front column: 1. Sex. 2. Man. 3. Woman. 4. Age. 5. 70 and above 6. All groups. 7. Number of persons in survey.

Note: 1=Novels, short stories, and other fiction. 2=Classed books. 3=Music, records/tapes.

større køb af såvel skønlitteratur som faglitteratur og musik end aldrigbenytterne.

Kvinder køber i lidt større omfang end mænd. De unge køber endvidere i væsentligt større omfang end de ældre – især musik, men også skøn- og faglitteratur.

Længere skoleuddannelse medfører stigende bog- og musikkøb. For

Tabel 4.52. Andele af de voksne personer, der har købt skønlitteratur, faglitteratur og musik i forretninger, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct.

	[a]Andel af folkebiblioteksbenyttere, der har købt:			[b]Andel af tidligere biblioteksbenyttere, der har købt:			[c]Andel af aldrig-biblioteksbenyttere, der har købt:			[d]Antal svarpersoner
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Skoleuddannelse:*										
[2]Går i skole	52	32	71	17	17	75	9	5	0	119
[3] 7 års skolegang	31	20	30	21	12	26	17	4	18	2.069
[4] 8 års skolegang	35	26	47	29	18	49	21	8	35	262
[5] 9 års skolegang	41	34	61	31	17	61	9	9	32	379
[6]10 års skolegang	48	41	64	36	25	68	32	29	18	156
[7]Realeksamen	58	50	59	41	26	58	80	40	41	659
[8]Studentereksamen/HF	79	82	68	68	54	61	15	15	20	261
[9]Andet/uoplyst										53
[10]*Alle*	47	39	51	28	17	40	11	6	21	3.958
[11]Antal svarpersoner	1.835	1.835	1.835	1.097	1.097	1.097	967	967	967	

Anm.: 1=romaner, noveller og anden skønlitteratur. 2=faglige bøger, 3=musik, plader/bånd.

TRANSLATION – Percentages of adult persons who have bought fiction, non-fiction, and music in shops – in groups of school education.

Heading: a. Percentage of public library users who have bought: 1 – 2 – 3. b. Percentage of previous library users who have bought: 1 – 2 – 3. c. Percentage of never-users of libraries who have bought: 1 – 2 – 3. d. Number of persons in survey.

Front column: 1 School education. 2. Goes to school. 3. 7 years of school. 4. 8 years of school. 5. 9 years of school. 6. 10 years of school. 7. Realeksamen (lower secondary school leaving exam.). 8. Studentereksamen/HF (upper secondary school leaving exam./advanced preparatory examination). 9. Other education/not stated. 10. All educations. 11. Number of persons in survey.

Note: 1=novels, short stories, and other fiction. 2=Classed books. 3=Music, records/tapes.

musikkøb spiller uddannelse ikke den samme rolle, især ikke blandt ikke-benytterne af folkebiblioteket.

Der er imidlertid store forskelle mellem stillingsgruppernes køb af bøger og musik. Skønlitteratur købes især af funktionærer og studerende, faglitteratur tillige af selvstændige i byer, og det gælder både blandt

Tabel 4.53. Andele af de voksne personer, der har købt skønlitteratur, faglitteratur og musik i forretninger, inden for stillingsgrupper. Pct.

	[a]Andel af folkebiblioteksbenyttere, der har købt:			[b]Andel af tidligere biblioteksbenyttere, der har købt:			[c]Andel af aldrigbiblioteksbenyttere, der har købt:			[d]Antal svarpersoner
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Stilling:*										
[2]Selvstænd. landmand	27	38	31	11	14	14	4	6	14	133
[3]Selvstænd. i øvrigt	49	52	51	26	33	44	15	16	32	237
[4]Medhj. ægtefælle.	63	41	44	28	24	28	16	8	16	82
[5]Arbejder, faglært	34	31	67	30	12	65	11	5	33	298
[6]Arbejder, uafglært	36	22	54	26	13	44	10	3	29	566
[7]Funktionær	58	50	58	34	28	51	14	12	33	1.034
[8]Studerende	63	81	69	36	46	73	0	0	0	135
[9]Skoleelev	52	32	71	17	17	75	0	0	0	119
[10]Pensionist	24	16	11	21	5	10	7	4	6	720
[11]Husmor	44	26	42	29	8	33	17	4	22	502
[12]Arbejdsløs	49	32	56	35	22	47	14	7	36	103
[13]Andet/Uoplyst										29
[14]*Alle*	47	39	51	28	17	40	11	6	21	3.958
[15]Antal svarpersoner	1.835	1.835	1.835	1.097	1.097	1.097	967	967	967	

Anm.: 1=romaner, noveller og anden skønlitteratur, 2=faglige bøger, 3=musik, plader/bånd

TRANSLATION – Percentages of adult persons who have bought fiction, non-fiction, and music in shops – in occupational groups.

Heading: a. Percentage of public library users who have bought: 1 – 2 – 3. b. Percentage of previous library users who have bought: 1 – 2 – 3. c. Percentage of never-users of libraries who have bought: 1 – 2 – 3. d. Number of persons in survey.

Front column: 1. Occupation. 2. Self-employed farmer. 3. Other self-employed persons. 4. Husband or wife assisting in spouse's business. 5. Skilled worker. 6. Unskilled worker. 7. Salaried employee. 8. Student. 9. School pupil. 10. Pensioner. 11. Housewife. 12. Unemployed. 13. Other occupation/not stated. 14. All occupations. 15. Number of persons in survey.

Note: 1=Novels, short stories, and other fiction. 2=Classed books. 3=Music, records/tapes.

aktuelle og tidligere biblioteksbenyttere. Blandt ikke-benytterne er der relativt mange husmødre og medhjælpende ægtefæller, der har købt skønlitteratur, men dog kun hver sjette. Musik er især købt af faglærte

arbejdere og (unge) uddannelsessøgende blandt både nuværende og tidligere biblioteksbenyttere (over 2/3). Ud af aldrig-benytterne er der relativt mange musikkøbere (1/3) blandt selvstændige i byer, funktionærer, faglærte arbejdere og arbejdsløse.

Ud over at låne materialer på folkebiblioteket og selv købe bøger og musik kan man også låne hos venner og bekendte, hvilket er meget udbredt. Af hele den voksne befolkning er der 39 pct., der i løbet af det sidste år (forud for interviewtidspunktet i oktober 1976) har lånt bøger og/eller musik hos venner og bekendte.

Som det var tilfældet med køb af bøger og musik, er der også store

Tabel 4.54. Andele af de voksne personer, der har lånt bøger og musik hos venner og bekendte, inden for køn og aldersgrupper. Pct.

	[a]*Lån af bøger og/eller musik hos venner og bekendte:*		
	[b]Andel af folkebiblioteks-benyttere	[c]Andel af tidligere biblioteksbenyttere	[d]Andel af aldrig-biblio-teksbenyttere
	pct.	pct.	pct.
[1]*Køn:*			
[2]Mand	55	37	12
[3]Kvinde	55	34	10
[4]*Alder:*			
16–19 år	86	58	40
20–29 år	71	56	30
30–39 år	57	42	20
40–49 år	46	24	8
50–59 år	41	20	7
60–69 år	29	23	10
[5]70 år og derover	26	21	7
[6]*Alle*	55	36	11
[7]Antal svarpersoner	1.835	1.097	967

TRANSLATION – Percentages of adult persons who have borrowed books and music from friends and acquaintances – within sex and age groups.

Heading: a. Loan of books and/or music from friends and acquaintances. b. Percentage of public library users. c. Percentage of previous library users. d. Percentage of never-users of libraries.

Front column: 1. Sex. 2. Man. 3. Woman. 4. Age. 5. 70 and above 6. All groups. 7. Number of persons in survey.

forskelle i de forskellige persongruppers lån hos venner og bekendte. Mens godt halvdelen af folkebiblioteksbenytterne låner hos venner og bekendte, er det 1/3 af de tidligere benyttere og 1/10 af aldrig-benytterne af bibliotek. Det er altså de aktive biblioteksbenyttere, der yderligere låner og køber såvel bøger som musik, og det er ikke – som man evt. kunne vente – således at den ene form for at skaffe sig læsning og musik afløser eller erstatter den anden form, (jf. i øvrigt Kühl m. fl., 1966).

Lån hos venner og bekendte er lige udbredt blandt mænd og kvinder. Ser man derimod på alderen, er andelen af de unge, som benytter sig af denne mulighed 3–4 gange så stor som andelen af de ældre. Af de 16–19

Tabel 4.55. Andele af de voksne personer, der har lånt bøger og musik hos venner og bekendte, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct.

	[a]*Lån af bøger og/eller musik hos venner og bekendte:*		
	[b]Andel af folkebiblioteks-benyttere	[c]Andel af tidligere biblioteksbenyttere	[d]Andel af aldrig-biblio-teksbenyttere
	pct.	pct.	pct.
[1]*Skoleuddannelse:*			
[2]Går i skole	89	75	0
[3] 7 års skolegang	33	23	9
[4] 8 års skolegang	45	42	28
[5] 9 års skolegang	58	52	21
[6]10 års skolegang	73	55	9
[7]Realeksamen	65	51	27
[8]Studentereksamen/HF	80	61	0
[9]*Alle*	55	36	11
[10]Antal svarpersoner	1.835	1.097	967

TRANSLATION – Percentages of adult persons who have borrowed books and music from friends and acquaintances – in groups of school education.

Heading: a. Loan of books and/or music from friends and acquaintances. b. Percentage of public library users. c. Percentage of previous library users. d. Percentage of never-users of libraries.

Front column: 1. School education. 2. Goes to school 3. 7 years of school. 4. 8 years of school. 5. 9 years of school. 6. 10 years of school. 7. Realeksamen (lower secondary school leaving exam.). 8. Studentereksamen/HF (upper secondary school leeaving exam./advanced preparatory examination). 9. All aducations. 10. Number of persons in Survey.

Tabel 4.56. Andele af de voksne personer, der har lånt bøger og musik hos venner og bekendte, inden for stillingsgrupper. Pct.

	[a]Lån af bøger og/eller musik hos venner og bekendte:		
	[b]Andel af folkebiblioteks-[b]benyttere	[c]Andel af tidligere [c]biblioteksbenyttere	[d]Andel af aldrig-biblio-[d]teksbenyttere
	pct.	pct.	pct.
[1]*Stilling:*			
[2]Selvstændig landmand	46	19	3
[3]Selvstændig i øvrigt	46	30	10
[4]Medhjælpende ægtefælle	38	32	8
[5]Arbejder, faglært	53	48	25
[6]Arbejder, ufaglært	44	40	11
[7]Funktionær	64	40	19
[8]Studerende	82	73	0
[9]Skoleelev	89	75	0
[10]Pensionist	29	25	8
[11]Husmor	42	25	12
[12]Arbejdsløs	67	50	14
[13]*Alle*	55	36	11
[14]Antal svarpersoner	1.835	1.097	967

TRANSLATION – Percentages of adult persons who have borrowed books and music from friends and acquaintances – in occupational groups.

Heading: a. Loan of books and/or music from friends and acquaintances. b. Percentage of public library users. c. Percentage of previous library users. d. Percentage of never-users of libraries.

Front column: 1. Occupation. 2. Self-employed farmer. 3. Other self-employed persons. 4. Husband or wife assisting in spouse's business. 5. Skilled worker. 6. Unskilled worker. 7. Salaried employee. 8. Student. 9. School pupil. 10. Pensioner. 11. Housewife. 12. Unemployed. 13. All occupations. 14. Number of persons in survey.

årige folkebiblioteksbenyttere er der 86 pct., der låner bøger og/eller musik hos venner og bekendte. Denne andel er for de tidligere benyttere af biblioteket 58 pct. og 40 pct. for aldrig-benytterne.

Mens 2/3 af folkebiblioteksbenytterne med 10 års skolegang og derover låner bøger og/eller musik hos venner og bekendte, er det omkring halvdelen af personerne med 8–9 års skolegang og 1/3 af dem med 7 års skolegang.

Inden for stillingsgrupper er det ud af biblioteksbenytterne især

funktionærer, uddannelsessøgende samt arbejdsløse, der låner hos bekendte. Ud af de tidligere benyttere er det særlig uddannelsessøgende faglærte arbejdere og arbejdsløse, mens det ud af aldrig-benytterne relativt ofte er de faglærte arbejdere, der låner hos bekendte. Der kan ikke på det foreliggende materiale gives forklaringer på disse forskellige fordelinger.

4.8. Sammenfatning

Ni ud af ti voksne danske ved, hvor det nærmeste bibliotek ligger, og halvdelen af den voksne befolkning benytter folkebiblioteket. Omkring 1/3 af alle voksne kommer der regelmæssigt, overvejende for at låne bøger og mest skønlitteratur. Der er dog også et stort udlån af faglitteratur og musik – hvor det findes. I mindre omfang fungerer biblioteket som informationscenter og som initiativtager til foredrag og koncerter og lignende arrangementer.

Det er ikke alle grupper i samfundet, der er lige interesseret i bibliotekstilbuddene. Da kernen i biblioteket historisk – omend i en relativ aftagende grad – er bogen, er læsningskapacitet en væsentlig forudsætning for biblioteksbenyttelse, og følgelig er der i denne som i andre – danske og udenlandske – undersøgelser konstateret stærk sammenhæng med længden af skoleuddannelse, idet der – gennemsnitlig – opnås stigende fortrolighed med den sproglige symbolverden, jo længere skolegangen er. Ikke desto mindre har hver tredje ud af de faktiske biblioteksbenyttere kun gået 7 år i skole.

Biblioteksaktiviteten aftager med alderen, dels på grund af svigtende fysisk overskud, dels – rent statistisk – fordi de ældre aldersklasser har haft et mere begrænset skoletilbud end de yngre.

Geografisk afstand spiller også ind, og trods filialer og bogbusser er biblioteksk kontakten svagest på landet og stigende med bymæssig tæthed.

Der er sammenhæng mellem erhvervsmæssig stilling og uddannelse, hvilket afspejler sig i, at selvstændige i byer, funktionærer og unge under uddannelse er relativt ivrige biblioteksbenyttere. Det er endvidere konstateret, at kvinder er noget hyppigere biblioteksbenyttere end mænd.

Det er pany fastslået at bibliotekslån ikke konkurrerer med bog- og pladekøb, idet de interesserede, som låner, også er de ivrigste købere. Dette til trods for at de også er de mest energiske lånere hos venner og bekendte.

Ikke alle kommer lige ofte, men hver fjerde af de voksne kommer på det nærmeste bibliotek mindst én gang om måneden. For langt de fleste er transporttiden omkring et kvarter med det transportmiddel, der er til rådighed for hver især.

Åbningstiderne varierer, men kun 3 pct, er utilfredse med den, der er på deres bibliotek.

Hver femte voksne person benytter andre biblioteker end det nærmeste og det er især blandt de yngre. Det drejer sig helt overvejende om andre folkebiblioteker, og der er kun 1 pct. der udelukkende benytter andre (fagbiblioteker o. l.) biblioteker.

Den halvdel af de voksne, som ikke kommer på folkebiblioteket, er dels tidligere benyttere, dels aldrig-benyttere, omtrent lige mange i hver gruppe.

Er der deltidsbibliotek i kommunen, er der kun en tredjedel, der kommer i biblioteket, og det er delvis i andre kommuner – især yngre mænd med længere skoleuddannelse. I »deltidskommuner« er der også lidt flere uregelmæssige lånere.

Biblioteket bruges som nævnt i stor udstrækning til at låne skønlitteratur, især af kvinderne, mens mænd låner lige meget skøn- og faglitteratur. Interessen for skønlitteratur er langt mere uafhængig af uddannelse, end faglitteratur er.

Der lånes i reglen 2–3 bøger ad gangen, undertiden 4–5, til gengæld afleveres en del af dem ulæste.

Hver tiende låner ytrer utilfredshed med bogudvalget, utilfredsheden er størst hos de ivrigste benyttere: kvinder og højere uddannede.

Musik-udlån forekommer næsten kun i hovedstadens forstæder og de større byer. Låneaktiviteten falder meget med alderen og har i øvrigt stærk sammenhæng med uddannelse, jo flere års skolegang, jo mere musiklån.

Bogbus kører i en del kommuner, især med lav urbaniseringsgrad og her benyttes den af hver femte borger, især blandt de yngre.

Halvdelen af benytterne bruger kartoteket, og anvendelseshyppigheden falder med alder og med kortere uddannelse.

Flere rådfører sig med bibliotekaren, men også her er de yngre og højest uddannede bedst i stand til at udnytte tilbuddet. De der spørger, er alle tilfredse, og i det hele taget er benytterne positivt indstillet til biblioteket og dets atmosfære.

KAPITEL 5

DE 12–15 ÅRIGE OG FOLKEBIBLIOTEKET

Ved udformningen af 1964-biblioteksloven fremskyndede man den principielle ligestilling mellem børn og voksne som bibliotekslovene havde foreskrevet siden 1931. Det blev nævnt, at der i ethvert folkebibliotek, uanset om der er skolebiblioteker i virkeområdet, skal være en afdeling for børn, og denne skal være tilgængelig i folkebibliotekets almindelige åbningstider, samt at alle faste og mobile filialers bogbestand skal omfatte børnebøger.

På baggrund af lovens bestemmelser har kommunerne siden 1965 investeret mange ressourcer i en forbedring af biblioteksbetjeningen af børn.

5.1. Hvem benytter folkebiblioteket?

Den samlede biblioteksbenyttelse, dvs. benyttelse af såvel folkebiblioteker som skole- og fagbiblioteker er for de 12–15 årige som ventet meget høj. Der er således 98 pct. af denne aldersgruppe, der benytter mindst én af de ovennævnte bibliotekstyper.

En opdeling af biblioteksbenyttelsen efter køn, alder og urbaniseringsgrad viser, at der ikke er større forskel på drenge og pigers samlede biblioteksbenyttelse. Der er derimod forskel mellem de forskellige alderstrin. Benyttelsen er således størst for de 13–14 årige og mindre for de 12 og 15 årige. Der er dog ikke store forskelle i den samlede biblioteksbenyttelse, men derimod forskelle mht. hvilket bibliotek man benytter. Hvor det for de 12 årige er 21 pct., der udelukkende benytter skolebiblioteket, er denne andel for de 13–15 årige 10–14 pct.

Biblioteksbenyttelsen varierer desuden mellem de forskellige bymæssighedsgrupper. Antallet af 12–15 årige, som udelukkende benytter skolebiblioteket er i hovedstadens forstæder 2 pct., mens denne andel i landdistrikterne er 27 pct.

89

Tabel 5.1. De 12–15 årige, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for køn, alderstrin og bymæssighedsgrupper. Pct.

	[a]Kommer i folkebibliotek samt evt. i andre biblioteker	[b]Kommer udelukkende i skolebibliotek	[c]Kommer ikke i et bibliotek	[d]I alt	[e]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Køn:*					
[2]Dreng	85	13	2	100	173
[3]Pige	83	15	2	100	160
[4]*Alder:*					
12 år	77	21	2	100	93
13 år	88	12	–	100	92
14 år	88	10	2	100	82
15 år	82	14	4	100	66
[5]*Bymæssighedsgruppe:*					
[6]Hovedstaden	(81)	(13)	(6)	(100)	(16)
[7]Hovedstadens forstæder	98	2	–	100	40
[8]Større byer	85	14	1	100	133
[9]Mindre byer	90	8	2	100	48
[10]Bymæssig bebyggelse	79	15	6	100	34
[11]Landdistrikter	71	27	2	100	62
[12]*Alle*	84	14	2	100	333

TRANSLATION – 12 to 15-year-olds, distributed according to library use – within sexes and age levels, and urbanization groups (percentages).

Heading: a. Visits a public library and perhaps other libraries. b. Visits the school library exclusively. c. Does not visit a library. d. Total. e. Number of persons in survey.

Front column: 1. Sex. 2. Boy. 3. Girl 4. Age. 5. Degree of urbanization. 6. Capital. 7. Metropolitan suburbs. 8. Major towns 9. Minor towns. 10. Urban districts. 11. Rural districts. 12. All groups.

Omkring 6/7 af de 12–15 årige kommer i folkebiblioteket, 1/7 kommer udelukkende i skolebiblioteket, og kun 2 pct. kommer ikke i et bibliotek.

Der er sammenhæng mellem børnenes biblioteksbenyttelse og forældrenes skoleuddannelse, idet stigende skoleuddannelse (forældrenes) medfører øget benyttelse af folkebiblioteket og omvendt faldende andele, som udelukkende benytter skolebiblioteket. Med forældrenes skoleuddannelse menes her den interviewede persons skoleuddannelse,

Tabel 5.2. De 12–15 årige, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for forældrenes skoleuddannelsesgrupper. Pct.

	[a]Kommer i folkebibliotek samt evt. i andre biblioteker	[b]Kommer udelukkende i skolebibliotek	[c]Kommer ikke i et bibliotek	[d]I alt	[e]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Forældrenes skoleuddannelse*[1]*:*					
[2]7 års skolegang	78	18	4	100	189
[3]8–10 års skolegang	90	10	0	100	62
[4]Realeksamen	90	10	0	100	59
[5]Studentereksamen	(95)	(5)	(0)	(100)	(21)
[6]Andet/Uoplyst					2
[7]*Alle*	84	14	2	100	333

1 Dvs. skoleuddannelsen for den af forældrene, der blev interviewet.

TRANSLATION – 12 to 15-year-olds, distributed according to library use and the school education of their parents (percentages).

Heading: a. Visits a public library and perhaps other libraries. b. Visits the school library exclusively. c. Does not visit a library. d. Total. e. Number of persons in survey.

Front column: 1. School education of parents[1]. 2. 7 years of school. 3. 8–10 years of school. 4. Realeksamen (lower secondary school leaving exam.). 5. Studentereksamen (upper secondary school leaving examination). 6. Other education/not stated. 7. All educations.

1 i.e. the parent interviewed.

hvilket på grund af udvælgelsesmetoden (se tillæg I) i overvejende grad vil sige mødrenes skoleuddannelse.

Der er ligeledes sammenhæng mellem forældrenes og børnenes biblioteksbenyttelse, idet andelen af biblioteksbenyttere er størst blandt de børn, hvis forældre kommer på biblioteket. Tallene viser imidlertid ikke, hvilken vej påvirkningen går. Om det er forældrene, som har påvirket børnene til at blive biblioteksbenyttere, eller omvendt at børnenes biblioteksbenyttelse »trækker« forældrene med hen på biblioteket er uvist. Det kan også forventes, at selve den livsstil, som større skoleuddannelse medfører mht. eksempelvis samtaleemner og omverdensinteresse i sig selv avler lyst til at benytte de tilbud, et folkebibliotek rummer. Der er tilsvarende konstateret en voksende interesse for

Tabel 5.3. De 12–15 årige, fordelt efter biblioteksbenyttelse, samt efter om forældrene er biblioteksbenyttere. Pct.

	[a]Kommer i folkebibliotek samt evt. i andre biblioteker	[b]Kommer udelukkende i skolebibliotek	[c]Kommer ikke i et bibliotek	[d]I alt	[e]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Benytter forældrene biblioteket[1]:*					
[2]Ja	93	6	1	100	182
[3]Nej	72	24	4	100	151
[4]*Alle*	84	14	2	100	333

1 Dvs. den af forældrene, der blev interviewet.

TRANSLATION – 12 to 15-year-olds, distributed according to their library use and whether their parents are library users (percentages).

Heading: a. Visits a public library and perhaps other libraries. b. Visits the school library exclusively. c. Does not visit a library. d. Total. e. Number of persons in survey.

Front column: 1. Do the parents use the library?[1]: 2. Yes. 3. No. 4. All.

1 i.e. the parent interviewed.

Tabel 5.4. De 12–15 årige, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for heltids- eller deltidsbibliotek i bopælskommunen. Pct.

	[a]Kommer i folkebibliotek samt evt. i andre biblioteker	[b]Kommer udelukkende i skolebibliotek	[c]Kommer ikke i et bibliotek	[d]I alt	[e]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Bibliotek i bopælskommunen:*					
[2]Heltidsbibliotek	85	13	2	100	293
[3]Deltidsbibliotek	75	20	5	100	40
[4]*Alle*	84	14	2	100	333

TRANSLATION – 12 to 15-year-olds, distributed according to their library use and whether there is a full-time or part-time library in the municipality of residence (percentages).

Heading: a. Visits a public library and perhaps other libraries. b. Visits the school library exclusively. c. Does not visit a library. d. Total. e. Number of persons in survey.

Front column: 1. Library in the municipality of residence. 2. Full-time library. 3. Part-time library. 4. All types.

foreningsliv, kunst, teater og musik med stigende skoleuddannelse.(Kühl m.fl., 1966, Kühl og Koch-Nielsen, 1976).

Opdeler man de 12–15 årige efter, om bopælskommunens bibliotek er heltids- eller deltidsbibliotek, og efter børnenes biblioteksbenyttelse, fremgår det, at 85 pct. af de større skolebørn bosat i kommuner med heltidsbibliotek kommer i folkebiblioteket, mens 75 pct. af disse større skolebørn i kommuner med deltidsbibliotek kommer i folkebiblioteket.

Med hensyn til åbningstider, viser materialet, at 70 pct. af aldersgruppen kender »det nærmeste biblioteks« åbningstider, samt at 65 pct. synes, at denne åbningstid er tilfredsstillende. Utilfredsheden med åbningstiderne findes især blandt benyttere af biblioteket, mens det ikke er utilfredshed med åbningstiderne, der holder ikke-benyttere borte.

Der er endvidere 80 pct. af de store skolebørn, der synes at de ved nok om, hvad man kan låne på biblioteket, mens ca. 40 pct. mener, at de ved nok om, hvad der sker på biblioteket.

Afstanden til »det nærmeste bibliotek« har – som venteligt – indflydelse på, om børnene kommer i biblioteket eller ej.

Tabel 5.5. De 12–15 årige, fordelt efter biblioteksbenyttelse, samt efter transporttid til »det nærmeste bibliotek«. Pct.

	[a]Kommer i folkebibliotek	[b]Kommer ikke i folkebibliotek	[c]I alt	[d]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	
[1]*Tid til »det nærmeste bibliotek«:*				
[2]Under 1/4 time	85	15	100	247
[3]Mellem 1/4 og 1/2 time	77	23	100	47
[4]Over 1/2 time	(69)	(31)	(100)	(13)
[5]Uoplyst				26
[6]*Alle*	84	16	100	333

TRANSLATION – 12 to 15-year-olds, distributed according to their library use and transportation time to the »nearest library« (percentages).

Heading: a. Visits a public library. b. Does not visit a public library. c. Total. d. Number of persons in survey.

Front column: 1. Time to the »nearest library«. 2. Less than 15 minutes. 3. Between 15 and 30 minutes. 4. More than 30 minutes. 5. Not stated. 6 All.

16 pct. af de 12–15 årige benytter ikke folkebiblioteket. Som begrundelse for dette angives af de fleste, at de i stedet låner på skolebiblioteket, nemlig 57 pct. (af de ovennævnte 16 pct.). Som den næsthyppigste årsag (19 pct.) angives, at man ikke er interesseret. 7 pct. har for langt til biblioteket, 5 pct. har bøger nok selv, og desuden er der 12 pct. uoplyste svar. Den svigtende interesse som begrundelse for ikke-benyttelse betyder mere og mere med alderen. Mens kun 4 pct. af de 12 årige ikke-benyttere har angivet denne grund, er det tilsvarende tal for de 15 årige 50 pct.

19 pct. af ikke-benytterne har tidligere benyttet folkebiblioteket, og af disse tidligere benyttere har omkring halvdelen svaret, at det er mere end 1 år siden, de holdt op med at komme på biblioteket. Som væsentligste årsag angives, at man benytter skolebiblioteket.

5.2. Hvor ofte benyttes folkebiblioteket?

Besøgshyppigheden er for de fleste 12–15 årige benyttere af folkebiblioteket mellem 1 gang om ugen og 1 gang om måneden. Omkring 1/3 besøger således folkebiblioteket 1 gang om ugen eller oftere, omtrent halvdelen kommer i folkebiblioteket 1–3 gange om måneden. Endelig kommer omtrent 1/5 i folkebiblioteket mindre end 1 gang om måneden.

Besøgshyppigheden er næsten ens for piger og drenge, og den er faldende med alderen. Det er især de 14–15 årige, som kommer mindre end 1 gang om måneden.

Det er bemærkelsesværdigt, at besøgshyppigheden er størst i de mindst urbaniserede områder: mindre byer, bymæssig bebyggelse og landdistrikter.

5.3. Hvordan benyttes folkebiblioteket?

90 pct. af de 12–15 årige biblioteksbenyttere låner bøger med hjem, og andelen er stigende med alderen, fra 86 pct. af de 12 årige til 93 pct. af de 15 årige.

De fleste låner bøger 1 gang om måneden eller oftere, og pigerne låner hyppigst. Lånehyppigheden er faldende med alderen, idet størstedelen af

Tabel 5.6. De 12–15 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor ofte de kommer i »det nærmeste bibliotek«, inden for køn, alderstrin og bymæssighedsgrupper. Pct.

	[a]1 gang om ugen eller oftere	[b]1–3 gange om måneden	[c]Mindre end 1 gang om måneden	[d]Ved ikke/ uoplyst	[e]I alt	[f]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Køn:*						
[2]Dreng	36	44	19	1	100	139
[3]Pige	36	45	19	0	100	123
[4]*Alder:*						
12 år	42	43	15	0	100	67
13 år	40	42	18	0	100	79
14 år	28	48	23	1	100	65
15 år	35	43	22	0	100	51
[5]*Bymæssighedsgruppe:*						
[6]Hovedstaden	(8)	(61)	(31)	(0)	(100)	(13)
[7]Hovedstadens forstæder	40	58	2	0	100	38
[8]Større byer	28	50	22	0	100	111
[9]Mindre byer	45	30	25	0	100	40
[10]Bymæssig bebyggelse	(41)	(36)	(22)	(0)	(100)	(22)
[11]Landdistrikter	58	26	13	3	100	38
[12]*Alle*	36	44	19	1	100	262

Anm.: I tabellen indgår ikke de 12–15 årige, som udelukkende kommer i bogbus, da disse ikke er blevet spurgt om besøgshyppighed.

TRANSLATION – 12 to 15-year-old public library users, distributed according to the frequency of their visits to the »nearest library« – within sexes and age levels, and urbanization groups (percentages).

Heading: a. Once a week or more. b. 1 to 3 times a month. c. Less than once a month. d. Don't know/not stated. e. Total. f. Number of persons in survey.

Front column: 1. Sex 2. Boy. 3 Girl. 4. Age. 5. Degree of urbanization. 6. Capital. 7. Metropolitan suburbs. 8. Major towns. 9. Minor towns. 10. Urban districts. 11. Rural districts. 12. All.

Note: The table does not include 12 to 15-year-olds who use a book bus exclusively, as these were not asked about frequency of visits.

de 12 årige låner 1 gang ugentlig eller oftere, det mest almindelige for de 13–15 årige er at låne mellem 1 og 3 gange om måneden.

De fleste låner 1–3 bøger pr. gang (52 pct.) og kun 7 pct. låner flere end 8 bøger med hjem ad gangen. Det er ret udbredt, at børnene ikke

Tabel 5.7. De 12–15 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de låner bøger på biblioteket, inden for alderstrin. Pct.

	[a]*Låner bøger:* [b]Ja	[c]Nej	[d]Ved ikke/ Uoplyst	[e]I alt	[f]Antal svar-personer
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Alder:*					
12 år	86	11	3	100	71
13 år	93	6	1	100	81
14 år	90	9	1	100	69
15 år	93	7	0	100	54
[2]*Alle*	90	8	2	100	275

TRANSLATION – 12 to 15-year-old public library users, distributed according to their loans of books from the library – within age groups (percentages).

Heading: a. Borrows books. b. Yes. c. No. d. Don't know/not stated. e. Total. f. Number of persons in survey.

Front column: 1. Age. 2. All.

Tabel 5.8. De 12–15 årige boglånere, fordelt efter hvor ofte de låner bøger på biblioteket, inden for køn og alderstrin. Pct.

	[a]1 gang om ugen eller oftere	[b]1–3 gange om måne-den	[c]Mindre end 1 gang om måneden	[d]Ved ikke/ uoplyst	[e]I alt	[f]Antal svarper-soner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Køn:*						
[2]Dreng	36	51	13	0	100	130
[3]Pige	41	43	12	4	100	118
[4]*Alder:*						
12 år	49	41	8	2	100	61
13 år	33	56	8	3	100	75
14 år	34	47	18	1	100	62
15 år	38	42	18	2	100	50
[5]*Alle*	38	47	13	2	100	248

TRANSLATION – 12 to 15-year-old book borrowers, distributed according to the frequency of their loans of books from the library – within sexes and age levels (percentages).

Heading: a. Once a week or more. b. 1 to 3 times a month. c. Less than once a month. d. Don't know/not stated. e. Total. f. Number of persons in survey.

Front column: 1. Sex. 2. Boy. 3. Girl. 4. Age. 5. All.

Tabel 5.9. De 12–15 årige boglånere, fordelt efter det antal bøger de låner pr. gang, inden for køn. Pct.

	[a]1–3 bøger	[b]4–7 bøger	[c]8–15 bøger	[d]Varierende	[e]Ved ikke/ uoplyst	[f]I alt	[g]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Køn:*							
[2]Drenge	56	26	5	13	0	100	130
[3]Piger	47	26	9	17	1	100	118
[4]*Alle*	52	26	7	15	0	100	248

TRANSLATION – 12 to 15-year-old book borrowers, distributed according to the number of books they borrow each time – within sexes (percentages).

Heading: a. 1–3 books. b. 4–7 books. c. 8–15 books. d. Varies. e. Don't know/not stated. f. Total. g. Number of persons in survey.

Front column: 1. Sex. 2. Boys. 3. Girls. 4. All.

når at læse alle de bøger, som de har lånt på biblioteket. 81 pct. har således svaret, at de undertiden afleverer bøger, som de ikke har læst.

Af folkebiblioteksbenytterne blandt de store skolebørn, der låner bøger, udtrykker de 12 pct. utilfredshed med bogudvalget, idet de har svaret nej til spørgsmålet, om de altid kan låne de bøger, som de ønsker. Denne utilfredshed er mest udbredt i de mindre byer, bymæssig bebyggelse og i landdistrikter, dvs. de mindst urbaniserede kommuner.

17 pct. af de 12–15 årige folkebiblioteksbenyttere låner musik på biblioteket. Som den væsentligste grund til ikke at låne, anfører de fleste, at der ikke findes musikudlån på biblioteket.

Der er flere drenge end piger, der låner musik, mens der ikke er nogen éntydig sammenhæng med alder. Der er store variationer mellem de forskellige bymæssighedsgrupper, hvilket væsentligst forklares ved, at biblioteker med musikudlån mest findes i de mest bymæssige kommuner. Materialet viser endvidere, at der er en ret klar sammenhæng mellem forældrenes skoleuddannelse og børnenes musiklån, således at andelen af børn, der låner musik er større, jo højere skoleuddannelse forældrene har.

Lånehyppigheden for plader er noget mindre end lånehyppigheden for

97

Tabel 5.10. De 12–15 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de låner musik på biblioteket, inden for alderstrin. Pct.

	[a]*Låner musik:* [b]Ja	[c]Nej	[d]Ved ikke/ uoplyst	[e]I alt	[f]Antal svar-personer
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Alder:*					
12 år	18	81	1	100	71
13 år	11	89	0	100	81
14 år	23	76	1	100	69
15 år	15	85	0	100	54
[2]*Alle*	17	82	1	100	275

TRANSLATION – 12 to 15-year-old public library users, distributed according to their loans of music from the library – within age levels (percentages).

Heading: a. Borrows music. b. Yes. c. No. d. Don't know/not stated. e. Total. f. Number of persons in survey.

Front column: 1. Age. 2. All.

bøger. De fleste låner plader 1–3 gange om måneden, idet der dog er 22 pct., der låner mindre end 1 gang om måneden.

En forholdsvis stor del af de store skolebørn, som låner musik, udtrykker utilfredshed med udvalget, idet 54 pct. svarer, at de som regel ikke kan låne de plader, som de ønsker.

Biblioteket har ud over sin traditionelle udlånsvirksomhed ofte en opholdsfunktion, ikke mindst for børn og unge fra 12 til 15 år. 46 pct. af aldersklassen har svaret, at de (også) kommer på biblioteket af andre grunde end for at låne bøger og musik. En af de grunde, som hyppigst nævnes, er, at de kommer der for at være sammen med kammerater.

De to væsentligste grunde til at besøge biblioteket ud over bog- og musikudlån, er for at læse og for at være sammen med kammerater.

Der er flere drenge end piger, som kommer på biblioteket af andre grunde end for at låne bøger, hvilket skyldes, at der er flere drenge end piger, som kommer for at læse på biblioteket, hvorimod der ikke er forskel på andelen af de to køn, der kommer for at være sammen med kammerater.

Antallet, som kun kommer for at låne, er faldende indtil 14 års alderen, hvorefter det igen er stigende. Det er især de 13–14 årige, som

Tabel 5.11. De 12–15 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de kommer i biblioteket af andre grunde end for at låne bøger, inden for køn, alderstrin og bymæssighedsgrupper. Pct.

	[a]Ja, for at være sammen med andre	[b]Ja, for at læse	[c]Ja, andre grunde	[d]Nej	[e]I alt	[f]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Køn:*						
[2]Dreng	19	26	9	46	100	144
[3]Pige	18	12	8	62	100	131
[4]*Alder:*						
12 år	11	23	10	56	100	71
13 år	25	21	5	49	100	81
14 år	23	22	10	45	100	69
15 år	13	11	7	69	100	54
[5]*Bymæssighedsgruppe:*						
[6]Hovedstaden	(38)	(31)	(8)	(23)	(100)	(13)
[7]Hovedstadens forstæder	21	23	10	46	100	39
[8]Større byer	16	19	12	53	100	111
[9]Mindre byer	21	14	5	60	100	43
[10]Bymæssig bebyggelse	19	15	4	62	100	26
[11]Landdistrikter	14	26	0	60	100	43
[12]*Alle*	19	20	8	53	100	275

TRANSLATION – 12 to 15-year-old public library users, distributed according to the reasons – other than borrowing books – for which they visit the library – within sexes, age levels, and urbanization groups (percentages).

Heading: a. Yes, to be with other boys and girls. b. Yes, to read. c. Yes, other reasons. d. No. e. Total. f. Number of persons in survey.
Front column: 1. Sex. 2. Boy. 3. Girl. 4. Age. 5. Degree of urbanization. 6. Capital. 7. Metropolitan suburbs. 8. Major towns. 9. Minor towns. 10. Urban districts. 11. Rural districts. 12. All groups.

kommer på biblioteket for at være sammen med kammerater, nemlig ca. 25 pct., mens de fleste 12 årige har svaret, at de kommer for at læse.

Andelen af 12–15 årige, som udnytter biblioteket til andet end udlånsvirksomhed, er faldende med faldende urbaniseringsgrad.

Man har endvidere undersøgt de 12–15 åriges deltagelse i forskellige biblioteksarrangementer og fundet følgende benytterandele: »Læser du blade eller ugeblade på biblioteket?«: 27 pct. »Har du i løbet af det sidste år været til filmforevisning, som biblioteket havde arrangeret?«:

12 pct. Herudover har 4 pct. af de store skolebørn været til børne- eller andet teater.

5.4. Benytternes indstilling til katalog, personale mv.

De store skolebørn blev stillet nogle spørgsmål, der skulle belyse indstillingen til bibliotekets opbygning og atmosfære. De fleste folkebiblioteksbenyttere synes, at det er rart at være på biblioteket, idet andelen dog er faldende med alderen. Kun 6 pct. synes, at det er svært at finde rundt. Bemærkelsesværdigt er det imidlertid, at dette tal vokser med alderen, således at kun 4 pct. af de 12 årige har svaret ja på spørgsmålet, mens 9 pct, at de 15 årige har svaret ja. En del af forklaringen på dette kan være, at de 15 årige oftere kommer på voksenbiblioteket.

De fleste biblioteksbenyttere i denne aldersgruppe beder de ansatte om hjælp i tvivlstilfælde, mens noget færre (ca. 55 pct.) bruger katalogerne/kartotekerne. Andelen af store børn, som bruger disse hjælpemidler er voksende med alderen.

44 pct. af biblioteksbenytterne finder, at kataloget/kartoteket er nemt at finde ud af, denne andel er ligeledes stigende med alderen.

Tabel 5.12. De 12–15 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de synes, det er rart at være på biblioteket, inden for alderstrin. Pct.

	[a]*Synes det er rart at være på biblioteket:* [b]Ja	[c]Nej	[d]Ved ikke/ uoplyst	[e]I alt	[f]Antal svar-personer
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Alder:*					
12 år	83	2	15	100	71
13 år	73	4	24	100	81
14 år	68	3	29	100	69
15 år	69	4	27	100	54
[2]*Alle*	74	3	23	100	275

TRANSLATION – 12 to 15-year-old public library users, distributed according to their opinion of the library as a nice place to be – within age levels (percentages).

Heading: a. Thinks the library is a nice place to be. b. Yes. c. No. d. Don't know/not stated. e. Total. f. Number of persons in survey.

Front column: 1. Age. 2. All.

Tabel 5.13. De 12–15 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de bruger kataloget/kartoteket, inden for alderstrin. Pct.

	[a]Ja, ofte	[b]Ja, af og til	[c]Ja, men sjældent	[d]Nej	[e]Ved ikke hvad det er	[f]Uoplyst	[g]I alt	[h]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Alder:*								
12 år	7	19	14	38	11	11	100	71
13 år	4	30	16	34	4	12	100	81
14 år	7	31	26	25	1	10	100	69
15 år	11	33	24	21	2	9	100	54
[2]*Alle*	7	28	19	30	5	11	100	275

TRANSLATION – 12 to 15-year-old public library users, distributed according to their use of the catalogue/card file – within age levels (percentages).

Heading: a. Yes, often. b. Yes, occasionally. c. Yes, but rarely. d. No. e. Doesn't know what it is. f. Not stated. g. Total. h. Number of persons in survey.

Front column: 1. Age. 2. All.

Tabel 5.14. De 12–15 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de synes, at kataloget/kartoteket er nemt at finde ud af, inden for alderstrin. Pct.

	[a]Ja	[b]Nej	[c]Ved ikke hvad det er/ved ikke/uoplyst	[d]I alt	[e]Antal svar personer
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Alder:*					
12 år	34	11	55	100	71
13 år	36	15	49	100	81
14 år	55	13	32	100	69
15 år	54	7	39	100	54
[2]*Alle*	44	12	44	100	275

TRANSLATION – 12 to 15-year-old public library users, distributed according to their opinion as to the catalogue/card file being easy to use – within age levels (percentages).

Heading: a. Yes. b. No. c. Doesn't know what it is/does not know/not stated. d. Total. e. Number of persons in survey.

Front column: 1. Age. 2. All.

101

5.5. Benyttelse af andres bibliotekslån.

68 pct. af de 12–15 årige læser bøger, og 19 pct. hører musik, som andre har lånt på biblioteket. Sammenholder man dette med, hvem der selv låner på biblioteket, ses det, at 8 pct. af de børn, som ikke selv låner på biblioteket, læser bøger som andre har lånt, og 10 pct. af de børn, som ikke selv låner musik, hører plader eller bånd, som andre har lånt, altså 8–10 pct. indirekte lånere.

Adderes disse tal til de personlige lånere, fås, at 91 pct. af de 12–15 årige læser bøger fra folkebiblioteket, og at 25 pct. benytter plader og bånd herfra.

Det er især bøger og musik, som forældrene har lånt, der benyttes, mens det i mindre omfang er materialer, som kammeraterne har lånt.

Udover at låne bøger og musik på biblioteket har børnene også mulighed for at låne hinandens bøger, hvilket også sker i stort omfang. 86 pct. af aldersgruppen låner bøger, og 71 pct. låner plader hos kammerater.

Tabellerne viser også, at disse lån snarest skal betragtes som et

Tabel 5.15. De 12–15 årige, fordelt efter om de læser andres biblioteksbøger, samt efter om de selv låner bøger på biblioteket. Pct.

	[a]*Læser bøger som andre har lånt på biblioteket:*			
	[b]Ja	[c]Nej	[d]I alt	[e]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	
[1]*Låner bøger på biblioteket:*				
[2]Ja	72	28	100	277
[3]Nej	52	48	100	52
[4]Uoplyst				4
[5]*Alle*	68	32	100	333

TRANSLATION – 12 to 15-year-olds, distributed according to their reading of other people's library books and their own loans of books from the library (percentages).

Heading: a. Reads books that other people have borrowed from the library. b. Yes. c. No. d. Total. e. Number of persons in survey.

Front column: 1. Borrows books from the library. 2. Yes. 3. No. 4. Not stated. 5. All.

Tabel 5.16. De 12–15 årige, fordelt efter om de hører musik, som andre har lånt på biblioteket, samt efter om de selv låner musik på biblioteket. Pct.

	[a]*Hører musik, som andre har lånt på biblioteket:* [b]Ja	[c]Nej	[d]I alt	[e]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	
[1]*Låner musik på biblioteket:*				
[2]Ja	61	39	100	46
[3]Nej	13	87	100	285
[4]Uoplyst				2
[5]*Alle*	19	81	100	333

TRANSLATION – 12 to 15-year-olds, distributed according to their listening to music that other people have borrowed at the library and their own loans of music from the library (percentages).

Heading: a. Listens to music that other people have borrowed from the library. b. Yes. c. No. d. Total. e. Number of persons in survey.

Front column: 1. Borrows music from the library. 2. Yes. 3. No. 4. Not stated. 5. All.

Tabel 5.17. De 12–15 årige, fordelt efter om de låner venners egne bøger, samt efter om de låner bøger på biblioteket. Pct.

	[a]*Låner venners egne bøger:* [b]Ja, ofte	[c]Ja, af og til	[d]Ja, men sjældent	[e]Nej	[f]I alt	[g]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Låner på bibliotek:*						
[2]Ja	11	56	24	9	100	277
[3]Nej	8	42	19	31	100	52
[4]Uoplyst						4
[5]*Alle*	10	53	23	14	100	333

TRANSLATION – 12 to 15-year-olds, distributed according to their loans of friends' own books and their own loans of books from the library (percentages).

Heading: a. Borrows friends' own books. b. Yes, often. c. Yes, occasionally. d. Yes, but rarely. e. No. f. Total. g. Number of persons in survey.

Front column: 1. Borrows books from the library. 2. Yes. 3. No. 4. Not stated. 5. All.

103

Tabel 5.18. De 12–15 årige, fordelt efter om de låner venners egne plader, samt efter om de låner plader på biblioteket. Pct.

	[a]*Låner venners egne plader:* [b]Ja, ofte	[c]Ja, af og til	[d]Ja, men sjældent	[e]Nej	[f]I alt	[g]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Låner plader på bibliotek:*						
[2]Ja	41	37	9	13	100	46
[3]Nej	17	34	17	32	100	285
[4]Uoplyst						2
[5]*Alle*	21	34	16	29	100	333

TRANSLATION – 12 to 15-year-olds, distributed according to their loans of friends' own records and their own loans of records from the library (percentages).

Heading: a. Borrows friends' own records. b. Yes, often. c. Yes, occasionally. d. Yes, but rarely. e. No. f. Total. g. Number of persons in survey.

Front column: 1. Borrows records from the library. 2. Yes. 3. No. 4. Not stated. 5. All.

supplement, fremfor et alternativ til bibliotekstilbuddene, idet andelen, som låner hos venner er størst blandt de børn, der selv låner på biblioteket.

5.6. Sammenfatning

De store skolebørn på 12–15 år er næsten alle ivrige benyttere af biblioteker, dels folkebiblioteket dels skolebiblioteket, ofte begge slags. Det gælder både piger og drenge. De kommer der især for at låne og læse og for at træffe hinanden. I et mindre omfang deltager de i arrangementer med film, teater og lignende. De når ikke altid at læse de lånte bøger, til gengæld supplerer de deres egne lån ved at læse bøger, som lånes eller ejes af kammerater og forældre. Tilsvarende udveksling finder sted med grammofonplader og kassettebånd.

Inden for aldersgruppen er biblioteksbenyttelsen større blandt de 13–14 årige end blandt dem på 12 og 15 år.

Mens der er skolebiblioteker på stort set alle skoler, er folkebibliotekstilbuddet ringere i egne med lav bymæssig tæthed. Dette nedsætter

de store skolebørns mulighed for at gå på folkebiblioteket, og relativt flere benytter her udelukkende skolebiblioteket.

Børnenes kontakt med biblioteket og deres låne- og læseaktivitet er også afhængig af forældrenes skoleuddannelse, idet mere uddannelse virker stimulerende på børnenes biblioteksbenyttelse, også gennem forældrenes egne aktiviteter.

Disse større børn er oftest velorienterede om bibliotekets åbningstider og tilfredse med den praktiske indretning. De er ikke altid tilfredse med tilbuddet af bøger, og slet ikke af plader.

Hver sjette benytter ikke folkebiblioteket, mest fordi de klarer sig – eller må klare sig – med skolebiblioteket. Nogle er heller ikke interesserede, og det bliver flere med alderen.

Benytterne kommer i folkebiblioteket fra flere gange ugentlig til én gang om måneden, idet de 13–14 årige er ivrigst. Mens andelen af benyttere er relativt lavest i egne med lav bytæthed, er besøgshyppigheden for dem, der kommer på folkebiblioteket til gengæld højere her end i byerne.

De 12–15 årige låner helt overvejende bøger med hjem, og denne aktivitet stiger med alderen, især blandt pigerne. De låner også gerne musik – og her er det især drengene – men mange steder forefindes tilbuddet ikke. Ud over bog- og musiklån er de to vigtigste årsager, som disse børn angiver, til biblioteksbesøg at læse og at være sammen med kammerater. Det sidste gælder især de 13–14 årige.

105

KAPITEL 6

DE 7–11 ÅRIGE OG FOLKEBIBLIOTEKET

De 7–11 åriges (de mindre skolebørns) behov for at læse bøger, blade tegneserier mv. og for at høre plader, bånd mv. kan dækkes på flere måder. Meget ofte vil børnene selv have en vis samling fx fra ældre søskende eller gaver. Et yderligere behov kan dækkes ved, at de enten køber eller låner bøger, plader og bånd. I de følgende afsnit analyseres dels de 7–11 åriges biblioteksvaner dels i mindre grad lån hos venner og køb af bøger, plader og bånd.

6.1 Hvem benytter folkebiblioteket?

Denne aldersgruppe har gennem sin skolegang relativt let adgang til skolebibliotekerne, og det viser sig da også, at disse er af stor betydning for børnenes biblioteksbenyttelse. Herudover har børnene i større eller mindre omfang adgang til folkebibliotekerne.

Andelen af børn, som ikke kommer på noget bibliotek, er faldende med stigende alder, idet 17 pct. af de 7 årige ikke låner på noget bibliotek, mens det tilsvarende tal for de 11 årige kun er 1 pct.

Det er især i landdistrikterne, at skolebiblioteket er af stor betydning, idet 42 pct. af børnene bosat i landdistrikterne kun benytter skolebibliotek, mens det tilsvarende tal for børnene i de øvrige bymæssighedsgrupper er væsentligt lavere (9–18 pct.).

Andelen af de 7–11 årige, der benytter skolebibliotek, er lige så stor som den del, der benytter folkebibliotek – omkring 75 pct. Til gengæld er der forskel på, hvilke børn der benytter de to bibliotekstyper. Det er således 93 pct. af de børn, hvis forældre har studentereksamen, der benytter folkebiblioteket, mens 68 pct. af de børn, hvis forældre har 7. klasses skolegang eller mindre, benytter folkebiblioteket. Mht. skolebiblioteksbenytterne synes der derimod ikke at være nogen sammenhæng med forældrenes skoleuddannelse.

Tabel 6.1. De 7–11 årige, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for køn, alderstrin og bymæssighedsgrupper. Pct.

	[a]Kommer i folke-bibliotek	[b]Kommer udeluk-kende i skole-bibliotek	[c]Kommer ikke i et bibliotek	[d]I alt	[e]Antal svarper-soner
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Køn:*					
[2]Dreng	75	20	5	100	214
[3]Pige	77	17	6	100	190
[4]*Alder:*					
7 år	62	21	17	100	42
8 år	69	20	11	100	85
9 år	73	25	2	100	84
10 år	84	14	2	100	97
11 år	83	16	1	100	98
[5]*Bymæssighedsgruppe:*					
[6]Hovedstaden	(79)	(21)	(0)	(100)	(19)
[7]Hovedstadens forstæder	89	9	2	100	56
[8]Større byer	78	15	7	100	138
[9]Mindre byer	79	12	9	100	56
[10]Bymæssig bebyggelse	78	18	4	100	67
[11]Landdistrikter	53	42	5	100	66
[12]Uoplyst					2
[13]*Alle*	76	19	5	100	404

TRANSLATION – 7 to 11-year-olds, distributed according to library use – within sexes, age levels, and urbanization groups (percentages).

Heading: a. Visits a public library. b. Visits a school library exclusively. c. Does not visit a library. d. Total. e. Number of persons in survey.

Front column: 1. Sex. 2. Boy. 3. Girl. 4. Age. 5. Degree of urbanization. 6. Capital. 7. Metropolitan suburbs. 8. Major towns. 9. Minor towns. 10. Urban districts. 11. Rural districts. 12. Not stated. 13. All groups.

Opdeler man materialet efter om der i bopælskommunen er heltids- eller deltidsbibliotek, kan man se, at mens 77 pct. af de 7–11 årige bosat i heltidskommuner kommer i folkebiblioteket, er denne andel i deltids-kommunerne 61 pct.

De 7–11 åriges benyttelse af folkebiblioteket inspireres stærkt af den øvrige families biblioteksbenyttelse.

Tabel 6.2. De 7–11 årige, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for forældrenes skoleuddannelsesgrupper. Pct.

	[a]*Kommer i folkebibliotek?* [b]Ja	[c]Nej	[d]Ved ikke/ uoplyst	[e]I alt	[f]*Kommer i skolebibliotek?* Ja	Nej	Ved ikke/ uoplyst	I alt	[g]Antal svar-personer
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Forældrenes skoleuddannelse*:*									
[2]7 års skolegang	68	32		100	77	23		100	200
[3]8–10 års skolegang	75	25		100	78	22		100	102
[4]Realeksamen	91	9		100	80	20		100	66
[5]Studentereks./HF	93	7		100	79	21		100	28
[6]Andet/uoplyst									8
[7]*Alle*	75	25		100	78	22		100	404

* Dvs. skoleuddannelsen for den af forældrene, der blev interviewet.

TRANSLATION – 7 to 11-year-olds, distributed according to library use and the school education groups of their parents (percentages).

Heading: a. Visits a public library? b. Yes. c. No. d. Don't know/not stated. e. Total. f. Visits a school library? g. Number of persons in survey.

Front column: 1. School education of parents*. 2. 7 years of school 3. 8–10 years of school. 4. Realeksamen (lower secondary school leaving exam.). 5. Studentereksamen/HF (upper secondary school leaving exam./advanced preparatory examination). 6. Other education/ not stated. 7. All educations.

* i.e. school education of the parent interviewed.

Tabel 6.3. De 7–11 årige, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for heltids- eller deltidsbibliotek i bopælskommunen. Pct.

	[a]Kommer i folkebibliotek	[b]Kommer ikke i et folkebibliotek	[c]I alt	[d]Antal svar-personer
	pct.	pct.	pct.	
[1]*Bibliotek i bopælskommunen:*				
[2]Heltidsbibliotek	77	23	100	353
[3]Deltidsbibliotek	61	39	100	51
[4]*Alle*	75	25	101	404

TRANSLATION – 7 to 11-year-olds, distributed according to their library use and whether there is a full-time or part-time library in the municipality of residence (percentages).

Heading: a. Visits a public library. b. Does not visit a public library. c. Total. d. Number of persons in survey.

Front column: 1. Library in the municipality of residence. 2. Full-time library. 3. Part-time library. 4. All types.

Tabel 6.4. De 7–11 årige, fordelt efter om de kommer i folkebibliotek, samt efter om deres forældre og ældre søskende er biblioteksbenyttere. Pct.

	[a]Kommer i folkebibliotek	[b]Kommer ikke i folkebibliotek	[c]Ved ikke/ uoplyst	[d]I alt	[e]Antal svarper-soner
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Benytter forældrene biblioteket*:					
[2]Ja	89	11	0	100	252
[3]Nej	53	46	1	100	152
[4]*Benytter søskende 12–15 år biblioteket*					
[5]Ja	88	12	0	100	120
[6]Nej	(54)	(46)	(0)	(100)	(24)
[7]*Alle*	75	24	1	100	404

1 Dvs. den af forældrene, der blev interviewet.

TRANSLATION – 7 to 11-year-olds, distributed according to their being users of public libraries and whether their parents and elder brothers and sisters are library users (percentages).

Heading: a. Visits a public library. b. Does not visit a public library. c. Don't know/not stated. d. Total. e. Number of persons in survey.

Front column: 1. Do the parents use the library?*. 2. Yes. 3. No. 4. Do their brothers and sisters of 12 to 15 use the library? 5. Yes. 6. No. 7. All.

*i.e. the parent interviewed.

Materialet viser, at disse skolebørns benyttelse af folkebiblioteket er nogenlunde ens i de forskellige bymæssighedsgrupper, bortset fra landdistrikterne, hvor der i forhold til de øvrige urbaniseringsgrader er lidt færre benyttere. Til gengæld ligger hovedstadens forstæder lidt over gennemsnittet.

Med hensyn til bogbus er der naturligvis stor forskel i de forskellige urbaniseringsgrader, idet det især er i landdistrikterne samt i bymæssig

Tabel 6.5. De 7–11 årige, fordelt efter om de låner i bogbus, inden for bymæssighedsgrupper. Pct.

	[a]Låner i bogbus	[b]Låner ikke i bogbus	[c]I alt	[d]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	
[1]*Bymæssighedsgruppe:*				
[2]Hovedstaden	(0)	(100)	(100)	(19)
[3]Hovedstadens forstæder	2	98	100	56
[4]Større byer	6	94	100	138
[5]Mindre byer	9	91	100	56
[6]Bymæssig bebyggelse	28	72	100	67
[7]Landdistrikter	22	78	100	66
[8]Uoplyst				2
[9]*Alle*	12	88	100	404

TRANSLATION – 7 to 11-year-olds, distributed according to their use of a book bus – within urbanization groups (percentages).

Heading: a. Borrows from a book bus. b. Does not borrow from a book bus. c. Total. d. Number of persons in survey.

Front column: 1. Degree of urbanization. 2. Capital. 3. Metropolitan suburbs. 4. Major towns. 5. Minor towns. 6. Urban districts. 7. Rural districts. 8. Not stated. 9. All groups.

Tabel 6.6. De 7–11 årige ikke-biblioteksbenyttere, fordelt efter væsentligste begrundelse for, at de ikke kommer i folkebiblioteket. Pct.

[1]Begrundelse for ikke at benytte folkebiblioteket:	
[2]Låner i skolebiblioteket	39 pct.
[3]Det interesserer ikke barnet	13 pct.
[4]For langt til biblioteket	10 pct.
[5]Barnet har svært ved at læse	5 pct.
[6]Køber selv bøger/musik	4 pct.
[7]Andre årsager/ved ikke	29 pct.
[8]*I alt*	100 pct.
[9]Antal svarpersoner	99

TRANSLATION – 7 to 11-year-old non-users of libraries, distributed according to their primary reason for not visiting the public library (percentages).

Front column: 1. Reason for not using the public library. 2. Borrows from the school library. 3. Not interested. 4. Library too far away. 5. Has difficulty reading. 6. Buys its own books/music. 7. Other reasons/doesn't know. 8. Total. 9. Number of persons in survey.

bebyggelse, at bogbussen spiller en rolle. Det er endda således, at 23 pct. af biblioteksbenytterne i landdistrikter og 13 pct. af benytterne i bymæssig bebyggelse *udelukkende* benytter bogbus.

En fjerdedel af de mindre skolebørn er ifølge materialet ikke-benyttere af folkebiblioteket. Af de væsentligste årsager hertil kan nævnes, at 39 pct. låner på skolebiblioteket, 13 pct. svarer, at det ikke interesserer dem, 10 pct. har for langt til biblioteket, og endelig angiver 29 pct. andre årsager samt, at de ved det ikke.

9 pct. af børnene har på et tidligere tidspunkt benyttet folkebiblioteket.

6.2. Hvor ofte benyttes folkebiblioteket?

Vedrørende besøgshyppigheden i folkebiblioteket ses det, at over halvdelen af de 7–11 årige – der benytter folkebiblioteket – kommer én gang om ugen eller oftere. Denne andel er voksende med faldende urbaniseringsgrad. 74 pct. af biblioteksbenytterne i landdistrikterne, mod 38 pct. i hovedstadens forstæder, kommer på biblioteket én gang ugentlig eller oftere.

6.3. Hvordan benyttes folkebiblioteket?

88 pct. af de 7–11 årige biblioteksbenyttere låner bøger med hjem og andelen er stor i alle bymæssighedsgrupper, idet den er størst i hovedstaden (92–100 pct.) og mindst i bymæssig bebyggelse (78 pct.)

Der er sammenhæng mellem antallet af bøger, som børnene låner, og om de afleverer bøger, de ikke har læst. Ca. 50 pct. af børnene afleverer undertiden bøger, som de ikke har læst. Det drejer sig især om børn, der kun låner 1–3 bøger ad gangen, idet 2/3 af disse børn afleverer ulæste bøger, mens de, der låner flere bøger ad gangen, også i højere grad læser dem.

Der er kun 3 pct. af boglånerne, som ikke er tilfredse med bibliotekets bogudvalg.

Generelt er antallet af 7–11 årige biblioteksbenyttere, der låner plader eller bånd, en del mindre end antallet af boglånere, idet kun ca. 20 pct. har svaret, at de låner musik, mod de 88 pct. der låner bøger. Det hænger naturligvis sammen med, at der ikke på alle biblioteker findes musikud-

Tabel 6.7. De 7–11 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor ofte de kommer i folkebiblioteket, inden for bymæssighedsgrupper. Pct.

	[a]1 gang om ugen eller oftere	[b]1–3 gange om måneden	[c]Mindre end 1 gang om måneden	[d]I alt	[e]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Bymæssighedsgruppe:*					
[2]Hovedstaden	(40)	(33)	(27)	(100)	(15)
[3]Hovedstadens forstæder	38	58	4	100	50
[4]Større byer	52	38	10	100	107
[5]Mindre byer	54	44	2	100	41
[6]Bymæssig bebyggelse	62	29	9	100	42
[7]Landdistrikter	74	22	4	100	27
[8]Uoplyst					2
[9]*Alle*	53	39	8	100	284

Anm.: I tabellen indgår ikke de 7–11 årige, som udelukkende kommer i bogbus, da disse ikke er blevet spurgt om besøgshyppighed.

TRANSLATION – 7 to 11-year-old public library users, distributed according to frequency of visits to the public library and urbanization groups (percentages).

Heading: a. Once a week or more. b. 1 to 3 times a month. c. Less than once a month. d. Total. e. Number of persons in survey.

Front column: 1 Degree of urbanization. 2. Capital. 3. Metropolitan suburbs. 4. Major towns. 5. Minor towns. 6. Urban districts. 7. Rural districts. 8. Not stated. 9 All groups.

Note: The table does not include 7 to 11-year-olds who use a book bus exclusively, as these children were not asked about frequency of visits.

lån. Der er herudover yderligere den begrænsning, at børnene må have rådighed over det nødvendige udstyr til afspilning. Der er lidt flere piger end drenge, der låner plader og bånd med hjem, og der er stor forskel fra den ene urbaniseringsgrad til den anden. Mens ca. 50 pct. i hovedstadens forstæder har svaret, at de låner musik med hjem, er det tilsvarende tal for landdistrikterne kun ca. 3 pct. Naturligvis især som følge af den ulige geografiske spredning af biblioteker med musikudlån.

Også med hensyn til pladelån spiller forældrenes skoleuddannelse en rolle. Kun 13 pct. af de børn, hvis mødre har 7 års skolegang eller mindre, låner musik på biblioteket, mens det tilsvarende tal for børn, hvis forældre har studentereksamen, er 48 pct. En tredjedel af de unge pladelånere har svaret, at de ikke er tilfredse med udbuddet.

Tabel 6.8. De 7–11 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de låner bøger på biblioteket, inden for køn og bymæssighedsgrupper. Pct.

	[a]Låner bøger på bibliotek	[b]Låner ikke bøger på bibl.	[c]I alt	[d]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	
[1]*Køn:*				
[2]Dreng	87	13	100	155
[3]Pige	89	11	100	144
[4]*Bymæssighedsgruppe*				
[5]Hovedstaden	(100)	(0)	(100)	(15)
[6]Hovedstadens forstæder	92	8	100	51
[7]Større byer	91	9	100	103
[8]Mindre byer	86	14	100	43
[9]Bymæssig bebyggelse	78	22	100	50
[10]Landdistrikter	80	20	100	35
[11]Uoplyst				2
[12]*Alle*	88	12	100	299

TRANSLATION – 7 to 11-year-old public library users, distributed according to their loans of books from the library – within sex and urbanization groups (percentages).

Heading: a. Borrows books from a library. b. Does not borrow books from a library. c. Total. d. Number of presons in survey.

Front column: 1 Sex. 2. Boy. 3. Girl 4. Degree of urbanization. 5. Capital. 6. Metropolitan suburbs. 7. Major towns. 8. Minor towns. 9. Urban districts. 10. Rural districts. 11. Not stated. 12. All groups.

Ud over bogudlån, har bibliotekerne, især i de senere år, ydet en hel del andre tilbud til børnene. Blandt andet har biblioteket for mange børn en opholdsfunktion, idet børnene kommer der for at mødes med kammerater, og fordi »der er rart at være«. Endvidere findes der mange steder en del arrangementer, såsom filmforevisning og børneteater.

Ca. 30 pct. af de 7–11 årige biblioteksbenyttere har svaret, at de undertiden kommer på biblioteket af andre grunde end for at låne bøger eller musik. Det er især børnene i hovedstadens forstæder samt i større byer, hvilket formentlig hænger sammen med, at det især er i disse områder, at de forskellige arrangementer forekommer.

En undersøgelse af hvilke aktiviteter, der er mest udbredte, viser, at foruden læsning deltager der flest børn i filmforevisning og børneteater.

Tabel 6.9. De 7–11 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de låner musik på biblioteket, inden for køn og bymæssighedsgrupper. Pct.

	[a]Låner musik på bibliotek	[b]Låner ikke musik på bibl.	[c]I alt	[d]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	
[1]*Køn:*				
[2]Dreng	16	84	100	155
[3]Pige	24	76	100	144
[4]*Bymæssighedsgruppe:*				
[5]Hovedstaden	(0)	(100)	(100)	(15)
[6]Hovedstadens forstæder	49	51	100	51
[7]Større byer	23	67	100	103
[8]Mindre byer	12	88	100	43
[9]Bymæssig bebyggelse	8	92	100	50
[10]Landdistrikter	3	97	100	35
[11]Uoplyst				2
[12]*Alle*	20	80	100	299

TRANSLATION – 7 to 11-year-old public library users, distributed according to their loans of music from the library – within sex and urbanization groups (percentages).

Heading: a. Borrows music from the library. b. Does not borrow music from the library. c. Total. d. Number of persons in survey.

Front column: 1. Sex. 2. Boy. 3. Girl. 4. Degree of urbanization. 5. Capital. 6. Metropolitan suburbs. 7. Major towns. 8. Minor towns. 9. Urban districts. 10. Rural districts. 11. Not stated. 12. All groups.

Tabel 6.10. De 7–11 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de låner musik på biblioteket, inden for forældrenes skoleuddannelsesgrupper. Pct.

	[a]Låner musik på bibliotek	[b]Låner ikke musik på bibl.	[c]I alt	[d]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	
[1]*Forældrenes skoleuddannelse*:*				
[2]7 års skolegang	13	87	100	131
[3]8–10 års skolegang	20	80	100	77
[4]Realeksamen	24	76	100	59
[5]Studentereksamen/HF	48	52	100	25
[6]Andet/uoplyst				7
[7]*Alle*	20	80	100	299

* Dvs. skoleuddannelsen for den af forældrene, der blev interviewet.

11

TRANSLATION – 7 to 11-year-old public library users, distributed according to their loans of music from the library and the school education of their parents (percentages).

Heading: a. Borrows music from the library. b. Does not borrow music from the library. c. Total. d. Number of persons in survey.

Front column: 1. School education of parents* 2. 7 years of school 3. 8–10 years of school. 4. Realeksamen (lower secondary school leaving exam.). 5. Studentereksamen/HF (upper secondary school leaving exam./advanced preparatory examination). 6. Other education/ not stated 7. All educations.

* i.e. school education of the parent interviewed.

Tabel 6.11. De 7–11 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de kommer på biblioteket af andre grunde end for at låne bøger og musik, inden for bymæssighedsgrupper. Pct.

	[a]For at være sammen med andre	[b]For at læse	[c]Andre grunde	[d]Nej, kommer kun for at låne bøger eller musik	[e]I alt	[f]Antal svarper-soner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Bymæssighedsgruppe:*						
[2]Hovedstaden	(0)	(7)	(20)	(73)	(100)	(15)
[3]Hovedstadens forstæder	6	14	23	57	100	51
[4]Større byer	11	14	18	57	100	103
[5]Mindre byer	12	5	11	72	100	43
[6]Bymæssig bebyggelse	2	0	4	94	100	50
[7]Landdistrikter	0	6	6	88	100	35
[8]Uoplyst						2
[9]*Alle*	7	9	14	70	100	299

TRANSLATION – 7 to 11-year-old public library users, distributed according to their reasons – other than borrowing books and music – for visiting the library – within urbanization groups (percentages).

Heading: a. To be with other boys and girls. b. To read. c. For other reasons. d. No goes there only to borrow books or music. e. Total. f. Number of persons in survey.

Front column: 1 Degree of urbanization. 2. Capital. 3. Metropolitan suburbs. 4. Major towns. 5. Minor towns. 6. Urban districts. 7. Rural districts. 8. Not stated. 9. All groups.

*6.4. Benyttelse af andres biblioteksl*ån

Foruden selv at låne bøger, plader og bånd, har børnene også mulighed for at benytte materiale, som andre har lånt på biblioteket. Det kan

115

Tabel 6.12. De 7–11 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de deltager i forskellige aktiviteter på biblioteket. Pct.

	[a]Ja	[b]Nej	[c]Har ikke mulighed/ ved ikke	[d]I alt	[e]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Biblioteksaktivitet:*					
[2]Læsning på biblioteket	26	69	5	100	302
[3]Filmforevisning	29	55	16	100	303
[4]Musikarrangement	5	74	21	100	305
[5]Børneteater	17	64	19	100	305
[6]Højtlæsning	7	72	21	100	305

TRANSLATION – 7 to 11-year-old public library users, distributed according to their participation in various activities at the library (percentages).

Heading: a. Yes. b. No. c. Has no possibility/doesn't know. d. Total. e. Number of persons in survey.

Front column: 1. Library activities. 2. Reading at the library. 3. Film shows. 4. Music performance. 5. Children's theatre. 6. Reading aloud.

enten dreje sig om bøger eller musik, som oprindelig var lånt til lånerens eget brug, eller det kan være lånt specielt med henblik på den 7–11 årige.

For så vidt angår dem, der har svaret ja på spørgsmål, om de benytter bøger, plader eller bånd, som andre har lånt på biblioteket, ses det, at det er meget hyppigt, at de 7–11 årige læser bøger, som forældre eller søskende har lånt på biblioteket.

Det viser sig, at ud over de 75 pct. af de 7–11 årige, der selv kommer på folkebiblioteket, benytter yderligere 8 pct. biblioteksmateriale, som forældre, søskende eller kammerater har lånt.

Som et yderligere alternativ til selv at låne på biblioteket eller benytte materialer, som andre har lånt på biblioteket, kan 7–11 årige også få deres behov for læsestof og musik dækket ved lån hos søskende og venner. 65 pct. har svaret, at de låner bøger, og 33 pct. har svaret, at de låner plader eller bånd af kammerater eller søskende af disses privateje.

6.5. Lån og køb

Et behov for læsestof og musik kan yderligere dækkes gennem indkøb af bøger, plader eller bånd.

Tabel 6.13. Procentandele af de 7–11 årige børn, der har svaret ja på følgende spørgsmål:

	[a]Andele der har svaret ja
	pct.
[1]Læser barnet bøger, som forældre eller søskende har lånt på biblioteket?	42
[2]Læser barnet bøger, som kammerater har lånt på biblioteket?	6
[3]Spiller barnet plader eller bånd, som forældre eller søskende har lånt på biblioteket?	13
[4]Spiller barnet plader eller bånd, som kammerater har lånt på biblioteket?	3
[5]Antal svarpersoner	404

TRANSLATION – Percentages of the 7 to 11-year-old children who have answered »Yes« to the following questions.

Heading: a. Percentages who have answered "Yes".

Front column: 1. Does the child read books borrowed from the library by parents or sisters and brothers? 2. Does the child read books borrowed from the library by comrades? 3. Does the child play records or tapes borrowed from the library by parents or brothers and sisters? 4. Does the child play records or tapes borrowed from the library by comrades? 5. Number of persons in survey.

Generelt købes der flere bøger end plader og bånd, idet 40 pct. af disse børn har svaret, at de undertiden køber bøger, og lidt færre, nemlig 34 pct., har svaret, at de køber plader eller bånd.

Hvis disse tal sammenlignes med andelen af 7–11 årige, der låner bøger og musik på folkebiblioteket, ses det, at andelen, der låner bøger, er større end andelen, der køber selv, mens det omvendte er tilfældet med hensyn til pladelån. Dette hænger naturligvis sammen med, at bibliotekets udbud af bøger er langt større end pladeudbuddet.

Der er sor[illegible] venteligt sammenhæng mellem børnenes bog- og musikindkøb og familiens bruttoindkomst. Hvor indkomsten er under 50.000 kr. køber 20 pct. bøger mens 46 pct. køber bøger, hvis familiens

Tabel 6.14. De 7–11 årige, fordelt efter om de køber bøger eller musik, inden for køn og familiens bruttoindkomstgrupper. Pct.

	[b]Ja	[a]Køber bøger: [c]Nej	[d]Ved ikke/ uoplyst	[e]I alt	Ja	[f]Køber musik: Nej	Ved ikke/ uoplyst	I alt	[g]Antal svar-personer
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Køn:*									
[2]Dreng	38	60	2	100	32	66	2	100	214
[3]Pige	42	55	3	100	37	60	3	100	190
[4]*Familiens bruttoindkomst:*									
0–49.999 kr.	20	77	3	100	23	71	6	100	31
50–79.999 kr.	35	65	0	100	22	78	0	100	91
80–99.999 kr.	42	58	0	100	36	64	0	100	67
100.000 + kr.	46	49	5	100	43	51	6	100	146
[5]Ved ikke/uoplyst	41	59	0	100	36	64	0	100	69
[6]*Alle*	40	58	2	100	34	63	3	100	404

TRANSLATION – 7 to 11-year-olds, distributed according to their purchases of books and music – within sexes and the gross income bracket of the family (percentages).

Heading: a. Buys books. b. Yes. c. No. d. Don't know/not stated. e. Total. f. Buys music. g. Number of persons in survey.

Front column: 1. Sex. 2. Boy. 3. Girl. 4. Gross income of family. 5. Don't know/not stated. 6. All.

bruttoindkomst er over 100.000 kr. årligt; det tilsvarende tal for pladekøb er henholdsvis 23 og 43 pct.

En tilsvarende sammenligning med forældrenes skoleuddannelse viste ikke nogen helt klar sammenhæng, idet fx børn, hvis forældre har en realeksamen, hyppigere er bog- og musikkøbere end børn, hvis forældre har en studentereksamen. Dog er det således, at børn af forældre med 7 års skolegang eller derunder har den laveste hyppighed. Sammenligning med urbaniseringsgrad viser ingen sammenhæng.

Der er endvidere positiv sammenhæng mellem lån på biblioteket og køb af henholdsvis bøger og plader. Med hensyn til bøger er andelen, der køber, størst blandt de børn, der kommer på folkebiblioteket, og mindst blandt de børn, som ikke benytter noget bibliotek. På tilsvarende måde er pladekøb langt hyppigere blandt de børn, der låner musik på biblioteket.

Tabel 6.15. De 7–11 årige, fordelt efter om de køber bøger, inden for biblioteksbenyttelse. Pct.

	[a]Køber bøger	[b]Køber ikke bøger	[c]Ved ikke/ uoplyst	[d]I alt	[e]Antal svar-personer
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]Kommer i folkebibliotek, samt evt. i skolebibliotek	43	55	2	100	306
[2]Kommer udelukkende i skolebibliotek	31	69	0	100	77
[3]Kommer ikke i et bibliotek	29	57	14	100	21
[4]*Alle*	40	58	2	100	404

TRANSLATION – 7 to 11-year-olds, distributed according to their purchases of books and their use of libraries (percentages).

Heading: a. Buys books. b. Does not buy books. c. Don't know. d. Total. e. Number of persons in survey.

Front column: 1. Visits a public library and perhaps a school library. 2. Visits a school library exclusively. 3. Does not use a library. 4. All.

Tabel 6.16. De 7–11 årige, fordelt efter om de køber plader/bånd, samt efter om de låner musik på biblioteket. Pct.

	[a]Køber plader/bånd	[b]Køber ikke plader/bånd	[c]Ved ikke/ uoplyst	[d]I alt	[e]Antal svar-personer
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]Låner musik på biblioteket	56	44	0	100	61
[2]Låner ikke musik på biblioteket	35	63	2	100	160
[3]Musikudlån findes ikke	28	70	2	100	82
[4]Uoplyst					2
[5]*Alle*	38	60	2	100	305

TRANSLATION – 7 to 11-year-olds, distributed according to their purchases of records/tapes and their loans of music from the library (percentages).

Heading: a. Buys records/tapes. b. Does not buy records/tapes. c. Doesn't know/not stated. d. Total. e. Number of persons in survey.

Front column: 1. Borrows music from the library. 2. Does not borrow music from the library. 3. No facilities for borrowing music. 4. Not stated. 5. All groups.

Af materialet kan endvidere ses, at blandt børn inden for samme indkomstgruppe, er bog- og pladekøb hyppigst blandt bibliotekslånere.

6.6. Højtlæsning

Ca. 75 pct. af forældrene til de 7–11 årige har svaret, at de læser højt for børnene. Andelen er dog faldende med børnenes alder, idet over 90 pct. af forældrene til de 7 årige læser højt, mens det tilsvarende tal for de 11 årige er 57 pct. Der synes ikke at være nogen forskel på de to køn.

Hvis man fordeler mødrene til de 7–11 årige skolebørn efter, om de læser højt for deres børn, samt efter alder, skoleuddannelse, arbejdstidens længde og urbaniseringsgrad, viser der sig ikke at være nogen klar sammenhæng med hverken skoleuddannelse eller beskæftigelsesgrad, ligesom der heller ikke synes at være variationer mellem de forskellige urbaniseringsgrader. At højtlæsningen er mest almindelig blandt de yngre mødre, hænger sammen med, at andelen af de 7–8 årige børn er størst blandt disse mødre.

6.7. Sammenfatning

De mindre skolebørn på 7–11 år har et nært forhold til bibliotekerne. Kun få pct. kommer der ikke, og med alderen bliver det færre. Størsteparten kommer på folkebiblioteket og desuden på skolebiblioteket, mens en del kun kommer på skolebiblioteket, især på landet. Her spiller bogbussen også en vis rolle.

De skolebørn, der benytter folkebiblioteket, kommer der til gengæld hyppigere i landdistrikterne end i resten af landet.

3/4 af de 7–11 årige kommer på folkebiblioteket, og langt de fleste låner bøger med hjem. Halvdelen af dem får dog ikke læst det lånte. Til gengæld læser denne gruppe børn ofte bøger, som familien har lånt. De låner også hos kammerater og køber selv.

Pladelånet er mindre, alene på grund af det ulige tilbud, fra hovedstadens forstæder til landkommunerne. Behovet dækkes i nogen grad af egne køb, dog afhængig af forældrenes indkomst. Både bog- og pladekøb er hyppigere blandt de børn, der låner på biblioteket end blandt ikkelånerne.

120

Tabel 6.17. De 7–11 årige, fordelt efter om forældrene læser højt for dem, inden for køn og alderstrin. Pct.

	[a]Ja	[b]Nej	[c]Ved ikke/ uoplyst	[d]I alt	[e]Antal svar-personer
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Køn:*					
[2]Dreng	75	23	2	100	214
[3]Pige	73	24	3	100	190
[4]*Alder:*					
7 år	91	2	7	100	42
8 år	93	7	0	100	83
9 år	89	11	0	100	84
10 år	61	39	0	100	97
11 år	57	43	0	100	98
[5]Alle	74	24	2	100	404

TRANSLATION – 7 to 11-year-olds, distributed according to their parents' reading aloud to them – within sexes and age levels (percentages).

Heading: a. Yes. b. No. c. Dont know/not stated. d. Total. e. Number of persons in survey.

Front column: 1. Sex. 2. Boy. 3. Girl. 4. Age. 5. All groups.

Tabel 6.18. De 7–11 årige, fordelt efter om forældrene læser højt for dem, inden for forældrenes aldersgrupper. Pct.

	[a]Ja	[b]Nej	[c]Ved ikke/ uoplyst	[d]I alt	[e]Antal svar-personer
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Forældrenes alder*:*					
20–25 år	85	13	2	100	48
30–34 år	74	25	1	100	153
35–39 år	74	23	3	100	110
40 + år	70	27	3	100	93
[2]*Alle*	74	24	2	100	404

* Den af forældrene, der blev interviewet.

TRANSLATION – 7 to 11-year-olds, distributed according to their parent's reading aloud to them – within parents' age groups (percentages).

Heading: a. Yes. b. No. c. Don't know/not stated. d. Total. e. Number of persons in survey.

Front column: 1. Age of parents*. 2. All groups.

* i.e. the parent interviewed.

121

Ofte kommer børnene i biblioteket for at træffe kammerater. I byerne, hvor der er forskellige arrangementer som film og teater, kommer de mindre skolebørn ofte for andet end for at låne.

Der er sammenhæng mellem forældrenes skolegang og de mindre skolebørns boglån såvel som musiklån.

KAPITEL 7

DE 0-6 ÅRIGE OG BIBLIOTEKET

Aldersgruppen 0–6 årige – førskolebørnene – er i relation til benyttelse af biblioteket afhængige af forældre, større søskende eller andre børn, idet meget få under 7 år selv kan transportere sig hen til biblioteket. Aldersgruppens kontakt med biblioteksektoren er i overvejende grad begrænset til folkebiblioteket, samt i mindre grad materialer, dog ofte udlånt fra folkebiblioteket, fra fx daginstitutioner.

7.1 Hvem benytter folkebiblioteket?

Til belysning af de 0–6 åriges biblioteksvaner har man interviewet forældrene til 513 børn. Af disse oplysninger kan man udlede, at 37 pct. af forældrene/børnene låner materialer på folkebiblioteket. Der er imidlertid store forskelle i benytter-andelen inden for aldersgruppen, idet det kun er 2 pct. for de 0–1 årige, mens det er 60 pct. for de 6–7 årige.

Lån af bøger på biblioteket til de 0–6 årige er foruden alderen bl. a. også afhængigt af forældrenes skoleuddannelse. 28 pct. af forældrene med 7 års skolegang har svaret, at de låner bøger til børnene, mens andelen af forældre med realeksamen er 51 pct.

Der er også sammenhæng mellem lån på biblioteket og urbaniseringsgrad, idet der er flest lånere blandt forældre, der bor i hovedstadens forstæder, og færrest i landdistrikterne.

Med hensyn til forældrenes alder er det således, at kun 9 pct. af de 16–24 årige forældre låner bøger til småbørnene – heraf 7 pct. ofte – mens andelen stiger til 40 pct. for forældre over 25 år – heraf omkring 1/4 ofte.

Man har endvidere, som i de øvrige kapitler, opdelt materialet efter om folkebiblioteket i bopælskommunen er heltids- eller deltidsbibliotek. Der er ret store forskelle i benyttelsen af folkebiblioteket, idet det er 40

jf. 123

Tabel 7.1. De 0–6 årige, fordelt efter om forældrene låner bøger og musik til dem i folkebiblioteket, inden for alderstrin. Pct.

	[a] Låner bøger på biblioteket:		[d] Låner plader/bånd på biblioteket:		[e] Antal svarpersoner
	[b] Ja	[c] Nej	Ja	Nej	
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1] *Barnets alder:*					
0–1 år	2	98	–	100	60
1–2 år	16	84	4	96	79
2–3 år	24	76	3	97	63
3–4 år	39	61	10	90	77
4–5 år	48	52	19	81	84
5–6 år	63	37	18	82	78
6–7 år	60	40	28	72	72
[2] *Alle*	37	63	12	88	513

TRANSLATION – 0 to 6-year-olds, distributed according to their parents' loan of books and music for them from the public library – within age levels (percentages).

Heading: a. Borrow books from the library. b. Yes. c. No. d. Borrow records/tapes from the library. e. Number of persons in survey.

Front column: 1. Age of child. 2. All ages.

pct. af børnene i heltidskommunerne, der benytter biblioteksmaterialer, mens det tilsvarende i deltidskommunerne er 21 pct.

Det er især i hovedstadens forstæder og i de større byer, der er mulighed for at låne musik på biblioteket, og henholdsvis 28 og 16 pct. har svaret, at de låner musik til småbørnene. For pladelån er der, som for boglån, sammenhæng med forældrenes skoleuddannelse, ligesom hyppigheden også af pladelån er mindst for forældre under 25 år.

Andelen af 0–6 årige, der låner i bogbus er i høj grad afhængig af urbaniseringsgraden. Bogbuslån finder især sted i landdistrikter og bymæssig bebyggelse, og i disse områder er der forældre (2–3 pct.) som udelukkende låner i bogbus.

Som nævnt er denne småbørnsgruppe meget afhængig af forældre eller andre, som er ældre end de selv. Man må derfor forvente, at der er sammenhæng mellem de 0–6 åriges og forældrenes og ældre søskendes biblioteksbenyttelse. Dette bekræftes, idet 59 pct. af de forældre, som

Tabel 7.2. Forældre til de 0–6 årige, fordelt efter om de låner bøger til børnene på folkebiblioteket, inden for skoleuddannelses- og bymæssighedsgrupper. Pct.

	[a]Ja, ofte	[b]Ja, af og til	[c]Ja, men sjældent	[d]Nej/ ved ikke/ uoplyst	[e]I alt	[f]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Forældrenes skoleuddannelse*:*						
[2]7 års skolegang	15	10	3	72	100	154
[3]8–10 års skolegang	16	13	2	69	100	168
[4]Realeksamen	37	10	4	49	100	137
[5]Studentereksamen/HF	24	20	–	56	100	45
[6]Andet/uoplyst						9
[7]*Bymæssighedsgruppe:*						
[8]Hovedstaden	14	20	9	57	100	35
[9]Hovedstadens forstæder	38	6	4	52	100	50
[10]Større byer	19	15	3	63	100	196
[11]Mindre byer	20	11	–	69	100	72
[12]Bymæssig bebyggelse	30	8	3	59	100	87
[13]Landdistrikter	15	8	–	77	100	73
[14]*Alle*	22	12	3	63	100	513

* Dvs. skoleuddannelsen for den af forældrene, der blev interviewet.

TRANSLATION – Parents of 0 to 6-year-olds, distributed according to their loans of books for the children from the public library – with groups of school education and urbanization (percentages).

Heading: a. Yes, often. b. Yes, occasionally. c. Yes, but rarely d. Don't know/not stated. e. Total. f. Number of persons in survey.

Front column: 1. School education of parents*. 2. 7 years of school 3. 8–10 years of school. 4. Realeksamen (lower secondary school leaving exam.). 5. Studentereksamen/HF (upper secondary school leaving exam./advanced preparatory examination). 6. Other education/ not stated. 7. Degree of urbanization. 8. Capital. 9. Metropolitan suburbs. 10. Major towns. 11. Minor towns. 12. Urban districts. 13. Rural districts. 14. All groups.

* i.e. school education of parent interviewed.

selv låner, også låner bøger til deres børn, mens kun 2 pct. af forældre, som ikke selv er lånere, låner bøger til børnene. Der er tilsvarende sammenhæng med ældre søskendes biblioteksbenyttelse.

Materialet viser videre, hvor mange af småbørnsforældrene, der er tilfredse med bibliotekets udvalg af bøger (32 pct.) og medier (9 pct.). Ser

Tabel 7.3. De 0–6 årige, fordelt efter om forældrene låner bøger og musik til børnene i folkebiblioteket, inden for heltids- eller deltidsbibliotek i bopælskommunen. Pct.

	[a]Låner i folke-bibliotek	[b]Låner ikke i folke-bibliotek	[c]Ved ikke/ uoplyst	[d]I alt	[e]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Bibliotek i bopælskommunen:*					
[2]Heltidsbibliotek	40	58	2	100	450
[3]Deltidsbibliotek	21	76	3	100	63
[4]*Alle*	37	61	2	100	513

TRANSLATION – 0 to 6-year-olds, distributed according to their parents' loans of books and music for them from the public library and whether there is a full-time or part-time library in the municipality of residence (percentages).

Heading: a. Borrow from the public library. b. Don't borrow from the public library. c. Don't know/not stated. d. Total. e. Number of persons in survey.

Front column: 1. Library in the municipality of residence. 2. Full-time library. 3. Part-time library. 4. All types.

man alene på de forældre, som låner bøger til børnene, har 93 pct. svaret, at de er tilfredse, mens 7 pct. ikke er tilfredse med bogudvalget til børnene. De tilsvarende tal for pladelånere er 79 pct. tilfredse og 21 pct. utilfredse.

7.2. Lån hos venner og i daginstitutioner

Der er ligeledes sammenhæng mellem forældrenes skoleuddannelse og lån hos venner af bøger og musik til småbørnene. 5 pct. af forældrene med 7 års skolegang har svaret, at de låner børnebøger hos venner, mens 20 pct. af forældre med studentereksamen låner hos venner. De tilsvarende tal for musiklån er henholdsvis 3 og 13 pct. Det er især i hovedstaden og dens forstæder, disse lån finder sted.

Omfanget af bog- og musikudlån fra daginstitutioner og dagplejehjem er af meget begrænset omfang, allerede af den årsag, at det naturligvis kun er børn, som er tilmeldt enten vuggestue, børnehave eller dagpleje, som har denne mulighed. Til de børn, som har mulighed, er der kun udlånt bøger til 5 pct. og plader til mindre end én pct.

Tabel 7.4. Forældre til de 0–6 årige, fordelt efter om de låner musik til børnene på folkebiblioteket, inden for skoleuddannelses- og bymæssighedsgrupper. Pct.

	[a]Ja, ofte	[b]Ja, af og til	[c]Ja, men sjældent	[d]Nej	[e]Ved ikke/ uoplyst	[f]I alt	[g]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Forældrenes skoleuddannelse**:							
[2]7 års skolegang	3	3	1	90	3	100	154
[3]8–10 års skolegang	5	2	1	89	3	100	168
[4]Realeksamen	12	9	1	76	2	100	137
[5]Studentereksamen/HF	9	4	2	67	18	100	45
[6]Andet/uoplyst							9
[7]*Bymæssighedsgruppe:*							
[8]Hovedstaden	0	0	0	100	0	100	35
[9]Hovedstadens forstæder	24	2	2	72	0	100	50
[10]Større byer	8	7	1	79	5	100	196
[11]Mindre byer	1	3	3	87	6	100	72
[12]Bymæssig bebyggelse	6	3	0	85	6	100	87
[13]Landdistrikter	1	4	0	91	4	100	73
[14]*Alle*	7	5	1	83	4	100	513

* Dvs. skoleuddannelsen for den af forældrene, der blev interviewet.

TRANSLATION – Parents of 0 to 6-year-olds, distributed according to their loans of music for the children from the public library – within groups of school education and urbanization (percentages).

Heading: a. Yes, often. b. Yes, occasionally. c. Yes, but rarely. d. No. e. Don't know/not stated. f. Total. g. Number of persons in survey.

Front column: 1. School education of parents*. 2. 7 years of school. 3. 8–10 years of school. 4. Realeksamen (lower secondary school leaving exam.). 5. Studentereksamen/HF (upper secondary school leaving exam./advanced preparatory examination). 6. Other education/ not stated. 7. Degree of urbanization. 8. Capital. 9. Metropolitan suburbs. 10. Major towns. 11. Minor towns. 12. Urban districts. 13. Rural districts. 14. All groups.

* i.e. school education of the parent interviewed.

7.3. Lån og køb

Der er sammenhæng mellem bogkøb til førskolebørnene og forældrenes skoleuddannelse, idet den laveste andel findes blandt forældre med 7 års skolegang eller mindre. Det er især forældre, som bor i hovedstaden og bymæssig bebyggelse, der køber bøger til deres børn, disse tal fortæller

Tabel 7.5. Forældre til de 0–6 årige, fordelt efter om de låner bøger på folkebiblioteket til børnene, samt efter om de selv og ældre søskende er biblioteksbenyttere. Pct.

	[b]Låner bøger på biblioteket	[c]Låner ikke bøger på biblioteket	[d]Ved ikke/ uoplyst	[e]I alt	[e]Antal svar-personer
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Benytter forældrene biblioteket*:*					
[2]Ja	59	39	2	100	306
[3]Nej	2	95	3	100	207
[4]*Benytter søskende (7–11 år) biblioteket:*					
Ja	52	46	2	100	124
Nej	5	91	4	100	44
[5]*Benytter søskende (12–15 år) biblioteket:*					
Ja	43	57	0	100	46
Nej	(22)	(78)	(0)	(100)	(9)
[6]*Alle*	37	61	2	100	513

* Dvs. den af forældrene, der blev interviewet.

TRANSLATION – Parents of 0 to 6-year-olds, distributed according to their loans of books for the children from the public library, and whether they themselves and elder brothers and sisters are library users (percentages).

Heading: a. Borrow books from the library. b. Don't borrow books from the library. c. Don't know/not stated. d. Total. e. Number of persons in survey.

Front column: 1. Do the parents use the library?*. 2. Yes. 3. No. 4. Do brothers and sisters of 7 to 11 use the library? 5. Do brothers and sisters of 12 to 15 use the library? 6. All.

* i.e. the parent interviewed.

kun noget om bogkøb, men ikke om omfanget heraf, men for småbørn er det vigtigste, at der er bøger i hjemmet.

Med hensyn til pladekøb er der en lidt tydeligere sammenhæng med forældrenes skoleuddannelse, idet 20 pct. af forældrene med 7 års skolegang køber plader, mens ca. 1/3 med studentereksamen og realeksamen køber plader til deres 0–6 årige børn.

Med hensyn til køb af både plader og bøger er det forældre mellem 25 og 35 år, der er de mest aktive.

Tabel 7.6. Forældre til de 0–6 årige, fordelt efter om de er tilfredse med bibliotekets udvalg af bøger og musik. Pct.

	[a]Ja	[b]Nej	[c]Låner ikke bøger/plader	[d]Ved ikke/ uoplyst	[e]I alt	[f]Antal svar-personer
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]Tilfreds med udvalget af bøger?	32	3	61	4	100	513
[2]Tilfreds med udvalget af musik?	9	2	86	3	100	513

TRANSLATION – Parents of 0 to 6-year-olds, distributed according to their satisfaction with the library's selection of books and music (percentages).

Heading: a. Yes. b. No. c. Do not borrow books/records. d. Don't know/not stated. e. Total. f. Number of persons in survey.

Front column: 1. Satisfied with the selection of books? 2. Satisfied with the selection of music?

Tabel 7.7. Andele af forældrene til de 0–6 årige, som låner bøger og musik til børnene hos venner, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct.

	[a]Låner bøger hos venner	[b]Låner musik hos venner	[c]Antal svar-personer
	pct.	pct.	
[1]*Forældrenes skoleuddannelse**:			
[2]7 års skolegang	5	3	154
[3]8–10 års skolegang	8	5	168
[4]Realeksamen	16	13	137
[5]Studentereksamen/HF	20	13	45
[6]Andet/uoplyst			9
[7]*Alle*	11	7	513

* Dvs. skoleuddannelsen for den af forældrene, der blev interviewet.

TRANSLATION – Percentages of parents of 0 to 6-year-olds, who borrow books and music for the children from friends – within groups of school education.

Heading: a. Borrow books from friends. b. Borrow music from friends. c. Number of persons in survey.

Front column: 1. School education of parents*. 2. 7 years of school. 3. 8–10 years of school. 4. Realeksamen (lower secondary school leaving exam.). 5. Studentereksamen/HF (upper secondary school leaving exam./advanced preparatory examination). 6. Other education-/not stated. 7. All educations.

* i.e. school education of the parent interviewed.

Tabel 7.8. Forældre til de 0–6 årige, fordelt efter om de køber bøger til børnene, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct.

	[a]Ja, ofte	[b]Ja, af og til	[c]Ja, men sjældent	[d]Nej/ ved ikke/ uoplyst	[e]I alt	[f]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Forældrenes skoleuddannelse*:*						
[2]7 års skolegang	12	38	15	35	100	154
[3]8–10 års skolegang	20	46	9	25	100	168
[4]Realeksamen	25	41	10	24	100	137
[5]Studentereksamen/HF	22	24	18	36	100	45
[6]Andet/uoplyst						9
[7]*Alle*	19	40	12	29	100	513

* Dvs. skoleuddannelsen for den af forældrene, der blev interviewet.

TRANSLATION – Parents of 0 to 6-year-olds, distributed according to their purchases of books for the children – within groups of school education (percentages).

Heading: a. Yes, often. b. Yes, occasionally. c. Yes, but rarely. d. No/don't know/not stated. e. Total. f. Number of persons in survey.

Front column: 1. School education of parents*. 2. 7 years of school. 3. 8–10 years of school. 4. Realeksamen (lower secondary school leaving exam.). 5. Studentereksamen/HF (upper secondary school leaving exam./advanced preparatory examination). 6. Other education/ not stated. 7. All educations.

* i.e. school education of the parent interviewed.

Tabel 7.9. Forældre til de 0–6 årige, fordelt efter om de køber bøger til børnene, samt om de låner bøger til børnene på biblioteket. Pct.

	[a]*Køber bøger:* [b]Ja, ofte	[c]Ja, af og til	[d]Ja, men sjældent	[e]Nej	[f]I alt	[g]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Låner bøger på biblioteket:*						
[2]Ja, ofte	19	51	15	15	100	113
[3]Ja, af og til	25	50	8	17	100	60
[4]Ja, men sjældent	39	23	23	15	100	13
[5]Nej	18	36	12	34	100	315
[6]Uoplyst						12
[7]*Alle*	19	40	12	29	100	513

TRANSLATION – Parents of 0 to 6-year-olds, distributed according to their purchases of books for the children and whether they borrow books for them from the library (percentages).

Heading: a. Buy books. b. Yes, often. c. Yes, occasionally. d. Yes, but rarely. e. No. f. Total. g. Number of persons in survey.

Front column: 1 Borrow books from the library 2. Yes, often 3. Yes, occasionally. 4. Yes, but rarely. 5. No. 6. Not stated. 7. All groups.

En sammenligning mellem de forældre, der har svaret, at de låner bøger til småbørnene på biblioteket, og de forældre, der køber bøger til børnene, viser, at det i høj grad er de samme forældre i begge tilfælde. Andelen af forældre, der ikke køber bøger, er ca. dobbelt så stor blandt forældre, som ikke låner bøger, som blandt forældre, der låner bøger på biblioteket.

Der er efter de foreliggende oplysninger en vis forskel på de små pigers og drenges litterære og musikalske aktivitet, idet andelen af forældre, der har svaret ja på spørgsmålene, er størst blandt forældrene til piger.

Tabel 7.10. Andele af forældrene til de 0–6 årige, som har svaret ja på følgende spørgsmål, fordelt efter barnets køn. Pct.

	[a]Drenge	[b]Piger	[c]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	
[1]Læser De højt?	75	80	513
[2]Låner bøger på biblioteket til børnene?	33	39	513
[3]Låner bøger hos venner til børnene?	9	12	513
[4]Køber bøger til børnene?	71	72	513
[5]Låner plader på biblioteket til børnene?	11	14	513
[6]Låner plader hos venner til børnene?	6	8	513
[7]Køber plader til børnene?	25	25	513

TRANSLATION – Percentages of parents of 0 to 6-year-olds, who have answered »Yes« to the following questions, distributed according to the child's sex.

Heading: a. Boys. b. Girls. c. Number of persons in survey.

Front column: 1. Do you read aloud? 2. Do you borrow books for your children from the library? 3. Do you borrow books for your children from friends? 4. Do you buy books for your children? 5. Do you borrow records for your children from the library? 6. Do you borrow records for your children from friends? 7. Do you buy records for your children?

Tabel 7.11. Forældre til de 0–6 årige, fordelt efter om de læser højt for børnene, inden for aldersgrupper, skoleuddannelsesgrupper og arbejdstid. Pct.

	[a]Ja, ofte	[b]Ja, af og til	[c]Ja, men sjældent	[d]Nej/ved ikke/uoplyst	[e]I alt	[f]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Forældrenes alder*:*						
16–24 år	28	26	3	43	100	90
25–29 år	58	14	3	25	100	181
30–34 år	62	21	4	13	100	174
35–39 år	47	31	2	20	100	68
[2]*Forældrenes skoleuddannelse*:*						
[3]7 års skolegang	47	25	7	21	100	154
[4]8–10 års skolegang	49	26	1	24	100	168
[5]Realeksamen	65	14	2	19	100	137
[6]Studentereksamen/HF	60	4	0	36	100	45
[7]Andet/uoplyst						9
[8]*Forældrenes antal arbejdstimer om ugen*:*						
0 timer	46	22	6	26	100	200
1–20 timer	54	28	1	17	100	86
21–30 timer	63	18	0	19	100	78
31–40 timer	58	15	2	25	100	118
[9]41 timer og derover	(69)	(6)	(0)	(25)	(100)	(16)
[10]varierende	(67)	(20)	(0)	(13)	(100)	(15)
[11]*Alle*	54	20	3	23	100	513

* Dvs. alder, skoleuddannelse henholdsvis arbejdstid for den af forældrene, der blev interviewet.

TRANSLATION – Parents of 0 to 6-year-olds, distributed according to their reading aloud to the children – within age levels, groups of school education, and working hours (percentages).

Heading: a. Yes, often. b. Yes, occasionally. c. Yes, but rarely. d. No/don't know/not stated. e. Total. f. Number of persons in survey.

Front column: 1. Parents' age*. 2. Parents' school education*. 3. 7 years of school. 4. 8–10 years of school. 5. Realeksamen (lower secondary school leaving exam.). 6. Studentereksamen/HF (upper secondary school leaving exam./advanced preparatory examination). 7. Other education/not stated. 8. Parents' weekly working hours*. 9. 41 hours and above. 10. Varies. 11. All groups.

* i.e. age, school education, and working hours, respectively, of parent interviewed.

7.4. Højtlæsning

Forældre læser højt for deres 0–6 årige børn i stigende grad med forældrenes alder. Således er der 57 pct. af de 16–24 årige, der læser højt, mens det tilsvarende tal for de 30–34 årige forældre er 87 pct.

Der synes derimod ikke at være nogen klar sammenhæng mellem skoleuddannelse og højtlæsning, idet andelen som ofte læser højt for småbørnene dog øges med stigende uddannelse. Der er heller ikke forskel mellem urbaniseringsgrupperne.

Sammenligner man højtlæsning med mødrenes udearbejde, synes der ikke at være nogen klar sammenhæng. Når mødrene har deltidsarbejde (10–30 timer om ugen) læses der dog relativt ofte højt for disse førskolebørn.

7.5. Sammenfatning

De fleste (3/4) forældre til førskolebørn køber bøger til børnene, mens ca. 1/3 låner på biblioteket og 10 pct. låner hos venner. Det er i vid udstrækning de samme forældre, der låner og køber børnebøger. Interessen for at skaffe småbørnene læsestof stiger med forældrenes skoleuddannelse og med alderen, idet forældre over 25 år oftere låner børnebøger.

Det er mindre almindeligt at købe og låne plader/bånd, end det er tilfældet med bøger, hvilket delvis skyldes, at man må have specielt afspilningsudstyr ved benyttelsen af plader og bånd. Med hensyn til lån på biblioteket kommer der yderligere den begrænsning ind, at ikke alle biblioteker har musikudlån. Musiklån er i øvrigt ligesom boglån afhængig af forældrenes skoleuddannelse og alder. Biblioteksbenyttelse til de 0–6 årige er næsten helt afhængig af, om forældrene låner til sig selv, eller om ældre søskende gør det.

Af forældrene læser de fleste (3/4) højt for de små. Det gælder dog i mindre grad de meget unge forældre. Derimod spiller forældrenes skolegang ikke en rolle og heller ikke mødrenes udearbejde.

KAPITEL 8

BAGGRUNDEN FOR IKKE-BENYTTELSE AF FOLKEBIBLIOTEKET

Som omtalt i tekst og tabeller i kapitlerne 3–4, benytter ca. halvdelen af den voksne befolkning bibliotekerne. For børnenes vedkommende er besøgsandelen langt større, som det er fremgået af kapitlerne 5–7. Af de 7–15 årige kommer næsten alle i folke- og/eller skolebibliotek, og børnenes begrundelse for ikke at benytte folkebiblioteket er fortrinsvis, at de benytter skolebiblioteket.

Der kan være flere årsager til, at en del af den voksne befolkning ikke benytter bibliotekerne. Nogle årsager må tilskrives egenskaber ved bibliotekerne, mens andre årsager ligger i samfundsstrukturelle betingelser eller individuelle forhold.

For bibliotekernes vedkommende kan nævnes: åbningstid, materialer, personale, afstand til biblioteket osv., mens samfundsmæssige og individuelle forhold såsom uddannelsesniveau, erhverv, urbanisering, alder, helbred, interesser og ledig tid mv. kan udgøre andre barrierer.

En række af disse forhold vil undersøgelsens materiale kunne kaste et vist lys over, således at der evt. kan drages biblioteksmæssige konklusioner ud fra målsætninger om, at tilbuddet skal nå flest muligt så effektivt som muligt.

På baggrund af de tidligere beskrivelser af de voksne biblioteksbenyttere, vil man i dette kapitel kort beskrive ikke-benyttere, som i øvrigt opdeles i tidligere benyttere og aldrig-benyttere.

8.1. Ikke-benyttere af folkebiblioteket

Af de voksne – fyldt 16 år – som ikke benytter bibliotekerne, har godt halvdelen benyttet dem tidligere, og det gælder både kvinder og mænd.

Alder spiller en temmelig stor rolle, idet ca. 9/10 af de unge ikke-benyttere under 30 år har benyttet biblioteket tidligere, mens under halvdelen af dem over 40 år har været der før. Andelen af aldrig-

Tabel 8.1. De voksne ikke-benyttere af bibliotek, fordelt efter tidligere biblioteksbenyttelse, inden for køn og aldersgrupper. Pct.

	[a]Har på et tidligere tidspunkt benyttet et bibliotek	[b]Har aldrig benyttet et bibliotek	[c]Ved ikke/ uoplyst	[d]I alt	[e]Antal svar-personer
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Køn:*					
[2]Mand	53	47	0	100	1.116
[3]Kvinde	53	46	1	100	948
[4]*Alder:*					
16–19 år	93	6	1	100	82
20–29 år	81	18	1	100	307
30–39 år	55	44	1	100	343
40–49 år	44	56	0	100	308
50–59 år	49	51	0	100	369
60–69 år	41	58	1	100	343
[5]70 år og derover	39	60	1	100	312
[6]*Alle*	53	46	1	100	2.064

TRANSLATION – Adult non-users of libraries, distributed according to previous library use – within sexes and age groups (percentages).

Heading: a. Has previously used a library. b. Has never used a library. c. Don't know/not stated. d. Total. e. Number of persons in survey.

Front column: 1. Sex. 2. Man. 3. Woman. 4. Age. 5. 70 years and above. 6. All groups.

benyttere stiger med alderen, men ret svagt, og der er ca. 40 pct. tidligere benyttere både blandt dem over 60 år og dem over 70 år.

Den væsentligste baggrundsfaktor for ikke-benyttelse er kort skoleuddannelse. Biblioteket er traditionelt og funktionelt dybt forankret i en sproglig kultur, og fortrolighed med sprogets symbolverden erhverves i stigende grad ved længere skolegang. Det viser sig ved, at langt de fleste af dem, der ikke går i biblioteket har 7 års folkeskole bag sig, og der er færre ikke-benyttere med stigende skolegang. For aldrig -benytternes vedkommende er dette træk særlig markant, idet 85 pct. har gået 7 år i skole (jf. foran, tabel 4.9).

Det viser sig også ved, at der blandt ikke-benytterne er et faldende antal aldrig-benyttere, jo længere skolegangen har varet.

Dette har igen sammenhæng med, at der blandt pensionister og

135

Tabel 8.2. De voksne ikke-benyttere af bibliotek, fordelt efter tidligere biblioteksbenyttelse, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct.

	[a]Har på et tidligere tidspunkt benyttet et bibliotek	[b]Har aldrig benyttet et bibliotek	[c]Ved ikke/ uoplyst	[d]I alt	[e]Antal svar-personer
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Skoleuddannelse*					
[2]Går i skole	(92)	(0)	(8)	(100)	(12)
[3]7 års skolegang	42	57	1	100	1.418
[4]8 års skolegang	68	32	0	100	145
[5]9 års skolegang	78	22	0	100	173
[6]10 års skolegang	84	16	0	100	67
[7]Realeksamen	82	18	0	100	190
[8]Studentereksamen/HF	85	15	0	100	33
[9]Andet/uoplyst					26
[10]*Alle*	53	46	1	100	2.064

TRANSLATION – Adult non-users of libraries, distributed according to previous library use – within groups of school education (percentages).

Heading: a. Has previously used a library. b. Has never used a library. c. Don't know/not stated. d. Total. e. Number of persons in survey.

Front column: 1. School education. 2. Goes to school. 3. 7 years of school. 4. 8 years of school. 5. 9 years of school. 6. 10 years af school. 7. Realeksamen (lower secondary school leaving exam.). 8. Studentereksamen/HF (upper secondary school leaving exam./advanced preparatory examination). 9. Other education/not stated. 10. All groups.

personer med ikke-boglige erhverv er relativt mange ikke-benyttere (jf. foran, tabel 4.11). Inden for denne gruppe er der forholdsvis mange funktionærer, faglærte og arbejdsløse, der har lånt tidligere, og relativt mange landmænd og pensionister, der er aldrig-benyttere.

8.2. Begrundelser for ikke at benytte folkebiblioteket

De, der oplyste, at de ikke benyttede folkebiblioteket, er blevet spurgt om, hvad de selv mente var den væsentligste årsag.

En tredjedel svarer, at det er uden interesse, og en anden tredjedel, at de ikke har tid. Dette *kan* dække svigtende interesse, men også manglende overskud af kræfter i fritiden.

Forhold ved bibliotekerne såsom tilbud, åbningstider og afstand spiller praktisk taget ingen rolle for folks egen begrundelse for ikke-benyttelse.

Tabel 8.3. De voksne ikke-benyttere af bibliotek, fordelt efter tidligere biblioteksbenyttelse, inden for stillingsgrupper. Pct.

	[a]Har på et tidligere tidspunkt benyttet et bibliotek	[b]Har aldrig benyttet et bibliotek	[c]Ved ikke/ uoplyst	[d]I alt	[e]Antal svar-personer
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Stilling:*					
[2]Selvst. landmand	34	66	0	100	107
[3]Selvst. i øvrigt	56	44	0	100	140
[4]Medhj. ægtefælle	50	50	0	100	50
[5]Arbejder, faglært	66	34	0	100	187
[6]Arbejder, ufaglært	52	47	1	100	376
[7]Funktionær	69	31	0	100	380
[8]Studerende	(100)	(0)	(0)	(100)	(11)
[9]Skoleelev	(92)	(0)	(8)	(100)	(12)
[10]Pensionist	39	60	1	100	480
[11]Husmor	46	53	1	100	261
[12]Arbejdsløs	70	30	0	100	46
[13]Andet/uoplyst					14
[14]*Alle*	53	46	1	100	2.064

TRANSLATION – Adult non-users of libraries, distributed according to previous library use – within occupational groups (percentages).

Heading: a. Has previously used a library. b. Has never used a library. c. Don't know/not stated. d. Total. e. Number of persons in survey.

Front column: 1. Occupation 2. Self-employed farmer. 3. Other self-employed persons. 4. Husband or wife assisting in spouse's business. 5. Skilled worker. 6. Unskilled worker. 7. Salaried employee. 8. Student. 9. School pupil. 10. Pensioner. 11. Housewife. 12. Unemployed. 13. Other occupation/not stated. 14. All occupations.

Der er ikke større forskel mellem, hvad kvinder og mænd anfører, ud over at kvinder lidt oftere henviser til sygdom og sjældnere til manglende interesse.

Hver fjerde ikke-benytter klarer sig ved anden læseaktivitet og egne bogkøb.

Manglende interesse findes især hos de helt unge og de ældste. Disse sidste har en relativt høj læseaktivitet uden om biblioteket og henviser i øvrigt til svagelighed, mens de midaldrende i særlig grad har for lidt tid.

Skoleuddannelse er som nævnt en baggrundsfaktor, som influerer på den faktiske biblioteksbenyttelse, og den påvirker også de enkeltes

Tabel 8.4. De voksne ikke-benyttere, fordelt efter den væsentligste årsag til ikke at komme i et bibliotek, inden for køn og aldersgrupper. Pct.

	[a]Interesserer mig ikke	[b]Har ikke tid	[c]Køber selv	[d]Anden læseaktivitet	[e]Sygdom/ svagelighed	[f]For langt til bibliotek	[g]Åbningstid passer ikke	[h]Tilbud for dårlige	[j]Andet/ Ved ikke/ uoplyst	[k]I alt	[l]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Køn:*											
[2]Mand	37	33	17	6	3	0	0	0	4	100	1.116
[3]Kvinde	30	30	15	9	8	2	0	0	6	100	948
[4]*Alder:*											
16–19 år	47	28	11	11	0	0	0	1	2	100	82
20–29 år	29	34	26	4	1	0	0	1	5	100	307
30–39 år	31	34	24	6	0	0	1	0	4	100	343
40–49 år	34	41	15	6	1	0	0	0	3	100	308
50–59 år	32	39	16	7	2	1	0	1	2	100	369
60–69 år	36	29	10	9	7	2	0	0	7	100	343
[5]70 år og derover	40	13	4	11	21	3	0	1	7	100	312
[6]*Alle*	34	32	16	7	5	1	0	0	5	100	2.064

TRANSLATION – Adult non-users of libraries, distributed according to their chief reason for not using a library – within sexes and age groups (percentages).

Heading: a. Not interested. b. No time. c. Buys the books or music. d. Other reading activity. e. Illness/frailty. f. Too far to the library. g. Opening hours no good. h. Offer too poor. j. Other reasons/don't know/not stated. k. Total. l. Number of persons in survey.

Front column: 1. Sex. 2. Man. 3. Woman. 4. Age 5. 70 and above. 6. All groups.

subjektive opfattelse af, hvorfor de ikke går på biblioteket. Blandt dem med 7 års skoleuddannelse er der relativt flest, som ikke føler interesse for biblioteket. De med længere skolegang bag sig køber hyppigt selv bøger, og de med afgangseksaminer har ofte læseaktiviteter ad andre kanaler end folkebiblioteket.

Inden for stillingsgrupperne har de selvstændige ofte dårlig tid. Funktionærer er interesserede og køber tit selv, men har i øvrigt begrænset tid.

Pensionisterne er hæmmet af svagelighed og svigtende interesse, jf. sammenhængen med alder og beskeden skoleuddannelse.

Tabel 8.5. De voksne ikke-benyttere, fordelt efter den væsentligste årsag til ikke at komme i et bibliotek, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct.

	[a]Interesserer mig ikke	[b]Har ikke tid	[c]Køber selv	[d]Anden læseaktivitet	[e]Sygdom/ svagelighed	[f]For langt til bibliotek	[g]Åbningstid passer ikke	[h]Tilbud for dårlige	[j]Andet/ ved ikke/ uoplyst	[k]I alt	[l]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Skoleuddannelse:*											
[2]7 års skolegang	39	31	11	6	7	1	0	0	5	100	1.418
[3]8 års skolegang	24	32	26	13	2	1	0	1	1	100	145
[4]9 års skolegang	31	32	25	5	2	1	1	0	3	100	173
[5]10 års skolegang	15	37	33	7	0	0	0	1	7	100	67
[6]Realeksamen	9	18	31	27	9	0	0	3	3	100	190
[7]Studentereks./ HF	14	18	14	23	4	0	0	0	27	100	33
[8]Andet/uoplyst											38
[9]*Alle*	34	32	16	7	5	1	0	0	5	100	2.064

TRANSLATION – Adult non-users of libraries, distributed according to their chief reason for not using a library – within groups of school education (percentages).

Heading: a. Not interested. b. No time. c. Buys the books or music. d. Other reading activity. e. Illness/frailty. f. Too far to the library. g. Opening hours no good. h. Offer too poor. j. Other reasons/don't know/not stated. k. Total. l. Number of persons in survey.

Front column: 1. School education. 2. 7 years of school. 3. 8 years of school. 4. 9 years of school. 5. 10 years of school. 6. Realeksamen (lower secondary school leaving exam.). 7. Studentereksamen/HF (upper secondary school leaving exam./advanced preparatory examination). 8. Other education/not stated. 9. All educations.

Noget tilsvarende gælder hjemmearbejdende husmødre, og disse to grupper anfører i øvrigt relativt ofte anden læseaktivitet. Ud fra undersøgelsen af læsevaner (Kühl m. fl., 1966, Kühl og Koch-Nielsen, 1976) kan man formode, at det ikke mindst omfatter underholdende ugeblade.

Ligesom der er relativt flere ikke-benyttere på land end i by, er der

Tabel 8.6. De voksne ikke-benyttere, fordelt efter den væsentligste årsag til ikke at komme i et bibliotek, inden for stillingsgrupper. Pct.

	[a]Interesserer mig ikke	[b]Har ikke tid	[c]Køber selv	[d]Anden læseaktivitet	[e]Sygdom/svagelighed	[f]For langt til bibliotek	[g]Åbningstid passerer ikke	[h]Tilbud for dårlige	[j]Andet/ved ikke/uoplyst	[k]I alt	[l]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Stilling:*											
[2]Selvstændig landmand	38	48	5	1	3	1	0	1	3	100	107
[3]Selvstændig i øvrigt	21	52	21	6	0	0	0	0	0	100	140
[4]Medhjælpende ægtefælle	14	70	12	4	0	0	0	0	0	100	50
[5]Arbejder, faglært	38	35	19	4	1	0	0	1	2	100	187
[6]Arbejder, ufaglært	38	36	12	5	1	0	1	1	6	100	376
[7]Funktionær	18	43	30	7	0	0	0	0	2	100	380
[8]Pensionist	42	12	7	10	18	3	0	0	8	100	480
[9]Husmor	41	21	15	11	5	2	0	0	5	100	261
[10]Arbejdsløs	48	13	26	2	5	0	0	2	4	100	46
[11]Andet/uoplyst											37
[12]*Alle*	34	32	16	7	5	1	0	0	5	100	2.064

TRANSLATION – Adult non-users of libraries, distributed according to their chief reason for not using a library – within occupational groups (percentages).

Heading: a. Not interested. b. No time. c. Buys the books or music. d. Other reading activity. e. Illness/frailty. f. Too far to the library. g. Opening hours no good. h. Offer too poor. j. Other reasons/don't know/not stated. k. Total. l. Number of persons in survey.

Front column: 1. Occupation. 2. Self-employed farmer. 3. Other self-employed persons. 4. Husband or wife assisting in spouse's business. 5. Skilled worker. 6. Unskilled worker. 7. Salried employee. 8. Pensioner. 9. Housewife. 10. Unemployed. 11. Other occupations/not stated. 12. All occupations.

særlig mange blandt ikke-benytterne, der erklærer sig uinteresserede, når de bor i landområder.

Omvendt falder de andele, der køber selv, med faldende bymæssighed fra hovedstad til land.

Tabel 8.7. De voksne ikke-benyttere, fordelt efter den væsentligste årsag til ikke at komme i et bibliotek, inden for bymæssighedsgrupper. Pct.

	[a]Interesserer mig ikke	[b]Har ikke tid	[c]Køber selv	[d]Anden læseaktivitet	[e]Sygdom/svagelighed	[f]For langt til bibliotek	[g]Åbningstid passer ikke	[h]Tilbud for dårlige	[j]Andet/ved ikke/uoplyst	[k]I alt	[l]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Bymæssighedsgruppe:*											
[2]Hovedstaden	30	27	23	12	5	0	0	1	2	100	236
[3]Hovedstadens forstæder	25	35	21	9	4	0	0	1	5	100	147
[4]Større byer	32	31	17	7	6	1	0	0	6	100	613
[5]Mindre byer	34	32	17	7	3	1	0	0	6	100	278
[6]Bymæssig bebyggelse	39	29	12	7	7	0	1	0	5	100	320
[7]Landdistrikter	39	35	10	5	4	2	1	0	4	100	465
[8]Uoplyst											5
[9]*Alle*	34	32	16	7	5	1	0	0	5	100	2.064

TRANSLATION – Adult no-users of libraries, distributed according to their chief reason for not using a library – within urbanization groups (percentages).

Heading: a. Not interested. b. No time. c. Buys the books or music. d. Other reading activity. e. Illness/frailty. f. Too far to the library. g. Opening hours no good. h. Offer too poor. j. Other reasons/don't know/not stated. k. Total. l. Number of persons in survey.

Front column: 1. Degree of urbanization. 2. Capital. 3. Metropolitan suburbs. 4. Major towns. 5. Minor towns. 6. Urban districts. 7. Rural districts. 8. Not stated. 9. All groups.

8.3. Tidligere benytteres begrundelse for at være holdt op

De grupper af befolkningen, der har benyttet biblioteket, men ikke er aktuelle benyttere – de tidligere benyttere – er blevet spurgt om, hvorfor de holdt op.

Svarene minder ifølge sagens natur om de anførte begrundelser for ikke at benytte biblioteket, men der er nogle variationer, som skal nævnes.

Mænd har i højere grad tabt interessen end kvinder, som ikke har haft tid, specielt i alderen 30–60 år, da de er husmødre, evt. med yderligere erhvervsarbejde.

Tabel 8.8. De voksne tidligere biblioteksbenyttere, fordelt efter den væsentligste årsag til, at de holdt op med at komme i et bibliotek, inden for køn og aldersgrupper. Pct.

	[a]Har ikke tid mere	[b]Interesserer mig ikke	[c]Køber selv	[d]Anden læseaktivitet	[e]Sygdom/svagelighed	[f]Flytning	[g]For langt til bibliotek	[h]Tilbudene for dårlige	[j]Holdt op, da jeg gik ud af skolen	[k]Åbningstid passer ikke	[l]Andet/ved ikke/uoplyst	[m]I alt	[n]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Køn:*													
[2]Mand	40	26	17	3	3	3	1	2	2	0	3	100	591
[3]Kvinde	46	14	17	5	6	4	3	1	1	0	3	100	506
[4]*Alder:*													
16–19 år	35	40	8	1	0	5	1	2	8	0	0	100	77
20–29 år	37	23	21	4	1	3	1	1	4	0	5	100	250
30–39 år	47	21	20	1	1	3	1	2	0	0	4	100	189
40–49 år	48	15	21	6	1	5	1	0	1	0	2	100	136
50–59 år	48	18	20	3	2	2	2	1	0	1	3	100	181
60–69 år	44	12	14	8	9	3	5	3	0	0	2	100	142
[5]70 år og derover	38	18	4	6	21	5	3	2	0	0	3	100	122
[6]*Alle*	43	20	17	4	4	3	2	2	2	0	3	100	1.097

TRANSLATION – Adult previous library users, distributed according to their chief reason for discontinuing use of a library – within sexes and age groups (percentages).

Heading: a. No longer time. b. Not interested. c. Buys the books or music. d. Other reading activity. e. Illness/frailty. f. Removal. g. Too far to the library. h. Offers too poor. j. Stopped when I left school. k. Opening hours no good. l. Other reasons/don't know/not stated. m. Total. n. Number of persons in survey.

Front column: 1. Sex. 2. Man. 3. Woman. 4. Age 5. 70 and above. 6. All groups.

I denne modne alder er der til gengæld også ret mange, der selv køber bøger og har anden læseaktivitet.

De unge under 20 år har meget ofte tabt interessen for biblioteket, da de gik ud af skolen. For dem over 60 år er afstanden begyndt at spille en rolle.

Blandt erhvervsgrupperne har de selvstændige og de ufaglærte ikke haft tid og kræfter til at fortsætte bibliotekskontakten. Funktionærer og

Tabel. 8.9. De voksne tidligere biblioteksbenyttere, fordelt efter den væsentligste årsag til, at de holdt op med at komme i et bibliotek, inden for stillingsgrupper. Pct.

	[a]Har ikke tid mere	[b]Interesserer mig ikke	[c]Køber selv	[d]Anden læseaktivitet	[e]Sygdom/svagelighed	[f]Flytning	[g]For langt til bibliotek	[h]Tilbudene for dårlige	[i]Holdt op, da jeg gik ud af skolen	[k]Åbningstid passer ikke	[l]Andet/ved ikke/uoplyst	[m]I alt	[n]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Stilling:*													
[2]Selvstændig landmand	56	22	11	0	3	3	3	0	0	0	2	100	36
[3]Selvstændig i øvrigt	48	24	21	2	0	3	0	0	1	0	1	100	78
[4]Medhjælpende ægtefælle	72	0	12	4	0	4	8	0	0	0	0	100	25
[5]Arbejder, faglært	40	31	15	1	0	3	2	2	2	0	4	100	124
[6]Arbejder, ufaglært	50	23	11	2	1	2	1	1	4	1	4	100	197
[7]Funktionær	47	11	26	5	0	2	1	2	2	1	3	100	262
[8]Pensionist	31	20	10	6	20	6	3	2	0	0	2	100	191
[9]Husmor	39	19	19	8	4	4	2	3	1	1	3	100	122
[10]Arbejdsløs	19	41	25	3	6	3	0	3	0	0	0	100	32
[11]Andet/uoplyst													30
[12]*Alle*	43	20	17	4	4	3	2	2	2	0	3	100	1.097

TRANSLATION – Adult previous library users, distributed according to their chief reason for discontinuing use of a library – within occupational groups (percentages).

Heading: a. No longer time. b. Not interested. c. Buys the books or music. d. Other reading acitivity. e. Illness/frailty. f. Removal. g. Too far to the library. h. Offers too poor. j. Stopped when I left school. k. Opening hours no good. l. Other reasons/don't know/not stated. m. Total. n. Number of persons in survey.

Front column: 1. Occupation. 2. Self-employed farmer. 3. Other self-employed persons. 4. Husband or wife assisting in spouse's business. 5. Skilled worker. 6. Unskilled worker. 7. Salaried employee. 8. Pensioner. 9. Housewife. 10. Unemployed. 11. Other occupation/not stated. 12. All occupations.

selvstændige i byer køber egne bøger, mens husmødre og pensionister går over til anden læsning (evt. ugeblade, jf. foran).

De arbejdsløse er relativt ofte trætte og har opgivet aktiviteten, men en ret stor del svarer, at de har købt bøger selv.

Tabel 8.10. De voksne aldrig-benyttere, fordelt efter den væsentligste årsag til at de ikke kommer i et bibliotek, inden for køn og aldersgrupper. Pct.

	[a]Interesserer mig ikke	[b]Har ikke tid	[c]Køber selv	[d]Anden læseaktivitet	[e]Sygdom/ svagelighed	[f]For langt til bibliotek	[g]Åbningstid passer ikke	[h]Tilbud for dårlige	[i]Andet/ ved ikke/ uoplyst	[j]I alt	[l]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Køn:*											
[2]Mand	48	29	10	4	4	1	0	0	4	100	525
[3]Kvinde	43	26	10	5	10	2	0	0	4	100	442
[4]*Alder:*											
16–19 år	(100)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(100)	(5)
20–29 år	46	25	19	0	0	0	0	0	10	100	57
30–39 år	37	34	20	2	1	0	0	0	6	100	154
40–49 år	47	38	7	3	1	0	0	0	4	100	172
50–59 år	43	35	11	5	3	0	0	0	3	100	188
60–69 år	48	25	7	6	6	1	1	1	5	100	201
[5]70 år og derover	52	10	4	6	19	4	0	1	4	100	190
[6]*Alle*	46	28	10	4	6	1	0	0	5	100	967

TRANSLATION – Adult never-users of libraries, distributed according to their chief reason for not using a library – within sexes and age groups (percentages).

Heading: a. Not interested. b. No time. c. Buys the books and music. d. Other reading activity. e. Illness/frailty. f. Too far to the library. g. Opening hours no good. h. Offer too poor. j. Other reasons/don't know/not stated. k. Total. l. Number of persons in survey.

Front column: 1. Sex. 2. Man. 3. Woman. 4. Age. 5. 70 and above. 6. All groups.

Man har også spurgt om, hvor længe det er, siden de holdt op med at komme på biblioteket, men svarene herpå har ikke givet systematiske informationer ud over det tidligere anførte, nemlig at benyttere med større uddannelse og med bopæl i hovedstadens forstæder er holdt op for nylig, mens omvendt landboere og benyttere med folkeskoleuddannelse ofte har forladt biblioteket forlæng[illegible]

8.4. Begrundelser for aldrig-benyttelse

De, der slet ikke har benyttet biblioteket, begrunder det overvejende med manglende interesse, og i øvrigt med manglende tid, især mænd,

Tabel 8.11. De voksne aldrig-benyttere, fordelt efter den væsentligste årsag til at de ikke kommer i et bibliotek, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct.

	[a]Interesserer mig ikke	[b]Har ikke tid	[c]Køber selv	[d]Anden læseaktivitet	[e]Sygdom/ svagelighed	[f]For langt til bibliotek	[g]Åbningstid passer ikke	[h]Tilbud for dårlige	[i]Andet/ ved ikke/ uoplyst	[k]I alt	[l]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Skoleuddannelse:*											
[2]7 års skolegang	49	28	7	4	7	1	0	0	4	100	817
[3]8 års skolegang	26	37	26	5	2	2	0	0	2	100	46
[4]9 års skolegang	40	24	18	5	5	0	0	0	8	100	38
[5]10 års skolegang	(37)	(27)	(27)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(9)	(100)	(11)
[6]Realeksamen	24	35	29	3	6	0	0	0	3	100	34
[7]Studentereks./HF	(25)	(25)	(50)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(100)	(4)
[8]Andet/uoplyst											17
[9]*Alle*	46	28	10	4	6	1	0	0	5	100	967

TRANSLATION – Adult never-users of libraries, distributed according to their chief reason for not using a library – within groups of school education (percentages).

Heading: a. Not interested. b. No time. c. Buys the books or music. d. Other reading activity. e. Illness/frailty. f. Too far to the library. g. Opening hours no good. h. Offers too poor. j. Other reasons/don't know/not stated. k. Total. l. Number of persons in survey.

Front column: 1. School education. 2. 7 years of school. 3. 8 years of school. 4. 9 years of school. 5. 10 years of school. 6. Realeksamen (lower secondary school leaving exam.). 7. Studentereksamen/HF (upper secondary school leaving exam./advanced preparatory examination). 8. Other education/not stated. 9. All educations.

idet kvinder i begrænset omfang henviser til helbredsproblemer. En del klarer sig med egne bogkøb, især blandt 20–39 årige.

Med kort skoleuddannelse følger især svigtende interesse, og med stigende uddannelse følger egne bogkøb, og det er mest blandt funktionærer og faglærte arbejdere. De arbejdsløse har hyppigst angivet manglende interesse, men også at de køber selv (det er imidlertid en så lille gruppe, at tilfældigheder gør tallene usikre). De selvstændige og funktionærerne anfører oftest dårlig tid.

1145

Tabel 8.12. De voksne aldrig-benyttere, fordelt efter den væsentligste årsag til, at de ikke kommer i et bibliotek, inden for stillingsgrupper. Pct.

	[a]Interesserer mig ikke	[b]Har ikke tid	[c]Køber selv	[d]Anden læseaktivitet	[e]Sygdom/ svagelighed	[f]For langt til bibliotek	[g]Åbningstid passer ikke	[h]Tilbud for dårlige	[j]Andet/ ved ikke/ uoplyst	[k]I alt	[l]Antal svarpersoner
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Stilling:*											
[2]Selvstændig landmand	43	49	0	1	3	0	0	0	4	100	71
[3]Selvstændig i øvrigt	29	52	14	3	0	0	0	0	2	100	62
[4]Medhjælpende ægtefælle	24	68	8	0	0	0	0	0	0	100	25
[5]Arbejder, faglært	44	30	16	5	0	0	0	0	5	100	63
[6]Arbejder, ufaglært	51	32	8	3	1	0	1	0	4	100	179
[7]Funktionær	30	42	22	3	0	0	0	0	3	100	118
[8]Pensionist	55	10	5	6	16	2	0	0	6	100	289
[9]Husmor	47	22	12	7	5	1	0	0	6	100	139
[10]Arbejdsløs	(64)	(7)	(22)	(7)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(100)	(14)
[11]Andet/uoplyst											7
[12]*Alle*	46	28	10	4	6	1	0	0	5	100	967

TRANSLATION – Adult never-users of libraries, distributed according to their chief reason for not using a library – within occupational groups (percentages).

Heading: a. Not interested. b. No time. c. Buys the books or music. d. Other reading activity. e. Illness/frailty. f. Too far to the library. g. Opening hours no good. h. Offers too poor. j. Other reasons/don't know/not stated. k. Total. l. Number of persons in survey.

Front column: 1. Occupation. 2. Self-employed farmer. 3. Other self-employed persons. 4. Husband or wife assisting in spouse's business. 5. Skilled worker. 6. Unskilled worker. 7. Salaried employee. 8. Pensioner. 9. Housewife. 10. Unemployed. 11. Other occupation/not stated. 12. All occupations.

Inden for graden af bymæssig tæthed er biblioteksinteressen faldende fra by til land og ligeledes egne bogkøb relativt størst i hovedstaden og mindst på landet.

146

Tabel 8.13. De voksne aldrig-benyttere, fordelt efter den væsentligste årsag til, at de ikke kommer i et bibliotek, inden for bymæssighedsgrupper. Pct.

	[a]Inter-esserer mig ikke	[b]Har ikke tid	[c]Køber selv	[d]Anden læse-aktivitet	[e]Sygdom/ svagelighed	[f]For langt til bibliotek	[g]Åbnings-tid passer ikke	[h]Tilbud for dårlige	[i]Andet/ ved ikke/ uoplyst	[k]I alt	[l]Antal svar-personer
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Bymæssigheds-gruppe:*											
[2]Hovedstaden	43	19	15	6	9	1	0	1	6	100	95
[3]Hovedstadens forstæder	39	27	17	5	5	0	0	0	7	100	59
[4]Større byer	42	29	11	4	8	1	0	0	5	100	264
[5]Mindre byer	44	31	9	6	2	1	0	0	7	100	120
[6]Bymæssig be-byggelse	50	24	9	4	8	0	1	0	4	100	171
[7]Landdistrikter	51	31	7	2	4	2	0	0	3	100	256
[8]Uoplyst											2
[9]*Alle*	46	28	10	4	6	1	0	0	5	100	967

TRANSLATION – Adult never-users of libraries, distributed according to their chief reason for not using a library – within urbanization groups (percentages).

Heading: a. Not interested. b. No time. c. Buys the books or music. d. Other reading activity. e. Illness/frailty. f. Too far to the library. g. Opening hours no good. h. Offers too poor. j. Other reasons/don't know/not stated. k. Total. l. Number of persons in survey.

Front column: 1. Degree of urbanization. 2. Capital. 3. Metropolitan suburbs. 4. Major towns. 5. Minor towns. 6. Urban districts. 7. Rural districts. 8. Not stated. 9. All groups.

KAPITEL 9

SAMTALER MED BENYTTERE PÅ FOLKEBIBLIOTEKET OG MED IKKE-BENYTTERE

9.1. Indledning

Den første og væsentligste fase af biblioteksundersøgelsen har omfattet et repræsentativt udsnit af den danske befolkning med henblik på at beskrive folks forhold til bibliotekerne, specielt til folkebibliotekerne. Hermed har man fået et generelt overblik og kendskab til dem, der benytter hhv. ikke benytter disse institutioner.

I den anden fase har man forsøgt at gå tættere på benytterne i den aktuelle situation, hvor de opholder sig i folkebiblioteket. Man har talt med dem om, hvorfor de er kommet, og om de får deres hensigter opfyldt. Man har drøftet kritik og ønsker og deres generelle holdning til biblioteket, til de praktiske arrangementer og forholdet til personalet.

Der er ikke lagt nogen vægt på den talmæssige forekomst af svar, idet disse er ganske urepræsentative, men man har søgt at få eventuelle differentierede synspunkter med nuancer, som ikke fremgår af den statistiske beskrivelse. Man har dog været forberedt på, at en del udsagn vil være ret jævne og stereotype, bl. a. fordi folk var uforberedte og måske aldrig har tænkt nærmere over disse forhold og problemstillinger. Til gengæld får man et umiddelbart indtryk af en række menneskers holdning til folkebiblioteket. En svaghed ved denne metode, som forstærker det ikke-repræsentative ved svarene, er, at de interviewere, som har talt med folk, i forskellig grad vil være i stand til at få folk til at tale frit og personligt om deres forhold til biblioteket.

Ud over de nævnte samtaler på en række biblioteker har man opsøgt nogle mennesker i deres hjem, om hvem man fra den første fase i undersøgelsen vidste, at de ikke benyttede folkebiblioteket. Dette er af praktiske grunde sket i mere begrænset omfang, end det var ønskeligt, men man har tilstræbt at få en vis differentiering af baggrunden for, at ca.

halvdelen af befolkningen ikke benytter biblioteket. Dette er i en ret vid udstrækning forklaret igennem de egenskaber, der kendetegner hhv. benytterne og ikke-benytterne, men her får man altså nogle subjektive vurderinger i tilgift.

9.2. Metode og materiale

Nogle udvalgte og veltrænede interviewere fra socialforskningsinstituttets interviewerkorps besøgte 6 biblioteker, som var udvalgt på en sådan måde, at de lå i forskellige egne mht. bymæssig tæthed. Man tilstræbte at få et billede af biblioteksvæsenets forskellige typer og funktioner.

I åbningstiden talte man med besøgende, dels når de kom, dels når de gik, men også ved reolerne og på læsepladserne. Der blev stillet en række spørgsmål, som var planlagt på forhånd, og som dækkede en række emner, og i den påfølgende samtale søgte intervieweren at uddybe svarene og få åbne tilkendegivelser helst også med de pågældendes personlige begrundelser.

Man talte både med voksne og med børn, for de helt små børns vedkommende med ledsageren, som oftest var moderen. I visse tilfælde talte man med grupper af børn.

Alle samtaler er optaget på bånd, således at man har været i stand til at citere ordrette udsagn fra dem, man har talt med. Besøgene var naturligvis aftalt med personalet, men ingen af bibliotekarerne var indblandet i samtalerne.

Det materiale, man har indsamlet gennem samtalerne, refereres emnevis med omtale af det indtryk, man har fået og der lægges en vis vægt på, om flere eller få har fremført det omtalte synspunkt.

I alle tilfældene ledsages disse referater af kortere citater. Disse er anonyme, men der anføres nogle få orienterende kendetegn om den pågældende person, nemlig køn, alder og stilling.

Der er anvendt følgende forkortelser: k = kvinde, m = mand, tal = alder, mens stillingen er skrevet helt ud. I = interviewer og Ip = interviewpersonen, den udspurgte biblioteksbenytter. I parentes anføres undertiden nødvendige forklarende indskud.

Afskrift af hele samtaler er opgivet, selv om man havde visse ideer om det på forhånd. Selv en levende samtale bliver ofte dræbt ved afskrift.

Talesproget er i reglen for springende og bindes kun logisk sammen af talens betoninger, af pauser og ledsagende gestus. I afskrift taber sådan en samtale let sin charme og bliver ofte uforståelig. Korrigerende rettelser vil naturligvis gøre teksten mere læselig, men til gengæld mindre autentisk, selv om meningen var udtrykt loyalt.

De anførte citater er af varierende længde, og det håbes, at de giver et vist levende og dokumentarisk islæt.

9.3. Voksne benyttere af folkebiblioteket

De voksne, man har talt med på biblioteket, har man spurgt om deres formål med at komme, deres læsning og lån af bøger, plader mv. Hvordan de finder sig til rette i biblioteket med hjælpemidler og personale. Hvordan bogkøb besluttes og af hvem. Endelig har man drøftet den generelle holdning til biblioteket som kulturel faktor både bogligt og i bredere forstand.

Læsning

En gennemgang af de udtalelser, der findes på de indsamlede bånd, hvor biblioteksbenytterne udtaler sig mere uddybende om deres læsning, viser, at deres læsning i mange tilfælde angår bestemte forfatterskaber eller bestemte typer af forfatterskaber. Andre finder deres bøger mere tilfældigt.

> Jeg har taget nogle fremtidsromaner, det kan jeg godt lide, og så har jeg taget noget personalhistorie. Jeg har lige læst Churchill: De unge år. Russiske romaner kan jeg også meget godt lide, selv om de er meget tunge. I: Hvem er det så, De læser af de russiske forfattere? Ip: Ja, det er jo bl. a. de kendte, der har været fremme. I: Dostojevski? Ip: Pasternak. Dostojevski han er jo ..... i det. I: Er han det? Ip: Ja, jeg har læst nogen af dem, og hvad skal vi sige ..... I: Pasternak er det en, De vil have med hjem i dag, tror De? Ip: Nej .... Solsjenitsyn har jeg læst de fleste af. Det er pragtfuldt, de bøger. Jeg har forøvrigt selv købt dem. De[illegible] det, når jeg ser sådan en bog ...., når der er gået et årstid eller to[illegible] tager jeg dem op igen, fordi første gang da har jeg det gerne, hvis det er en, der fanger mig, så kan jeg godt ligesom gå let hen. Næste gang er jeg mere grundig ... (m 59 faktor)

Jeg er lige begyndt på Knuth Becker igen, fordi jeg engang var begejstret for ham. Nu vil jeg lige om ... og så skal jeg lige hen og kigge på, hvad hedder han: ham med Frydenholm: Scherfig. Og så har jeg en bog, jeg lige skal hen og se: Efterskrift, som jeg hørte om i går ... det er den der af Mogens Fog .... Og så skal jeg lige have undersøgt, om Leif Blædel er kommet med den nye bog. I: Hvad er det for en? Ip: Kritikken af Fremskridtspartiet ... Knuth Becker fordi jeg synes, han har sådan stor forståelse af sociale tabere, af børn og unge mennesker – og Efterskrift vil jeg godt lige se, fordi jeg kender Mogens Fogs indstilling, ikke? – og Scherfig, fordi jeg synes, han har en dejlig måde at skrive på: pragtfuld ironisk (k 48 embedsmand)

– for Jørgen Riels vedkommende skyldes det, at jeg har fået fors[illegible] en bog af JR. Jeg har ikke tidligere læst noget af ham, og så har jeg lyst til at følge hans forfatterskab op. (m 48 embedsmand)

Jeg finder en del henne på bordet derovre, og så ellers så bare sådan noget, der fanger blikket. Mange gange altså bøger, de har stillet frem på hylderne eller sådan noget. Og så må jeg indrømme, jeg begynder gerne i det hjørne her ved krimierne. Og så går jeg til de udenlandske bøger, og så går jeg så lidt rundt alt efter, hvor meget nyt jeg har fundet. (k 34 korrespondent)

I: Det er altså mange gange tilfældigt, hvad De finder? Ip: Ja, det er det. Det er rent tilfældigt .... som nu i dag: jeg har ikke noget bestemt, jeg har i tankerne. Så går jeg sådan lidt rundt og kigger. Så kigger jeg på titlerne og på forfatterne, prøver at kigge lidt i bogen. Og der mener jeg, det er så glimrende, fordi så ved man lidt om, hvor man er henne af. Men det er jo ikke alle bøger, der står det. Så kigger man lidt i bogen og ser om det – blader lidt i den og ser om det er noget .... jeg kan også godt lide at læse debatbøger (k 62 pensionist)

I en periode havde vi de her Unionsbøger, så havde vi nok at læse. Det blev så kedeligt til sidst: så synes man ikke, det er så spændende.Det holdt vi op med, da leksikonet holdt op. Så gjorde vi ikke det mere. Jeg sagde: Der er ingen grund til, at vi får bøger, vi er tvunget til at læse, men som vi ikke gider læse. Her kan vi vælge og vrage ... jeg har det nemlig for øjeblikket med, at jeg ikke rigtigt ved, hvad jeg skal læse .... der er meget af det nyere litteratur, som ikke altid rigtig siger mig noget .... jeg har det i øjeblikket sådan, at jeg synes, der er så mange af de sådan kendte, som jeg har læst så mange af. Så skal jeg finde på noget nyt. Så går jeg nærmest efter og kigger,

hvis der står lidt om, hvad den eventuelt handler om og kunne tænke sig det var noget, jeg kunne have lyst til at læse (k 58 assistent)

Faglig læsning

Andre udtalelser viser, at folks læsning kan være af mere faglig art. De låner og læser bøger, som har forbindelse med deres fag, erhverv eller lignende.

– men jeg går efter en bog om skildpadder, jeg har lovet at tage med hjem til min datter .... men så har jeg været inde og kigge efter: jeg kigger altid på hylderne om pædagogik, om der er noget nyt. Og i dag var der også noget nyt, men ikke noget der interesserede mig i dag, og derfor har jeg ikke taget noget derindefra. Og så kigger jeg altid under litteratur og under biografier for at se, om der er noget, jeg har lyst til. Men i dag synes jeg, det er svært at finde noget. (k 38 lærer)

Det er mest faglitteratur, jeg tager. Altså nu maler jeg selv, ikke? og så er det tit noget med malervæsen med billeder. Eller forfattere og deres liv og færden har også nogen gange interesseret mig lidt, ikke? Og så tager jeg også tit en hundebog med hjem. Man kan jo altid stadigvæk lære lidt mere med hensyn til, hvordan en vovse skal behandles. Jeg har også haft skildpadder, da var det jo sommetider skildpaddebøger .... (k 76 malerinde)

Hvis jeg har fået en idé, eller jeg har hørt om en bog, at den skulle jeg læse, så går jeg selvfølgelig efter den, ikke .... sommetider kigger jeg under afdelingen med bøger om mad og sådan noget. Det er sommetider, jeg godt kan lide at forny det derhjemme .... og så kigger jeg også tit, men det synes jeg bare ikke, der er så meget nyt af, men det kan også være svært: altså strikkeopskrifter og hækleopskrifter i det hele taget : sy og håndarbejde og sådan noget (k 58 assistent)

Egne bogkøb

Nogle fortæller, at de somme tider køber bøger selv, som de først har lært at kende via lån fra biblioteket.

Når jeg ser sådan en bog, og jeg kan lide den [illegible] på biblioteket, så køber jeg den simpelt hen, fordi så kan jeg mærke, det er en bog, jeg skal have fat i igen ..... I: Gør De altid det, når De køber en bog, at De læser den på biblioteket først? Ip: Jeg læser den meget gerne på biblioteket. Jeg kan godt lide at vide, hvad det er for en bog (m 59 faktor)

Først så lærer man jo bøgerne at kende efterhånden, og så en skønne dag

så ønsker eller køber man dem hos boghandleren for selv at have dem, og jeg kan jo ikke blive ved at låne den samme hele tiden (k 41 hjemmearbejdende)

Endelig har jeg også det særlige forhold til bøger, at hvis der er nogen bøger, som jeg synes godt om, så vil jeg helst eje den, så det (biblioteket) er kun et supplement til det. I: De ville ikke gå i stå, hvis der ikke var et bibliotek? Så ville De købe dem? Ip: Så ville vi købe dem. Vi køber mange bøger både fag- og skønlitteratur .... og det, at jeg tager faglitteratur med hjem, det er simpelt hen også bare for at skimme dem igennem. Hvis det så er noget, som viser sig at have interesse, bliver det anskaffet..... jeg kan godt lide at få dem kigget virkelig godt igennem og se om pengene er givet godt nok ud (m 34 senior-konsulent)

Underholdning

Flere udtalelser fra de interviewede personer tyder på, at biblioteket ikke udelukkende opfylder oplysende eller boglige funktioner. Biblioteket har også en underholdende eller adspredende funktion.

Når der ikke er nogen butikker her i byen, synes jeg, det er meget godt, den (bogbussen) kommer (k 19 børnehavemedhjælper)

Det er da godt tidsfordriv (m 65 førtidspensioneret)

Tidligere da jeg rejste for mit firma, og når jeg var i en større by og ikke vidste, hvad jeg skulle lave, så gik jeg op på biblioteket og, dvs. jeg har altså brugt bibliotekerne som læsesal og også lånt. Jeg har bibliotekskort i Hillerød og i Holbæk, i Århus, sådan så når jeg var der, så tog jeg et par bøger med hen på hotellet eller også så satte jeg mig og læste (m 40 ingeniør)

Nogle udtalelser tyder på, at bibliotekerne bliver brugt som opholdssted, et sted, hvor folk kan lide at være.

Ja, man kan gå og kigge og læse aviserne, hvis man vil og gå og hygge sig (m 47 værktøjsmager)

Musik

Mange biblioteksbenyttere har en positiv holdning til musikudlån fra bibliotekerne. Det gælder i nogle tilfælde tanken om

153

bibliotekerne som alsidigt kulturelt tilbud. I andre tilfælde gælder den derimod udelukkende musikudlån.

> Ja, plader er ligesåvel som bøger et eller andet, alle burde have adgang til (m 20 lærerstuderende)

På de biblioteker, hvor der intet pladeudlån findes, er musikudlån et meget hyppigt svar på spørgsmålet om, hvad folk især savner eller ønsker på biblioteket.

> Kedeligt vi ikke kan låne grammofonplader mere (m 38 ingeniør)

> Jeg kunne godt tænke mig, at man kunne låne plader .... også til børn (k 35 husmoder)

Flere biblioteksbenyttere giver udtryk for, at de er modstandere af musikudlån på bibliotekerne. Det er ikke en opgave for bibliotekerne. Efter deres opfattelse skal bibliotekerne kun beskæftige sig med bøger.

> – skal nok spare en lille smule på alle de plader og så bruge måske nogen flere penge til bøger (m 51 pladesmed)

> Jeg betragter det lidt som et overflødighedshorn – men jeg benytter mig af det – jeg synes ikke det er en opgave for et bibliotek – jeg er glad for, at det er her (m 21 bankassistent)

Nogle har den indvending mod musikudlån på bibliotekerne, at det bliver for dyrt. Andre nærer den betænkelighed, at plader og bånd skulle blive ødelagt ved dårlig behandling under hjemlån hos publikum.

> Jeg har lånt plader en overgang, men det holdt jeg op med – jeg synes pladerne blev behandlet for dårligt, der var ridser i dem (m 32 invalidepensionist)

Kunst

Nogle biblioteksbenyttere svarer, at de gerne ville låne kunst hjem fra biblioteket.

En enkelt fremhæver de pædagogiske fordele. Man kan komme

til at lære megen kunst bedre at kende, når man har mulighed for at kunne låne den et stykke tid.

> Der kan være noget kunst, der rent umiddelbart ikke siger én ret meget – hvis man får det hjem og går og ser lidt nærmere på det, kan det være, man får lidt mere ud af det (k 34 fritidspædagog)

Andre udtrykker en negativ holdning over for tanken. Flere giver udtryk for, at det ikke er bibliotekets opgave at beskæftige sig med udlån af kunst. De mener, at biblioteket kun skal beskæftige sig med bøger.

Nogle ville ikke bryde sig om at låne kunst med hjem fra biblioteket, fordi de mener, at der ikke er noget ved at have kunst til låns. Det skal man have selv, varigt.

> Det kunne jeg ikke .... det var meget bedre, hvis det var ens eget (k 21 husassistent)

> Jeg skal ærligt indrømme, for mig da er biblioteket: det er bøger .... sådan noget som kunst: jeg tror nok, man vil eje det. Jeg tror ikke jeg ville bryde mig om at skulle låne et billede for en kort periode (k 33 sygeplejelærer)

> M: Nej, jeg tror bare, det ville være risikabelt. K: jeg ville ikke tage det ansvar, selv om jeg ved, jeg ikke ville mishandle dem – der kunne nemt ske et eller andet (ægtepar: m 19 konstabel; k 20 husmoder)

En enkelt har haft dårlige erfaringer med at låne kunst hjem.

> Det har jeg prøvet en gang i Nikolaj kirke. Det holdt jeg op med .... nej, man bliver træt af det. I: Hvad bliver man træt af? Ip: Man taber interessen på et tidspunkt. I: Fordi man skal af med det igen om en måned? Ip: Ja, det tror jeg .... man taber interessen for det. I: Hvad tænker De på, man bliver træt af: at få noget nyt på væggen eller hvad? Ip: Det ligesom, der er noget .... I: At slæbe frem og tilbage? Ip: Noget ulejlighed ved det altså – man bliver træt af den idé. Det gider man ikke. Det er noget helt andet med bøger (k 43 arbejdsløs kontorist)

Kartotek

Nogle biblioteksbenyttere giver udtryk for, at de benytter kartotekerne, men mange gør det ikke. To begrundelser for ikke at

155

benytte kartotekerne går igen i de indsamlede svar. Nogle siger, at kartotekerne er for svære at anvende, de kan ikke finde ud af at benytte dem.

> Kartotekerne? nej, det er jeg nok lidt for dum til – i regelen spørger jeg en af de ansatte her, hvis der er noget særligt, jeg søger – ellers prøver jeg så vidt muligt at klare det selv. (k 43 husmoder)

> Og så, fordi jeg ikke kan finde ud af det system derhenne .... det er mig helt umuligt at finde ud af (k 42 hjemmehjælper)

> I: Kender De det nye mikrokatalog derhenne? Ip: Jeg kan ikke bruge det. I: Hvorfor ikke? Ip: Jeg har været instrueret i det før, men altså jeg .... I: Det er besværligt Ip: Jeg kan ikke rigtigt finde ud af det, nej, det er måske nok fordi det bare er dovenskab. Det er svært at sige. Det er sådan så upersonligt på en eller anden måde med en maskine der, man står og kigger i. Så vil jeg hellere gå hen og snakke med én (k 26 pædagog)

Andre svarer, at de ikke troede, at det var tilladt publikum at anvende kartotekerne. De troede, at det kun var bibliotekspersonalet, der måtte bruge dem.

> Nej, det vidste jeg ikke, at man måtte – jeg troede det var til bibliotekarerne (k 50 husmoder)

> Nej, det var jeg ikke klar over, at man kan gøre .... jeg troede ikke, at man måtte røre det (k 76 malerinde)

Bibliotekar

Mange biblioteksbenyttere svarer, at de beder bibliotekarerne om hjælp, hvis der er noget, de ikke kan finde. De finder det naturligt at udnytte bibliotekarernes hjælp.

> Så går jeg op og spørger – jeg har indtryk af, at de godt kan lide, man spørger om noget (k 54 lægesekretær)

For mange er det imidlertid ikke selvfølgeligt at benytte sig af bibliotekarernes hjælp og vejledning. Deres svar viser, at de i mange tilfælde ikke eller kun i ringe udstrækning er klare over eller udnytter denne servicemulighed. Nogle svarer, at de kun beder

bibliotekaren om hjælp, hvis de mener, at han eller hun har tid, eller det er meget nødvendigt.

> I: Hvis De ikke kan finde det, De søger, så spørger De altså bibliotekaren? Ip: Ja, hvis det er meget nødvendigt, ellers tager jeg nogle andre bøger (m 56 rørlægger)

> Ja, hvis jeg ser, han ikke har travlt, eller han er i nærheden, så beder jeg ham, om han vil hjælpe mig (k 76 malerinde)

Andre svarer, at de slet intet foretager sig, hvis de ikke kan finde det, de søger. Eventuelt tager de andre bøger i stedet for, og nogle svarer, at de vil prøve at skaffe sig de pågældende bøger på anden måde, måske selv købe dem.

> Så finder jeg noget andet, I: De spørger ikke bibliotekaren? Ip: Det er sjældent. Jeg bruger måske kartoteket (m 44 overlærer)

> Går jeg hen og kigger i kartoteket. I: Men hvis De ikke kan finde, hvad De søger, hvad gør De så? Ip: Så går jeg ned i en boghandel og køber bogen. I: De spørger ikke bibliotekaren? Ip: Nej (m 42 lektor)

Enkelte giver udtryk for, at de oplever det som lidt af et nederlag at bede bibliotekaren om hjælp. De føler, at de selv burde kunne klare at finde de bøger, de skal bruge.

> I: Har De prøvet at snakke med bibliotekaren? Ip: Nej, jeg hører trods alt til de ihærdige, der prøver at finde ud af det (k 55 kontorassistent)

Service

Mange biblioteksbenyttere oplyser, at de værdsætter bibliotekernes serviceniveau og servicefunktioner. Det er blandt de ting, de sætter mest pris på ved bibliotekerne.

> Ja, det kan de godt (skaffe bøger hjem) men det tager sin tid .... men altså, de er meget, meget flinke her på stedet til at skaffe bøger hjem. Jeg fik forleden dag et tilbud om at hente en bog som jeg havde bestilt, for jeg tror et år siden. Men nu var den altså kommet .... det er tit, man står og skal bruge den, når man bestiller den ikke? (k 38 lærer)

> Men ellers vil jeg jo altså sige, at den hjælp, man får her i biblioteket er ganske udmærket, hvis der er et eller andet emne – nu for nogen tid siden,

da var jeg faldet over plantesygdomme: altså i haven. Da var en ung dame, jeg ved ikke, hvad hun hedder, som straks kunne vise mig to udmærkede bøger, som jeg fik med hjem om det emne (m 66 pensioneret skoleleder)

De er så meget villige til at skaffe hjem ... jeg synes, de er i det hele taget meget flinke hernede til at hjælpe én med det, man har brug for ..... Der er et meget venligt personale her (k 34 korrespondent)

Mange biblioteksbenyttere udtaler, at de især er glade for bøgerne og de muligheder, de giver.

At al information er samlet på et bestemt sted (m 23 bogbinder)

Tid til at kigge alle vegne – friheden til at udforske (k 29 omsorgsassistent)

At der er så meget alsidighed blandt bøger (k 17 HF-elev)

Bøde

De fleste biblioteksbenyttere mener, at det er rimeligt med et bødesystem. Det er medvirkende til at få folk til at aflevere bøgerne til tiden. Nogle fremhæver, at der jo kan være andre lånere, der skal bruge bøgerne, og at det derfor er vigtigt, at bøgerne bliver afleveret til tiden. Andre mener også, at det er rimeligt, men af andre grunde. Når man får lov at låne gratis, kan man i hvert fald aflevere bøgerne til tiden.

Ja, det forsikrer jeg for, at jeg synes, det er: det er jo da så stort et gode at kunne låne bøgerne, så man synes jo nok, at man må kunne overkomme at aflevere dem igen (m 66 pensioneret skoleleder)

Så har man simpelt hen overtrådt reglerne .... hvis man har en regel, der ikke medfører et eller andet, så er det ligegyldigt, så behøver man ingen regel, så kan man beholde bøgerne (m 40 ingeniør)

Nogle lånere er modstandere af bødesystemet, bl. a. fordi de er skeptiske overfor, om det er medvirkende til at få folk til at aflevere bøgerne til tiden. En enkelt frygter, at bødesystemet kan have særlig uheldige konsekvenser for børn.

Det kan muligvis medvirke til, at børn ikke får lov til at låne – jeg har hørt

det argument et par gange: at hvis de ikke kan aflevere i rette tid, skal de heller ikke låne (k 32 sekretær)

Nogle lånere ved, at det er bibliotekarerne, der foretager bogvalget. *Bogvalg*

Det gør bibliotekspersonalet her (k 32 husmoder)

Jeg går ud fra .... det er altså bibliotekets ledelse (m 29 stud. mag.)

Men mange er uvidende herom. De har meget uklare forestillinger om, hvorledes bogvalget foregår. Flere giver udtryk for, at det har de aldrig tænkt over.

Ja, det gør vel biblioteksforeningen, gør den ikke? Ja, bibliotekarerne gør dem vel opmærksom på, hvad der udgives ikke? (m 57 mekaniker)

Næ, jeg regner bare med, at de sådan tog lidt af alt, ikke? og ikke noget bestemt – jeg ved ikke, hvem der gør det, det ved jeg altså ikke (m 27 arbejdsløs)

En del siger – ofte ret vagt – at de tror, at det er et udvalg. I den forbindelse mener de tit et kommunalt, eller et centralt placeret udvalg.

Nej, jeg går ud fra der foreligger et biblioteksudvalg under en eller anden form. Om det så er kommunalt eller statsligt, det ved jeg ikke. Men det er vel nok sådan nogen, der gør det, vil jeg regne med (m 37 typograf)

Jeg tror, i hvert fald når det gælder dansk litteratur, så er det vel decentraliseret, sådan at det er dette bibliotek, som bestemmer, men udenlandsk litteratur, det går jeg ud fra, er centraliseret. (m 28 rengøringsassistent)

Nogle lægger i deres svar vægt på, at brugernes behov og efterspørgsel må spille en afgørende rolle for bogvalget.

Det må vel være dels det krav, der kommer fra brugerne, og så må det vel være kommunen, som har noget at sige (m 17 HF-elev)

Det må vel være bibliotekarerne i samarbejde med nogen andre, er der

ikke et eller andet udvalg ? I: Et udvalg bestående af bibliotekarerne? Ip: Og måske nogen altså repræsenterende borgerne, altså der må være nogen der – og vel også det, folk spørger efter, ikke? – det må vel også – – altså behovet, efterspørgslen (k 29 trafikassistent)

Andre giver udtryk for betænkelighed ved, at bibliotekarerne enerådigt står for bogvalget. De kan opleve det som censurerende og nedværdigende.

Jeg vil tro, det er kommunalt ansatte folk, som gør det – og da er man jo så igen overladt til deres smag og behag, hvad de vil have, vi skal læse – hvad der indimellem er lidt dårligt: at man ikke kan låne alle forfattere. I: Er der nogen, De savner? Ip: Nej, men der var engang nogle mægtig gode bøger i øvrigt, som var udkommet i Union, som biblioteket ikke havde. Fordi man mente altså ikke åbenbart, de forfattere var værd, at man skulle have lov til at læse dem. Til gengæld så kan man låne noget andet bras heroppe (k 28 kontorassistent)

Mange boglånere har svaret, at de godt kunne tænke sig at være med til at bestemme bibliotekets indkøb. De ville synes, at det var interessant. Nogle mener, at det var rimeligt, at lånerne var medbestemmende ved bogvalget.

Jeg ville synes, at det var rimeligt, at brugerne var repræsenteret – men hvem skal udpeges? (m 41 handelsskolelærer)

Mange kunne ikke tænke sig at være med til at bestemme bibliotekets indkøb. Flere svarer, at de ikke føler sig kompetente til det.

Det mener jeg ikke, jeg er kompetent til – jeg er for énøjet (k 50 husmoder)

Jeg har ikke meget forstand på, hvad der kommer og sådan noget, så jeg tror ikke, jeg ville tage ansvaret (k 34 korrespondent)

Jeg synes, mit kendskab til emnet er for lille (m 40 ingeniør)

Andre viger tilbage fra at deltage i bogvalget, fordi de mener, at arbejdsbyrden ville blive for stor.

Ja, det kunne jeg da godt, men det ville selvfølgelig kræve et stort arbejde med at orientere sig – med alt det der kommer – det er en pæsten håbløs opgave (m 66 pensioneret skoleleder)

Tja, der er jo så stort et udbud, så man aldrig nogensinde ville få tid til at sætte sig ind i .... det er det, man har bibliotekarerne til, bl.a. at de skal kunne sætte sig ind i det. (k 22 stud. med.)

Kulturtilbud

Der er både positive og negative holdninger over for tanken om bibliotekerne som alsidigt kulturelt tilbud.

Vi har ikke noget mod en udvidelse af bibliotekernes område (m 42 handelsskolelærer)

Hvis det er en samfundsopgave at dele litteratur ud, så folk kan have det, så må det andet (kunst og plader) også være der, det kan ikke ophidse mig (m 49 kaptajnløjtnant)

Det kan være godt for de unge – men vi ældre er vel tilfredse med at have en god bog .... det der med grammofonplader og sådan noget, det er sikkert godt for de unge .... man kan jo godt sige altså, at det er vanvittigt, at så mange siger, at samfundet skal betale sådan noget, men hvorfor ikke det? Vi betaler jo til så meget andet .... der må jo også være nogle aktiviteter for de unge, hvorfor skulle de ikke lige så godt kunne låne det som bøger? (k 65 pensionist)

Andre biblioteksbenyttere er ikke positive over for tanken. Det er deres mening, at bibliotekerne kun skal beskæftige sig med bøger.

Man skal nok spare en lille smule på alle de plader og så bruge måske nogen flere penge til bøger (m 51 pladesmed)

Man kan heller ikke forlange, at det skal være et fritidshjem (k 30 stud. med.)

Nej, det synes jeg altså ikke. Der er jeg altså så konservativ og gammeldags indstillet, at jeg synes ikke, at man skal trække alt for meget på det offentlige. Og jeg synes jo allerede med grammofonplader, da er man lige langt nok ude efter min mening. Og det med at låne materialer ud: det synes jeg altså også: det må skam være ens egne lyster og pengepung, der driver det. (m 59 faktor)

Jeg foretrækker, at alt andet end bøger fjernes fra et bibliotek, fordi jeg ved ikke, om de senere kommer ind på hele den række af aktiviteter, som bibliotekerne er ved at snige sig ind på. Det synes jeg egentlig er ud over bibliotekernes idé, at de begynder at lave foredragsvirksomhed og musikaftener og alt muligt. For mig er et bibliotek et sted med ganske enkle reoler og et stort udbud af bøger samt hjælp til at finde de bøger og ikke et kulturelt hus, hvor der skal foregå alt muligt. Det mener jeg er uden for bibliotekernes område (m 40 ingeniør)

Bogbus

Blandt lånerne på bogbusserne er det almindeligste, at de udtrykker glæde for bussen, fordi den kommer hen i nærheden af, hvor de bor, så de ikke behøver at tage til byen. De fleste mener, at bogbussens fortrin fremfor en fast filial er, at den har større udvalg og en hurtigere udskiftning af bøger. Det, man er utilfreds med, er især åbningstiderne, ikke mindst når de falder i spisetiden.

En hel del bruger bussen alene, men mange kommer også på de faste biblioteker. De fleste benyttere er klar over, at bussen kan yde den service, at skaffe bøger fra de mere centrale biblioteker. Nogle ytrer bekymring for, om bogbussen er kendt nok af folk i distriktet.

– at den kommer herhen, hvor man bor, og man ikke skal tage til byen hver gang (k 35 husmoder)

Nej, jeg har ikke fået nogen oplysninger om det, det var kun, hvad jeg hørte fra andre, man kunne godt sende en lille reklame ud hver gang (k 25 bogbinder)

Mange ældre mennesker ville have svært ved at komme ind på biblioteket (k 25 bogbinder)

Jo mere fritid man får, der er jo noget man skal have tiden til at gå med .... en af de store muligheder er jo at læse videre og det kan man jo gøre gennem biblioteketne (m 18 lærling)

Holdning

De fleste biblioteksbenyttere udtrykker en meget positiv holdning til bibliotekerne.

Jeg synes, det er en fin idé (k 34 kontorassistent)

Det er de bedste penge, der kan gives ud (m 40 rørlægger)

Jeg ville savne det meget, – det er et lyspunkt i mit liv (k 76 malerinde)

De fleste udspurgte svarer, det ville være et stort savn, hvis der intet bibliotek var. Mange fremhæver, at efter deres mening ville folk blive mindre oplyste, hvis der intet bibliotek var. Nogle siger ligefrem, at de ville blive dummere.

Jeg ved ikke, om det ville betyde noget – man ville selvfølgelig ikke få udvidet sin horisont på samme måde, som man kan gennem biblioteket – jeg tror ikke, jeg ville tænke over, hvis der ikke var et bibliotek – men altså, det er jo rart at have (k 20 husmoder)

Vores kulturniveau ville da synke ganske forfærdeligt (m 42 typograf)

Det højner kulturen, det er jeg overbevist om ... folk ville ikke få læst nær så meget – man ville ikke købe de bøger – det er altså en god samfundsmæssig investering (m 48 embedsmand)

Flere udtaler, at efter deres mening ville der være dårligere muligheder for uddannelse uden bibliotekerne, både med hensyn til egentlige eksaminer og med hensyn til selvstudier.

Ja, man ville blive lidt snæversynet .... man ville ikke rigtig have de muligheder for at sætte sig ind i ting, som man ellers har ....

Ja, det ville betyde, at man ikke får de muligheder for at lære noget, som man ellers har i form af selvstudier (m 26 telefonmontør)

Ja, så ville jeg umuligt kunne få sådan en eksamen, som jeg har fået (m 18 EFG-elev)

Flere lægger i deres svar vægt på, at de ville få læst mindre uden et bibliotek, og at de ikke havde råd til selv at købe alle de bøger, de gerne ville læse.

Jeg synes, jeg har brug for at have en bog at læse, og jeg har ikke råd til at købe dem allesammen, og jeg synes også, at man indskrænker sig jo også lidt, hvis man skal købe dem ... jeg synes, det er en udmærket idé, at man kan være flere om at læse den samme bog, for der er mange bøger, som jeg aldrig selv ville købe (k 22 stud. med.)

Mange af de ting, jeg læser, læser jeg, fordi jeg kan hente det hernede, ellers ville jeg ikke gøre det – hvad jeg så ville gøre i stedet for, ved jeg ikke (m 35 ingeniør)

Nogle mener, at biblioteket især har betydning med hensyn til at få folk til at læse gode bøger og evt. se mindre fjernsyn.

Det er ligesom om, når man nu bruger biblioteket og vænner sig til at komme her, så vil jeg tro, man nemmere kommer ud over Anders And-stadiet – jeg synes i hvert fald, det er meget værd for børnene, at de kommer hernede (k 34 korrespondent)

Vi er så visuelle. Vi ser fjernsyn, vi ser hinanden hele dagen, vi ser, vi ser, og vi ser, vi bruger vore øjne, men vi får ikke formuleret, hvad vi har set. På den måde er der ikke altid mulighed for at tage stilling til tingene. Så det hjælper, når man læser, synes jeg: at udvikle et sprog eller en mulighed for at kritisere (k 29 omsorgsassistent)

Det virker oplysende, og folk får læst noget mere – man har indtryk af, at i dag, da ser man billeder, man læser ikke bøger (m 44 overlærer)

En enkelt fremhæver et samfundsmæssigt aspekt. Bibliotekerne bidrager til at modvirke uligheder i samfundet ved at stille folk mere lige med hensyn til adgang til kundskaber.

Der ville komme ligesom en social differentiering i selve byen, fordi så var det kun de rige, der havde mulighed for kundskaberne (m 20 stud. biol.)

Reklame

Flere hævder, at ikke alle mennesker interesserer sig for at læse, hvorfor det er rimeligt, at ikke alle kommer på biblioteket, mens mange andre hævder, at alle måtte have glæde af at komme på biblioteket.

De fleste ville nok have godt af det i hvert fald (k 20 husmoder)

Jeg kan ikke forestille mig andet, end at alle mennesker måtte have fornøjelse af at læse (k 34 korrespondent)

På spørgsmålet, om biblioteket gør tilstrækkelig meget opmærksom på sin eksistens, svarer mange biblioteksbenyttere ja. De mener, at folk har et udmærket kendskab til biblioteket. Flere

fremhæver, at de jo altid har vidst, at biblioteket fandtes. Mange svarer, at de jævnligt ser biblioteket omtalt i avisen, eventuelt i forbindelse med arrangementer på biblioteket.

> Ja, det kan de ikke blive fri for at opfatte, når den (bogbussen) kommer (m 70 pensionist)

> Ja, det synes jeg faktisk – det læser jeg meget om – man kan altid se i avisen, hvad der er hernede (k 45 hjemmegående)

> Jeg tror ikke, der er nogen mennesker i dag, der ikke er så oplyste, så de ikke ved, der er et bibliotek .... de får det jo at vide, når de begynder at gå i skole – så jeg ved ikke, hvor vi skal finde de mennesker henne, der ikke vidste det (k 50 husmoder)

Mange andre mener imidlertid ikke, at biblioteket gør nok opmærksom på sin eksistens. De mener, at deres kendskab til biblioteket er dårligt. De ser aldrig biblioteket omtalt i pressen eller lignende steder. Nogle fortæller, at de havde svært ved at finde, hvor biblioteket lå, andre at de blev gjort opmærksom på, at biblioteket var der.

> Jeg har aldrig fået nogen oplysning om det – det var kun hvad jeg hørte fra andre – man kunne godt sende en lille reklame ud til husstandene. (k 25 bogbinder)

> Der er jo ikke ret mange, der ved, at der kommer en bogbus her (k 16 skoleelev)

På spørgsmålet om, hvad biblioteket kunne foretage sig for at gøre opmærksom på sin eksistens, svarer mange, at man kunne reklamere i presse, TV og radio. Enkelte lånere svarer, at biblioteket kunne reklamere i møntvaskerier eller lignende, hvor mange mennesker kommer. Efter andres mening er det ikke bibliotekets opgave at reklamere. De giver tit udtryk for den opfattelse, at det er folks egen opgave at holde sig orienteret, og at det helt må være folks egen sag, om de vil benytte biblioteket eller ej.

Der er en udmærket orientering om, hvad der foregår – ja, det er jo også folks egen opgave, at holde sig orienteret .... dem. der søger det af sig selv, det er dem, der kan lide at komme her, og det tror jeg, man skal holde sig til .... de andre skal man ikke lægge pres på, så kan atmosfæren ødelægges sådan et sted (m 40 rørlægger)

Jeg mener, det er en frivillig sag .... jeg vil tro, der er en gruppe. som måske ikke ved tilstrækkeligt meget om det – men så er der simpelt hen også en stor gruppe, der ikke ønsker at benytte sig af det tilbud. Den første gruppe kan man sikkert få fat i. Den sidste gruppe synes jeg ikke, man skal gøre noget ved. Folk skal selv have lov til at bestemme, om de vil komme her og benytte sig af det (m 34 seniorkonsulent)

Flere lægger i deres svar vægt på, at børn kommer på biblioteket fra et tidligt alderstrin.

Gøre lidt mere opmærksom på det allerede fra skolealderen, ikke? Og vænne børnene lidt mere til at gå på biblioteket fra den alder – det vil altid blive de børn, som er vant til at gå på biblioteket med deres forældre, der bliver ved med at komme (k 22 stud. med.)

Det er et opdragelsesspørgsmål, det er forældrene, der skal tage deres børn med på biblioteket, når de er små (m 48 embedsmand)

Det skal være tidligt. Hvis man har gået uden at komme på biblioteket de første 20 år af sit liv, så tror jeg heller ikke, man kommer bagefter, andet end hvis man lige pludselig skal få interesse for det (m 24 assistent)

Også det der med, at de så begynder at tage børnehavebørnene med herned, at de gør dem opmærksom på, hvad der findes i en bog .... altså folk, der er godt voksne nu, som aldrig har læst, der er måske ikke så store chancer for at få dem sat i gang (k 34 skolevikar)

Nogle fremhæver i deres svar, at for visse mennesker kan det være en overvindelse at gå op på biblioteket, de kan være generte og ængstelige.

Det er vel nok et spørgsmål om en vane, man skal ind i. For jeg tror, der er mange mennesker, der lider af det, man kalder institutionsskræk ..... men jeg tror, at hvis folk var klar over, hvor meget, de kunne hente af bøger og blade og tidsskrifter og oplysninger om alt mellem himmel og jord, så tror jeg nok, at det ville blive benyttet mere (m 66 pensioneret skoleleder)

Mange har den indstilling, at de generer sig for at gå herop .... det er der virkelig nogen, der gør (k 67 pensionist)

9.4. Børn og unge benyttere af folkebiblioteket

På samme måde som man talte med lånerne i voksenafdelingerne, har man talt med børn og unge i børnebiblioteket. Man har drøftet deres formål med at komme, deres læsevaner og deres brug af kataloger og af personalets vejledning. Ikke mindst var der samtaler om ikke-boglige aktiviteter og om de tilbud, biblioteket på forskellig måde kan yde de yngre aldersklasser. I den forbindelse kom nogle af de unge benyttere ind på ønsker om en særlig ungdomsafdeling imellem børnebiblioteket og det almindelige folkebibliotek.

Under hensyn til den faktiske mødeprocent blandt børnene har man talt med dem om deres generelle tilfredshed med henholdsvis folkebiblioteket og skolebiblioteket.

Der er ligesom i det foregående afsnit citeret stykker af samtalerne på en anonym måde, idet der dog er tilføjet køn, alder og klassetrin med følgende forkortelser: d = dreng, p = pige og kl = klasse.

Formål

Børnene har forskellige grunde til at komme i biblioteket. Nogle kommer i biblioteket af boglige grunde. De svarer, at de kommer for at finde litteratur om bestemte emner, for at finde »en god bog« eller lignende.

Da lånte jeg to matematikbøger og en fysik ... I: Det vil altså sige, at du går meget herop på grund af din skolegang? Ip: Ja, og på grund af kammeraterne, der er her.

Mange andre børn angiver imidlertid ikke-boglige grunde til, at de kommer på biblioteket. Flere af de mindre børn svarer, at de kommer for at lege eller spille med de spil, der findes på biblioteket. Mange af de større børn udtaler, at de kommer for at

høre musik (plader og bånd) eller for at læse på biblioteket (uden at låne hjem). Det vil ofte sige tegneserier eller eventuelt aviser. Mange af de større børns udtalelser viser, at de kommer på biblioteket for at være sammen med kammerater. I den forbindelse hører de tit samtidig plader og bånd og læser tegneserier.

> Jeg låner ikke herovre – kommer kun og hører plader... jeg kan ikke så godt lide at læse. I: Grunden til at du kommer her? Ip: Det er for kammeratskab og høre plader – jeg læser altså også nogle bøger herovre – jeg låner ikke med hjem (d 16 10.kl.)

> – for at se, om der er nogen af mine kammerater heroppe, som jeg kan snakke med. I: Hvad laver I ellers, når I sådan er her? Ip: Så hører vi musik. I: Hvad mere? Ip: Ja, snakker (p 12 6. kl)

Det vil således sige, at biblioteket også fungerer som et opholdssted. Flere af de unge udtaler direkte, at de savner et sted at opholde sig, et sted at være.

> – for at se, om der er kammerater heroppe. I: Du låner måske ikke så tit bøger med hjem? Ip: Nej, jeg går måske ned og læser aviser og sådan noget. I: I går og hygger jer, kan jeg forstå? Ip: Vi har ikke noget sted at gå hen om eftermiddagen og sådan noget (d 16 9. kl)

> Lave ballade – jeg ved ikke, hvad jeg ellers skal lave (d 18 arbejdsmand)

Læsning

Der er flere udtalelser, hvor børnene formulerer sig lidt mere uddybende om deres læsning og benyttelse af bibliotekets bøger, bl. a. i forbindelse med skoleopgaver.

> Ja, jeg kan godt lide at læse, og så er der også meget, der interesserer mig. Fx i skolen skulle jeg lave noget med miner og sådan noget. Så er det meget rart at kunne komme herover og så læse sig til det og sådan noget. Og hvis der er ting fx i orientering, så kan man bare komme herover og finde ud af det herovre. Det er meget rart. Så skal man ikke spørge sin moder: så ved de det ikke, og så kan man ikke svare på det ovre i skolen og sådan noget. (p 11 5. kl)

Nogle af disse udtalelser viser eksempler på, hvordan børnene finder frem til, hvad de vil læse.

For det meste læser jeg bagi eller slår op midt i og så ser jeg, om der er noget ved den. Og nogen gange læser jeg 2–3 kapitler, så kan jeg se, om der er noget ved den... mange gange låner jeg nogen bøger med hjem, jeg har læst, som jeg synes, der er gode eller indianerbøger fra nybyggernes tid og også Det lille hus på Prærien og sådan noget (p 11 5. kl)

Børnene er også interesserede i at læse bestemte bøger, særlige typer af bøger, bøger om bestemte emner.

For det første er der jo en hel masse gode bøger i læsebogen, og så kan man hele tiden spørge bibliotekaren om en god bog... jeg kan godt lide at læse fra fortiden og så kriminalromaner... det, jeg synes er mest sjovt at læse, det er fra Danmark om nogle børn, der har levet i 18 og 19 hundredetallet som fx Klit-Per, hvor der er humør over det hele – eller også en meget spændende bog... jeg har en kammerat, han læser lige så meget som mig, så snakker vi hele tiden om bøger... nogen gange har de også nogen gode bøger fra den 2. verdenskrig. I: Dem læser du også? Ip: Man vil jo gerne vide, hvad der skete ikke?... Når jeg ikke ved, hvad jeg skal låne, går jeg hen til en bibliotekar og spørger: Kunne De ikke give mig et godt råd? (d 11 6. kl)

Jeg kan bedst lide bøger om skilsmissebørn og sådan noget om problembørn. I: Og dem vil du gerne have flere af på biblioteket? Ip: Det kunne jeg godt tænke mig... så kan jeg også godt lide noget fra krigen (p 14 8. kl)

Der er også nogle af de ledsagende voksne, der udtaler sig om børns læsning. Sådanne voksne kan have en »pædagogisk« indstilling til børns læsning: Børn skal have noget ud af deres læsning, de skal lære noget. Det kan dreje sig om selve læsefærdigheden: Børn skal læse bøger for at blive bedre til at læse. Det kan også dreje sig om bøgernes indhold: Børn skal læse værdifulde bøger, de kan lære noget af og ikke fx kun ligegyldige tegneserier.

Vi læser selv dem her... det kan han læse selv ikke? Det fremmer meget, synes jeg altså, det der. Især her efter ferien: altså han går i 2. klasse, så har han glemt alt om at læse i sommerferien. Det er mest sådan noget, der er spændende samtidig med, at det er med tydelig skrift. Han træner sig selv op til at finde ud af ordene, hvorimod læsebogen, det er sådan noget tvungent noget, ikke? Det skal vi. Det der, det er mere sådan: nå, nå, der er sjovt... og han ved godt, at han går hen og tager to hver gang: ellers skal vi ikke have Asterix med hjem (moder til d 8 2. kl)

En kvinde, der er dagplejemor for 4 småbørn, fortæller, at hun benytter biblioteket i forbindelse med sit arbejde med børnene. Hun låner både historier til børnene og mere »oplysende« bøger. Samtidig fortæller hun, at børnene værdsætter at opholde sig på biblioteket. Hun lærer også børnene at benytte biblioteket.

> De kan gå her så frit, det kan jeg godt lide og ligesådan, der er legetøj, man behøver ikke at være over dem hele tiden, vel? Man kan godt lade dem udfolde sig og vænne dem til at gå her, og her kan man finde noget og... I: Det vil altså også sige, at De vænner sådan set Deres plejebørn til at komme på biblioteket? Ip: Ja, det er sjovt for dem at komme herop... nogen gange er de med til at vælge bøger, som vi låner med hjem, og som skal læses. Så læser jeg for dem... så finder jeg altså også lige nogen, fordi de små finder ikke altid nogen, der er heldige, vel?... Så finder jeg altså også nogen uden tekst. Ja, og i det hele taget sådan nogen praktiske også, som børnene siger: det er ikke historie. Det er det ikke. Det er bare en ting, som er meget godt at få snakket igennem med dem, og det være sig døve som blindhed som mørkeræd og hvad sker der om natten og... Så, nu har jeg lige fundet én: Hvad sker der på søen, tror jeg, den hedder eller sådan noget lignende.Det er ikke rigtige historiebøger: det skal dreje sig om en pige eller dreng eller sådan et eller andet, ikke? Selv om børnene godt kan lide at få historie læst mange gange: den bliver faktisk bedre af det, ikke, så når vi kommer henimod jul og sådan, så er det næsten ikke til at finde nogen for dem, der står på reolerne, der står altså for meget tekst... Jeg er begyndt at låne nogen af: Læs og forstå eller Læs let eller de der hæfter... og det kan altså lige gå, for da står det ligesom delt op på vers, og så er det, ligesom de kan fornemme: nå ja, den er nok ikke så lang... mange bøger snakker vi lidt om, sådan jeg er sikker på, at de forstår ordene, og hvad der menes med jalousi fx eller skilsmisse eller... og man kan gå her, og de ved altså, man er her bare, og man kan godt give dem frie tøjler, synes jeg altså, og de må gå der i kasserne og vælge, og de kan lege (dagplejemor)

Kartotek

Mange børn benytter ikke katalogerne. Nogle svarer, at de ikke kan finde ud af at benytte dem.

Flere svarer, at de finder de bøger, de vil låne ved at gå og kigge på reolerne. De benytter sig hverken af katalogerne eller en viden om bøgernes opstilling.

> I: Hvordan vil du finde en bestemt bog?... du går ikke frem alfabetisk? Ip: Nej, det tænker jeg aldrig over (p 12 6. kl)

Andre børn svarer, at de benytter katalogerne, når de skal finde frem til bøger.

> Jeg går sådan nogen gange rundt og kigger på hylderne og nogen gange tager jeg de kataloger og læser i (d 10 4. kl)

Svarene viser, at nogle børn er klar over bøgernes opstilling, og at de benytter sig af denne viden, når de skal finde bøger.

> – Enten ved at spørge eller også ved at kigge rundt omkring. Jeg ved nogenlunde, hvad det er for nogen tal og sådan noget, de forskellige har (d 11 6. kl)

Bibliotekar

Mange børn finder det naturligt at udnytte bibliotekarernes hjælp og vejledning. De svarer, at de plejer at spørge bibliotekarerne, når de ikke kan finde, hvad de søger. Imidlertid er der andre børn, der ikke finder det naturligt at spørge bibliotekarerne om hjælp. Nogle giver udtryk for, at de er bange for at forstyrre bibliotekaren, andre at de føler sig for generte til at spørge.

> Måske spørger jeg min kammerat derovre. Han ved, hvor det ligger. Men jeg går ikke og spørger derovre (hos bibliotekaren). Men jeg finder det til sidst... I: Hvorfor kan du ikke lide at spørge? Ip: Måske er jeg lidt genert. Måske har de arbejde, så man kommer og forstyrrer dem (d 13 7. kl)

> Nej, det gør jeg ikke. Det er jeg næsten for genert til – mor og far de siger også, at jeg skulle gøre det, jeg har været her så tit, jeg ved faktisk, hvor det står (p 10 4. kl)

Ikke-bogligt

Som flere af de tidligere citerede udtalelser tyder på, er børnenes grunde til at komme på biblioteket, tit ikke-boglige. Børnene kommer for at benytte de andre faciliteter, der findes på biblioteket: spil, grammofonplader, bånd, tegneserier osv. Og så er det for at være sammen med kammerater, at de kommer på biblioteket.

> På skolebiblioteket der går man jo ned i sine fritimer og sådan, der går man med kammeraterne. Det er ikke, fordi man låner mere eller mindre – det er bare det, man kan sidde dernede og snakke med dem og sådan

noget... der er ikke så mange, som kommer deroppe, og de tager kammerater med og sådan noget og sidder og snakker – det er mest de små – det er ikke nogen af dem, jeg kender. Men da jeg var ude i praktik på en af filialerne, sagde bibliotekaren, at der kom de fleste af de unge, og de sagde: Vi ses nede på biblioteket... I: Når I mødes her på biblioteket, tror du så, det er for at låne og at udveksle erfaringer med bøger eller for at hygge jer? Ip: Nej, det er for at være sammen... Så sidder vi og læser tegneserier (d 16 10. kl)

Tit viser svarene også, at børnene kommer på biblioteket, fordi de savner et sted at opholde sig. De keder sig, fordi de ikke ved, hvad de skal tage sig til.

Nogen gange så kunne de godt have lidt mere til os, altså sådan med at stemple og... jeg tror mange af de unge nu om dage, de ved ikke, hvad de skal lave hele dagen lang – de ved slet ikke, hvor de skal gå hen eller noget, fordi forældrene de arbejder... de er aldrig hjemme (p 12 6. kl)

Service

Mange børn værdsætter den service, de møder på biblioteket.

Jeg synes, der er meget fredeligt og roligt. Man kan gå rundt og finde sig... og bibliotekarerne er meget venlige og hjælpsomme, hvis der er noget, man er i tvivl om og gerne vil gå ind og kigge, om de har noget måske nede i kr[illegible]leren, som man mangler – de er meget venlige. Det kan jeg godt lide ved biblioteket. De er sådan nogen flinke nogen allesammen – det er ikke sådan nogen sure nogen (p 14 8. kl)

I: – og hvordan med at tale med bibliotekarerne, hvis der er en bog, du ikke kan finde? Ip: De er meget flinke. De kommer for det meste. Men nogen gange har de jo lidt travlt, så varer det lidt nogen gange (p 11 5. kl)

Bøde

De fleste børn svarer, at de går ind for bøder, hvis bøgerne ikke afleveres. De mener bødesystemet er medvirkende til at få børnene til at aflevere bøgerne til tiden. Ellers fik de aldrig taget sig sammen til at aflevere bøgerne igen, og så ville biblioteket ende med at være tømt for bøger.

Man skal overholde reglementet. I: Hvad tror du, der ville ske, hvis man ikke havde den (bøden)? Ip: Der var ingen, der ville aflevere til tiden (p 14 8. kl)

Man har gjort noget [illegible] ikke måtte. I: Så du synes ikke, man skal afskaffe det? (bødesystemet) Ip: Nej, I: Hvad tror du så, der ville ske? Ip: Jeg tror så på et eller andet tidspunkt, ville der ikke være mere bøger hernede (d 10 4. kl)

Hvis jeg ikke fik det kort med, at jeg skulle komme ned og betale en krone, så tror jeg, så ville der da gå meget lang tid, før jeg kom ned med mine bøger (p 16 10. kl)

Nogle lægger vægt på, at det er vigtigt, at bøgerne bliver afleveret til tiden, fordi der kan være andre, der ellers ikke kan få de bøger, de skal bruge.

Hvis nu andre vil låne det, ikke, så synes jeg, det er synd for dem (p 7 1. kl)

Andre børn går ind for bødesystemet af andre grunde. De går ligesom visse voksne ind for bødesystemets opretholdelse af moralske grunde. Er man gået ind på at låne bøgerne på bestemte betingelser (at overholde en bestemt afleveringsfrist), skal de også overholdes. Ellers er det rimeligt med sanktioner.

Jo, når man har lånt bøgerne for en måned, ikke, så må man også gå med på det, for hvis man vil benytte biblioteket... I: Hvad tror du, der ville ske, hvis man holdt op med den bødeordning? Ip: Så ville jeg låne bøgerne endnu længere (p 16 1. g)

Så kan man lære at aflevere bøgerne til tiden (p 10 5. kl)

Ungdomsafdeling

Flere af børnene svarer, at de er modstandere af en speciel ungdomsafdeling på biblioteket. De er udmærket tilfreds med forholdene, som de er nu. Nogle er modstandere af en ungdomsafdeling af boglige grunde. De foretrækker at finde deres bøger i voksenafdelingen. Andre giver udtryk for, at de frygter, at en speciel ungdomsafdeling kan føre til uroproblemer på biblioteket.

Ja, på en måde og på en måde ikke. Der ville nok blive for meget ballade, altså. I: Du tror altså, at det ville blive et samlingssted for uro og... Ip: Det kan man jo bare se. Det er der allerede jo (d 16 10. kl)

Mange synes derimod, at det var en god idé med en speciel ungdomsafdeling på biblioteket. Nogle går ind for en sådan afdeling af boglige grunde. De mener, at det ville være en fordel at have litteratur for den aldersgruppe samlet på ét sted. En enkelt svarer, at en sådan afdeling måske kunne føre til, at der blev anskaffet flere bøger til de unge.

> Ja, for de læser noget, der er anderledes end det herinde. Specielle bøger, tror jeg, ville være godt for den alder (p 11 5. kl)

> Hvis der blev købt flere bøger specielt til den aldersklasse. I: Det kunne du godt tænke dig? Ip: Ja, det ville ikke være af vejen (d 16 1. g)

En hel del børn går ind for en speciel ungdomsafdeling af ikke-boglige grunde. Mange af de mindre børn svarer, at de ville synes, at det ville være en god idé med en ungdomsafdeling, fordi de mindre børn ikke ville blive generet så meget af de større børn, hvis de unge fik et sted for sig selv.

> Når man sidder herinde og læser – at de store sådan på 15–16 år bare ikke kommer lige og snupper den bog, som man sidder og læser i (d 10 4. kl)

> Fordi de går og driller én ... så når man sidder og spiller, skubber de så brikkerne og vælter og sådan noget (d 10 4. kl)

> De lidt større, de sådan, de kan godt skræmme de små væk (p 12 6. kl)

> Vi andre, vi kan aldrig få lov at sidde, uden at de jager os væk (p 9 3. kl)

De større børn svarer undertiden, at det ville være en god idé med en speciel ungdomsafdeling, fordi de unge har brug for et sted at være for sig selv.

> Ja, det var meget godt, sådan at der kunne samles en hel masse unge på et bestemt sted (p 13 7. kl)

> Fordi der er nogen, der sidder tit ude på trappen og sidder og snakker, ikke? så kommer en af dem derude og siger, at de skulle gå ned fra trappen, fordi de øverste kan ikke komme ned ad trappen og op ad trappen. Så synes jeg godt, der kunne være sådan et sted, hvor vi kunne hygge os (p 13 7. kl)

Vi kunne sådan snakke højt og sådan noget (d 16 9. kl)

Det er det eneste sted at være. Så kan man jo ligeså godt komme her. I: Hvad er det, du godt kan lide? Ip: Det er vel fordi, her kommer alle de kammerater, så kan vi snakke og sådan noget – og så fordi jeg kan komme ned og se de blade – det er meget godt (d 16 9. kl)

Der er varme, og så er der bænke. I: Du kan godt lide atmosfæren? Ip: Nej, nej, det er bare et sted at være. (Kammerat i baggrunden:) Fordi vi ikke kan få en klub, selvom vi har presset for det i flere år (d 15 9. kl)

Uro

I flere tilfælde giver de udspurgte børn udtryk for, at når der er uro på biblioteket, er det efter deres mening, fordi de unge mangler et sted at være, og dette problem ville mindskes, hvis der kom en speciel afdeling for de unge på biblioteket. De har en vag forestilling om, at så kunne de gøre, som de ville.

Nogle gange så laver de ballade ude på trappen, og nogle gange ødelægger de knapperne henne på elevatoren og alt sådan noget – de sidder og ryger ude på trapperne, og så skulle der være noget for dem, hvor de kan gøre, hvad de vil (p 12 6. kl)

Ja, de skal have et rum for dem selv, hvor de kan sidde inde. I: Hvorfor synes du det? Ip: Fordi de laver ballade de andre steder (p 10 4. kl)

Ja, fordi at der er sådan set ikke rigtig nogen steder her i byen for unge, [illegible] der er tit – jeg tror også, det er derfor, der er så meget ballade og sådan noget hernede. Det er fordi, simpelt hen, det er et offentligt sted. Vi kan komme her allesammen, og vi sidder og taler med kammerater. Der er ikke sådan et sted, hvor vi fx kan gå hen om eftermiddagen og tale sammen. Jeg tror også, hvis man fik sådan en afdeling: Jeg tror godt, man ville låne bøgerne – men jeg tror også: altså man kunne sidde og snakke sammen sådan et sted... I: Og have det rart uden at der blev nogen ballade? Ip: Uden at der blev ballade, ja (p 16 10. kl)

Også nogle af de større børn giver udtryk for, at hvis der blev oprettet en speciel ungdomsafdeling, ville det have den fordel, at de større børn kunne være i fred for de mindre børn. Aldersspredningen belaster åbenbart begge grupper.

Ja, så børnene ikke render og skriger op, hvis man sidder og læser (p 11 6. kl)

Fordi der kommer mange små derinde, som laver ballade og sådan noget – det er ret irriterende (p 12 7. kl)

Disse uroproblemer synes ikke at være lige fremtrædende på alle bibliotekerne. De viser sig meget tydeligere i samtalerne i nogle kommuner end i andre.

Ja, så har jeg da noget at interessere mig for og læse i derhjemme. I: Du kan også godt lide at være her på biblioteket? Ip: Ja, bare der ikke er for meget larm. Der er nogen, der sidder og skråler op nogle gange ... der er også nogle, der sidder og får advarsler af bibliotekaren hele tiden, og alligevel retter de sig ikke efter det. Fordi de ikke må spise herinde, sidder de med franske kartofler herinde på maven og sådan noget ... så sidder de hele tiden og bliver skældt ud af bibliotekaren (p 10 5. kl)

Skolebibliotek

De fleste børn svarer, at de kommer på skolebiblioteket. På spørgsmålet, om de synes, at der er forskel på skolebiblioteket og børnebiblioteket, svarer de fleste børn, at børnebiblioteket er større end skolebiblioteket. Mange børn udtaler, at de bedre kan lide at komme på børnebiblioteket end på skolebiblioteket. Som grunde angiver de den større bogbestand og det højere serviceniveau på børnebiblioteket, samt en bedre atmosfære.

Hver gang jeg skal låne en bog deroppe, så siger de: du må hellere gå på det store bibliotek (d 11 5. kl)

Ja, det her er meget bedre ... der er større udvalg, og jeg kan meget bedre lide atmosfæren herovre (p 13 7. kl)

Jeg er begyndt, at sådan set ikke at ville låne ret meget dernede, bl. a. fordi vi kun må låne to bøger ad gangen, og det er en gang om ugen. Så må vi kun have bøgerne hjemme i tre uger. Og så bliver man lidt tosset over at det er så lidt, fordi man har kun en dag til at aflevere dem, og så glemmer man det (p 12 6. kl)

Hernede må vi låne mange flere bøger ... Vi må opholde os meget længere her (p 12 7. kl)

Flere siger, at de foretrækker børnebiblioteket fremfor skolebiblioteket på grund af alle de ikke-boglige muligheder og faciliteter, der findes på børnebiblioteket.

Der er mange spil og sådan noget, det er der ikke oppe på skolebiblioteket... gode bøger og sådan noget – man hører musik, det gør man ikke oppe på vores bibliotek på skolen (p 12 6. kl)

Børnene er også glade for bogbussen og mange erklærer, at de ville komme mere, hvis bussen kom hver dag. Børnene benytter ofte foruden bogbussen deres skolebibliotek. *Bogbus*

Sommetider når man går og keder sig, kan man få meget tid til at gå heroppe (d 12 5. kl)

Næsten alle børn svarer, at de er glade for at komme på folkebiblioteket, på grund af bøgerne og de muligheder, de giver, eller for musikken og ikke mindst kammeraterne. *Tilfredshed*

Fordi der er så gode bøger... min far og mor, de gider ikke at købe nogen, så har vi biblioteket at gå og låne på (d 10 4. kl)

Jeg synes ikke, der er noget spændende ved det. Jeg kunne aldrig tænke mig at opholde mig hernede. I: Du kunne ikke tænke dig at opholde dig, men du er glad for at komme her? Ip: Ja, for at låne bøger (p 14 8. kl)

Alle tegneserierne og aviserne, det er de', jeg kommer for (d 15 1. real)

Man kan gå og hygge sig med andre og læse masser af bøger (d 13 7. kl)

Jo, der er blade, man kan læse i. Der er meget hyggeligt her og så møder man nogen, snakker med nogen og sådan (d 13 7. kl)

Nogen gange er her ikke så mange børn, og så keder man sig, selv om her er en masse bøger, man kan læse i (p 8 3. kl)

Nogle børn giver udtryk for, at de kan lide atmosfæren på biblioteket.

Det er faktisk meget det hyggelige samvær med bibliotekarerne og... I: Er der noget, du gerne vil have med? Ip: Rette en tak for det store arbejde, de gør heroppe både med at holde ro og orden (d 16 10. kl)

Nogen giver udtryk for, at de kommer på biblioteket, fordi de ikke ved, hvad de ellers skal lave.

> For at sidde og snakke med nogen heroppe – man har ikke andet at lave derude jo – ikke andet end at rende rundt gennem gaderne (d 15 arbejdsløs)

> Jo, hvis man keder sig derhjemme, kan man gå herop og læse bøger (p 10 5. kl).

9.5. Ikke-benyttere af folkebiblioteket

Som nævnt i indledningen er der foretaget begrænsede antal besøg i hjemmet hos personer, som tidligere havde oplyst, at de ikke benyttede folkebiblioteket. De i det følgende citerede samtaler skal opfattes som et vist supplement til de oplysninger, der i den landsdækkende undersøgelse af befolkningen foreligger vedrørende ikke-benyttere. Ved citaterne, som i øvrigt er anonyme, er der anført betegnelser for køn, alder og stilling.

Flere ikke-benyttere angiver som grund til, at de ikke låner på biblioteket, at de ikke interesserer sig for at læse.

> Det interesserer mig ikke at læse ... det ligger ikke for mig, jeg kan ikke finde mig i at læse (m 72 pensionist)

> I: Tror De, De kunne have fornøjelse af somme tider at benytte biblioteket? Ip: Ja, det tror jeg nok, jeg kunne. I: Hvorfor? Ip: Hvis jeg fik interesse for at læse bøger, jeg kan ikke samle mig om at læse en hel bog (k 42 husmoder)

> Nej, jeg vil hellere lave håndarbejde (k 82 pensionist)

Nogle ikke-benyttere svarer, at det er for ubekvem adgang til biblioteket (for stor afstand, ubelejlige åbningstider o. l.), der er årsag til, at de ikke benytter biblioteket.

> Der har jeg ikke været endnu, det er jo ikke den vej, jeg kommer, så kører man jo ingen omvej for at komme dertil (m 66 faglært arbejder)

Det er meget lettere i Låsby, der arbejdede jeg på skolen, da gik jeg bare lige over og tog dem (bøgerne) med hjem, når der var åbent. I: Hvis der var mulighed for at låne bøger og grammofonplader andre steder end på biblioteket fx på Deres arbejdsplads, tror De så, De ville låne med hjem? Ip: Ja, det kan godt ske. I: Hvorfor? Ip: Nu fx hvis vi skal op og låne bøger her, det er altid ved den tid, hvor jeg skal lave mad, de har åbent – de har ikke åbent hele dagen (k 42 husmoder)

Jeg er ved at bygge hus for tiden, og der flytter jeg nu hen om et par måneder, og da tror jeg altså nok, at jeg vil begynde at benytte det noget mere. I: Er det, fordi du får tættere... Ip: Nemmere ved at komme der, og sådan en bog er jo heller ikke helt gratis (m 25 faglært arbejder)

Flere ikke-benyttere svarer, at det er travlhed, manglende tid, træthed o. l. der er grunden til, at de ikke benytter biblioteket.

Bedriften og det hele, det har taget tiden (m 59 landmand)

Som skoledreng da lånte jeg nogle bøger en gang imellem. I: Hvorfor holdt du op? Ip: Det ved jeg ikke, det er jo sådan, når man bliver ældre, ikke? I dag da kan jeg ikke... I: De har ikke kræfter til det? Ip. Nej. I: Hvis der var mulighed for at låne bøger og grammofonplader andre steder end på biblioteket, fx på Deres arbejdsplads, tror De så, De ville låne med hjem? Ip: Det er jeg sikker på, at jeg ville, ikke? For jeg synes ikke, jeg har tid... og jeg ved, at jeg er træt, når jeg kommer hjem... og jeg ved da også, at på min arbejdsplads, da har biblioteksbussen også været ind imellem (m 40 ufaglært arbejder)

Jeg må sige, at jeg ikke har behov for at læse bøger mere. I: Nej, og du har vel også fået travlt med børn og... Ip: Også det ja, og arbejde (k 33 køkkenassistent)

Nogle ikke-benyttere udtaler, at når de får bedre tid, vil de låne på biblioteket igen.

Det er på grund af arbejde, min tid er helt optaget, jeg skal læse faglitteratur, når jeg skal læse noget... når jeg bliver ældre, så tror jeg det kommer igen (k 54 hjemmehjælper, i fagforeningsarbejde)

Jeg låner ikke bøger derovre nu... I: Hvorfor låner De ikke derhenne nu? Ip: Jeg har sådan set ikke haft tid til at koncentrere mig om det, men nu

179

har jeg søgt førtidspension. I: Kom De tidligere på et bibliotek? Ip: Ja, I: Hvorfor holdt De op? Ip: Ja, på grund af arbejdspres... de sidste 12 år har jeg været selvstændig, der er 70 timers arbejde om ugen... nu har jeg tænkt på, at jeg vil begynde igen lige så snart, jeg får pension (m 64 arbejdsløs)

En af de interviewede personer er tidligere ikke-låner og udtaler, at hun er begyndt at låne på biblioteket, efter at hun på grund af sygdom er holdt op med at arbejde.

Jeg læser nok en 4–5 timer pr. dag... når jeg henter bøger hver uge, så det er lige det modsatte fra sidste år... I: Kommer De på biblioteket og låner bøger? Ip: Ja, det gør jeg... I: Var det ligesom det der, at De holdt op med at arbejde, der fik Dem til at komme på folkebiblioteket? Ip: Ja, jeg har altid gerne haft lyst til at læse en masse, men faktisk været for træt til at kunne nå at læse andet end avisen... og så har jeg jo også haft mine børn hjemme, ikke?... I: Synes De, det er dejligt at læse bøger? Ip: Ja, det kan jeg godt lide. I: Og det er noget, De vil fortsætte med så? Ip: Ja, jeg skal, men knap så mange, som jeg læser nu da, men det er nok, fordi det har været sådan nogen spændende nogen, jeg har fået fat i... før da jeg gik hjemme og passede børn, ikke?, da lånte vi også masser af bøger og sådan på biblioteket. Men når man er udearbejdende og skal passe børn og det hele, så er det nu altså ikke nemt (k 49 arbejdsløs)

En af de interviewede personer udtaler, at hun har følt, at det har været en stor overvindelse for hende at gå på biblioteket, selv om hun egentlig gerne ville låne på biblioteket.

Ja, men jeg har været henne og glo ind ad alle vinduerne og så tænkt mig, det er nok kun for børnene, og så er jeg gået igen... jeg må prøve at gå derover... jeg må tage mig sammen (k 41 funktionær)

Nogle ikke-benyttere svarer, at de får deres behov for bøger og læsning dækket ved hjælp af andre muligheder end biblioteket.

Jeg synes, jeg får mit behov dækket på anden vis... jeg har en datter, der også har så mange bøger, så det går udmærket, plus at jeg får forærende til jul og fødselsdag næsten altid (k 62 husmor)

Andre ikke-benyttere mener, at de egentlig godt kunne have glæde af at benytte biblioteket, hvis de først kom i gang med at låne der.

Det tror jeg nok, jeg kunne, men jeg har ikke så mange ambitioner, så det ligefrem river i mig... I: Hvorfor tror du, du kunne have fornøjelse af det? Ip: Det er vel sådan, der er vel altid bøger måske, der kan interessere én, hvis man først kom der, men det er sådan lige med at få sig selv.. (m 31 faglært arbejder)

Ja, for da kan man da i hvert fald få de bøger, man virkelig gerne vil have, så hvis der var noget, man virkelig var interesseret i, så skulle jeg nok gå derop (k 25 faglært arbejder).

ABSTRACT

In order to amplify the information on the use of libraries already included in previous leisure time research, a survey has been made of a representative sample of more than 4.000 persons of the Danish population. Users as well as non-users of the public library have been interviewed, and even the children have been included, the parents being asked in the case of the youngest of them.

The report is subdivided according to age: Adults (Chapter 4), older school children (Chapter 5), younger school children (Chapter 6) and pre-school children (Chapter 7), plus a section concerned with non-users (Chapter 8), and a report on informal talks with users at the library and with non-users in their homes (Chapter 9).

One-half of the population use the public library, but the incidence decreases with age from a maximum of 84 per cent among older school children to 30 per cent among persons above 70 years. 37 per cent of the parents borrow library books for their pre-school children. The higher the density of population, the greater the percentage of library users, but the most conclusive factor is the length of the educational background, varying from 6-7 years to 12-13 years. Increasing basic education leads to increasing familiarity with verbal culture and – in turn – with books and libraries.

Besides, libraries are increasingly becoming places where information of almost any kind can be obtained and where lectures, concerts, film shows, and theatre – i.e. for children – are arranged.

A number of libraries – particularly in the big towns – also cater for loans of music records and tapes; this facility is used by one-fifth of the population.

The attitudes towards the libraries and their staffs are almost exclusively favourable.

ENGLISH SUMMARY

The library is an ancient concept in countries of culture all over the world – linked to art, science, and history. They were originally archives where it was possible to study the spriritual achievements of Mankind, particularly as they appeared in verbal form.

The public library is a much more recent concept, having developed primarily in our century as a child of modern democracy. The object of the public libraries is to be at the disposal of the entire population so as to enable the individual citizen – regardless of his financial situation – to experience literature of artistic as well as entertainment value. In addition, information is to be available to the citizens on any science and technology as well as politics and the structure of society, so that they are equipped in the best possible way to participate in democratic processes. Starting from collections of books and the lending of those books, the evolution has involved expansions to include reading rooms with newspapers, periodicals, and reference books, music libraries with records, tapes, and written music. Furthermore, numerous and diversified arrangements such as meetings, concerts, exhibitions etc., plus finally the "book bus", the library's mobile branch.

The survey shows that the public library is a familiar concept in the minds of most people, and practically everybody knows where the nearest library is located. Generally, those who use the library have only about one-quarter of an hour's transportation time by available means of transport, and non-users of the libraries rarely mention distance as a practical obstacle.

One-half of the population visit the libraries, but in many respects this proportion represents a distorted cross-section of the population. Practically all school children visit the public libraries, in some places greatly assisted by the school libraries, but after school the use of

libraries decreases with age. Nevertheless, even among people above 60 almost one-third are library users. Of the adults (those above 16 years of age) somewhat more than one-third use the nearest library, with an additional one-tenth who use libraries at all.

The place of residence is also important. By and large, the greater the urban density, the greater the percentage of the population visiting the libraries. This means that the metropolitan area (in fact primarily the metropolitan suburbs) has a high percentage of library users. Two-thirds of the population in these suburbs use a library, whereas in the rural districts the corresponding figure is only two-fifths. In these areas the population is to some degree served by socalled part-time libraries and by book buses, which leads to a lower degree of utilization – i.e. owing to the shorter hours of operation.

Although, for many obvious reasons, physical age and the degree of urbanization affect the utilization of the libraries, there is also a third factor which has an even stronger influence on the interest in libraries, viz. the length of the educational background: The longer the schooling of the individual citizen in excess of the 6-7 years that represented the mandatory basic education for many people, the more the person in question tends to be interested in the offers of the libraries. In various geographical areas there is a tendency for these factors to coincide, which has a reinforcing effect. Not only are many elderly people hampered by reduced mobility, but they have also received the shortest schooling. The fact that there are a relatively large number of elderly people in the rural districts and in downtown Copenhagen leads to a lower degree of utilization of the libraries than in the metropolitan suburbs, where many young and welleducated people live. When considering the importance of the duration of the educational background separately within the age groups and the geographical areas (in other words "keeping these factors constant"), the length of education as such proves to have a strong impact on the use of the libraries.

On this basis the length of the educational background can be viewed as a cause of the interest in activities linked to the library. Nor is this an unreasonable assumption since many years of work at school have made the young people familiar with the verbal culture which is the traditional

backbone of the libraries and their lending of books. Moreover, as the survey has shown the library habits and book borrowing of the children to be related to the schooling and library use of their parents, the causal relationship may be formulated somewhat broader. In certain personal environments – most often families – there is thus a greater tradition than elsewhere of familiarity with books and the entire verbal culture which is a basic element in western civilization. This theoretical point of view is also supported by the leisure time research carried out by the Danish National Institute of Social Research (Kühl et al. 1966, Kühl and Koch-Nielsen 1976) from which appears 1) that the number of books owned by the family grows proportionally with the adults' increasing schooling, and 2) that the book borrowing activity increases significantly with the number of books in the home. Furthermore, with increasing educational background there is an increasing interest in theatre, music, and art, as well as organizational activities and sports.

Individuals have different interests and varying activities. For that reason alone all people cannot be expected to visit the libraries or to read books. In view of what has already been said it is reasonable to expect that the use of libraries would be relatively greatest in homes having the highest tradition of familiarity with verbal culture.

There are environments with other cultural traditions: they exist notably in the farming population and among workers. The survey shows a relatively low percentage of library use among farmers and workers – particularly un-skilled workers – and a comparatively high activity among self-employed persons and among salaried employees. The percentage of library users also increases with the annual income, however.

The survey shows that the relatively strong groups – socially – are those that are familiar with the literary and verbal culture, and who also use the libraries to expand their knowledge and cultural horizon. The environments having alternative patterns of behaviour and values constitute sub-groups with their own equal sub-cultures, but they are socially weaker. This social imbalance has a relationship, perhaps a causal relationship, with the verbal cultural tradition referred to in this summary.

185

The democratic society has drawn its conclusions from the fact that culture and knowledge affect the distribution of economic and social power: School attendance has been systematically extended, and also the library offer has been increased.

Financial motives will to some extent explain the fact that society and the manufacturing apparatus want well-educated citizens. But it is also essential to involve all groups of society in an evolutionary process from a viewpoint of a more even distribution of material goods as well as co-influence and a better quality of life. This applies not least to those who are the weakest – socially and culturally. The public libraries have a mission to fulfil here, and they can make a contribution that may involve a large number of effects. They may include easier access to obtaining concrete knowledge in order to monitor local democracy, and in addition a higher sense of and respect for traditional, cultural qualities found in music, art, and culture.

Via the public libraries, society as such and its democratic agencies: Parliament, central and local government have access to communicate to the most interested and most well-informed part of the population and to involve an ever-increasing proportion of the socially weak groups in active engagement and giving them a better quality of life.

In the following we shall summarize some of the more important results of the survey:

As mentioned previously, practically all school-age children visit the libraries – to find material for their school papers, to borrow and read other books, to listen to music, and to meet their comrades. The survey does not provide conclusive evidence to show whether the attempts to familiarize new generations permanently with the library and its possibilities have met with success. On the one hand, the decreasing percentage of utilization with increasing age is an indication that the high incidence of visits cannot be maintained. The relatively greater interest, on the other hand, among the youngest parts of the population may be viewed as a result of the fact that they have become more "library-inured" than the older generations did. This tendency is supported by the fact that young people have had a better offer of schooling.

Young parents with small children have often shown an understanding for extending verbal experiences to their children. Three-fourths of the parents of pre-school children buy children's books and read them aloud to them. One-third also go to the library, and those buying and borrowing are substantially the same. The activity increases with the educational background of the parents.

As soon as the children start going to school, they will in practically all cases get a close relationship with the library. Most of them visit the public library, but in some cases – particularly in the country – the school library may be the closest and most important one. Three-fourths of *young school children of 7-11 years of age* go to the public libraries, and most of them borrow books to take home. They are not always read, but on the other hand the children read many books borrowed by their families or comrades.

The same applies to *older school children of 12-15 years of age*, who nearly all use the library – and most often the public library. For these children the chance to meet children of the same age seems to have particular influence on the frequency of their visits. They are normally well acquainted and satisfied with the lay-out of the library, though not always content with the selection of books and hardly ever with the music records offered.

The frequency of the older children's visits to the public library varies considerably from child to child – from several times a week to once a month.

The borrowing and reading habits of all school children show increasing activity with the educational background of their parents, and there is also a positive influence if the parents are library users.

Some of the children – about one-third of the younger school children – go to the various events arranged by the library, particularly film and children's theatre. Such events are most frequent in the metropolitan area and the big towns. Older school children go more rarely to film shows and hardly ever to children's theatre.

Of *the adult population* about one-third visit the library regularly, and an additional number go there more irregularly. They visit the libraries chiefly to borrow books, mostly fiction, but also non-fiction and music –

187

where such facilities exist.

The public library is also the place people go to in order to obtain information of almost any nature, and the libraries also make arrangements for lectures, concerts, and similar events. So far, however, only a small proportion of library users extend their interest beyond book borrowing and to some extent music borrowing. Somewhat less than one-third of the users occasionally read reference books and periodicals, one-tenth have visited library exhibitions, and a few per cent have attended arrangements such as lectures, film etc.

Women are somewhat more ardent readers than men, particularly as regards fiction, but men on the other hand are more interested in non-fiction.

As already stated, library activity depends heavily on prior education, but this is much less true for reading of fiction than non-fiction.

Facilities for borrowing music exist primarily in the metropolitan suburbs and in the bigger towns. In these areas more than one-fifth borrow records and cassette tapes.

The attitude towards the public library, the service, and the atmosphere has been found to be preponderantly favourable. Not all users avail themselves of the opportunity to consult the librarian, who may seem rather busy. Those who ask the staff in case of doubt are primarily the young and the well-educated people.

Though it has been shown that educational background is a motivation for the use of libraries – of any kind – this only means that there are relatively more borrowers, enquirers, and visitors among the well educated population, but even with the somewhat lower degree of activity of the more numerous groups of the population, the following picture presents itself: Of all library users, one-third had 7 years of schooling, one-fourth had lower secondary school leaving examination (realeksamen), whereas one-eighth had upper secondary school leaving examination (studentereksamen) or advanced preparatory examination (HF). There are, however, many with a brief education who have stopped using the library or who have never done so.

In this context it should be pointed out that – on a basis of previous surveys (i.e. Kühl et al. 1966 and Kühl and Koch-Nielsen 1976) and

Table 1.1. Total population, distributed according to library use, within age groups (Percentages).

	Visits public libraries	Visits other libraries exclusively	Used to visit libraries	Never used libraries	Not stated/ Don't know	Total	Number of persons in survey
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
Age:							
0– 6	37	0	0	61	2	100	513
7–11	76	19	1	4	0	100	404
12–15	82	12	0	2	4	100	333
16–19	70	3	25	2	0	100	304
20–29	57	1	34	8	0	100	728
30–39	53	1	25	20	1	100	760
40–49	46	0	24	30	0	100	575
50–59	38	1	30	31	0	100	603
60–69	34	1	27	38	0	100	530
70 and above	30	1	27	41	1	100	458
All ages	50	3	24	22	1	100	5.206

comparisons between such surveys – it can be established that the trend in Denmark during the last ten years shows 1) an increase in the percentage of library users in the total population and 2) an increase within the population groups having a brief educational background.

TILLÆG I

UNDERSØGELSENS UDVALG OG BORTFALD

1. Udvalg

Datamaterialet til denne undersøgelses fase I[1] er indsamlet i forbindelse med de såkaldte omnibusundersøgelser, der er interviewundersøgelser, som foretages 3 gange årligt af socialforskningsinstituttet og Danmarks Statistik i fællesskab. Interviewingen til denne undersøgelse foregik i oktober 1976.

I P–H Kühl og Inger Koch-Nielsen: *Fritid 1975*, socialforskningsinstituttets meddelelse 14, findes en nærmere beskrivelse af omnibusundersøgelserne, samt af hvorledes udvælgelsen af interviewpersoner foretages.

Normalt er målet for interviewing i omnibusundersøgelserne den voksne danske befolkning på 16 år og derover. I Biblioteksundersøgelsen ønskede man imidlertid også at indsamle oplysninger om børnene, idet den population, man i dette tilfælde ønskede at undersøge var hele den danske befolkning.

Denne udvidelse af stikprøven foretog man ved at knytte børnene til moderen eller den enlige far. Hvis interviewpersonen var mor eller enlig far, blev de hjemmeboende børn ligeledes interviewet. Hvis interviewpersonen derimod var mand i en almindelig husstand, blev hans børn ikke udspurgt. Denne fremgangsmåde blev valgt for at sikre, at alle børn opnåede samme udvalgssandsynlighed. Børn af samlevende forældre ville have dobbelt chance for at indgå i materialet, hvis de kunne udvælges både gennem moderen og faderen.

Da udvælgelsesmetoden sikrer, at stikprøven er proportional med hele befolkningens fordeling efter en række kriterier, såsom køn, alder og geografisk placering, vil de interviewede mødre, og dermed børn,

---

1) Vedr. materiale til fase II, se kapitel 9.

ligeledes være proportionalt fordelt med hensyn til de nævnte kriterier.

De interviewede børn blev inddelt i 3 aldersgrupper: 0–6 årige, 7–11 årige og 12–15 årige. Til hver af aldersgrupperne var konstrueret et spørgeskema, som tog hensyn til aldersklassens udviklingstrin (se bilag 1).

For de to yngste aldersgrupper var det moderen (den enlige far), der besvarede spørgsmålene, idet de 7–11 årige – hvis de var hjemme under interviewet – skulle supplere moderen (den enlige far). Hvis de 12–15 årige var hjemme under interviewet, skulle de udfylde spørgeskemaet, mens moderen (den enlige far) blev interviewet og intervieweren fik spørgeskemaet med igen. Var de 12–15 årige ikke hjemme, blev spørgeskemaet afleveret sammen med svarkuvert, og man bad moderen (den enlige far) om at returnere skemaet, når barnet havde udfyldt det.

2. Bortfald

Den oprindelige stikprøve fra CPR bestod af 5.052 *voksne* personer, men da nogle af disse personer var flyttet til en anden kommune eller var døde, blev stikprøven reduceret med 95 til 4.957 personer. Af disse opnåedes der interview med 3.958 voksne og 1.250 børn, hvilket for de voksne giver en besvarelsesprocent på 79,8 og dermed en bortfaldsprocent på 20,2. Besvarelsesprocenter for børnene kan ikke udregnes, da børnetallet hos de ikke-interviewede ikke kendes.

Bortfaldet kan evt. medføre, at materialets repræsentativitet ændres, hvorfor det må undersøges, om de ikke-interviewede består af specielle befolkningsgrupper.

Dette er naturligvis vanskeligt at afgøre, idet bortfaldet jo netop består af personer, der *ikke* blev interviewet. En analyse kan dog foretages ved hjælp af de oplysninger, som i CPR findes om køn, alder, civilstand og geografisk placering, idet dette register, som nævnt, er blevet benyttet ved udtræk af stikprøven.

I tabellerne I.1–I.3 er vist bortfaldets og de interviewedes fordeling på henholdsvis køn, alder og geografisk område.

Tabellerne viser, at bortfaldet er størst blandt kvinder og personer over 60 år. Med hensyn til geografisk område er især hovedstaden og hovedstadens forstæder underrepræsenteret.

Tabel I.1. Opnåelses- og bortfaldsprocenter inden for hvert køn.

	[a]Interviewede		[b]Bortfald		[c]I alt udtrukne	
	[d]N	Pct.	N	Pct.	N	Pct.
[1]*Køn:*						
[2]Mand	2.001	81,6	450	18,4	2.451	100
[3]Kvinde	1.957	78,1	549	21,9	2.506	100
[4]*Alle*	3.958	79,8	999	20,2	4.957	100

TRANSLATION – Percentages showing success and lapse within each sex.
Heading: a. Interviewed. b. Lapsed. c. Total selected. d. Number.
Front column: 1. Sex. 2. Man. 3. Woman. 4. Both sexes.

Tabel I.2. Opnåelses- og bortfaldsprocenter inden for aldersklasser.

	[a]Interviewede		[b]Bortfald		[c]I alt udtrukne	
	[d]N	Pct.	N	Pct.	N	Pct.
[1]*Alder:*						
16–20 år	382	85,1	67	14,9	449	100
21–30 år	772	79,0	205	21,0	977	100
31–40 år	708	83,6	139	16,4	847	100
41–50 år	580	80,8	138	19,2	718	100
51–60 år	588	78,6	160	21,4	748	100
61–99 år	928	76,2	290	23,8	1.218	100
[2]*Alle*	3.958	79,8	999	20,2	4.957	100

TRANSLATION – Percentages of success and lapse – within age groups.
Heading: a. Interviewed. b. Lapsed. c. Total selected. d. Number.
Front column: 1. Age. 2. All ages.

Tabel I.4 viser bortfaldsårsagerne for de forskellige aldersgrupper. Det ses, at den største bortfaldsårsag for alle aldersgrupper er, at personen har nægtet at lade sig interviewe. Erfaringsmæssigt indeholder gruppen »andet«, for de 16–20 åriges vedkommende, en stor del, som er flyttet; mens den for personer over 60 år indeholder årsager såsom sygdom eller andre handicap, der forhindrer, at et interview kan foretages. Gruppen »andet« omfatter endvidere en del personer, som på grund af sprogproblemer, ikke har kunnet interviewes.

Tabel I.3. Opnåelses- og bortfaldsprocenter inden for geografiske områder.

	[a]Interviewede		[b]Bortfald		[c]I alt udtrukne	
	[d]N	Pct.	N	Pct.	N	Pct.
[1]*Område:*						
[2]København, Frederiksberg og Gentofte	494	65,3	263	34,7	757	100
[3]Københavns omegnskommuner	404	75,5	131	24,5	535	100
[4]Sjælland, i øvrigt	560	77,3	164	22,7	724	100
Lolland, Falster	205	82,0	45	18,0	250	100
Bornholm	38	82,6	8	17,4	46	100
Fyn	361	82,8	75	17,2	436	100
[5]Jylland, syd	206	87,7	29	12,3	235	100
[6]Jylland, vest	389	88,8	49	11,2	438	100
[7]Jylland, øst	717	83,9	138	16,1	855	100
[8]Jylland, nord	584	85,8	97	14,2	681	100
[9]*Alle*	3.958	79,8	999	20,2	4.957	100

TRANSLATION – Percentages of success and lapse – within geographical areas.

Heading: a. Interviewed. b. Lapsed. c. Total. d. Number.

Front column: 1. Area. 2. Copenhagen, Frederiksberg, and Gentofte. 3. Suburban municipalities of Copenhagen. 4. The rest of Zealand. 5. Jutland (south). 6. Jutland (west). 7. Jutland (east). 8. Jutland (north). 9. All areas.

Tabel I.4. Udvalget procentvis fordelt efter gennemførelse og bortfaldsårsager, inden for aldersgrupper. Pct.

	[a]Gennemført	[b]Nægtet	[c]Ikke truffet	[d]Andet	[e]I alt
	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Alder:*					
16–20 år	85,1	5,3	3,1	6,5	100
21–30 år	79,0	10,6	5,2	5,1	100
31–40 år	83,6	10,2	3,3	3,0	100
41–50 år	80,8	11,1	3,5	4,6	100
51–60 år	78,6	13,2	2,8	5,3	100
61–99 år	76,2	11,1	2,4	10,3	100
[2]*Alle*	79,8	10,7	3,4	6,1	100

TRANSLATION – Selected group, distributed according to reasons for success and lapse – within age groups (percentages).

Heading: a. Success. b. Refused. c. Not available for interview. d. Other reasons. e. Total.

Front column: 1. Age. 2. All ages.

Tabel I.5. Befolkningen pr. 1. januar 1977, opdelt på civilstand inden for aldersgrupper. Pct.

	[a]Ugift	[b]Gift/ separeret	[c]Enker	[d]Fraskilt	[e]I alt	[f]Antal svar-personer
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Alder:*						
16–19 år	98,9	1,1	0	0	100	294.800
20–29 år	54,2	43,1	0	2,7	100	766.886
30–39 år	11,7	80,7	0	7,6	100	720.115
40–49 år	7,6	82,6	2,1	7,7	100	555.075
50–59 år	7,6	78,9	6,4	7,1	100	573.775
60–69 år	8,7	68,6	16,5	6,2	100	508.595
[2]70 år og derover	11,1	43,5	41,2	4,2	100	453.140
[3]*Alle*	25,1	61,1	8,4	5,4	100	3.872.386

TRANSLATION – The population as per January 1, 1977 – distributed according to marital status and age groups (percentages).

Heading: a. Single. b. Married/separated. c. Widowed. d. Divorced. e. Total. f. Number of persons in survey.

Front column: 1. Age. 2. 70 and above. 3. All ages.

En anden måde at undersøge datamaterialets repræsentativitet på, er at sammenligne de interviewede personers fordeling på en række karakteristika, med hele befolkningens fordeling.

Tabel I.5 og I.6 viser den voksne danske befolkning og interviewpersonernes fordeling på civilstand inden for aldersgrupper. Det ses, at der i datamaterialet er overvægt af gifte og separerede, mens der til gengæld er undervægt af ugifte. Denne skævhed synes at gå igen i alle aldersklasser, hvorimod afvigelserne for enker og fraskilte synes at være mere usystematiske.

For personer under 16 år består bortfaldet dels af børn af forældre, med hvilke der ikke blev opnået interview, dels af børn, hvis forældre nok blev interviewet, men hvor børnene af den ene eller anden grund ikke blev medtaget. Vi har ingen oplysninger om disse børn, ligesom vi heller ikke kender antallet. Det vil derfor ikke være muligt at undersøge om bortfaldet udgøres af specielle børnegrupper.

En undersøgelse af de interviewede børns repræsentativitet må derfor

Tabel I.6. De voksne interviewpersoner (omnibusundersøgelsen okt. 1976) opdelt på civilstand, inden for aldersgrupper. Pct.

	[a]Ugift	[b]Gift/ separeret	[c]Enker	[d]Fraskilt	[e]I alt	[f]Antal svar-personer
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	
[1]*Alder:*						
16–19 år	98,0	2,0	0	0	100	304
20–29 år	52,1	45,6	0	2,2	100	728
30–39 år	9,7	81,3	0	8,4	100	760
40–49 år	7,0	83,8	2,4	6,6	100	575
50–59 år	6,6	82,4	4,6	6,0	100	603
60–69 år	9,1	68,9	16,6	5,3	100	530
[2]70 år og derover	7,9	51,3	36,2	4,4	100	458
[3]*Alle*	23,1	64,1	7,5	5,1	100	3.958

TRANSLATION – Adult interviewed persons (Omnibus survey October 1976) – distributed according to marital status, within age groups (percentages).

Heading: a. Single. b. Married/separated. c. Widowed. d. Divorced. e. Total. f. Number of persons in survey.

Front column: 1. Age. 2. 70 and above. 3. All groups.

foretages ved, at man, i det omfang det er muligt, sammenholder dem med den tilsvarende befolkningssammensætning. En sådan sammenligning med hensyn til køn og alder er foretaget i tabel I.7.

Stikprøven er i princippet selvvejende, men for at opnå den bedst mulige korrektion for såvel afvigelser i selve stikprøven som for skævheder som følge af manglende interviewer, kan man i databehandlingen indsætte en »personvægt« i tilknytning til oplysningerne fra hver enkelt interviewet person. Ved hjælp af disse vægte kan man opregne antallet af svar på de forskellige spørgsmål i de udfyldte spørgeskemaer til skøn over de tilsvarende antal, man ville have fundet, hvis man havde udspurgt hele befolkningen på 16 år og derover.

For at undersøge konsekvenserne af de i denne undersøgelse nævnte afvigelser har man sammenholdt tabelkørsler med vægtet materiale med uvægtet materiale. Der var ikke forskelle i disse resultater, som kunne begrunde den ovennævnte vægtning af materialet, hvorfor undersøgelsens analyser er foretaget på baggrund af et uvægtet materiale.

Tabel I.7. De 0–15 årige interviewpersoners aldersfordeling og fordelingen på køn, inden for hver aldersgruppe, samt den 0–15 årige danske befolknings køns- og aldersfordeling den 1. oktober 1976.

	[a]Interviewpersoner				[b]Populationen			
	[c]Køn		[f]Antal interviewpersoner i alt	[g]Aldersfordeling	Køn		[h]Antal personer i alt	[i]Aldersfordeling
	[d]Dreng	[e]Pige			Dreng	Pige		
	pct.	pct.		pct.	pct.	pct.		pct.
[1]*Alder:*								
0– 6 år	49,1	50,9	513	41,0	51,1	48,9	483.989	40,6
7–11 år	53,0	47,0	404	32,3	51,3	48,7	395.297	33,1
12–15 år	52,0	48,0	333	26,7	51,1	48,9	313.826	26,3
[2]*Alle*								
(0–15 år)	51,1	48,9	1.250	100,0	51,2	48,8	1.193.112	100,0

TRANSLATION – Interviewed persons of 0 to 15: their age and sex distribution – within each age groups and the sex and age distribution of the Danish 0–15-year-old population as per October 1, 1976.

Heading: a. Persons interviewed. b. Population. c. Sex. d. Boy. e. Girl. f. Total number of persons interviewed. g. Age distribution. h. Total number of persons. i. Age distribution.

Front column: 1. Age. 2. All persons (0–15 years).

De afvigelser, der kan konstateres, synes ikke at være systematiske og må stort set begrundes i den usikkerhed, som en stikprøve altid vil indebære.

Sammenfattende om bortfaldet kan siges, at det er af samme størrelsesorden og mønster, som er kendt fra de øvrige omnibusundersøgelser. Man skønner således, at bortfaldet på det foreliggende materiale ikke skønnes at påvirke undersøgelsens repræsentativitet.

BILAG 1

UNDERSØGELSENS SPØRGESKEMAER

1. Spørgeskema til voksne
2. Spørgeskema til 12–15 årige
3. Spørgeskema til 7–11 årige
4. Spørgeskema til 0–6 årige

1. Spørgeskema til voksne.

1

NU VIL JEG STILLE DEM NOGLE SPØRGSMÅL OM DERES LÆSEVANER OG BIBLIOTEKSBENYTTELSE.

1. HAR DE I LØBET AF DET SIDSTE ÅR KØBT FØLGENDE I FORRETNINGER TIL DEM SELV ELLER ANDRE:

	ja ofte	ja af og til	ja,men sjældent	nej aldrig
A. ROMANER,NOVELLER ELLER ANDEN SKØNLITTERATUR?	1	2	3	4
B. FAGLIGE BØGER?	1	2	3	4
C. MUSIK, PLADER/BÅND?	1	2	3	4

hvis nej til alle 3 spørgsmål gå til spm. 4.

2. ER DE MEDLEM AF EN BOGKLUB ELLER PLADERING?
(gerne flere svar)

ja, Gyldendal 1
ja, Union 1
ja, anden bogklub eller pladering 1
nej ..... 1 *gå til spm. 4*

3. HAR DE I LØBET AF DET SIDSTE ÅR KØBT FØLGENDE GENNEM BOGKLUB ELLER PLADERING:

	ja ofte	ja af og til	ja,men sjældent	nej aldrig
A. ROMANER,NOVELLER ELLER ANDEN SKØNLITTERATUR?	1	2	3	4
B. FAGLIGE BØGER?	1	2	3	4
C. MUSIK, PLADER/BÅND?	1	2	3	4

4. HAR DE I LØBET AF DET SIDSTE ÅR LÅNT BØGER ELLER MUSIK AF PRIVATE VENNER, BEKENDTE ELLER KOLLEGER?

ja 1
nej ..... 2 *gå til spm. 6*

5. HVOR OFTE HAR DE INDEN FOR DET SIDSTE ÅR LÅNT

	ofte	af og til	sjældent	aldrig
A. ROMANER, NOVELLER OG LIGNENDE BØGER?	1	2	3	4
B. FAGLIGE BØGER?	1	2	3	4
C. PLADER OG BÅND?	1	2	3	4

6. HAR DE I LØBET AF DET SIDSTE ÅR BENYTTET BØGER ELLER MUSIK, SOM ANDRE FAMILIEMEDLEMMER HAR LÅNT PÅ ET BIBLIOTEK?

ja 1
nej ..... 2 *gå til spm. 8*

7. HVOR OFTE HAR DE INDEN FOR DET SIDSTE ÅR BENYTTET

	ofte	af og til	sjældent	aldrig
A. ROMANER, NOVELLER OG LIGNENDE BØGER?	1	2	3	4
B. FAGLIGE BØGER?	1	2	3	4
C. PLADER OG BÅND?	1	2	3	4

8. HAR DE I LØBET AF DET SIDSTE ÅR BENYTTET BØGER ELLER MUSIK, SOM ANDRE END FAMILIEMEDLEMMER HAR LÅNT PÅ ET BIBLIOTEK?

ja 1
nej ..... 2 *gå til spm. 10*

9. HVOR OFTE HAR DE INDEN FOR DET SIDSTE ÅR BENYTTET

	ofte	af og til	sjældent	aldrig
A. ROMANER, NOVELLER OG LIGNENDE BØGER?	1	2	3	4
C. FAGLIGE BØGER?	1	2	3	4
D. PLADER OG BÅND?	1	2	3	4

10. VED DE, HVAD DET NÆRMESTE BIBLIOTEK HER I KOMMUNEN HEDDER?

ja 1
nej 2

Hvis ja: Hvilket? _____

11. HVOR LANG TID TAGER DET DEM AT KOMME TIL DET NÆRMESTE BIBLIOTEK I KOMMUNEN?

ved ikke, hvor det nærmeste bibliotek ligger ..... 1 *gå til spm. 15*
højst et kvarter 2
mellem 1/4 og 1/2 time 3
mellem 1/2 og 1 time 4
mere end 1 time 5
ved ikke 8

12. VED DE, HVORNÅR DETTE BIBLIOTEK HAR ÅBENT?

ja 1
nej ..... 2 *gå til spm. 15*

13. ER DE TILFREDS MED ÅBNINGSTIDERNE?

ja ..... 1 *gå til spm. 15*
nej 2
ved ikke ..... 8 *gå til spm. 15*

14. HVORFOR IKKE?

(gerne flere svar)

fordi der ikke er åbent hver dag 1
fordi der ikke er åbent lørdag eftermiddag 1
fordi der ikke er åbent om søndagen 1
fordi der ikke er åbent hver formiddag 1
fordi der ikke er åbent hver eftermiddag 1
fordi der ikke er åbent hver aften 1
andet: _____ 1
ved ikke 1

200

15. SYNES DE, AT DE FÅR TILSTRÆKKELIG INFORMATION OM

	ja	nej	får ingen information	ved ikke
A. HVAD MAN KAN LÆSE PÅ DET NÆRMESTE BIBLIOTEK?	1	2	3	8
B. OM HVAD DER ELLERS SKER PÅ DET NÆRMESTE BIBLIOTEK?	1	2	3	8

16. KOMMER DE NOGENSINDE PÅ DET NÆRMESTE BIBLIOTEK?

ja 1
nej ..... 2 *gå til spm. 18*

17. HVOR OFTE?

næsten hver dag 1
2 gange om ugen 2
1 gang om ugen 3
2 gange hver måned 4
1 gang hver måned 5
mindre end 1 gang om måneden 6
1 - 2 gange om året 7
ved ikke 8

18. KOMMER DE NOGENSINDE PÅ ANDRE BIBLIOTEKER END DET NÆRMESTE I KOMMUNEN?

ja 1
nej ..... 2 *gå til spm. 20*

19. HVILKE ANDRE BIBLIOTEKER DREJER DET SIG OM?

(når IP har angivet, hvilke biblioteker, spørges ved hvert af disse "HVOR OFTE?" og "HVAD ER DEN VÆSENTLIGSTE GRUND?")

	A. HVOR OFTE?								B. HVAD ER DEN VÆSENTLIGSTE GRUND?						
	næsten hver dag	2 gange om ugen	1 gang om ugen	2 gange om måneden	1 gang om måneden	mindre end 1 gang om måneden	1 - 2 gange om året	ved ikke	der er flere bøger	fordi man kan låne musik	åbningstiderne er bedre	jeg har specielle ønsker	det er bedre end det nærmeste	det ligger nær mit arbejde	andet
et andet bibliotek i kommunen end det nærmeste	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7
bibliotek i en anden kommune	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7
skolebibliotek	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7
fag- og forskningsbibliotek	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7
andet: hvad _____	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7

20. BRUGER DE NOGENSINDE BOGBUS?

ja ..... 1 gå til spm. 25
nej 2
findes ikke i nærheden 3

202

MELLEMTEKST 1. HVIS IP BENYTTER DET NÆRMESTE BIBLIOTEK, ANDRE BIBLIOTEKER ELLER BOGBUS, ... GÅ TIL SPM. 25
SPM. 21-24 SKAL KUN STILLES TIL IKKE-BIBLIOTEKSBENYTTERE, DVS PERSONER, DER HVERKEN KOMMER PÅ KOMMUNE- ELLER ANDRE BIBLIOTEKER ELLER BENYTTER BOGBUS.

ikke-biblioteksbenyttere:

21. HVAD ER DEN VÆSENTLIGSTE GRUND TIL, AT DE IKKE KOMMER PÅ BIBLIOTEK?

det interesserer mig ikke	1
køber selv bøger/musik	2
har ikke tid	3
der er for langt til biblioteket	4
åbningstiderne passer mig ikke	5
tilbuddene er for dårlige	6
andet, hvilket: _____	8

22. HAR DE PÅ ET TIDLIGERE TIDSPUNKT BENYTTET BIBLIOTEK?

ja	1	
nej	2	*gå til mellemtekst 2, s. 16*

23. HVOR LÆNGE ER DET SIDEN?

mindre end 1 år	1
1 - 3 år	2
4 - 6 år	3
7 - 10 år	4
over 10 år	5
ved ikke	8

24. HVAD VAR DEN VÆSENTLIGSTE GRUND TIL, AT DE HOLDT OP MED AT KOMME PÅ BIBLIOTEK?

- det interesserer mig ikke mere 1
- køber selv bøger/musik 2
- har ikke tid mere 3
- der er for langt til biblioteket 4
- åbningstiderne passer mig ikke 5
- tilbuddene er for dårlige 6
- andet, hvilket: _____ 9

gå til mellemtekst 2, s. 16

_____

biblioteksbenyttere:

25. LÅNER DE NOGENSINDE ROMANER, NOVELLER ELLER ANDEN SKØNLITTERATUR PÅ BIBLIOTEKET?

- ja 1
- nej ..... 2 *gå til spm. 32*

26. HVOR OFTE?

- næsten hver dag 1
- 2 gange om ugen 2
- 1 gang om ugen 3
- 2 gange om måneden 4
- 1 gang om måneden 5
- mindre end 1 gang om måneden 6
- 1 - 2 gange om året 7
- ved ikke 8

204

27. HVOR MANGE ROMANER/NOVELLER PLEJER DE CIRKA AT LANE AD GANGEN?

- 1 bog 1
- 2 - 3 bøger 2
- 4 - 5 bøger 3
- 6 - 7 bøger 4
- 8 - 10 bøger 5
- 11 - 15 bøger 6
- varierende 7
- ved ikke 8

28. ER DET TIL NOGET BESTEMT FORMÅL, DE LÆSER ROMANER ELLER NOVELLER?

- ja 1
- nej ..... 2 *gå til spm. 30*

29. HVILKET FORMÅL?
(gerne flere svar)

- til underholdning (hygge) 1
- til almindelig orientering 1
- til brug for mit arbejde 1
- til brug for fritidsinteresser 1
- for at videreudvikle (dygtiggøre) mig 1
- i forbindelse med undervisning 1
- andet, hvilket: _____ 1

_____

30. ER DE TILFREDS MED BIBLIOTEKETS UDVALG AF ROMANER, NOVELLER OG LIGNENDE BØGER?
(hvis der benyttes flere biblioteker, menes det bibliotek, som IP hyppigst bruger)

- ja 1
- nej 2

Hvis nej: HVAD SAVNER DE? _____

_____

31. HENDER DET, AT DE AFLEVERER ROMANER, NOVELLER ELLER ANDEN SKØNLITTERATUR TIL BIBLIOTEKET, SOM DE IKKE HAR LÆST?

ja, ofte	1
ja, af og til	2
ja, men sjældent	3
nej, aldrig	4

32. LÅNER DE FAGLIGE BØGER PÅ BIBLIOTEKET?

(forenings- og rene fagbiblioteker holdes udenfor)

ja	1	
nej	2	*gå til spm. 39 s. 11*

33. HVOR OFTE?

næsten hver dag	1
2 gange om ugen	2
1 gang om ugen	3
2 gange om måneden	4
1 gang om måneden	5
mindre end 1 gang om måneden	6
1 - 2 gange om året	7
ved ikke	8

34. HVOR MANGE FAGLIGE BØGER PLEJER DE CIRKA AT LÅNE AD GANGEN?

1 bog	1
2 - 3 bøger	2
4 - 5 bøger	3
6 - 7 bøger	4
8 - 10 bøger	5
11 - 15 bøger	6
varierende	7
ved ikke	8

35. ER DET TIL NOGET BESTEMT FORMÅL DE LÅNER FAGLIGE BØGER?

ja 1

nej ..... 2 *gå til spm. 37*

36. HVILKET FORMÅL?

(gerne flere svar)

til underholdning (hygge) 1

til almindelig orientering 1

til brug for mit arbejde 1

til brug for fritidsinteresser 1

til brug for praktiske gøremål i hjemmet 1

for at videreudvikle (dygtiggøre) mig 1

i forbindelse med undervisning 1

andet, hvilket: _____ 1

_____

37. ER DE TILFREDS MED BIBLIOTEKETS UDVALG AF FAGLIGE BØGER?

(hvis der lånes på flere biblioteker, menes det kommunebibliotek, som IP hyppigst bruger)

ja 1

nej 2

Hvis nej: HVAD SAVNER DE? _____

_____

38. HENDER DET, AT DE AFLEVERER FAGLIGE BØGER TIL BIBLIOTEKET, SOM DE IKKE HAR BRUGT?

ja, ofte 1

ja, af og til 2

ja, men sjældent 3

nej, aldrig 4

207

39. LÅNER DE MUSIK(DVS PLADER OG BÅND) PÅ BIBLIOTEKET?

ja	1	
nej, fordi der ikke er udlån af musik	2	gå til spm. 44
nej, fordi jeg ikke er berettiget til at låne musik	3	
nej, af andre grunde	4	

40. HVOR OFTE:

næsten hver dag	1
2 gange om ugen	2
1 gang om ugen	3
2 gange om måneden	4
1 gang om måneden	5
mindre end 1 gang om måneden	6
1 - 2 gange om året	7
ved ikke	8

41. ER DET TIL NOGET BESTEMT FORMÅL, DE LÅNER PLADER ELLER BÅND?

ja	1	
nej	2	gå til spm. 43

42. HVILKET FORMÅL?
(gerne flere svar)

til underholdning (hygge)	1
til almindelig orientering	1
til brug for mit arbejde	1
til brug for fritidsinteresser	1
for at videreudvikle (dygtiggøre) mig	1
i forbindelse med undervisning	1
andet, hvilket: _____	1

43. ER DE TILFREDS MED BIBLIOTEKETS UDVALG AF PLADER OG BAND?

(hvis der lånes på flere biblioteker, menes det bibliotek, hvor IP hyppigst låner plader/bånd)

ja 1
nej 2

Hvis nej: HVAD SAVNER DE? _____

_____

44. LANER DE NOGENSINDE KUNST, PLAKATER, GRAFIK OG LIGNENDE PA BIBLIOTEKET?

ja, ofte 1
ja, af og til 2
ja, men sjældent 3
nej, aldrig 4
der kan ikke lånes kunst, plakater osv... 5

45. LANER DE NOGENSINDE ANDRE MATERIALER, FX SPROGKURSER ELLER LYSBILLEDER PA BIBLIOTEKET?

ja, ofte 1
ja, af og til 2
ja, men sjældent 3
nej, aldrig 4
disse materialer kan ikke lånes.. 5

46. PLEJER DE AT LÆSE TIDSSKRIFTER PA BIBLIOTEKET?

(fag- og forskningsbiblioteker holdes udenfor)

ja, ofte 1
ja, af og til 2
ja, men sjældent 3
nej, aldrig 4

47. PLEJER DE AT LÆSE AVIS PA BIBLIOTEKET?

ja, ofte 1
ja, af og til 2
ja, men sjældent 3
nej, aldrig 4

209

48. PLEJER DE AT SIDDE PÅ BIBLIOTEK FOR AT STUDERE ELLER ARBEJDE MED OPGAVER?

ja, ofte 1
ja, af og til 2
ja, men sjældent 3
nej, aldrig 4
der er ingen mulighed for det . 5

49. BRUGER DE NOGENSINDE HÅNDBØGER, OPSLAGSBØGER ELLER LEKSIKON PÅ BIBLIOTEK, UDEN AT LÅNE DEM MED HJEM?

ja, ofte 1
ja, af og til 2
ja, men sjældent 3
nej, aldrig 4

50. HVOR OFTE HAR DE I LØBET AF DET SIDSTE ÅR VÆRET TIL FØLGENDE, SOM VAR ARRANGERET AF BIBLIOTEKET:

	ofte	af og til	sjældent	aldrig	arrangeres ikke af biblioteket
A. KONCERTER?	1	2	3	4	5
B. FILMFOREVISNING?	1	2	3	4	5
C. FOREDRAG/DEBATAFTEN?	1	2	3	4	5
D. UDSTILLING?	1	2	3	4	5
E. TEATER?	1	2	3	4	5
F. ANDRE ARRANGEMENTER?	1	2	3	4	5

51. KOMMER DE NOGENSINDE PÅ BIBLIOTEK AF NOGLE GRUNDE, SOM VI IKKE ALLEREDE HAR TALT OM?

ja 1
nej 2

Hvis ja: HVILKE: _____

_____

52. PLEJER DE AT RADFØRE DEM MED BIBLIOTEKETS PERSONALE?

ja, ofte 1
ja, af og til 2
ja, men sjældent 3
nej, aldrig ..... 4 *gå til spm. 55*

53. HVAD ER GRUNDEN TIL AT DE RADFØRER DEM MED BIBLIOTEKETS PERSONALE?
(gerne flere svar)

fordi jeg ikke kan finde rundt på biblioteket 1
fordi jeg ikke kan finde de bøger, jeg vil låne 1
fordi jeg ikke kan finde den musik, jeg vil låne 1
fordi jeg ikke forstår at bruge kartoteket 1
fordi jeg vil bestille nogle bøger, som biblioteket enten ikke har, eller som allerede er udlånt 1
andre grunde, hvilke: _____ 1

_____

54. ER DE SOM REGEL TILFREDS MED PERSONALETS VEJLEDNING?

ja ..... 1 *gå til spm. 56*
nej 2
ved ikke ..... 8 *gå til spm. 56*

Hvis nej: HVORFOR IKKE: _____ *gå til spm. 56*

_____

_____

55. HVAD ER GRUNDEN TIL AT DE IKKE RADFØRER DEM MED BIBLIOTEKETS PERSONALE?
(gerne flere svar)

behøver det ikke	1
bibliotekaren har ikke tid	1
bibliotekaren er vanskelig at tale med	1
bibliotekaren er sur eller afvisende	1
der er ingen uddannet bibliotekar	1
andre grunde, hvilke: _____	1
_____	
ved ikke	1

56. BRUGER DE NOGENSINDE BIBLIOTEKETS KARTOTEK, NÅR DE SKAL FINDE BØGER?

ja, ofte	1
ja, af og til	2
ja, men sjældent	3
nej, aldrig	4

57. HAR DE LÆRT BIBLIOTEKSBENYTTELSE ELLER LITTERATURSØGNING I SKOLEN?

ja	1
nej	2
ved ikke	8

58. SYNES DE, DER ER EN BEHAGELIG OG HYGGELIG ATMOSFÆRE PÅ BIBLIOTEKET?

ja	1
nej	2
ved ikke	8

212

2. Spørgeskema til 12-15 årige.

Ved hvert spørgsmål må du kun sætte én ring - nemlig ved det svar, der passer bedst til din situation eller til din mening.

EKSEMPEL: Peter er 14 år. Følgende spørgsmål om hans alder skal så besvares sådan:

HVOR GAMMEL ER DU?

12 år 1
13 år 2
14 år ..... (3)
15 år 4
det ved jeg ikke 8

1. HVOR LANG TID TAGER DET DIG AT KOMME TIL DET NÆRMESTE BIBLIOTEK?

jeg ved ikke hvor det ligger 1
højst et kvarter 2
mellem 1/4 og 1/2 time 3
mellem 1/2 og 1 time 4
mere end 1 time 5
det ved jeg ikke 8

2. VED DU, HVORNÅR DET NÆRMESTE BIBLIOTEK HAR ÅBENT?

ja 1
nej 2

3. SYNES DU DET NÆRMESTE BIBLIOTEK ER NOK ÅBENT?

ja 1
nej 2
det ved jeg ikke 8

4. VED DU NOK OM

A. HVAD MAN KAN LÅNE PÅ BIBLIOTEKET?
ja 1
nej 2
det ved jeg ikke .. 8

B. HVAD DER ELLERS SKER PÅ BIBLIOTEKET?
ja 1
nej 2
det ved jeg ikke .. 8

5. KOMMER DU PÅ DET NÆRMESTE BIBLIOTEK, OG HVOR OFTE?

ja, næsten hver dag 0
ja, 2 gange om ugen 1
ja, 1 gang om ugen 2
ja, 2 gange om måneden 3
ja, 1 gang om måneden 4
ja, mindre end 1 gang om måneden 5
ja, 1 - 2 gange om året 6
nej, aldrig 7

6. LÅNER DU BØGER, PLADER ELLER BÅND PÅ FRITIDSHJEMMET?

ja 1
nej 2
jeg går ikke på fritidshjem 3
man kan ikke låne disse ting på fritidshjemmet 4

7. LANER DU BØGER PA SKOLEBIBLIOTEKET, OG HVOR OFTE?

ja, næsten hver dag	0
ja, 2 gange om ugen	1
ja, 1 gang om ugen	2
ja, 2 gange om måneden	3
ja, 1 gang om måneden	4
ja, mindre end 1 gang om måneden	5
ja, 1 - 2 gange om året	6
nej, aldrig	7
har intet skolebibliotek	8

8. LANER DU GENNEM EN BOGBUS?

ja	1
nej	2
der findes ingen hvor jeg bor	3
jeg ved ikke, hvad det er	8

9. LANER DU BØGER, PLADER ELLER BAND PA ANDRE BIBLIOTEKER, END DEM, VI ALLEREDE HAR NÆVNT?

ja	1
nej	2
det ved jeg ikke	8

10. LANER DU BØGER AF DINE KAMMERATER ELLER SØSKENDE, SOM ER DERES EGNE?

ja, ofte	1
ja, af og til	2
sjældent	3
nej, aldrig	4

11. LÆSER DU BØGER, SOM DINE SØSKENDE ELLER FORÆLDRE HAR LANT HJEM FRA BIBLIOTEKET?

ja, ofte 1
ja, af og til 2
sjældent 3
nej, aldrig 4

12. LANER DU BØGER AF DINE KAMMERATER, SOM DE HAR LANT HJEM FRA BIBLIOTEKET?

ja, ofte 1
ja, af og til 2
sjældent 3
nej, aldrig 4

13. LANER DU PLADER ELLER BAND AF DINE KAMMERATER ELLER SØSKENDE, SOM ER DERES EGNE?

ja, ofte 1
ja, af og til 2
sjældent 3
nej, aldrig 4

14. SPILLER DU PLADER ELLER BAND, SOM DINE SØSKENDE ELLER FORÆLDRE HAR LANT HJEM FRA BIBLIOTEKET?

ja, ofte 1
ja, af og til 2
sjældent 3
nej, aldrig 4

15. LANER DU PLADER ELLER BAND AF DINE KAMMERATER, SOM DE HAR LANT HJEM FRA BIBLIOTEKET?

ja, ofte	1
ja, af og til	2
sjældent	3
nej, aldrig	4

16. LANER DU BØGER PA BIBLIOTEKET?

ja	1	
nej	2	*NVIS NEJ: spring spørgsmål 17 og 18 over, og gå til spørgsmål 19, side 6.*

NVIS JA:

A. HVOR OFTE LANER DU BØGER?

næsten hver dag	1
2 gange om ugen	2
1 gang om ugen	3
2 gange om måneden	4
1 gang om måneden	5
mindre end 1 gang om måneden	6
1 - 2 gange om året	7
det ved jeg ikke	8

B. HVOR MANGE BØGER PLEJER DU CIRKA AT LANE AD GANGEN?

1 bog	1
2-3 bøger	2
4-5 bøger	3
6-7 bøger	4
8-10 bøger	5
11-15 bøger	6
varierende antal	7
det ved jeg ikke	8

217

17. SYNES DU, AT DU SOM REGEL KAN LÅNE DE BØGER PÅ BIBLIOTEKET, SOM DU ØNSKER?

ja 1

nej 2

det har jeg ikke tænkt over 3

18. SKER DET, AT DU AFLEVERER NOGLE BØGER TIL BIBLIOTEKET, SOM DU IKKE HAR LÆST I?

ja, ofte 1

ja, af og til 2

sjældent 3

nej, aldrig 4

det ved jeg ikke 8

19. LÅNER DU PLADER ELLER BÅND PÅ BIBLIOTEKET?

ja	1
nej, det interesserer mig ikke	2
nej, man kan ikke låne plader/bånd	3
nej, jeg må ikke låne plader/bånd, fordi jeg ikke er gammel nok	4
nej, jeg må ikke låne plader/bånd, fordi jeg bor i en anden kommune	5
nej, jeg har ingen grammofon/båndoptager.	6
nej, af andre grunde	7

HVIS NEJ: det vil sige, hvis du ikke låner plader eller bånd) så spring spørgsmål 20 over, og gå videre til spørgsmål 21, side 8.

HVIS JA: (det vil sige, hvis du låner musik på biblioteket)

A. HVOR OFTE GØR DU SÅ DET?

næsten hver dag	1
2 gange om ugen	2
1 gang om ugen	3
2 gange om måneden	4
1 gang om måneden	5
mindre end 1 gang om måneden	6
1 - 2 gange om året	7
det ved jeg ikke	8

20. SYNES DU, AT DU SOM REGEL KAN LÅNE DE PLADER OG BÅND, SOM DU ØNSKER AT LÅNE?

ja	1
nej	2
det har jeg ikke tænkt over	3

21. LÆSER DU BLADE ELLER UGEBLADE PA BIBLIOTEKET?

ja 1
nej 2

22. HAR DU I LØBET AF DET SIDSTE AR VÆRET TIL FILMFOREVISNING, SOM BIBLIOTEKET HAVDE LAVET?

ja 1
nej 2
det kan jeg ikke huske 3
forekommer ikke 4
det ved jeg ikke 8

23. HAR DU I LØBET AF DET SIDSTE AR VÆRET TIL MUSIKLEGESTUE ELLER KONCERT, SOM BIBLIOTEKET HAVDE LAVET?

ja 1
nej 2
det kan jeg ikke huske 3
forekommer ikke 4
det ved jeg ikke 8

24. HAR DU I LØBET AF DET SIDSTE AR VÆRET TIL BØRNE-, DUKKE- ELLER ANDET TEATER, SOM VAR LAVET AF BIBLIOTEKET?

ja 1
nej 2
det kan jeg ikke huske 3
forekommer ikke 4
det ved jeg ikke 8

25. HAR DU I LØBET AF DET SIDSTE AR VÆRET TIL EVENTYRTIMER ELLER HØJTLÆSNING, SOM BIBLIOTEKET HAVDE LAVET?

ja 1
nej 2
det kan jeg ikke huske 3
forekommer ikke 4
det ved jeg ikke 8

26. HAR DU I LØBET AF DET SIDSTE AR VÆRET TIL ANDET PA BIBLIOTEKET, END DET, VI ALLEREDE HAR NÆVNT?

ja (skriv hvad) _____ 1

_____

nej 2
det kan jeg ikke huske 3
forekommer ikke 4
det ved jeg ikke 8

27. KOMMER DU PA BIBLIOTEKET AF ANDRE GRUNDE END FOR AT LANE BØGER ELLER PLADER/BÅND?

ja, for at være sammen med mine kammerater 1
ja, fordi der ikke er plads på fritidshjem 2
ja, fordi jeg hellere vil være på biblioteket end på fritidshjemmet ... 3
ja, for at læse 4
ja, andre grunde (skriv hvilke) _____ 5

_____

_____

nej 6

28. HVILKEN KLASSE GÅR DU I?

5. klasse	01
6. klasse	02
7. klasse	03
8. klasse	04
9. klasse	05
10. klasse	06
2. real	07
3. real	08
1. Gymnasieklasse	09
Andet (skriv hvilket) __	10

HVIS DU KOMMER PÅ KOMMUNEBIBLIOTEKET, SÅ SPRING SPØRGSMÅL 29, 30, 31 og 32 OVER, OG FORTSÆT MED SPØRGSMÅL 33, side 11.

29. HVORFOR BRUGER DU ALDRIG KOMMUNEBIBLIOTEKET?

det interesserer mig ikke	1
jeg har bøger nok selv	2
der er for langt til biblioteket	3
jeg låner på skolebiblioteket	4
det ved jeg ikke	8

30. HAR DU ALDRIG BRUGT ET KOMMUNEBIBLIOTEK?

jo	1	
nej	2	*hvis du har svaret nej, skal du ikke udfylde resten af spørgsmålene. Tak for din hjælp.*

31. HVOR LÆNGE ER DET SIDEN, DU HOLDT OP MED AT BRUGE KOMMUNEBIBLIOTEKET?

for mindre end 1 år siden 1
for mere end 1 år siden 2
det kan jeg ikke huske 3

32. HVORFOR HOLDT DU OP MED AT BRUGE KOMMUNEBIBLIOTEKET?

det interesserede mig ikke 1
jeg har bøger nok selv 2
der er for langt til biblioteket 3
jeg låner på skolebiblioteket 4
det ved jeg ikke 8

HVIS DU ALDRIG ER KOMMET PÅ ET KOMMUNEBIBLIOTEK, SIGER VI TAK FOR DIN HJÆLP.

MEN HVIS DU BRUGER ET KOMMUNEBIBLIOTEK BARE EN GANG IMELLEM, SKAL DU OGSÅ UDFYLDE DE NÆSTE SPØRGSMÅL.

33. SPØRGER DU NOGLE GANGE DE ANSATTE PÅ BIBLIOTEKET OM HJÆLP?

ja, ofte 1
ja, af og til 2
sjældent 3
nej, aldrig 4
det kan jeg ikke huske 5

34. BRUGER DU NOGLE GANGE KARTOTEKERNE PÅ BIBLIOTEKET?

ja, ofte 1
ja, af og til 2
sjældent 3
nej, aldrig 4
jeg ved ikke, hvad kartoteker er .... 5 *gå til spm. 36*

35. SYNES DU AT KARTOTEKET ER NEMT AT FINDE UD AF?

ja 1
nej 2
det ved jeg ikke 8

36. SYNES DU DET ER SVÆRT AT FINDE RUNDT PA BIBLIOTEKET?

ja 1
nej 2
det ved jeg ikke 8

37. SYNES DU DET ER RART AT VÆRE PA BIBLIOTEKET?

ja 1
nej 2
det ved jeg ikke 8

HVIS DU ER <u>UNDER 14 ÅR</u>, BEHØVER DU IKKE UDFYLDE RESTEN AF SKEMAET, OG VI SIGER TAK FOR DIN HJÆLP. MEN HVIS DU HAR LYST TIL AT UDFYLDE RESTEN, MÅ DU GERNE.

ER DU <u>FYLDT 14 ÅR</u>, BEDER VI DIG IMIDLERTID UDFYLDE DE NÆSTE SPØRGSMÅL OGSÅ.

38. ER DU TILFREDS MED BIBLIOTEKETS UDVALG AF ROMANER, NOVELLER OG LIGNENDE BØGER?

ja 1
nej 2
låner ikke romaner/noveller ..... 3 *gå til spm. 40*
det ved jeg ikke 8

<u>HVIS NEJ</u>:

HVAD SAVNER DU? (beskriv nærmere) _____

_____

39. HVORFOR LANER DU ROMANER ELLER NOVELLER?

(sæt ring ved de grunde, du synes er de vigtigste)

til underholdning 1

til almindelig orientering 1

til brug for mine fritidsinteresser 1

i forbindelse med undervisning 1

40. ER DU TILFREDS MED BIBLIOTEKETS UDVALG AF FAGLIGE BØGER?

ja 1

nej 2

låner ikke faglige bøger ..... 3 *gå til spm. 42*

det ved jeg ikke 8

HVIS NEJ:

HVAD SAVNER DU? (beskriv nærmere) _____

_____

41. HVORFOR LANER DU FAGLIGE BØGER?

(sæt ring ved de grunde, du synes er de vigtigste)

til underholdning 1

til almindelig orientering 1

til brug for mine fritidsinteresser 1

i forbindelse med undervisning 1

42. ER DU TILFREDS MED BIBLIOTEKETS UDVALG AF MUSIK (plader og bånd)?

ja 1

nej 2

låner ikke musik 3 *stop her - tak for din hjælp*

det ved jeg ikke 8

43. HVORFOR LÅNER DU MUSIK?

(sæt ring ved de grunde, du synes er de vigtigste)

til underholdning 1

til almindelig orientering 1

til brug for mine fritidsinteresser 1

i forbindelse med undervisning 1

Mange tak for din hjælp

3. Spørgeskema til 7-11 årige.

MELLEMTEKST 4. SPØRGSMÅL 72 - 106 SKAL KUN STILLES, HVIS IP HAR BARN/BØRN FØDT I ÅRENE 1965 - 1969.
HAR IP INGEN BØRN I DENNE ALDERSGRUPPE, GÅ TIL ..... SPM. 107, s.31

ALLE BØRN FØDT I ÅRENE 1965-1969:

72. *(udfyldes uden at spørge, overføres fra spm. 6, skema 1.)*

	69	68	67	66	65
Barnets fødselsår					
Barnets nr. i husstandsskemaet	⌊_⌋	⌊_⌋	⌊_⌋	⌊_⌋	⌊_⌋
Barnets køn (søn=M, datter=K)	___	___	___	___	___

DE SPØRGSMÅL, SOM KOMMER NU, VEDRØRER DERES BARN/BØRN FØDT I ÅRENE 1965 - 1969. HVIS DE HAR FLERE BØRN I DEN ALDERSKLASSE, TAGER VI DEM ÉT FOR ÉT, OG STARTER MED DET YNGSTE BARN.

VED DISSE SPØRGSMÅL BEDES DE VENLIGST PRØVE AT SÆTTE DEM I BARNETS STED OG BESVARE DEM, SOM OM DET VAR BARNET SELV, DER SVAREDE.

73. KOMMER BARNET NOGENSINDE PA ET KOMMUNEBIBLIOTEK?

	barn født i 69	68	67	66	65
ja	1	1	1	1	1
nej	2	2	2	2	2
ved ikke	8	8	8	8	8

HVIS NEJ ELLER VED IKKE, GÅ TIL ..... SPM. 75

74. HVOR OFTE?

	barn født i 69	68	67	66	65
næsten hver dag	1	1	1	1	1
2 gange om ugen	2	2	2	2	2
1 gang om måneden	3	3	3	3	3
2 gange om måneden	4	4	4	4	4
1 gang om måneden	5	5	5	5	5
mindre end 1 gang om måneden	6	6	6	6	6
1 - 2 gange om året	7	7	7	7	7
ved ikke	8	8	8	8	8

75. LÅNER BARNET NOGENSINDE GENNEM EN BOGBUS?	barn født i				
	69	68	67	66	65
ja	1	1	1	1	1
nej	2	2	2	2	2
bogbus findes ikke i nærheden ...	3	3	3	3	3

76. LÅNER BARNET NOGENSINDE PÅ FRITIDSHJEM?	barn født i				
	69	68	67	66	65
ja, ofte	1	1	1	1	1
ja, af og til	2	2	2	2	2
ja, men sjældent	3	3	3	3	3
nej, aldrig	4	4	4	4	4
kommer ikke på fritidshjem	5	5	5	5	5

MELLEMTEKST 5. SPM. 77 - 80 STILLES KUN FOR DET BARN/DE BØRN, SOM HVERKEN LÅNER PÅ BIBLIOTEK, FRITIDSHJEM ELLER GENNEM BOGBUS. HVIS BARNET/BØRNENE ER BIBLIOTEKSBENYTTERE, GÅ TIL ..... MELLEMTEKST 6, s.23

BØRN FØDT I ÅRENE 1965-69, SOM IKKE LÅNER.

77. HVAD ER DEN VÆSENTLIGSTE GRUND TIL, AT BARNET/BØRNENE IKKE KOMMER PÅ BIBLIOTEKET?	barn født i				
	69	68	67	66	65
det interesserer ikke ham/hende ..	1	1	1	1	1
køber selv bøger/musik	2	2	2	2	2
har ikke tid	3	3	3	3	3
der er for langt til bibliotek ..	4	4	4	4	4
åbningstider passer dårligt	5	5	5	5	5
tilbuddene er for dårlige	6	6	6	6	6
fordi barnet har svært ved at læse	7	7	7	7	7
andet, hvilket: _____	8	8	8	8	8

_____

78. HAR BARNET PA ET TIDLIGERE TIDSPUNKT BENYTTET KOMMUNEBIBLIOTEKET?

	barn født i 69	68	67	66	65
ja	1	1	1	1	1
nej	2	2	2	2	2
ved ikke	8	8	8	8	8

HVIS NEJ ELLER VED IKKE, GÅ TIL MELLEMTEKST 7, s.27

79. HVOR LÆNGE ER DET SIDEN?

	barn født i 69	68	67	66	65
mindre end 1 år	1	1	1	1	1
over 1 år siden	2	2	2	2	2
ved ikke	8	8	8	8	8

80. HVAD VAR DEN VÆSENTLIGSTE GRUND TIL AT BARNET HOLDT OP MED AT KOMME PA KOMMUNEBIBLIOTEKET?

	barn født i 69	68	67	66	65	
det interesserer ikke ham/hende ham/hende mere	1	1	1	1	1	gå til mellemtekst 7, s.27
køber selv bøger/musik	2	2	2	2	2	
har ikke tid mere	3	3	3	3	3	
der er for langt til biblioteket	4	4	4	4	4	
åbningstiderne passer dårligt	5	5	5	5	5	
tilbuddene er for dårlige	6	6	6	6	6	
fordi barnet har svært ved at læse	7	7	7	7	7	
andet, hvilket: _____	8	8	8	8	8	

MELLEMTEKST 6. SPM. 8. - 84 STILLES KUN FOR DE BØRN, SOM LÅNER EKTEN PÅ BIBLIOTEK, FRITIDSHJEM ELLER BOGBUS: FOR BØRN, DER IKKE ER BIBLIOTEKS-BENYTTERE, GÅ TIL ..... MELLEMTEKST 7, s. 37

BØRN FØDT I ÅRENE 1965-69, SOM LÅNER.

81. LÅNER BARNET/BØRNENE NOGENSINDE BØGER PÅ ET KOMMUNEBIBLIOTEK?

	barn født i 69	68	67	66	65
ja	1	1	1	1	1
nej	2	2	2	2	2
ved ikke	8	8	8	8	8

HVIS NEJ ELLER VED IKKE, GÅ TIL ..... SPM. 86

82. HVOR OFTE?

	barn født i 69	68	67	66	65
næsten hver dag	1	1	1	1	1
2 gange om ugen	2	2	2	2	2
1 gang om ugen	3	3	3	3	3
2 gange om måneden	4	4	4	4	4
1 gang om måneden	6	5	5	5	5
mindre end 1 gang om måneden	6	6	6	6	6
1 - 2 gange om året	7	7	7	7	7
ved ikke	8	8	8	8	8

83. HVOR MANGE BØGER PLEJER BARNET/BØRNENE AT LÅNE AD GANGEN CIRKA?

	barn født i 69	68	67	66	65
1 bog	1	1	1	1	1
2-3 bøger	2	2	2	2	2
4-5 bøger	3	3	3	3	3
6-7 bøger	4	4	4	4	4
8-10 bøger	5	5	5	5	5
11-15 bøger	6	6	6	6	6
varierende	7	7	7	7	7
ved ikke	8	8	8	8	8

84. ER BARNET/BØRNENE SOM REGEL TILFREDS MED BIBLIOTEKETS UDVALG AF BØGER?

(hvis barnet/børnene kommer på flere biblioteker, menes det bibliotek, som hyppigst benyttes)

	barn født i				
	69	68	67	66	65
ja	1	1	1	1	1
nej	2	2	2	2	2
ved ikke	8	8	8	8	8

85. HENDER DET, AT BARNET/BØRNENE IKKE BRUGER DE LANTE BØGER, INDEN DE AFLEVERES TIL BIBLIOTEKET?

	barn født i				
	69	68	67	66	65
ja, ofte	1	1	1	1	1
ja, af og til	2	2	2	2	2
ja, men sjældent	3	3	3	3	3
nej, aldrig	4	4	4	4	4
ved ikke	8	8	8	8	8

86. LANER BARNET/BØRNENE NOGENSINDE PLADER ELLER BAND PA ET KOMMUNEBIBLIOTEK?

	barn født i				
	69	68	67	66	65
ja	1	1	1	1	1
nej	2	2	2	2	2
nej, man kan ikke låne musik	3	3	3	3	3

HVIS NEJ, GÅ TIL [illegible]

87. HVOR OFTE?

	barn født i				
	69	68	67	66	65
næsten hver dag	1	1	1	1	1
2 gange om ugen	2	2	2	2	2
1 gang om ugen	3	3	3	3	3
2 gange om måneden	4	4	4	4	4
1 gang om måneden	5	5	5	5	5
mindre end 1 gang om måneden	6	6	6	6	6
1 - 2 gange om året	7	7	7	7	7
ved ikke	8	8	8	8	8

88. ER BARNET/BØRNENE TILFREDS MED BIBLIOTEKETS UDVALG AF PLADER OG BÅND?

(hvis barnet/børnene kommer på flere biblioteker, menes det bibliotek, som hyppigst benyttes)

	barn født i				
	69	68	67	66	65
ja	1	1	1	1	1
nej	2	2	2	2	2
ved ikke	8	8	8	8	8

89. LÆSER BARNET/BØRNENE BLADE ELLER UGEBLADE PÅ BIBLIOTEKET?

	barn født i				
	69	68	67	66	65
ja	1	1	1	1	1
nej	2	2	2	2	2
ved ikke	8	8	8	8	8

90. HAR BARNET/BØRNENE I LØBET AF DET SIDSTE ÅR DELTAGET I FILMFORevisning, SOM VAR ARRANGERET AF KOMMUNEBIBLIOTEKET?

	barn født i				
	69	68	67	66	65
ja	1	1	1	1	1
nej	2	2	2	2	2
arrangeres ikke af biblioteket	3	3	3	3	3
ved ikke	8	8	8	8	8

91. HAR BARNET/BØRNENE I LØBET AF DET SIDSTE ÅR DELTAGET I MUSIK-LEGESTUE ELLER ANDRE MUSIKARRANGEMENTER, SOM VAR ARRANGERET AF KOMMUNEBIBLIOTEKET?

	barn født i				
	69	68	67	66	65
ja	1	1	1	1	1
nej	2	2	2	2	2
arrangeres ikke af biblioteket	3	3	3	3	3
ved ikke	8	8	8	8	8

92. HAR BARNET/BØRNENE I LØBET AF DET SIDSTE AR DELTAGET I BØRNE-, DUKKE- ELLER ANDET TEATER, SOM VAR ARRANGERET AF ET BIBLIOTEK?

	barn født i				
	69	68	67	66	65
ja	1	1	1	1	1
nej	2	2	2	2	2
arrangeres ikke af biblioteket	3	3	3	3	3
ved ikke	8	8	8	8	8

93. HAR BARNET/BØRNENE I LØBET AF DET SIDSTE AR DELTAGET I EVENTYRTIMER ELLER HØJTLÆSNING, SOM VAR ARRANGERET AF ET BIBLIOTEK?

	barn født i				
	69	68	67	66	65
ja	1	1	1	1	1
nej	2	2	2	2	2
arrangeres ikke af biblioteket	3	3	3	3	3
ved ikke	8	8	8	8	8

94. KOMMER BARNET/BØRNENE NOGENSINDE PA ET BIBLIOTEK AF ANDRE GRUNDE, END FOR AT LANE BØGER ELLER MUSIK?

	barn født i				
	69	68	67	66	65
ja,for at være sammen med andre børn	1	1	1	1	1
ja,fordi der ikke er plads på fritidshjem	2	2	2	2	2
ja,fordi barnet hellere vil være på biblioteket end på fritidshjem	3	3	3	3	3
ja,for at læse	4	4	4	4	4
ja,af andre grunde	5	5	5	5	5
nej	6	6	6	6	6
ved ikke	8	8	8	8	8

MELLEMTEKST 7. SPM. 95-100 STILLES FOR ALLE BØRN FØDT I ÅRENE 1965-69, UANSET OM DE ER BIBLIOTEKSBENYTTERE ELLER EJ.

ALLE BØRN FØDT I ÅRENE 1965-69

95. LÅNER BARNET/BØRNENE NOGENSINDE KAMMERATERNES ELLER SØSKENDES EGNE BØGER?

	barn født i 69	68	67	66	65
ja, ofte	1	1	1	1	1
ja, af og til	2	2	2	2	2
ja, men sjældent	3	3	3	3	3
nej, aldrig	4	4	4	4	4
ved ikke	8	8	8	8	8

96. LÅNER BARNET/BØRNENE NOGENSINDE KAMMERATERNES ELLER SØSKENDES EGNE PLADER ELLER BÅND?

	barn født i 69	68	67	66	65
ja, ofte	1	1	1	1	1
ja, af og til	2	2	2	2	2
ja, men sjældent	3	3	3	3	3
nej, aldrig	4	4	4	4	4
ved ikke	8	8	8	8	8

97. LÆSER BARNET/BØRNENE NOGENSINDE BØGER, SOM DETS FORÆLDRE ELLER SØSKENDE HAR LÅNT HJEM FRA BIBLIOTEKET?

	barn født i 69	68	67	66	65
ja, ofte	1	1	1	1	1
ja, af og til	2	2	2	2	2
ja, men sjældent	3	3	3	3	3
nej, aldrig	4	4	4	4	4
ved ikke	8	8	8	8	8

98. SPILLER BARNET/BØRNENE NOGENSINDE PLADER ELLER BÅND, SOM DETS FORÆLDRE ELLER SØSKENDE HAR LÅNT HJEM FRA BIBLIOTEKET?

	barn født i				
	69	68	67	66	65
ja, ofte	1	1	1	1	1
ja, af og til	2	2	2	2	2
ja, men sjældent	3	3	3	3	3
nej, aldrig	4	4	4	4	4
ved ikke	8	8	8	8	8

99. LÅNER BARNET/BØRNENE NOGENSINDE BØGER AF SINE KAMMERATER, SOM DE HAR LÅNT HJEM FRA BIBLIOTEKET?

	barn født i				
	69	68	67	66	65
ja, ofte	1	1	1	1	1
ja, af og til	2	2	2	2	2
ja, men sjældent	3	3	3	3	3
nej, aldrig	4	4	4	4	4
ved ikke	8	8	8	8	8

100. LÅNER BARNET/BØRNENE NOGENSINDE PLADER ELLER BÅND AF SINE KAMMERATER, SOM DE HAR LÅNT HJEM FRA BIBLIOTEKET?

	barn født i				
	69	68	67	66	65
ja, ofte	1	1	1	1	1
ja, af og til	2	2	2	2	2
ja, men sjældent	3	3	3	3	3
nej, aldrig	4	4	4	4	4
ved ikke	8	8	8	8	8

101. HAR BARNET/BØRNENE I LØBET AF DET SIDSTE AR KØBT BØGER TIL SIG SELV ELLER ANDRE?

	barn født i 69	68	67	66	65
ja, ofte	1	1	1	1	1
ja, af og til	2	2	2	2	2
ja, men sjældent	3	3	3	3	3
nej, aldrig	4	4	4	4	4
ved ikke	8	8	8	8	8

102. HAR BARNET/BØRNENE I LØBET AF DET SIDSTE AR KØBT PLADER ELLER BAND TIL SIG SELV ELLER ANDRE?

	barn født i 69	68	67	66	65
ja, ofte	1	1	1	1	1
ja, af og til	2	2	2	2	2
ja, men sjældent	3	3	3	3	3
nej, aldrig	4	4	4	4	4
ved ikke	8	8	8	8	8

103. LÆSER DE ELLER ANDRE I HUSSTANDEN HØJT FOR DERES BARN/BØRN?

	barn født i 69	68	67	66	65
ja, dagligt	1	1	1	1	1
ja, af og til	2	2	2	2	2
ja, men sjældent	3	3	3	3	3
nej, aldrig	4	4	4	4	4

104. HVILKEN KLASSE GÅR BARNET/BØRNENE I?

	barn født i 69	68	67	66	65
børnehaveklasse	1	1	1	1	1
1. klasse	2	2	2	2	2
2. klasse	3	3	3	3	3
3. klasse	4	4	4	4	4
4. klasse	5	5	5	5	5
5. klasse	6	6	6	6	6
6. klasse	7	7	7	7	7
andet, hvilket: _____					
går ikke i skole	0	0	0	0	0

HVIS BARNET/BØRNENE IKKE GÅR I SKOLE, GÅ TIL ..... SPM. 107.

105. LÅNER BARNET/BØRNENE NOGENSINDE BØGER PÅ SKOLEBIBLIOTEKET?

	barn født i 69	68	67	66	65
ja	1	1	1	1	1
nej	2	2	2	2	2
ved ikke	8	8	8	8	8

HVIS NEJ ELLER VED IKKE GÅ TIL ..... SPM. 107.

106. HVOR OFTE?

	barn født i 69	68	67	66	65
næsten hver dag	1	1	1	1	1
2 gange om ugen	2	2	2	2	2
1 gang om ugen	3	3	3	3	3
2 gange om måneden	4	4	4	4	4
1 gang om måneden	5	5	5	5	5
mindre end 1 gang om måneden	6	6	6	6	6
1 - 2 gange om året	7	7	7	7	7
ved ikke	8	8	8	8	8

Mellemtekst 2. DE EFTERFØLGENDE SPM. 59-106 VEDRØRER HJEMMEBOENDE BØRNS BIBLIOTEKSBENYTTELSE, OG SKAL KUN STILLES, HVIS IP ER MOR ELLER ENLIG FAR (JF SPM. 6 I SKEMA 1) MED HJEMMEBOENDE BØRN. ELLERS GÅ TIL ..... SPM. 107, s. 31

HVIS IP ER MOR ELLER ENLIG FAR, OG HVIS DER ER ET ELLER FLERE HJEMMEBOENDE BARN/BØRN I HUSSTANDEN FØDT I

1970 ELLER SENERE, stil ..... spm. 59-71
OG ANFØR ANTAL BØRN I DENNE ALDERSGRUPPE HER ..... ___

1965-1969: stil ..... spm. 72-106, gå til MELLEMTEKST 4, s. 20
OG ANFØR ANTAL BØRN I DENNE ALDERSGRUPPE HER ..... ___

1960-1964: UDLEVER BLÅT SKEMA TIL HVERT BARN I DENNE ALDERSGRUPPE
OG ANFØR ANTALLET AF UDLEVEREDE SKEMAER HER ..... ___

HUSK AT UDFYLDE FORSIDEN OG FORTSÆT INTERVIEWET MED ..... SPM. 107, s. 31

1959 ELLER FØR, GÅ TIL ..... SPM. 107, s. 31

BØRN FØDT I 1970 - 76:

59. *(udfyldes uden at spørge - overføres fra spm. 6, skema 1)*

	76	75	74	73	72	71	70
Barnets fødselsår:							
Barnets nr. i husstandsskemaet ..							
Barnets køn (søn=M, datter=K)	___	___	___	___	___	___	___

NU VIL JEG GERNE STILLE DEM NOGLE SPØRGSMÅL OM DERES BARNS/BØRNS BIBLIOTEKSBENYTTELSE OG LÆSEVANER. I FØRSTE OMGANG VIL JEG STILLE SPØRGSMÅL VEDRØRENDE DET BARN/DE BØRN, DER ER FØDT I 1970 ELLER SENERE. HVIS DE HAR FLERE BØRN I DEN ALDERSKLASSE, TAGER VI DEM ÉT FOR ÉT, OG STARTER MED DET YNGSTE BARN.

MELLEMTEKST 3. HVIS IP KUN HAR BØRN FØDT I ÅRENE 1965-1969, GÅ TIL ..... MELLEMTEKST 4, s. 20

60. HAR DE I LØBET AF DET SIDSTE ÅR LÅNT BØGER PRIVAT, FX HOS VENNER OG BEKENDTE TIL DERES BARN/BØRN?

	barn født i 76	75	74	73	72	71	70
ja, ofte	1	1	1	1	1	1	1
ja, af og til	2	2	2	2	2	2	2
ja, men sjældent	3	3	3	3	3	3	3
nej, aldrig	4	4	4	4	4	4	4

61. HAR DE I LØBET AF DET SIDSTE ÅR LÅNT PLADER/BÅND PRIVAT, FX AF VENNER OG BEKENDTE TIL DERES BARN/BØRN?	barn født i						
	76	75	74	73	72	71	70
ja, ofte	1	1	1	1	1	1	1
ja, af og til	2	2	2	2	2	2	2
ja, men sjældent	3	3	3	3	3	3	3
nej, aldrig	4	4	4	4	4	4	4

62. HAR DE I LØBET AF DET SIDSTE ÅR KØBT BØGER TIL DERES BARN/BØRN?	barn født i						
	76	75	74	73	72	71	70
ja, ofte	1	1	1	1	1	1	1
ja, af og til	2	2	2	2	2	2	2
ja, men sjældent	3	3	3	3	3	3	3
nej, aldrig	4	4	4	4	4	4	4

63. HAR DE I LØBET AF DET SIDSTE ÅR KØBT PLADER/BÅND TIL DERES BARN/BØRN?	barn født i						
	76	75	74	73	72	71	70
ja, ofte	1	1	1	1	1	1	1
ja, af og til	2	2	2	2	2	2	2
ja, men sjældent	3	3	3	3	3	3	3
nej, aldrig	4	4	4	4	4	4	4

64. PLEJER DE ELLER ANDRE I HUSSTANDEN AT LÆSE HØJT FOR DERES BARN/BØRN?	barn født i						
	76	75	74	73	72	71	70
ja, ofte	1	1	1	1	1	1	1
ja, af og til	2	2	2	2	2	2	2
ja, men sjældent	3	3	3	3	3	3	3
nej, aldrig	4	4	4	4	4	4	4

65. LÅNER DE NOGENSINDE BØGER I VUGGESTUE, DAGPLEJE ELLER BØRNEHAVE TIL DERES BARN/BØRN?

	barn født i 76	75	74	73	72	71	70
ja, ofte	1	1	1	1	1	1	1
ja, af og til	2	2	2	2	2	2	2
ja, men sjældent	3	3	3	3	3	3	3
nej, aldrig	4	4	4	4	4	4	4
er ikke i vuggestue, dagpleje eller børnehave	5	5	5	5	5	5	5

66. LÅNER DE NOGENSINDE PLADER/BÅND I VUGGESTUE, DAGPLEJE ELLER BØRNEHAVE TIL DERES BARN/BØRN?

	barn født i 76	75	74	73	72	71	70
ja, ofte	1	1	1	1	1	1	1
ja, af og til	2	2	2	2	2	2	2
ja, men sjældent	3	3	3	3	3	3	3
nej, aldrig	4	4	4	4	4	4	4
er ikke i vuggestue, dagpleje eller børnehave	5	5	5	5	5	5	5

67. LÅNER DE NOGENSINDE BØGER PÅ BIBLIOTEKET TIL DERES BARN/BØRN?

	barn født i 76	75	74	73	72	71	70
ja, ofte	1	1	1	1	1	1	1
ja, af og til	2	2	2	2	2	2	2
ja, men sjældent	3	3	3	3	3	3	3
nej, aldrig	4	4	4	4	4	4	4

HVIS NEJ - GÅ TIL SPM. 69

68. ER DE TILFREDS MED BIBLIOTEKETS UDVALG AF BØGER FOR BØRN?

	barn født i 76	75	74	73	72	71	70
ja	1	1	1	1	1	1	1
nej	2	2	2	2	2	2	2
ved ikke	8	8	8	8	8	8	8

Hvis nej: HVAD SAVNER DE?

69. LANER DE NOGENSINDE PLADER/BÅND PÅ BIBLIOTEK TIL DERES BARN/BØRN?

	barn født i 76	75	74	73	72	71	70
ja, ofte	1	1	1	1	1	1	1
ja, af og til	2	2	2	2	2	2	2
ja, men sjældent	3	3	3	3	3	3	3
nej, aldrig	4	4	4	4	4	4	4
ingen udlån af musik	5	5	5	5	5	5	5

HVIS NEJ ELLER INGEN UDLÅN AF MUSIK GÅ TIL ..... SPM. 71

70. ER DE TILFREDS MED BIBLIOTEKETS UDVALG AF PLADER/BÅND TIL BØRN?

	barn født i 76	75	74	73	72	71	70
ja	1	1	1	1	1	1	1
nej	2	2	2	2	2	2	2
ved ikke	8	8	8	8	8	8	8

Hvis nej: HVAD SAVNER DE?

71. LANER DE NOGENSINDE GENNEM EN BOGBUS TIL DERES BARN/BØRN?

	barn født i 76	75	74	73	72	71	70
ja	1	1	1	1	1	1	1
nej	2	2	2	2	2	2	2
bogbus findes ikke i nærheden	3	3	3	3	3	3	3

TABELFORTEGNELSE
(List of Tables)

Tabel *(Table)*		Side *(Page)*
1.1.	Hele befolkningen, fordelt efter folkebiblioteksbenyttelse, inden for aldersgrupper. Pct. ..... *Total population, distributed according to library use, within age groups (Percentages).*	16 (191)
3.1.	Procentandele af den voksne befolkning (16 år og derover), der har svaret ja på følgende spørgsmål ..... *Percentage of the adult population (16 years of age or more) who have answered »Yes« to the following questions.*	24
3.2.	Procentandele af de 12-15 årige, der har svaret ja på følgende spørgsmål *Percentage of 12 to 15-year-olds who have answered »Yes« to the following questions.*	24
3.3.	Procentandele af forældrene til de 7-11 årige, der har svaret ja på følgende spørgsmål ..... *Percentage of the parents of 7 to 11-year-olds who have answered »Yes« to the following questions.*	25
3.4.	Procentandele af forældrene til de 0-6 årige, der har svaret ja på følgende spørgsmål ..... *Percentage of the parents of 0 to 6-year-olds who have answered »Yes« to the following questions.*	26
3.5.	Hele befolkningens benyttelse af bibliotek ..... *Use of libraries by the total population.*	26
3.6.	Hele befolkningen, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for køn og alder. Pct. ..... *Total population, distributed according to library use, within sexes and age groups (percentages).*	27

Tabel *(Table)*		Side *(Page)*
3.7.	Hele befolkningen, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for aldersgrupper. Pct. ... *Total population, distributed according to library use, within age groups (percentages).*	28
3.8.	Hele befolkningen, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for bymæssighedsgrupper. Pct. ... *Total population, distributed according to library use and within degrees of urbanization (percentages).*	29
3.9.	Hele befolkningen, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for heltids- eller deltidsbibliotek i bopælskommunen. Pct. ... *Total population, distributed according to library use and full-time or part-time library in the municipality (percentages).*	30
4.1.	De voksne personer, fordelt efter transporttid til »det nærmeste bibliotek«, inden for køn, alders- og bymæssighedsgrupper. Pct. ... *Adult persons, distributed according to transportation time to »nearest library«, within sex, age, and urbanization groups (percentages).*	33
4.2.	Andelen af voksne personer, der benytter »det nærmeste bibliotek« og andre biblioteker, inden for aldersgrupper. Pct. ... *Percentage of adult persons using the »nearest library« and other libraries, within age groups.*	35
4.3.	De voksne personer, fordelt efter biblioteksbenyttelse. Pct. ... *Adult persons, distributed according to library use (percentages).*	36
4.4.	De voksne personer, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for køn. Pct. *Adult persons, distributed according to library use, within sex groups (percentages).*	36
4.5.	De voksne personer, fordelt efter køn, inden for biblioteksbenyttelse. Pct. *Adult persons, distributed according to sex and their use of libraries (percentages).*	37
4.6.	De voksne personer, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for aldersgrupper. Pct. ... *Adult persons, distributed according to library use, within age groups (percentages).*	38
4.7.	De voksne personer, fordelt efter aldersgrupper, inden for biblioteksbenyttelse. Pct. ... *Adult persons, distributed according to age groups and library use (percentages).*	39

Tabel *(Table)*		Side *(Page)*
4.8.	De voksne personer, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct. ... *Adult persons, distributed according to library use and level of school education (percentages).*	40
4.9.	De voksne personer, fordelt efter skoleuddannelsesgrupper, inden for biblioteksbenyttelse. Pct. ... *Adult persons, distributed according to level of school education and library use (percentages).*	41
4.10.	De voksne personer, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for stillingsgruppe. Pct. ... *Adult persons, distributed according to library use and occupation (percentages).*	42
4.11.	De voksne personer, fordelt efter stillingsgrupper, inden for biblioteksbenyttelse. Pct. ... *Adult persons, distributed according to occupation and library use (percentages).*	43
4.12.	De voksne personer, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for civilstandsgrupper. Pct. ... *Adult persons, distributed according to library use and marital status (percentages).*	44
4.13.	De voksne personer, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for familietyper. Pct. ... *Adult persons, distributed according to library use and family pattern (percentages).*	45
4.14.	De voksne personer, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for indkomstgrupper. Pct. ... *Adult persons, distributed according to library use and income groups (percentages).*	46
4.15.	De voksne personer, fordelt efter indkomstgrupper, inden for biblioteksbenyttelse. Pct. ... *Adult persons, distributed according to income groups and library use (percentages).*	47
4.16.	De voksne personer, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for bymæssighedsgrupper. Pct. ... *Adult persons, distributed according to library use and degree of urbanization (percentages).*	48

Tabel *(Table)*		Side *(Page)*
4.17.	De voksne personer, fordelt efter bymæssighedsgrupper, inden for biblioteksbenyttelse. Pct. ... *Adult persons, distributed according to urbanization groups and library use (percentages).*	49
4.18.	De voksne personer, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for heltids- eller deltidsbibliotek i bopælskommunen. Pct. ... *Adult persons, distributed according to library use and full-time or part-time library in the municipality of residence (percentages).*	50
4.19.	De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for heltids- eller deltidsbibliotek i bopælskommunen. Pct. ... *Adult public library users, distributed according to library use and full-time or part-time library in the municipality of residence (percentages).*	51
4.20.	De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor ofte de kommer i biblioteket, inden for køn og aldersgrupper. Pct. ... *Adult public library users, distributed according to frequency of visits and sex/age groups (percentages).*	53
4.21.	De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor ofte de kommer i biblioteket, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct. ... *Adult public library users, distributed according to frequency of visits and level of school education (percentages).*	54
4.22.	De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor ofte de kommer i biblioteket, inden for stillingsgrupper. Pct. ... *Adult public library users, distributed according to frequency of visits and occupation (percentages).*	55
4.23.	De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor ofte de kommer i biblioteket, inden for civilstandsgrupper. Pct. ... *Adult public library users, distributed according to frequency of visits and marital status (percentages).*	56
4.24.	De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor ofte de kommer i biblioteket, inden for familietyper. Pct. ... *Adult public library users, distributed according to frequency of visits and family pattern (percentages).*	57

Tabel *(Table)*		Side *(Page)*
4.25.	De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor ofte de kommer i biblioteket, inden for indkomstgrupper. Pct. ..... *Adult public library users, distributed according to frequency of visits and income groups (percentages).*	58
4.26.	De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor ofte de kommer i biblioteket, inden for bymæssighedsgrupper. Pct. ..... *Adult public library users, distributed according to frequency of visits and urbanization groups (percentages).*	59
4.27.	De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor ofte de kommer i biblioteket, inden for heltids- eller deltidsbibliotek i bopælskommunen. Pct. ..... *Adult public library users, distributed according to frequency of visits and full-time or part-time library in the municipality of residence (percentages).*	60
4.28.	Andele af de voksne folkebiblioteksbenyttere, som låner skønlitteratur, faglitteratur og musik, inden for køn og aldersgrupper. Pct. ..... *Percentage of adult public library users who borrow fiction, non-fiction, and music – within sex and age groups.*	61
4.29.	Andele af de voksne folkebiblioteksbenyttere, som låner skønlitteratur, faglitteratur og musik, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct. ..... *Percentage of adult public library users who borrow fiction, non-fiction, and music – within groups according to school education.*	62
4.30.	Andele af voksne folkebiblioteksbenyttere, som låner skønlitteratur, faglitteratur og musik, inden for stillingsgrupper. Pct. ..... *Percentage of adult public library users who borrow fiction, non-fiction, and music – in occupational groups.*	63
4.31.	Andele af de voksne folkebiblioteksbenyttere, som låner skønlitteratur, faglitteratur og musik, inden for bymæssighedsgrupper. Pct. ..... *Percentage of adult public library users who borrow fiction, non-fiction, and music – within urbanization groups.*	64
4.32.	Andele af voksne folkebiblioteksbenyttere, som låner skønlitteratur, faglitteratur og musik, inden for heltids- eller deltidsbibliotek i bopælskommunen. Pct. ..... *Percentage of adult public library users who borrow fiction, non-fiction, and music – according to full-time or part-time library in the municipality of residence.*	64

246

Tabel *(Table)*		Side *(Page)*
4.33.	De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor hyppigt de låner skønlitteratur, faglitteratur og musik. Pct. ..... *Adult public library users, distributed according to frequency of loans of fiction, non-fiction, and music (percentages).*	65
4.34.	De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor mange romaner, noveller og faglige bøger de låner ad gangen. Pct. ..... *Adult public library users, distributed according to number of novels, short stories, and classed books they borrow at a time (percentages).*	65
4.35.	De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor hyppigt de afleverer romaner, noveller og faglige bøger, som de ikke har læst. Pct. ..... *Adult public library users, distributed according to how often they return novels, short stories, and classed books without having read them (percentages).*	66
4.36.	De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de bruger håndbøger på biblioteket, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct. ..... *Adult public library users, distributed according to their use of reference books at the library – within groups of school education (percentages).*	68
4.37.	De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de læser tidsskrifter på biblioteket, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct. ..... *Adult public library users, distributed according to their reading of periodicals at the library – within groups of school education (percentages).*	69
4.38.	De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de læser avis på biblioteket, inden for aldersgrupper. Pct. ..... *Adult public library users, distributed according to their reading of newspapers at the library – within age groups (percentages).*	70
4.39.	De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de studerer på biblioteket, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct. ..... *Adult public library users, distributed according to the extent of their studies at the library – within groups of school education (percentages).*	70
4.40	De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de har besøgt udstillinger, der var arrangeret af biblioteket, inden for aldersgrupper. Pct. *Adult public library users, distributed according to their visits to exhibitions arranged by the library – within age groups (percentages).*	71
4.41.	Andele af de voksne personer, som benytter bogbus, inden for køn og aldersgrupper. Pct. ..... *Percentages of adult persons who use a book bus – within sex and age groups.*	72

Tabel *(Table)*		Side *(Page)*
4.42.	Andele af de voksne personer, som benytter bogbus, inden for stillingsgrupper. Pct. ..... *Percentages of adult persons who use a book bus – in occupational groups.*	74
4.43.	Andele af de voksne personer, som benytter bogbus, inden for bymæssighedsgrupper. Pct. ..... *Percentages of adult persons who use a book bus – within urbanization groups.*	75
4.44.	De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de bruger kartotek, inden for køn og aldersgrupper. Pct. ..... *Adult public library users, distributed according to their use of the card file – within sex and age groups (percentages).*	76
4.45.	De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de bruger kartotek, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct. ..... *Adult public library users, distributed according to their use of the card file – in groups of school education (percentages).*	76
4.46.	De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de bruger kartotek, inden for stillingsgrupper. Pct. ..... *Adult public library users, distributed according to their use of the card file – in occupational groups (percentages).*	77
4.47.	De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de rådfører sig med biblioteksper sonalet, inden for køn og aldersgrupper. Pct. ..... *Adult public library users, distributed according to the extent of their consultations with the library staff – within sex and age groups (percentages).*	78
4.48.	De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de rådfører sig med biblioteksper sonalet, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct. ..... *Adult public library users, distributed according to the extent of their consultations with the library staff – within groups of school education (percentages).*	79
4.49.	De voksne folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de rådfører sig med biblioteksper sonalet, inden for stillingsgruppper. Pct. ..... *Adult public library users, distributed according to the extent of their consultations with the library staff – in occupational groups (percentages).*	80

Tabel *(Table)*		Side *(Page)*
4.50.	Andele af de voksne personer, som rådfører sig med biblioteksper sonalet, der har angivet følgende grunde hertil. Pct. ..... *Percentages of adult persons who consult the library staff, who have stated the following reasons for their consultation.*	81
4.51.	Andele af de voksne personer, der har købt skønlitteratur, faglitteratur og musik i forretninger, inden for køn og aldersgrupper. Pct. ..... *Percentages of adult persons who have bought fiction, non-fiction, and music in shops – within sex and age groups.*	82
4.52.	Andele af de voksne personer, der har købt skønlitteratur, faglitteratur og musik i forretninger, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct. ..... *Percentages of adult persons who have bought fiction, non-fiction, and music in shops – in groups of school education.*	83
4.53.	Andele af de voksne personer, der har købt skønlitteratur, faglitteratur og musik i forretninger, inden for stillingsgrupper. Pct. ..... *Percentages of adult persons who have bought fiction, non-fiction, and music in shops – in occupational groups.*	84
4.54.	Andele af de voksne personer, der har lånt bøger og musik hos venner og bekendte, inden for køn og aldersgrupper. Pct. ..... *Percentages of adult persons who have borrowed books and music from friends and acquaintances – within sex and age groups.*	85
4.55.	Andele af de voksne personer, der har lånt bøger og musik hos venner og bekendte, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct. ..... *Percentages of adult persons who have borrowed books and music from friends and acquaintances – in groups of school education.*	86
4.56.	Andele af de voksne personer, der har lånt bøger og musik hos venner og bekendte, inden for stillingsgrupper. Pct. ..... *Percentages of adult persons who have borrowed books and music from friends and acquaintances – in occupational groups.*	87
5.1.	De 12-15 årige, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for køn, alders-trin og bymæssighedsgrupper. Pct. ..... *12 to 15-year-olds, distributed according to library use – within sexes and age levels, and urbanization groups (percentages).*	92
5.2.	De 12-15 årige, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for forældrenes skoleuddannelsesgrupper. Pct. ..... *12 to 15-year-olds, distributed according to library use and the school education of their parents (percentages).*	93

Tabel *(Table)*		Side *(Page)*
5.3.	De 12-15 årige, fordelt efter biblioteksbenyttelse, samt efter om forældrene er biblioteksbenyttere. Pct. ..... *12 to 15-year-olds, distributed according to their library use and whether their parents are library users (percentages).*	94
5.4.	De 12-15 årige, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for heltids- eller deltidsbibliotek i bopælskommunen. Pct. ..... *12 to 15-year-olds, distributed according to their library use and whether there is a full-time or part-time library in the municipality of residence (percentages).*	94
5.5.	De 12-15 årige, fordelt efter biblioteksbenyttelse, samt efter transporttid til »det nærmeste bibliotek«. Pct. ..... *12 to 15-year-olds, distributed according to their library use and transportation time to the »nearest library« (percentages).*	95
5.6.	De 12-15 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor ofte de kommer i »det nærmeste bibliotek«, inden for køn, alderstrin og bymæssighedsgrupper. Pct. ..... *12 to 15-year-old public library users, distributed according to the frequency of their visits to the »nearest library« – within sexes and age levels, and urbanization groups (percentages).*	97
5.7.	De 12-15 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de låner bøger på biblioteket, inden for alderstrin. Pct. ..... *12 to 15-year-old public library users, distributed according to their loans of books from the library – within age groups (percentages).*	98
5.8.	De 12-15 årige boglånere, fordelt efter hvor ofte de låner bøger på biblioteket, inden for køn og alderstrin. Pct. ..... *12 to 15-year-old book borrowers, distributed according to the frequency of their loans of books from the library – within sexes and age levels (percentages).*	98
5.9.	De 12-15 årige boglånere, fordelt efter det antal bøger de låner pr. gang, inden for køn. Pct. ..... *12 to 15-year-old book borrowers, distributed according to the number of books they borrow each time – within sexes (percentages).*	99
5.10.	De 12-15 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de låner musik på biblioteket, inden for alderstrin. Pct. ..... *12 to 15-year-old public library users, distributed according to their loans of music from the library – within age levels (percentages).*	100

21 250

Tabel *(Table)*		Side *(Page)*
5.11.	De 12-15 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de kommer i biblioteket af andre grunde end for at låne bøger, inden for køn, alderstrin og bymæssighedsgrupper. Pct. ..... *12 to 15-year-old public library users, distributed according to the reasons – other than borrowing books – for which they visit the library – within sexes, age levels, and urbanization groups (percentages).*	101
5.12.	De 12-15 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de synes, det er rart at være på biblioteket, inden for alderstrin. Pct. ..... *12 to 15-year-old public library users, distributed according to their opinion of the library as a nice place to be – within age levels (percentages).*	102
5.13.	De 12-15 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de bruger kataloget/kartoteket, inden for alderstrin. Pct. ..... *12 to 15-year-old public library users, distributed according to their use of the catalogue/card file – within age levels (percentages).*	103
5.14.	De 12-15 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de synes, at kataloget/kartoteket er nemt at finde ud af, inden for alderstrin. Pct. .... *12 to 15-year-old public library users, distributed according to their opinion as to the catalogue/card file being easy to use – within age levels (percentages).*	103
5.15.	De 12-15 årige, fordelt efter om de læser andres biblioteksbøger, samt efter om de selv låner bøger på biblioteket. Pct. ..... *12 to 15-year-olds, distributed according to their reading of other people's library books and their own loans of books from the library (percentages).*	104
5.16.	De 12-15 årige, fordelt efter om de hører musik, som andre har lånt på biblioteket, samt efter om de selv låner musik på biblioteket. Pct. ..... *12 to 15-year-olds, distributed according to their listening to music that other people have borrowed at the library and their own loans of music from the library (percentages).*	105
5.17.	De 12-15 årige, fordelt efter om de låner venners egne bøger, samt efter om de låner bøger på biblioteket. Pct. ..... *12 to 15-year-olds, distributed according to their loans of friends' own books and their own loans of books from the library (percentages).*	105
5.18.	De 12-15 årige, fordelt efter om de låner venners egne plader, samt efter om de låner plader på biblioteket. Pct. ..... *12 to 15-year-olds, distributed according to their loans of friends' own records and their own loans of records from the library (percentages).*	106

Tabel *(Table)*		Side *(Page)*
6.1.	De 7-11 årige, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for køn, alderstrin og bymæssighedsgrupper. Pct. ... *7 to 11-year-olds, distributed according to library use – within sexes, age levels, and urbanization groups (percentages).*	109
6.2.	De 7-11 årige, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for forældrenes skoleuddannelsesgrupper. Pct. ... *7 to 11-year-olds, distributed according to library use and the school education groups of their parents (percentages).*	110
6.3.	De 7-11 årige, fordelt efter biblioteksbenyttelse, inden for heltids- eller deltidsbibliotek i bopælskommunen. Pct. ... *7 to 11-year-olds, distributed according to their library use and whether there is a full-time or part-time library in the municipality of residence (percentages).*	110
6.4.	De 7-11 årige, fordelt efter om de kommer i folkebibliotek, samt efter om deres forældre og ældre søskende er biblioteksbenyttere. Pct. ... *7 to 11-year-olds, distributed according to their being users of public libraries and whether their parents and elder brothers and sisters are library users (percentages).*	111
6.5.	De 7-11 årige, fordelt efter om de låner i bogbus, inden for bymæssighedsgrupper. Pct. ... *7 to 11-year-olds, distributed according to their use of a book bus – within urbanization groups (percentages).*	112
6.6.	De 7-11 årige ikke-biblioteksbenyttere, fordelt efter væsentligste begrundelse for, at de ikke kommer i folkebiblioteket. Pct. ... *7 to 11-year-old non-users of libraries, distributed according to their primary reason for not visiting the public library (percentages).*	112
6.7.	De 7-11 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter hvor de kommer i folkebiblioteket, inden for bymæssighedsgrupper. Pct. ... *7 to 11-year-old public library users, distributed according to frequency of visits to the public library and urbanization groups (percentages).*	114
6.8.	De 7-11 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de låner bøger på biblioteket, inden for køn og bymæssighedsgrupper. Pct. ... *7 to 11-year-old public library users, distributed according to their loans of books from the library – within sex and urbanization groups (percentages).*	115

Tabel *(Table)*		Side *(Page)*
6.9.	De 7-11 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de låner musik på biblioteket, inden for køn og bymæssighedsgrupper. Pct. ..... *7 to 11-year-old public library users, distributed according to their loans of music from the library – within sex and urbanization groups (percentages).*	116
6.10.	De 7-11 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de låner musik på biblioteket, inden for forældrenes skoleuddannelsesgrupper. Pct. ..... *7 to 11-year-old public library users, distributed according to their loans of music from the library and the school education of their parents (percentages).*	116
6.11.	De 7-11 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de kommer på biblioteket af andre grunde end for at låne bøger og musik, inden for bymæssighedsgrupper. Pct. ..... *7 to 11-year-old public library users, distributed according to their reasons – other than borrowing books and music – for visiting the library – within urbanization groups (percentages).*	117
6.12.	De 7-11 årige folkebiblioteksbenyttere, fordelt efter om de deltager i forskellige aktiviteter på biblioteket. Pct. ..... *7 to 11-year-old public library users, distributed according to their participation in various activities at the library (percentages).*	118
6.13.	Procentandele af de 7-11 årige børn, der har svaret ja på følgende spørgsmål. ..... *Percentages of the 7 to 11-year-old children who have answered »Yes« to the following questions.*	119
6.14.	De 7-11 årige, fordelt efter om de køber bøger eller musik, inden for køn og familiens bruttoindkomstgrupper. Pct. ..... *7 to 11-year-olds, distributed according to their purchases of books and music – within sexes and the gross income bracket of the family (percentages).*	120
6.15.	De 7-11 årige, fordelt efter om de køber bøger, inden for biblioteksbenyttelse. Pct. ..... *7 to 11-year-olds, distributed according to their purchases of books and their use of libraries (percentages).*	121
6.16.	De 7-11 årige, fordelt efter om de køber plader/bånd samt efter om de låner musik på biblioteket. Pct. ..... *7 to 11-year-olds, distributed according to their purchases of records/tapes and their loans of music from the library (percentages).*	121

Tabel *(Table)*		Side *(Page)*
6.17.	De 7-11 årige, fordelt efter om forældrene læser højt for dem, inden for køn og alderstrin. Pct. ..... *7 to 11-year-olds, distributed according to their parents' reading aloud to them – within sexes and age levels (percentages).*	123
6.18.	De 7-11 årige, fordelt efter om forældrene læser højt for dem, inden for forældrenes aldersgrupper. Pct. ..... *7 to 11-year-olds, distributed according to their parents' reading aloud to them – within parents' age groups (percentages).*	123
7.1.	De 0-6 årige, fordelt efter om forældrene låner bøger og musik til dem i folkebiblioteket, inden for alderstrin. Pct. ..... *0 to 6-year-olds, distributed according to their parents' loan of books and music for them from the public library – within age levels (percentages).*	126
7.2.	Forældre til de 0-6 årige, fordelt efter om de låner bøger til børnene på folkebiblioteket, inden for skoleuddannelses- og bymæssighedsgrupper. Pct. ..... *Parents of 0 to 6-year-olds, distributed according to their loans of books for the children from the public library – within groups of school education and urbanization (percentages).*	127
7.3.	De 0-6 årige, fordelt efter om forældrene låner bøger og musik til børnene i folkebiblioteket, inden for heltids- eller deltidsbibliotek i bopælskommunen. Pct. ..... *0 to 6-year-olds, distributed according to their parents' loans of books and music for them from the public library and whether there is a full-time or part-time library in the municipality of residence (percentages).*	128
7.4.	Forældre til de 0-6 årige, fordelt efter om de låner musik til børnene på folkebiblioteket, inden for skoleuddannelses- og bymæssighedsgrupper. Pct. ..... *Parents of 0 to 6-year-olds, distributed according to their loans of music for the children from the public library – within groups of school education and urbanization (percentages).*	129
7.5.	Forældre til de 0-6 årige, fordelt efter om de låner bøger på folkebiblioteket til børnene, samt efter om de selv og ældre søskende er biblioteksbenyttere. Pct. ..... *Parents of 0 to 6-year-olds, distributed according to their loans of books for the children from the public library, and whether they themselves and elder brothers and sisters are library users (percentages).*	130

Tabel *(Table)*		Side *(Page)*
7.6.	Forældre til de 0-6 årige, fordelt efter om de er tilfredse med bibliotekets udvalg af bøger og musik. Pct. ... *Parents of 0 to 6-year-olds, distributed according to their satisfaction with the library's selection of books and music (percentages).*	131
7.7.	Andele af forældrene til de 0-6 årige, som låner bøger og musik til børnene hos venner, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct. ... *Percentages of parents of 0 to 6-year-olds, who borrow books and music for the children from friends – within groups of school education.*	131
7.8.	Forældre til de 0-6 årige, fordelt efter om de køber bøger til børnene, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct. ... *Parents of 0 to 6-year-olds, distributed according to their purchases of books for the children – within groups of school education (percentages).*	132
7.9.	Forældre til de 0-6 årige, fordelt efter om de køber bøger til børnene, samt om de låner bøger til børnene på biblioteket. Pct. ... *Parents of 0 to 6-year-olds, distributed according to their purchases of books for the children and whether they borrow books for them from the library (percentages).*	132
7.10.	Andele af forældrene til de 0-6 årige, som har svaret ja på følgende spørgsmål, fordelt efter barnets køn. Pct. ... *Percentages of parents of 0 to 6-year-olds, who have answered »Yes« to the following questions, distributed according to the child's sex.*	133
7.11.	Forældre til de 0-6 årige, fordelt efter om de læser højt for børnene, inden for aldersgrupper, skoleuddannelsesgrupper og arbejdstid. Pct. ... *Parents of 0 to 6-year-olds, distributed according to their reading aloud to the children – within age levels, groups of school education and working hours (percentages).*	134
8.1.	De voksne ikke-benyttere af bibliotek, fordelt efter tidligere biblioteksbenyttelse, inden for køn og aldersgrupper. Pct. ... *Adult non-users of libraries, distributed according to previous library use – within sexes and age groups (percentages).*	137
8.2.	De voksne ikke-benyttere af bibliotek, fordelt efter tidligere biblioteksbenyttelse, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct. ... *Adult non-users of libraries, distributed according to previous library use – within groups of school education (percentages).*	138

Tabel *(Table)*		Side *(Page)*
8.3.	De voksne ikke-benyttere af bibliotek, fordelt efter tidligere biblioteksbenyttelse, inden for stillingsgrupper. Pct. ... *Adult non-users of libraries, distributed according to previous library use – within occupational groups (percentages).*	139
8.4.	De voksne ikke-benyttere, fordelt efter den væsentligste årsag til ikke at komme i et bibliotek, inden for køn og aldersgrupper. Pct. ... *Adult non-users of libraries, distributed according to their chief reason for not using a library – within sexes and age groups (percentages).*	140
8.5.	De voksne ikke-benyttere, fordelt efter den væsentligste årsag til ikke at komme i et bibliotek, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct. ... *Adult non-users of libraries, distributed according to their chief reason for not using a library – within groups of school education (percentages).*	141
8.6.	De voksne ikke-benyttere, fordelt efter den væsentligste årsag til ikke at komme i et bibliotek, inden for stillingsgrupper. Pct. ... *Adult non-users of libraries, distributed according to their chief reason for not using a library – within occupational groups (percentages).*	142
8.7.	De voksne ikke-benyttere, fordelt efter den væsentligste årsag til ikke at komme i et bibliotek, inden for bymæssighedsgrupper. Pct. ... *Adult non-users of libraries, distributed according to their chief reason for not using a library – within urbanization groups (percentages).*	143
8.8.	De voksne tidligere biblioteksbenyttere, fordelt efter den væsentligste årsag til, at de holdt op med at komme i et bibliotek, inden for køn og aldersgrupper. Pct. ... *Adult previous library users, distributed according to their chief reason for discontinuing use of a library – within sexes and age groups (percentages).*	144
8.9.	De voksne tidligere biblioteksbenyttere, fordelt efter den væsentligste årsag til, at de holdt op med at komme i et bibliotek, inden for stillingsgrupper. Pct. ... *Adult previous library users, distributed according to their chief reason for discontinuing use of a library – within occupational groups (percentages).*	145
8.10.	De voksne aldrig-benyttere, fordelt efter den væsentligste årsag til at de ikke kommer i et bibliotek, inden for køn og aldersgrupper. Pct. ... *Adult never-users of libraries, distributed according to their chief reason for not using a library – within sexes and age groups (percentages).*	146

Tabel *(Table)*		Side *(Page)*
8.11.	De voksne aldrig-benyttere, fordelt efter den væsentligste årsag til at de ikke kommer i et bibliotek, inden for skoleuddannelsesgrupper. Pct. .... *Adult never-users of libraries, distributed according to their chief reason for not using a library – within groups of school education (percentages).*	147
8.12.	De voksne aldrig-benyttere, fordelt efter den væsentligste årsag til, at de ikke kommer i et bibliotek, inden for stillingsgrupper. Pct. ..... *Adult never-users of libraries, distributed according to their chief reason for not using a library – within occupational groups (percentages).*	148
8.13.	De voksne aldrig-benyttere, fordelt efter den væsentligste årsag til, at de ikke kommer i et bibliotek, inden for bymæssighedsgrupper. Pct. ..... *Adult never-users of libraries, distributed according to their chief reason for not using a library – within urbanization groups (percentages).*	149
I.1.	Opnåelses- og bortfaldsprocenter inden for hvert køn ..... *Percentages showing success and lapse within each sex.*	194
I.2.	Opnåelses- og bortfaldsprocenter inden for aldersklasser ..... *Percentages of success and lapse – within age groups.*	194
I.3.	Opnåelses- og bortfaldsprocenter inden for geografiske områder ..... *Percentages of success and lapse – within geographical areas.*	195
I.4.	Udvalget procentvis fordelt efter gennemførelse og bortfaldsårsager, inden for aldersgrupper. Pct. ..... *Selected group, distributed according to reasons for success and lapse – within age groups (percentages).*	195
I.5.	Befolkningen pr. 1. januar 1977, opdelt på civilstand inden for aldersgrupper. Pct. ..... *The population as per January 1, 1977 – distributed according to marital status and age groups (percentages).*	196
I.6.	De voksne interviewpersoner (omnibusundersøgelsen okt. 1976) opdelt på civilstand, inden for aldersgrupper. Pct. ..... *Adult interviewed persons (Omnibus survey October 1976) – distributed according to marital status, within age groups (percentages).*	197

Tabel *(Table)*		Side *(Page)*
I.7.	De 0-15 årige interviewpersoners aldersfordeling og fordelingen på køn, inden for hver aldersgruppe, samt den 0-15 årige danske befolknings køns- og aldersfordeling den 1. oktober 1976. ..... *Interviewed persons of 0 to 15: their age and sex distribution – within each age groups, and the sex and age distribution of the Danish 0-15-year-old population as per October 1, 1976.*	198

LITTERATURLISTE

Andersen 1977. Andersen, Axel (red): Biblioteket som informationscentral, København 1977.

Bibliotekskommissionens specialudvalgsbetænkninger I/VIII
1. Lånesamarbejdet
2. Forskningsbibliotekernes fremtidige struktur og styrelse
3. Afgrænsningen mellem de forskellige bibliotekstypers virkemåde og opgaver
4. Det offentlige biblioteksvæsens fælles serviceinstitutioner og -foranstaltninger
5. Folkebibliotekernes administration og struktur
6. Folkebibliotekernes målsætning og opgaver
7. Folkebibliotekernes arbejdsmetoder og driftsøkonomiske forhold
8. Forskningsbibliotekernes arbejdsmetoder og driftsøkonomiske forhold.

Bramsen 1973. Bramsen, Bo: Bogens vilkår i Danmark, København 1973.

Dahlkild m.fl. 1975. Dahlkild, Nan m.fl.: Folk og bibliotek, København 1975.

Elberling og Bruhns 1967. Elberling, B. V. og Bruhns, Inger: Læste bøger, København 1967.

Glistrup og Hertel 1979. Glistrup, J. B. og Hertel, H.: Læsevaner og litteraturformidling, København 1979 (under trykning).

Harbo 1978. Harbo, Ole: Biblioteksforskning i Danmark (Bogens Verden 2/1978).

Hertel 1972. Hertel, Hans: Det litterære system i Danmark (tillæg i Robert Escarpit: Bogen og læseren, København 1972.)

Hvenegård Larsen 1962. Hvenegård Larsen: De danske folkebibliotekers historie 1867–1948, København 1962.

Kirkegård 1948. Kirkegård, Poul: Folkebibliotekerne i Danmark, København 1948.

259

Kühl m.fl. 1966. Kühl, P-H m.fl.: Fritidsvaner i Danmark, socialforskningsinstituttets publikation 25, 1966. 2. forkortede udgave, socialforskningsinstituttets publikation 25A, 1976.

Kühl og Koch-Nielsen 1976. Kühl, P-H og Koch-Nielsen, Inger: Fritid 1975, socialforskningsinstituttets meddelelse 14, 1976.

Observa 1975. Observa: Borgernes benyttelse af bibliotekerne i Albertslund, København 1975.

SOU 1972–20: Läs- och Bokvanor, Stockholm 1972.

SOU 1972–61: Försök med bibliotek, Stockholm 1972.

SOU 1972–80: En bok om böker, Stockholm 1972.

STIKORDSREGISTER

A

Alder, 11ff, 14, 23ff, 38, 54, 74, 91ff, 108ff, 125ff, 136ff, 169
Anonymitet, 32
Arbejdere, 13, 39ff, 55, 61, 75
Avislæsesal, 11, 69

B

Bibliotekar, 16, 77ff, 90, 102, 158, 173
Bogbus, 11, 71ff, 89, 112, 126, 164, 179
Bogkøb, 80ff, 89, 119, 129ff, 133, 139, 144, 154, 159
Boglån, 11ff, 15, 58ff, 88, 96, 106, 113, 152
Bymæssighed, 12, 27ff, 73, 125, 148
Bøder, 160, 174
Børneteater, 15, 102, 115

D

Deltidsbibliotek, 12, 29ff, 50, 57, 89, 95, 125ff
Demokrati, 11, 13, 19

F

Faglitteratur, 16, 62ff, 80, 89, 154
Film, 15, 69, 101
Forældre, 92ff, 99, 107, 109, 114, 126
Funktionærer, 13, 39ff, 75

H

Hovedstaden, 12
Hovedstadens forstæder, 12
Højtlæsning, 122, 135

I

Ikke-benyttere, 37, 51, 66, 96, 136ff, 180ff
Informationstjeneste, 11, 14ff, 73, 166

K

Kartoteker, 73ff, 90, 102, 157, 172
Koncerter, 11, 15, 69
Kulturmønstre, 13ff, 93

L

Landdistrikter, 12
Landmænd, 13, 40, 61
Livsstil, 13, 93

M

Medindflydelse, 19
Musikkøb, 81ff, 89, 119, 130
Musiklån, 11, 15ff, 58ff, 68, 99, 113ff, 152, 155ff, 170
Mødearrangementer, 11, 69

P

Privatlån, 85ff, 104, 119, 128

S

Samvær, 100, 106, 115, 124, 155, 170, 174
Skolebibliotek, 15, 91, 106, 108, 178
Skoleuddannelse, 12ff, 17, 38ff, 54, 75, 78, 87, 128, 137ff, 147
Skønlitteratur, 15, 62ff, 80, 89
Sproglig kultur, 12ff, 88, 137

T

Tidsanvendelse, 19
Tidligere benyttere, 37
Tidsmæter, 11, 15, 69
Transporttid, 11, 32ff

U

Underholdning, 63, 66, 155
Ungdomsafdeling, 175ff
Uro, 177
Utilfredshed, 67ff, 79, 89, 99, 128

Å

Åbningstid, 95, 136, 138, 151, 180

262

SOCIALFORSKNINGSINSTITUTTETS SKRIFTER SIDEN 1.1.1977*

PUBLIKATIONER

76. Merete Platz: Velkommen til børnehaveklasserne. En undersøgelse af familier der bruger, og familier der ikke bruger børnehaveklasseordningen. 1977. 284 s. Kr. 43,95.
Welcome to pre-school classes. A study of families using and families not using the pre-school class arrangement.

77. Vita Pruzan: Født i udlandet – adopteret i Danmark. 1977. 225 s. Kr. 42,90.
Born in a foreign country – adopted in Denmark.

78. Benny Lihme og Kurt Palsvig: Effekten af behandling på børne- og ungdomshjem. En analyse af foreliggende undersøgelser. 1977. 392 s. Kr. 48,95.
The effect of treatment in homes for children and young people. An analysis of surveys available.

79. Henning Olsen og Gert Hansen: Ældres arbejdsophør. Rapport nr. 2 fra forløbsundersøgelsen af de ældre. 1977. 207 s. Kr. 45,90.
Retirement from work.

80. Mogens Nord-Larsen: Tabere i skolen – 7 år efter. 1977. 171 s. Kr. 35,70.
Losers in school – 7 years later.

81. David Bunnage og Birthe Hedegaard: Voksenuddannelse. Uddannelsesaktivitet, uddannelsesbaggrund og uddannelsesønsker hos den voksne danske befolkning ved midten af 1970-erne. 1978. 310 s. Kr. 34,70.
Adult education. The educational activity, educational background, and educational wishes of the adult Danish population in the mid-1970's.

---

* En fuldstændig liste over instituttets skrifter kan fås ved henvendelse til instituttet (se adressen side 4).

82. Erik Jørgen Hansen, Søren Geckler, Mogens Kring Rasmussen, Bente Enevoldsen, Henning Hansen og Ditte Bredahl: Fordelingen af levekårene. Hovedresultater fra velfærdsundersøgelsen. Bind I: Teori, metode og sammenfatning. Bind II: De enkelte levekårskomponenter. 1978. 707 s. Kr. 61,20.
The distribution of the living conditions. Main results from the welfare survey. Part I: Theory, method, and summary. Part II: The elements of the living conditions.

83. Per Hübbe og Poul Westergård: Invalidepensionistundersøgelserne 3. Materiale og metoder. 1978. 220 s. Kr. 54,00.
Surveys of Disability Pensioners 3. Material and Methods.

84. Per Hübbe: Invalidepensionistundersøgelserne 4. Ansøgere til invalidepension. Helbredsmæssige og sociale forhold. Invalideforsikringsrettens praksis. 1978. 180 s. Kr. 46,00.
Surveys of Disability Pensioners 4. Applicants for Disability Pensions. Health and social conditions. The Practice of the Invalidity Insurance Court.

85. Per Hübbe: Invalidepensionistundersøgelserne 5. Forhold efter første ansøgning. 1979. 170 s. Kr. 46,00.
Surveys of Disability Pensioners 5. Situation After the First Application.

86. Gunnar Viby Mogensen, Henrik Mørkeberg og Jon Sundbo: Småbyer i landdistrikter. 1979.
Villages in Rural Areas. Population Development and Living Conditions.

STUDIER

35. Torben Fridberg og Carl Nørregaard: Uddannelsernes formidling af den sociale arv. 1978. 203 s. Kr. 25,50.
The reproduction of social inequality in the educational process.

36. Anders Kjær: Udstødning fra arbejdsmarkedet. Litteratur og begreber. 1978. 202 s. Kr. 26,00.
Redundancy in the labour market. Literature and concepts.

37. Inge Mærkedahl: Uddannelsesmønstre og erhvervsstruktur i Danmark. En historisk og geografisk analyse af ungdomsuddannelsen 1945–1975. 1978. 163 s. Kr. 23,00.
Educational patterns and occupational structure in Denmark. A historical and geographical analysis of youth education 1945–1975.

38. Mogens Nord-Larsen: At måle helbred. En litteraturstudie. 1979. 201 s. Kr. 30,00.
Measurement of Health. A Study of Present Literature.

MEDDELELSER

20. Karsten Hillestrøm og K. W. Redder: Ungdomsarbejdsløshed i Århus kommune. 1977. 149 s. Kr. 22,00.

21. Mogens Nord-Larsen og Elisabeth Hultcrantz: Sundhedsvæsenet i tre geografiske områder. En undersøgelse af sundhedsvæsenet og dele af den sociale sektor på grundlag af de offentligt tilgængelige oplysninger. 1977. 180 s. Kr. 25,10.

22. Jan Plovsing: Boligforbedringer og beboerønsker. Sanering af en karré på Frederiksberg. 1977. 99 s. Kr. 14,65.

23. Karsten Hillestrøm og Inger Koch-Nielsen: Ønsker om fleksibel pensionsalder og nedsat arbejdstid. 1977. 59 s. Kr. 12,05.

24. Inger Koch-Nielsen: Forældremyndighed og samkvemsret i papirløse parforhold. 1978. 27 s. Kr. 12,00.

25. Iver Hornemann Møller: Ungdomsarbejdsløshed. 1978. 60 s. Kr. 12,05.

26. Anders Rosdahl: Omkring de særlige pensionsregler for kvinder. 1978. 61 s. Kr. 13,00.

PJECER

1. Erik Jørgen Hansen: Lighed gennem uddannelse? 2. omarbejdede udgave. 1977. 43 s. Kr. 1[illegible]0.
Engelsk udgave: Equality through Education? 1978. 46 s. Kr. 18,35.

7. Inger Koch-Nielsen: Ægteskabets fremtid. 1977. 39 s. Kr. 9,45.
Engelsk udgave: The Future of Marriage in Denmark. 1978. 45 s. Kr. 20,40.

8. Reinhard Lund: Teknik og arbejdstilfredshed. 1978. 43 s. Kr. 11,20.

SMÅTRYK

10. Erik Jørgen Hansen: Socialgrupper – Oplæg til studium af et af socialforskningens analyseredskaber. Tillige offentliggjort i Socialt Tidsskrift, 53. årgang, nr. 1. 1977. Kr. 7,15.

Alle priser er inkl. 20,25 pct. moms.

I kommission hos TEKNISK FORLAG, København

Distributed through TEKNISK FORLAG
4, Skelbækgade, DK-1717 Copenhagen V, Denmark
(Telf.: (01) 21 68 01)

Socialforskningsinstituttet har i fællesskab med Danmarks Statistik udsendt publikationen:

Levevilkår i Danmark. Statistisk oversigt 1976. Redigeret af Else Marie Kjerkegaard. København 1976. 303 s. Kr. 51,90.
Living Conditions in Denmark. Compendium of Statistics 1976.

Denne publikation kan kun købes gennem boghandelen.